
SIGILLVM ACADEMIÆ : HARVARDIANÆ : IN : NOV : ANG :
CHRISTO
ET
ECCLESIÆ

1

JO. AVGVSTI ERNESTI

CLAVIS CICERONIS;

SIVE

INDICES

RERUM ET VERBORUM

PHILOLOGICO-CRITICI

IN

OPERA CICERONIS.

TOM: II.

INDEX LATINITATIS.....A. L.

BOSTONIAE: WELLS ET LILLY.

.....

MDCCCXV.

INDEX LATINITATIS.

A.

A, ab. pro *quoad* eleganter *adjectivis* jungitur. ad Div. x. 15. *ab* equitatu firmus. ib. 8. *ab* omni re sumus paratiores. Brut. 16. *ab* omni laude felicior. Att. viii. 14. tempus mutum *a* literis. Rosc. A. 30. *ab* innocentia clementissimus. * item *verbis*. ad Div. i. 4. *a* vi praestare nihil possum; vi excepta, etc. Rosc. C. *a* Fannio se judicio absolvit. * Rosc. Am. 29. *a* quibus occidebantur? i. e. *quorum jussu, qui sicarios immittebant.* * Rabir. Post. 10. impunitas *a* judicio et sermone. * Verr. ii. 28. malle pecuniam accipere *a* salute. h. e. *ob salutem, ut legit Graevius, ab ea parte, quae salutem petit.* * pro *apud*. Mil. 35. res honori fuit *a* suis civibus. * pro *ex*. ad Div. xi. 10. *a* certo sensu et vero judicare. * Att. xvi. 7. Antonii edictum legi *a* Bruto, *communicante Bruto mecum, acceptum a Bruto.* * Att. v. 21. dare *ab* alio. ibid. solvere *ab* alio, i. e. *per alium, attributione*. ib. xii. 25. repraesentabimus *a* Faberio. * *Est etiam ubi significat, pro quo, cujus causa aliquid fiat.* Rosc. Am. 36. ut ea dedita opera *a* nobis facere videamini. *Lectio Facciolati: a vobis*. i. e. *vestra sponte, huc non quadrat.* Simile est Her. ii. 27. quod multi *ab reo* faciunt, i. e. rei defendendi causa. * Att. v. 3. tertio *abs te* die: de literis ab eo missis, tertio die, postquam miserat, acceptis.

Abacus. *mensa, in qua exponuntur in conviviis cum ad usum, tum ad magnificentiam vasa argentea, etc. hinc:* Verr. iv. 16. *abaci* vasa. ibid. cum aliquot *abacorum* faceret vasa aurea. *De abaco multis agit Salmas. ad Jus Att. et Rom. c. 23. sola potoria vasa attribuens abaco eaque paria plumbo revincta, et in loculis abaci velut defossa. Cicero Parad.* matulam *in abaco commemorat, et in Verr. quarta alia etiam vasa in abaco reperiuntur.* Scyphorum paria *pariter Cicero habet.* Loculi *illi sunt e Sidonio. An sint antiquiores, vix dicam.*

Abdicare, *sine* se. N. D. ii. 4. ut consules *abdicarent*.

Abdico, *ere. verbum augurale*. Div. i. 17. cum tres partes aves *abdixissent*.

Abdo. Arch. 6. qui ita se literis *abdidere*. *de his, qui nullam partem reipubl. capessunt, et vitam in otio literarum consumunt.*

Abrogo, are. *dicuntur magistratus Rom. cum agunt cum populo et ferunt ad populum, ut, quod ante jusserat, rogatus lege, tollat.* Q. Fr. ii. 3. Cato legem promulgavit de *abrogando* Lentuli *imperio.* hinc illud: *abrogare* fidem alicui: h. e. *habendam non putare et similia.*

Abruptio. Att. xi. 3. *de divortio.*

Abscissio. *figura rhetorica,* qua, cum coepimus aliquid dicere, praecidimus. Herenn. iv. 54.

Absolvo. Verr. ii. 8. *absolvit* eum Veneri, sibi condemnat. i. *decernit, hereditatem Veneri non esse commissam, sed cogit tamen sibi dare, non condemnet.* * Rosc. C. 12. a Fannio judicio se *absolvat.* i. e. *curet, ne possit in judicium vocari, propterea, quod cum eo non deciderit.*

Absolutio. Inv. i. 22. *quid sit?* ibid. 30. ut ad inventionem argumenti, *absolutio* etiam argumentandi adjungeretur.

Absolutus. Inv. 11. *absoluta* constitutio est, quae ipsa in se continet juris et injuriae quaestionem. Or. iii. 49. *absoluta* conversio, *plena periodus, omnibus partibus,* etc. Part. Or. 27. causa *absoluta, est conficiens sine alterius adjumento.* * Planc. 31. *absolutae* sunt preces tuae. i. *nil amplius valent. Sed Graev. cum Manutio malebat:* obsoletae.

Absolute. Or. 51. *absolute* concludere orationem. i. e. *quam numerosissime finire.* Fin. iii. 7. *absolute vivere.* i. e. *beatissime.*

Absorbeo. Sext. 6. tribunatus *absorbet* orationem meam. *non sinit me de ceteris rebus loqui.* Brut. 81. *absorbuit* eum aestus gloriae. i. *transversum egit, ad consilia prava et violenta impulit.*

Absum. Sull. 5. *abesse* alicui, i. e. *non defendere* causam ejus. * Somn. Scip. 11. absens *est, non petens magistratum. Nam Africanus, de quo ibi sermo, interfuit Comitiis istis, sed non petiit. vid. Pigh. ad a.* dcxix. *et Drakenb. ad Liv. iv.* 42. 1. *x.* 22. 9. * Or. 68., tantum *abest, ne* enervetur oratio, *ut, etc.*

Absurdus. Div. 9. *absurdus* sonus, *de ranis.* Or. ii. 20. *de oratore malo.*

Abundanter. Or. iii. 14. ii. 35. *abundanter* dicere. i. *copiose.* Top. 10. aliis disputationibus *abundantius* occurrunt, aliis *angustius.*

Abusus. Top. 4. Usus, non *abusus,* legatus est, *quo res consumitur, ut vinum, oleum.*

Abuti. *in bonam partem.* Verr. v. 43. *extr.* libertate, quam sociis dedistis, abusus est.

Ac. ad Div. xv. 11. *post* cum, *pro* tum. * *sequente vocali, aut alia litera durius sonante.* Mil. 12. ac instrumentum. *sed Burm. in MS. Leidensi reperit* atque. *vid. ad Suet. Caes.* 26. Nat. D. iii. 33. ac Apollodorus: *sed meliores edd.* at. Verr. iii. 5. ac criminum. ad Div. xii. 7. ac gloriae.

modo *accepissem*, nisi iratus essem. * judicatum solvi *satis accipere, opponitur ei, qui satisdat. v. in Satisdare.* * Verr. iii. 22. *accipere* judicium. *sich einlassen, velle cum eo, qui nos provocat, et adducit in judicium, experiri, et suam causam defendere.* * *discere.* Or. i. 25. et si quis est, qui haec arte *accipi* posse putet. * *exigere.* Verr. iii. 30. jubet magistratus Siculos *accipere* decumas. ibid. 36. publice accipere decumas. i. e. *redimere nomine civitatis.* * *probare significat fere in his.* Att. i. 14. *accipere* rogationem. *etc.* v. *rogatio.* * Brut. 14. Appius consules de plebe non *accipiebat, quod dicitur ap. Liv. ix.* 46. accipere nomen, *et est, judicare alicujus petitionem legitimam, et ad petendum admittere.* * Divin. i. 46. *accipio* omen. *est formula, qua utebantur, omine bono oblato.* * Att. vi. 1. *accipiam* dolorem : *mihi illum irasci feram, patiar.* * *acceptum vel, in acceptum* ferre *et* referre alicui, *est in tabulis scribere, nos aliquid ab aliquo accepisse pecuniae.* v. Verr. i. 36. 57. *etc.* * Coel. 22. severe *accipere.* * *de magistris et discipulis.* Fat. 2. te flagrantissimum *accipiam.* sc. *in disciplinam.*

Acclamatio. *dicitur non solum in bonam, sed etiam in malam partem.* ad Qu. Fr. ii. 1. maxima *acclamatione* senatus i. e. *reclamante senatu.*

Accola. *pro vicino, qui in eodem agro, oppido habitat.* Verr. iv. 50. *accolae* Cereris.

Accommodo. Off. i. 21. *accommodare* se ad rempubl. i. e. *accedere ad remp.* Orat. 7. *accommodare* vim suam ad eloquentiam : *studere eloquent.* Rosc. Am. 35. *accommodare* jusjurandum suum ad alicujus testimonium : *de judicibus invidiose, cum testibus incertis et nullius fidei credunt, et ex eorum testimoniis pronunciant.* * pro *commodare.* ad Div. xiii. 2. id ei de habitatione *accommodes.* * *aliquid ex alio concludere.* N. D. ii. 17.

Accommodatio. Verr. iii. 82. ex liberalitate atque ex *accommodatione* magistratuum consuetudo aestimandi introducta est. *quod commodis aratorum noluerunt adversari, cum id sine suo incommodo fieri posset.*

Accredere. Att. vi. 2.

Accretio. Tusc. i. 28. *accretio* et diminutio luminis.

Accurate. ad Div. xiii. 10, etc. *accurate* scriptae literae *dicuntur, quibus aliquem valde, multis rationibus commemorandis, commendamus.*

Accuratio. Brut. 67. *accuratio* veteratoria.

Accuratus. Att. xiii. 45. ad quem *accuratissimas* literas dedi. h. e. *cui rem diligenter mandavi literis.*

Accusabilis turpitudo. Tusc. iv. 35.

Accusatio. Verr. i. 1. comparare et constituere *accusationem.* h. e. *ea omnia facere, quae ad accusationem firmam pertinent.*

Acredula. Divin. i. 8. est ulula, *ut ostendit Salmas. ad Solin. p. m.* 972. B. *alii ranam putant.*

Acriculus. Tusc. iii. 17. *acriculus* senex Zeno, *qui facile irascebatur.*

Acrimonia. Act. i. 17. in Verr. *acrimonia* patris ad resistendum.

Acriter. Att. x. 16. *acerrime* adservare consilium. *diligentissime tegere.*

Acroamata. *Sunt homines, qui cantu, dictis exhilarant convivas, etc. Iis corollaria data in conviviis patet ex Verr. iv. 22. mentio eorum* Sext. 54. *ubi v. Manut.* Arch. 9. *cf. Suet. Aug.* 74. *ubi v. Excursum nostrum.*

Acroasis. Att. xv. 17. literae sic *ακροω* scriptae, ut eas vel in *acroasi* audeam legere. h. e. in coetu hominum doctorum: *ubi nihil dici debet, nisi quod elegans et elaboratum sit.*

Actae *commemorantur inter instrumenta voluptatis, propter earum amoenitatem.* Coel. 15. Att. xiv. 8. in *actis* esse i. e. *in praediis maritimis, s. in territoriis in litore amoeno positis, ut Verris in litore Siciliae.*

Actio. *magistratuum actiones sunt, aut legis, ad populum latae, aut SCta, quae iis referentibus ad senatum facta sunt: Hoc sensu commemorantur actiones tribunitiae, consulares,* etc. v. e. ad Div. i. 9. Dom. 9. 13. *Senatorum autem actiones sunt sententiae in senatu dictae, in quas SCta facta sunt, aut quibus impugnare aliquid vel impedire conantur: unde etiam orationes sic dicuntur, quibus populo lex vel suadetur vel dissuadetur. Talis est actio Ciceronis* ad Div. x. 28. * *In sensu forensi* actio *est* 1) *accusatoris vel petitoris, qui ex lege in aliquem agit, accusando, petendo.* Rosc. Com. 12. integram *actionem* alicui relinquere. Caec. 11. quaero, sitne hujus rei *actio* nonnulla. *Hinc praetor dicitur, actionem* dare, v. c. Verr. ii. 27. *cum permittit accusatori vel petitori in aliquem ex lege aliqua agere.* in Caecil. 5. Civibus cum sunt ereptae pecuniae, civili fere *actione* repetantur. i. e. *ea, qua civis utitur in eum, qui pecunias eripuit, et est juris civilis vel privati. cf. de utroque genere actionum Salmas. de mod. usur. cap.* 3. *p.* 108. *sqq.* 2.) *est formula, qua actor utitur in intendenda reo lite, quae a JCtis fere petebatur.* Caecin. 3. qua *actione* illum uti velit. ad Att. vi. Cn. Flavium scribam *actiones* composuisse. cf. Top. 17. Orat. i. 36. 41. *Non multum diversae fuere Actiones Hostilianae, etc. de quibus v. Ind. Hist.* 3.) *cum* actio prima, altera, tertia *commemoratur, ut* Verr. i. 30. 11. Act. i. in Verr. 18. etc. *significatur, quoties ea causa ad judices tota acta sit. Sic, duae sunt actiones in Verrem, quarum in prima solis testibus usus est Cicero, altera perpetua oratione: quamquam altera actio il-*

la Verrina scripta tantum est. * *quid apud rhetores sit actio, notum est. ea memoratur* Or. iii. 26. consumere *et* exhaurire *actionem.* i. e. *ab initio statim nimis vehementem esse, ut ad finem actio durare non possit. cf.* Tusc. iv. 19. Dejot. 2.

ACTOR. *est in sensu forensi is, qui alterius nomine accusat aut petit, h. e. lege in aliquem agit.* v. c. in Caecil. 1. * *in scenae autem histriones.* ad Q. Fr. i. 1. 16. *actores* industrii. in Caecil. 15. *actores* secundarum aut tertiarum partium. Hinc bellum illud Or. iii. 56. oratores sunt veritatis ipsius actores - - imitatores veritatis, histriones.

ACTUARIA *sc. navis.* Att. v. 6. et actuariolum, x. 11. etc. *inde dictum hoc genus, ut ait Nonius, quod celeriter agi remis possent. Duo autem erant earum navium genera, minus et majus, de quibus v. Scheffer. de Re Nav. ii. 2.*

ACTUOSE. Or. iii. 26. *cum vehemente actione oratoris.*

ACTUOSUS. Orat. 36. *actuosa* pars orationis, *est ea, quae in αυξησει versatur.* Nat. D. i. 40. virtus est *actuosa: opponitur* otioso.

ACTUS. Verr. i. 12. *actus* primus vitae. Marcell. 9. hic restat *actus. e scena petita loquendi ratio. Nam partes fabulae dicuntur* actus.

ACULEUS. Cluent. 55. *aculeus* severitatis *de judicibus.* Att. i. 18. *aculei* sollicitudinum. Sull. 16. noli excussos *aculeos* orationis meae arbitrari. Or. iii. 34. *aculeos* relinquere in mentibus: *de oratore, qui ea dicit, quae descendunt in animos, quae urunt homines, neque sinunt quiescere, donec faciant ea, quae suasit orator.* Flacc. 17. aculeum *dimittere.* * *fallaces conclusiunculae, sophismata.* Acad. Qu. iv. 31. *hinc* ibid. contorta et *aculeata* sophismata.

ACUMEN. *Dialecticorum sophismata dicuntur* acumina. Or. ii. 38. * Or. ii. 29. *acumen* orationis, *est subtilitas, qua in explicando et ratiocinando orator utitur.* *Nat. D. ii. 3. de Div. ii. 36. auspicia ex *acuminibus, quae sint, satis non constat. Davisius nos ablegat ad Scaligerum ad Festum in Peremnia. Ibi nil est praeter locum Ciceronis. Sententias et conjecturas suppeditabunt auctores laudati in Lexico Fabri in v.* Acumen.

ACUO. *pro impello, cohortor.* ad Div. xv. 21. in *acuendo* plurimum valet. cf. Off. iii. 1. Or. 41. Ligar. 3. * *exercitatione, aut alia ratione aliquid augere, melius reddere.* Or. iii. 30. *acuere* linguam. ib. i. 20. intelligendi prudentiam *acuere.* cf. ibid. 25. * *cautiorem reddere, monendo, etc.* Rosc. A. 38. illum *acuere,* hos fallere. * *intendere ingenii, prudentiae nervos.* Att. ii. 7. *acueram* me, ad excogitandam, etc.

ACUTE. ad Div. xv. 21. *acute* movebatur. i. e. *insigni ingenio erat, crebris et acutis sententiis abundabat.* Or. i. 21. *acute*

dicere, *refertur ad sententias, et est philosophorum; subtiliter*, etc.

Acutus. Or. i. 25. *acutus* ad excogitandum: i. e. *solers, celer, subtilis*.

Acutulus. Nat. D. iii. 7. Zenonis *acutulae* conclusiones, i. e. *contortae, exiles*, etc. *quae cum audiuntur, nihil contra dici posse videtur, ceterum animum non movent*. v. Tusc. v. 5.

Ad. *eleganter post adjectiva*. v. c. Nat. D. ii. 62. *ad* rationem sollertiamque praestantior. Dom. 32. illustrius *ad* laudem. Catil. i. 5. quod est lenius *ad* severitatem. ad Div. iii. 11. viri insignis *ad* laudem. Leg. ii. 14. *ad veritatem* admirabile. v. not. ad N. D. i. 1. Catil. iii. 4. annus fatalis *ad* interitum. *item post substantiva:* Tusc. iii. 5. mentis *ad* omnia capacitas. * *in comparatione*. Leg. i. 2. nihil *ad* Coelium, etc. * *in* ad Div. xi. 18. *ad* omnia templa supplicatio. Verr. i. 1. adesse *ad* judicium. * *apud*. Att. x. 4. fuit *ad* me diu. * *erga*. Rosc. A. 40. *ad* alienos tectum esse. * ad Div. x. 8. certans *ad* officia. i. e. *officiis*. * Att. xvi. 6. *ad* diem solvere. *die constituta*. * Qu. Fr. ii. 13. *ad* numerum judices habere, i. e. *numerum justum judicum*. * Lael. 5. non fuisse sapientes *ad* eorum normam. * Quint. 4. quid iis *ad* denarium solveretur. i. e. *denariis, si nummi peregrini cum denariis compararentur. de re vid. Gron. Pec. Vet. iii.* 10. * *contra*. ad Div. iv. 16. animus obduruit *ad* dolorem novum. * *quantum ad*. Cluent. 70. nihil *ad* similitudinem hominis praeter formam reservavit. * *circiter*. Cluent. 40. annos *ad* quinquaginta natus. *v. Gronov. de Pec. Vet. i.* 7. * Fat. 2. ponere, *ad* quod te audiam, i. e. *de quo*. * HS ιↄↄↄ *ad libellam* sibi deberi. *neque plus neque minus, quam* ιↄↄↄ, *ut nec libella desit nec superet*.

Adaequo. Qu. Fr. ii. 6. Senatorum urna copiose absolvit, equitum *adaequavit;* i. e. *pares absolventium et condemnantium sententias habuit*.

Addicere. *in auctionibus et emtionibus est ei tradere rem, qui ceteros licitatores vicit*. Verr. i. 55. Rabir. Post. 17. *addici* numo sestertio velit. *Ceterum* numo addicere *vulgo de his venditionibus dicebant, quae instar donationis essent, ut ostendit Salmas. de usur.* c. 13, *p.* 360. * *de debitoribus, qui cum solvere non possunt, creditori traduntur*. Sext. 17. *de creditore, cum debitor pecunia consequitur, ut ei solvere ne cogatur*. Pison. 35. *hinc* Quinct. 30. cupiditati *addicere* aliquem. *est condemnare, pro lubidine petitoris aut accusatoris*. Sen. p. Red. 7. *addicere* fortunas civis optime meriti, *sc. libidini Clodii, potestati ejus permittere, ut ea sunt in potestate nostra, quae a nobis emta sunt, aut potius, ut est debitor judicio nobis addictus. de quo genere addictorum* v. *Salmas. mod. Usur. c.* 18.

ADHINNIO. Pis. 28. Piso dicitur *adhinniisse* ad orationem *Epicurei, qui voluptatem summum bonorum dixerat.*

ADIGO. Top. 10. *adigere* arbitrum finibus reg. v. *Arbiter.* * *postulare, cogere.* Att. x. 9. *adigit* ita Postumia.

ADJICIO. Verr. ii. 15. *adjicere* oculum alicui rei : *cupidum ejus fieri.* Nat. D. ii. 57. *adjectae* voces auribus : *auditae ; quae acciderunt ad aures.*

ADIPATUS. *de dictione, opponitur eleganti* et *politae.* Orat. 8.

ADITUS. Manil. 1. *aditus* laudis, *dicuntur rostra, ex quibus ad populum agitur ; quia ibi laudem popularem consequi licet.* Dom. 1. *aditum* ad aures habere. Or. 15. *aditus* ad causam. cf. Sull. 2. *est in oratione, cum de ipsa causa dicere incipimus.* Dom. 47. dare religioni *aditum,* i. e. *superstitionis genus probando facere, ut usurpari ab aliis possit et in usum consuetudinemque venire.* Att. v. 2. *aditus* ad me minime provinciales ; *non quales esse in provinciis apud praetores solent, nempe per cubicularium.*

ADJUDICARE causam alicui. Or. ii. 29.

ADJUNGERE. *Dialecticum verbum est.* Tusc. v. 25. sequentia *adjungere.* i. e. *quid ex quoque consequatur, videre, vel docere. item* definitionem *adjungere* ad factum : *vulgo, applicare.* Inv. ii. 17. * Acad. i. 11. *adjungebat* non omnibus visis fidem. * Rosc. A. 31. suspicionem ad praedam *adjungere : de iis suspicari qui praedam habent.* * in Caecil. 4. Marcellorum nomini tota provincia *adjuncta est : in eorum patrocinio est.*

ADJUNCTIO. *conditio, exceptio.* Inv. ii. 57. quasdam esse cum *adjunctione* necessitudines, quasdam simplices et absolutas, etc. * *oratoria quaedam exornatio.* Heren. iv. 27.

ADJUNCTOR Galliae, ad Att. viii. 3.

ADJUNCTUS. Cluent. 10. quae *adjunctiora* huic causae sunt.

ADJUNCTUM. *vox dialectica, de qua vid.* Top. 11.

ADMINISTER victus, pro *minister.* Rosc. A. 28.

ADMINISTRARE pro *ministrare.* Verr. v. 4.

ADMINISTRATOR. Tusc. v. 22. *edd. vett. pro minister.*

ADMIRABILIS. *in partem deteriorem.* Phil. iii. 7. *admirabilis* impudentia. * Admirabilia. Fin. iv. 27. *παράδοξα Stoica.*

ADMIRARI. *in partem deteriorem.* Off. ii. 16. quia has pecuniarum effusiones non *admiremur.* Fin. i. 2. hoc primum est *in quo admirer.* cf. N. D. ii. 48. Mur. 19. quid *admirer de* multitudine.

ADMISCERI. N. D. ii. 10. aër multo calore *admistus est. add.* admixtus.

ADMISSARIUS *intell. equus.* Pis. 28. *Piso* admissarius *dicitur propter libidines.* v. *Budaeus ad Pand. p. m.* 293.

ADMISSUM. *subst. peccatum, facinus.* Partit. Or. 35.

ADMIXTUS. Tusc. i. 29. nihil est in animis *admixtum. opponitur* simplici. v. in *Simplex.*

ADMODUM. *plane.* Brut. 55. literarum *admodum* nil sciebat.

putaret. cf. Quint. 78. *Est autem* adstipulator, *qui in re praesenti est, et una idem pro eodem stipulatur, cum quis sibi stipulatur aliquid, v. Salmas. Mod. Usur. p.* 709. 710. * Acad. iv. 27. Stoicorum *adstipulator* Antiochus. *metaphorice.*

ADSTITUO. Her. iii. 20. *ubi vid.*

ADSTRINGO. Att. x. 6. pater nimis indulgens, quicquid ego *adstrinxi,* relaxat. Tusc. iii. 6. breviter *adstringere* argumenta. Fat. 14. arctius *adstringere* rationem, h. e. *ita proponere, ut plus valeat.* Quinct. 5. *adstringere* aliquem suis conditionibus, i. e. *facere, ut conditiones accipere cogatur.* Off. iii. 32. fraus *adstringit* perjurium, non dissolvit, i. e. *auget.* Planc. 30. officii servitutem *adstringere* testimonio sempiterno. Sull. 29. *adstringi* scelere. Sic et Phil. iv. 4. * Tusc. iii. 6. breviter *adstringere* argumenta.

ADSTRICTUS. Brut. 31. *adstrictior* oratio Stoicorum. i. e. *concisior.* Or. i. 16. numeris *adstrictior* poëta oratore.

ADSUEFACERE. *cum ablat.* Or. iii. 10. quorum sermone qui *adsuefacti* erant. Catil. ii. 5. scelerum exercitatione *adsuefactus. v. Gron. et Duker. ad Liv. xxiv.* 48. *xlviii.* 31. 35.

ADSUETUS. *cum ablat.* Or. iii. 15. homines labore *adsueti. v. Gron. et Drak. ad Liv. xxxi.* 35.

ADSUM. *de advocatis, et causarum patronis utriusque partis.* Verr. ii. 29. Fin. ii. 17. * ad Div. ix. 25. *adesse* ad imperandum. i. e. *ut imperanti pareamus.*

ADVENTICIUS. *extrinsecus ad nos perveniens, non nostrum, aut nostro labore partum, etc.* Fin. v. 11. adjumenta externa et *adventicia.* Manil. 9. *adventiciis* multorum Regum et nationum copiis. Verr. v. 31. *adventicium* auxilium. Rab. P. 17. *adventicia* pecunia. Att. i. 19. pecunia *adventicia* dicitur, *quae ex novis vectigalibus redit. item, quae filio aliunde quam e patris hereditate venit.* Inv. ii. 21. Or. iii. 33. doctrina *adventicia,* i. e. *ab alio populo inventa.* Div. ii. 58. visio *adventicia, a sensibus profecta.*

ADVENTUS. ad Div. vi. 20. *adventibus* se offerre. i. e. *advenientibus obviam ire.*

ADVERSARIA. *sunt libri, in quos, sine ordine omnia conjiciuntur, ita dicti, quia tantum in adversa parte scribitur.* Rosc. C. 2. nomen in *adversariis* patet. *vid. Salmas. de Usur. p.* 147.

ADVERSARIUS. *qui contra nos licetur in auctionibus et emtionibus.* Att. xii. 43. xiii. 31.

ADVERSUS. Top. 9. *de contrariis. ubi tamen libri variant.*

ADVERTERE. animum Inv. ii. 51. *transitive cum accus.* naufragum quendam animum adverterunt. *Sic e Mss. Oudendorpius. cf. Ruhnkenius V. C. ad Rutilium de Figuris p.* 77.

ADULATIO. N. D. ii. 63. canum tam amans dominorum *adulatio.*

ADUMBRARE. pro *inchoare*. Fin. v. 22. a natura *adumbrantur*. **fingere*. Dom. 31. auctorem meliorem *adumbrare*.

ADUMBRATUS. *falsus, fictus*. Sull. 18. *adumbratum* indicium. Fin. v. 24. *adumbrata* opinio. **adumbrata dicuntur, quae speciem alicujus rei habent, neque tamen sunt. Ducta metaphora ex pictoria et statuaria*. Tusc. iii. 2. *adumbrata* imago gloriae. Coel. 5. non expressa signa, sed *adumbrata* virtutum. Verr. iii. 33. *adumbratus* vir Pippae, sc. *quia Verri uxorem suam permittebat*. N. D. i. 27. *adumbrati* Dii *dicuntur Dii Epicurei, quia non corpus habent, sed quasi corpus*. **inchoatus*. Leg. i. 22. *adumbratae* intelligentiae *dicuntur, notitiae innatae*, προλήψεις.

ADVOCARE. est in sensu forensi. 1.) *rogare amicos, ut nobiscum deliberent de re aliqua, in primis de lite, quo sensu* advocati Quint. 12. *dicuntur*. 2) rogare *aliquem, ut in consilio nobis adsit: de judice*. Sic Quinct. 1. quos tibi, Aquilli, *advocasti*. 3) *amicus actoris aut rei dicitur* advocare, *cum convocat, quibuscum de causa deliberet, ut juvare partes amici possit*. Cluent. 19. Oppianicus in judicio Scamandri aderat frequens, *advocabat*, omni studio gratiaque pugnabat.

ADVOCATIO, *coetus advocatorum*. Quinct. 14. Rosc. C. 5. Verr. i. 49. Caecin. 15. Sull. 29. etc. **Certum temporis spatium, quo opus est, ut advocare possimus, eine Frist*. ad Div. vii. 11. *advocationes* binas postulare.

ADVOCATUS. *dicitur amicus, quem vocamus ad nos, ut eum consulamus de controversiis nostris, quique honoris causa in judicio in subselliis nostris sedet, aut nobiscum in rem praesentem venit*. vid. Off. i. 10. Quinct. 8. Or. ii. 47. *Philipp. i. 7. armatos homines, quos in Senatum induxerat, Antonius Consul *advocatos* vocat: vellem adesset sine *advocatis*.

ADVOLARE. *cum accus*. ad Att. i. 14. *advolat* rostra Cato.

ADURERE. *pro comburere*. Tusc. v. 27.

ADUSTUS. Att. v. 20. *adustus* incendio Plaetoriano dicitur, *qui in alterius judicio notam aliquam abstulit, tamquam, qui judicio de repetundis ex hoc capite legis accusatur:* AD QUOS EA PECUNIA PERVENERIT. *nisi legendum* ambustus.

AEDILES. *magistratus municipalis*. ad Div. xiii. 11. hoc anno *aedilem* filium meum fieri volui - - is enim est magistratus in nostro municipio.

AEDILITIUS. Brut. 28. *dicitur, qui Aedilis fuit*. ad Qu. Fr. i. 1. 9. vectigal *Aedilitiorum*. sc. *ludorum; pecunia, quae in provinciis* ad ludos *pro Aedilibus exigebatur. vid. in* Vectigal.

AEGER. *pro aegrotus*. ad Att. vi. 1. *extr*. N. D. ii. 12. *aegri* et corpore et animo.

AEGRIMONIA. Att. xii. 38. *aegritudo*.

AEMULUS. Verr. v. 31. *pro rivali, adultero*.

Aequabilis, *qui eandem ubique rationem tenet, semper est idem*. Tusc. ii. 27. * Jus *aequabile*, in quo omnes ejusdem conditionis sunt, nihil gratiae, divitiis, etc. tribuitur. Inv. i. 11. 53.

Aequabilitas, *jus aequum*, Or. i. 42. ii. 52. * Or. ii. 58. cum *aequabilitate* facere. i. e. *aequabilem se hominibus praestare*.

Aequalitas. Lael. 5. *est ea virtus, quae et civilitas dicitur, cum aequo jure cum omnibus vivimus, omnes nobis aequales putamus, nihil nobis praecipuum petimus*.

Aequaliter. Orat. 58. *aequaliter* ingredi et constanter, *dicitur oratio numerosa, quae non mox fluens et lenis, mox hiulca et aspera est*.

Aequare. sortes aequare. v. *in* sortes.

Aeque cum. Fin. iv. 24. 27.

Aequilibritas. *est Epicureorum* ισονομια, N. D. i. 39. *vid. Ind. Gr. in* ισονομια.

Aequiparare. *pro aequare*. Tusc. v. 17. nemo est, qui factis me *aequiparare* possit. *Sic et Livius dixit* xxxvii. 55.

Aequus. Verr. ii. 15. *aequo* jure disceptare, h. e. *ut judex nihil adversarii gratia faciat*.

Aer. *pro homine, quocum consuetudo nulla esse potest*, Att. i. 18. Metellus non homo, sed littus, *aër*, solitudo. * Acad. i. 7. *aër*, utamur enim pro Latino, et ignis.

Aerarius. Quinct. 4. ratio *aeraria*, h. e. *ratio pecuniae diversae in Gallia et Romae*. * Cluent. 43. in *aerarios* referri, h. e. *in ultimam classem, cui adscripti suffragio carebant, et tantum aera tributi loco pendebant. Erat autem haec nota censoria, quam plebi quidem in primis, sed interdum tamen etiam senatoribus et equitibus senatu et ordine equestri motis, inurebant, ut ostendit Gronov. de pecun. veter. lib. iv. 1. p. 263. Or. ii. 66.* ex *aerariis* eximere. * *aerarii* Tribuni. v. *tribunus, et aeratus*.

Aerarium. Att. vii. 21. *aerarium* sanctius, *erat, ex quo sumtus ordinarii non petebantur, sed ad summum reip. tempus reservabatur. v. Manut. ad Att. vii. 15. cf. Liv. xxvii. 10.*

Aeratus, *pecuniosus*, Att. i. 16. Tribuni non tam *aerati*, quam ut appellantur aerarii, i. e. *non tam erant ii, qui esse debebant, h. e. qui pecuniam habebant, sed pauperrimi, et in aerarios referendi, adeoque faciles ad corrumpendum. * ex aere factus*. Verr. iv. 36. lecti *aerati*, i. e. *aeratis pedibus. v. Manut. ad h. l.*

Aes, Att. ii. 1. *aes* circumforaneum, *quod circa forum apud argentarios foenori datur*. Verr. v. 13. Dirui *aere*, i. e. *solvendo non esse. banqueroutiren. sed est elegans jocus in hac formula. Nam* aere diruti, *proprie dicuntur, milites, quibus ignominiae causa stipendium non datur, aut pars stipendii adimi-*

tur. v. Sigon. ad Liv. xl. 42. *Bud. ad Pand. p. m.* 130. *quia igitur* castra aleatoris *dixerat, eleganter eum, qui alea eversus erat bonis,* aere dirutum *dicit. Phil. xi.* 6. exire *aere* alieno. Att. vi. 1. prae *aere* vendere. * Verr. v. 13. *aera* vetera *eleganter dicuntur crimina vetera, quorum poena nondum persoluta est.*

Aestimabile. *quod aestimatione aliqua dignum est.* v. *in* aestimatio. Fin. iii. 6.

Aestimatio. Verr. iii. 92. remissior *aestimatio frumenti. Aestimatio fr. dicitur, cum praetores, legati, quaestores pro frumento, quod in eorum cellam imperatur* (v. *Cella. Cibaria*) *pecuniam accipiunt ab aratoribus, et quidem tantam, ut ipsis utilius sit, pecuniam accepisse, aratoribus, dedisse.* * *aestimatio* poenae. Or. i. 54. *est, cum accusator* (*more Atheniensi*) *in ipsa accusatione, quam poenam reus meruerit, aestimat. vid. Xenophon. Mem. Socr. i.* 1.* * *Haec autem :* ad Div. v. 20. accipere *aestimationem.* xiii. 8. accipere in *aestimationem, capienda sunt de ratione, qua Julius Caesar aes alienum, quo laborabat civitas, dissolvi jussit : cujus haec vis erat, ut debitores darent creditoribus in solutum praedia, sed non eo pretio, quo tum erant, post bellum Civile, sed eo, quo ante bellum fuerant : unde* aestimatio *pro* jactura *est* ad Div. ix. 16. *et* aestimationes *pro* praediis *pecuniae loco acceptis.* ad Divers. ix. 18. *aestimationes* tuas vendere non potes. cf. Att. xii. 25. v. *Caes. de Bell. Civ. iii.* 1. * aestimationem *Cicero interpretatur Stoicorum* ἀξίαν ; *cum dicerent, solam quidem virtutem esse bonum, sed esse tamen praeterea res dignas* aestimatione *aliqua, h. e. ut praeponerentur aliis, ac sumerentur, tamquam valetudinem rectam, divitias, honores, etc.* Fin. iii. 10. 6. Acad. i. 10. Fin. iii. 13.

Aestimo. Fin. iii. 3. magno *aestimanda.* Fin. iv. 23. non-nihilo *aestimandum* sit. * *aestimare* frumentum. Pis. 35. Verr. i. 38. etc. v. *aestimatio.*

Aetas. *pro adolescentia.* Off. ii. 13. tua tamen *aetas* incidit in id bellum. *Sic interpretatur Broukh. ad Prop. i.* 6. 21.

Affectio. Rosc. Am. 48. quod *affectet* iter, videbis, i. e. *qua ratione uti velit.*

Affectio. Fat. 4. astrorum *affectio.* Div. ii. 47. coeli *affectio est, quam vulgo* constellationem *vocamus.* * Top. 18. *affectio* quaedam ad res aliquas, *in comparandis rebus cernitur, et est hujusmodi ;* principum commoda majora quam reliquorum ; quae jucundiora, quae pluribus probata, etc. * Inv. i. 25. *affectio* est, animi, aut corporis ex tempore, aliqua de causa commutatio, ut laetitia, cupiditas, morbus, etc. Fin. iii. 20. *affectio* animi, *dicitur de naturali illa ratione humani animi, qua bene aliis consulendum, suos amandos putat, solitudinem fugit, etc.*

Affectus, ûs. Tusc. v. 16. qualis cujusque animi *effectus* esset: *habitus, adfectio, status.*

Affectus, Div. ii. 47. quomodo *affecto* coelo, etc. i. e. *qua constellatione.* v. *Affectio.* * affectum *dicitur de eo, quod coeptum est et jam ex parte profligatum.* Prov. Cons. 8. affectum *bellum et paene* confectum. * *dicitur etiam quicquid afflictum, debilitatum est, etc.* Or. i. 45. Verr. iv. 43. aetas *affecta.* Or. iii. 18. *affectus* senectute. Verr. iii. 18. *affecta* Sicilia ad Div. v. 13. ita *affectum* ut deletum extinctumque fateare, ibid. 20. nunc sic *affecti* sunt, etc. * de *animi perturbationibus.* Att. xii. 32. graviter *affectus.* * *tractatus.* Verr. iv. 67. ut abs te *affecta* est, ita in te animatam videmus. * *significat statum rei quemcunque.* Fin. i. 11. manus tua sic *affecta, de manu extensa.* Tusc. iii. 9. manus recte *affecta.* Part. Or. 23. quidam animi habitus sic *affecti* et constituti. * Top. 2. res, quae quodammodo *affectae* sunt ad id, de quo quaeritur. i. e. *ad eam referuntur aliqua ratione, ei junctae, ut conjugata, genus, simile, differens, contrarium, adjunctum, antecedens, etc.* cf. c. 3. * *in bonam partem pro praeditus.* Verr. iii. 24. magno animo *adfecti.*

Affero. Phil. ii. 7. vim *afferebam* senatui. v. *Vis.* Quinct. 27. manus *allatas* esse. v. *Manus.* Tusc. iii. 31. hic mihi *afferunt* mediocritates. * *defero.* ad Div. vii. 17. quae ad te ultro *attulerim.*

Afficio *tracto, habeo.* Off. i. 23. Corpus ita *afficiendum* est, ut obedire consilio rationique possit. * Tusc. ii. 7. dolorem iis verbis *afficias,* quibus Epicurus voluptatem. i. e. *appelles.* * *de perturbatione* Rosc. A. 24. sua quemque amentia *afficit,* h. e. *ad furorem redigit.* Off. ii. 10. admiratione *afficiuntur* ii, qui anteire ceteros virtute putantur. * pro *aegrotare.* Phil. ix. 1. ita *affectus* erat, i. e. *aegrotabat.*

Affigo. Tusc. iii. 28. huic generi malorum non *affigitur* ea opinio. *Sed in Davisiana est* affingitur, *ut est* c. 33.

Affingo. Tusc. iii. 3. qui nihil opinione *affingit: addit, auget.*

Affirmate. *jurejurando,* Offic. iii. 29. quod *affirmate* promiseris.

Affirmatio religiosa. Offic. iii. 29.

Afflo. Att. xvi. 5. rumoris nescio quid *afflaverat.* i. e. *ortum erat.*

Afflatus furoris. Or. ii. 46. est ενθουσιασμος. * Nat. D. ii. 66. *afflatus* Deorum, *dicitur de cura D.*

Afflicto. *male me habeo, ut fit in nimio luctu.* Tusc. iii. 32. cum se Alcibiades *afflictaret.* ibid. 27. *afflictari* lamentarique coepisse. * Har. Resp. 19. *afflictatur* resp.

est. Mur. 17. *agere* cum populo tanquam ex syngrapha. v. *Syngrapha.* Act. i. in Verr. 12. *agere* de rep. cum populo. Lael. 25. in forum versus *agere* cum populo. i. e. *converso ore versus forum, ubi plebs est, cum solerent magistratus honoris causa convertere os ad senatum et comitium.* v. *Intt. ad h. l.* ad Div. i. 9. quae ego *agebam sc. in senatu.* * Brut. 92. *agens* orator *dicitur, cujus vehemens est actio, pene ut histrionum, ut res non narrari, sed agi videatur.* * Arch. 7. haec studia (humanitatis) adolescentiam *agunt.* i. e. *subigunt, acuunt ingenium adolescentum, quod et* alere *dicitur; unde eodem sensu legitur in edd. nonnullis* alunt. *vid. de hac significatione Muret. Var. L. xii.* 15. *sic est etiam* agitare *ap. Quintil. i.* 10. In Geometria fatentur esse partem utilem teneris aetatibus. *agitari* namque animos, et acui ingenia, et celeritatem percipiendi inde venire, etc. * *Notandae sunt etiam hae formulae:* ad Div. iii. 6. *agere forum.* v. *Forum.* Verr. iv. 6. *agere* spumas in ore. Att. xiv. 9. *agere* rimas ibid. xiii. 52. ἐμετικήν *agere.* v. *Ind. Gr.* Tusc. iii. 21. *actum* habebo, quod egeris. Verr. i. 3. *agunt* praecipitem poenae civium Rom. i. e. *conscientia scelerum in cives Rom. poenas ab eo exigit, eum ita furiosum efficit, ut ad insana consilia ruat.* * *agere* animam, ad Div. viii. 13. *morti propinquum esse. de qua forma dicendi* vid. *Gron. ad Sen. Controv.* 11. * *agere* bellum. Balb. 20. *v. not.*

Agrarii. Catil. iv. 2. Gracchus *agrarios* concitare studuit. i. e. *eos, qui agros legibus agrariis consequi cupiebant. de* Agrariis *Legibus* v. *Ind. LL.*

Agrestis. *qui non commovetur his rebus, quibus animus humanus commoveri solet.* Arch. 8. *agrestis* animus. * Or. i. 25. *agrestis* motus corporis, *reprehenditur in oratore.* * Or. ii. 3. *agrestes* libri, i. e. *jejuni, exiles, non elegantes, de libris rhetoricis.* * Orat. 3. *agrestiores* Musae, *dicuntur Jurisprudentia et ceterae artes, quae non comprehenduntur humanitatis nomine, nec elegantiae quicquam aut suavitatis habent.*

Agricola. Dejot. 9. *de rege Dejotaro, qui multos agros habebat, e quibus fructus percipiebat.*

Agripetae. Att. xv. ult. *sunt* agrarii. *de quibus supra.*

Ajo. Att. vi. 1. iv. 4. *ain'* tu ? h. e. *estne, ut dicis ? vere ita sentis ?* Lig. 7. ita quidem ajebat : *ita multis verbis et gravibus cum eo loquebatur.*

Ala. Off. ii. 13. cum te alteri *alae* praefecisset. *v.* Alarii.

Alarii. ad Div. ii. 17. *sunt alae equitum ex Italia et provinciis collectae, quae singulis legionibus addebantur, loco 30. turmarum, quae olim ex ordine equestri addebantur. de variis alae discriminibus pro ratione temporis vid. quem hic laudat Graevius, Scholium ad Hyginum p.* 66.

Allego. Rosc. Am. 9. *allegat* iis homines nobiles. *submittit ad eos, qui cum iis agant.* Not: *Publice* legantur *homines, qui inde* legati *dicuntur; privatim* allegantur, *unde* allegati.

Allegatio. Verr. i. 16. quibus *allegationibus* illam sibi legationem expugnavit.

Allegatus. Qu. Fr. ii. 3. Nerius index edidit ad *allegatos*, etc. *Manut. interpretatur, praeter eos, quos jam ediderat, nominaverat. quo fere sensu* Plin. Pan. 70. hoc senatui *allegandum* putavi. i. e. *significandum. sed dubito, an aurei seculi sit ista notio verbi. Et Nerius unum Sestium ediderat, non plures. F. Junius rectius* allegatos *esse dicit eos, quos vulgo* deputatos *vocant, quibus mandatum sit, adire indicem, et indicia audire. scil.* ad allegatos *dictum est, ut* ad judices. v. in *ad. sic est etiam* Cluent. 13. *vid. inpr. Gron. ad Liv. xxxvi.* 11.

Allevo. *minuo.* Inv. i. 42. * Att. vii. 1. *allevaturum* corpus sc. *a febri.*

Allido. Qu. Fr. ii. 6. Servius *allisus* est, ceteri conciduntur. i. e. *in periculum venit, quod evasit, ceteri condemnantur.* vid. *Gron. ad Senec. Nat. Qu. ii.* 44.

Alligo. *dicitur de omnibus rebus, de quibus* obligare *dicitur*, Cluent. 56. Rabir. P. 7. lege *alligari.* Cluent. 55. Rabir. P. 6. quaestione nova *alligari.* Rosc. Com. 12. stipulatione *alligare.* Tusc. ii. 17. vulnus *alligare.* Div. i. 54. oculus *alligatus. quam locum et formam loquendi vindicat Gronov. ad Liv. vii.* 24. cf. *ad Sen. ep.* 94. Flacc. 17. *alligare* se scelere. Planc. 33. beneficio *alligari.* v. *Obligare.* * Leg. ii. 20. Sacris *alligari, dicuntur, qui sacra hereditate aut quacunque ratione accipiunt.* * Or. iii. 44. *alligare* verba certa lege versus. * Fin. ii. 24. ne sine fructu *alligatus sis* sc. *amico.* * Cluent. 64. *alligatum* nuptiis haberet in potestate. * Att. viii. 16. *alligari* atque impediri re aliqua, *ibid.* ii. 18. virtus *alligata.*

Alludo. Nat. D. ii. 39. mare terram appetens litoribus *alludit.* v. *Gesnerus ad Columell. iv.* 20. 2. Orat. i. 56. *alludere* varie, *dicitur, qui aliquem variis rationibus aggreditur, ut aut de sententia deducat, aut in suam sententiam adducat.*

Alsus. *frigidus.* Qu. Fr. iii. 1. nil ἀποδυτηρίῳ *alsius.* cf. Att. iv. 8.

Alter. *in numerando interdum* primum, *interdum* secundum *significat.* ad Div. xii. 25. *altero* vicesimo die. *Manut. Graev. Cortius interpretantur secundo.* v. *Duker. ad Liv. Epit.* 49. *init.* Off. i. 17. *alteri* alae *est uni. vid. not.* * *pro* alteruter, Acad. ii. 43.

Altercatio. *disputatio, quae interrogando et respondendo constat, in senatu aut judicio.* Gloss. Philox. ἀμοιβαῖος λόγος. *particulam hujusmodi altercationis vid.* Att. i. 16. Clodium fregi

in senatu *altercatione* ejusmodi. cf. iv. 13. ad Div. i. 2. Brut. 44. * *disputatio quaecumque.* Nat. D. i. 6. oritur mihi magna de re *altercatio* cum Vellejo.

Altercor. *de alternis actorum interrogationibus et responsionibus in judiciis.* Brut. 43. Crassus *altercando* invenit parem neminem. v. *Budaeus ad Pandect. p. m.* 48.

Alternus. Vat. 11. *alterna* consilia rejicere. v. Ind. LL. *Lex Vatinia.* Verr. ii. 13. *alternae* civitates. Planc. 15. *alterni* judices. ibid. Arch. 10. *alterni* versus. i. e. *generis elegiaci. v. Gronov. in Stat. c.* 8.

Altitudo. Rabir. P. 16. mentis luminibus officit *altitudo* fortunae et gloriae. * Off. i. 25. facilitas et *altitudo* animi, quae dicitur. *Est eadem quae* βαθυτης. *v. Ind. Gr.* et ad Tacit. A. iii. 44. Mil. 8. mens *alta*, i. e. *quae res humanas contemnit.* * Fin. ii. 16. ut *altior* interdum fieres. *dicitur de his, quibus ipsa magnitudo rerum, quas dicunt, videtur animi magnitudinem afferre, ita, ut, qui audiat, sentire possit.*

Altus. *Servius ad Virgil. Aen. viii.* 395. *profert e primo* ad Brut. si Pompejus non *ex alto* peteret, i. e. *multis causis e superiori vita repetitis, ut Cicero in petendo facere solet. vid. Pierium ad Virg. l. c.*

Alveus. *de solio balneari.* Herenn. iv. 10. cf. Coel. 28.

Amandare. *avertere.* Nat. D. ii. 56. *amandavit* a sensibus.

Amandatio. *relegatio.* Rosc. A. 15.

Amarus. *morosus.* Att. xiv. 21. *amariorem* me senectus facit, stomachor ad omnia. ad Att. xvi. 13. via *amara. sed Graev. habet :* inepta.

Amator noster, *pro* amico. ad Att. i. 20.

Ambiguum. Or. ii. 24. quae sit causa *ambigui* : *ejus rei de qua controversia est.*

Ambitio. *petitio honorum honesta,* Or. i. 1. ad Div. vii. 1. Att. i. 1. *ambitio* nostra nititur, etc. * *pro ambitu.* Sull. 1. * *ambitio dicitur de omnibus rebus, quae aut gratiae colligendae causa facimus, aut ut nos gratiosos esse ostendamus apud hos, a quibus petimus aliquid.* Verr. ii. 55. 40. ad Div. v. 20. tuae *ambitioni* reservata esse. *h. e. tibi relicta, ut gratiam inire ab aliis possis, quibus hoc beneficii tribuas.* Brut. 69. *ambitione* labi. sc. *in laude, cum laudamus indignos, ut gratiam ineamus.* ad Div. xiii. 5. *ambitione* mea, i. e. *precibus meis, quibus utor, ut impetratis rebus, gratiosus videar.* Cluent. 26. *ambitio* judicum, etc. *vid. de hac vi verbi Gron. ad Liv. xlv.* 36. * Off. i. 30. in Scipione *ambitio* major, vita tristior. *est* σεμνοτης *quaedam et gravitas in cultu et habitu.*

Ambitiose. *fieri dicuntur, quae gratiae causa fiunt.* ad Div. xiii. 69. Att. xv. 1. ut concionem *non ambitiose* corrigerem, h. e. *non leviter, tacens vitia, ut gratiam a te inirem.* * *quia*

quae gratiae causa facimus, solemus studiosius facere, ambitiose *dicitur etiam pro* studiose. ad Div. iii. 7. *ambitiosius* facere soleo, quam dignitas mea postulat.

AMBITIOSUS. *qui gratias hominum captat, aut gratiosus apud homines magnos videri vult.* Cluent. 38. Verr. iii. 84. Qu. Fr. i. 2. 2. ne me in Graecos tam *ambitiosum* factum mirere. Flacc. 18. ita est *ambitiosus*, ut omnes vos nosque salutet quotidie. ad Div. vi. 6. cedit *ambitiosis* voluntatibus, et ibid. 12. rogationes *ambitiosae ; quae fiunt, non quod officium amicitiae, propinquitatis postulet, sed ut gratiosos nos esse apud eos ostendamus, quos rogamus, si ab iis rogata impetramus, et simul gratiam ineamus.* Att. i. 18. amicitiae nostrae *ambitiosae* sunt in quodam splendore forensi. ad Div. xiii. 1. homo minime *ambitiosus*, minime in rogando molestus.

AMBITUS. *crimen quod admittitur, cum minime legitimis modis magistratus impetrare studemus, h. e. iis, quos leges de ambitu prohibent.* ad Qu. Fr. ii. 3. de *ambitu* postulatus est. Or. iii. 48. Brut. 44. etc. verborum *ambitum, est* περίοδος.

AMBROSIA. Or. ii. 57. *ambrosia* alendus, *dicitur de eo, qui in aliqua re praeter ceteros excellit, cujusmodi hominem divinum et Deum adeo Latini appellant. v. Deus.*

AMBUSTUS, *qui de crimine capitali accusatus vix evasit, et insignem tamen turpitudinem abstulit.* Mil. 5. Har. R. 3. *v. Gronov. Diatr. in Statium* c. 33.

AMENTATUS. Or. i. 57. Brut. 78. *amentata* hasta ; ab amento, *quod est lorum in media hasta, cujus ope majori vi projicitur hasta : unde metaph.* amentatae hastae *comparatur crimen, quod ita impingitur alicui, ut facile in eo haerere possit.*

AMFRACTUS. Cluent. 56. Vita remota a procellis invidiarum et judiciorum *amfractu : est eorum, qui Senatores fieri nolunt, ne sibi judicandum sit.* * Leg. ii. 8. *amfractus* annuus. pro *anno.*

AMICTUS. Or. ii. 2. *amictus* oratoris, *est compositio togae, cum ad dicendum surgit,* v. *Gesner. ad Plin. ep. ii.* 3.

AMITTERE. *pro mittere, dimittere.* Tusc. ii. 13. ext. *amittere* fortitudinem.

AMOR. Att. vi. 1. est mihi in *amoribus.* * Fin. iii. 20. *Amores* sancti, *sunt amores pudici, non quicunque, ut Davisius interpretatur, sed puerorum pulcrorum, quos licitos esse Stoici dicebant.* v. Tusc. iv. 33. *Nam primo dicit Cicero, sapientem uxorem adjungere et velle ex ea liberos ; hi sunt amores casti. deinde addit : ne amores quidem sanctos alienos esse a sapiente arbitrantur.*

AMPHORA. *mensura, de cujus magnitudine non satis convenit. Volusius Maecianus et Festus tribuunt* 48. *sextarios.* ad Div. xii. 15. *est* amphorûm ; *quod alii dicunt esse pro* amphorarum.

mille florenis ad caput, capiuntur 50. *floreni amplius*, 1050; *tertio* 1100, *quarto* 1150. *etc. nulla autem usura solvitur anno tertio pro illis* 50. *florenis, qui ad caput pro usuris usurarum accesserant.* Hinc vi. 3. centesimis, renovato in singulos annos foenore contentus non fuit. item ep. 1. centesimae renovatae quotannis.

ANCEPS. Or. iii. 36. viae *ancipites, sunt rationes Academicorum in utramque partem de re disputandi.* de Nat. D. i. 37. *ancipites* bestiae, *sunt geminam naturam habentes.*

ANDABATA. ad Div. vii. 10. quem ne *Andabatam* quidem defraudare poteramus. *Est genus gladiatorum, quod ex equis galea frontem oculosque tectum pugnabat, de quo genere vid. Lips. Saturn. Serm. ii.* 12.

ANGULUS. Nat. D. ii. 18. nihil *angulis* incisum.

ANGUSTE, *tenuiter, exiliter, Dialecticorum more.* Part. 40. *anguste* disserere, ut Dialectici qui appellantur. Brut. 84. *anguste* dicere. Nat. D. ii. 8. *anguste* concludere, *de subtilibus et brevibus ratiunculis Stoicorum.* Mur. 13. nihil est tam *anguste* scriptum. *de formulis JCtorum.* * Tusc. v. 31. habere se *angustius*, i. e. *pluribus difficultatibus urgeri.*

ANGUSTIA. Brut. 47. nisi in eas *angustias* petitionis incidisset, *quae sc. fuere temporibus Marianis, cum pauci ad Consulatum pervenire possent, quod Marius ei semper imminebat, etc.* * Nat. D. ii. 8. *angustia* conclusionis non facile se tutatur. i. e. *subtilitas, brevitas.* v. *anguste.* * Pis. 11. *angustiae* pectoris, *tribuuntur homini humili, abjecto, tamquam, invido, avaro, etc.*

ANGUSTUS. *periculosus, miser.* ad Div. x. 16. in rebus tam subitis atque *angustis.* * *humilis, abjectus.* Fin. i. 18. homines minuti et *angusti.* * *subtilis, exilis, jejunus.* Or. ii. 14. *angustae* disputationes. * Acad. i. 10. cum ea contraherent, in *angustumque* deducerent, i. e. *modum adhibendum dicerent.*

ANHELATUS. Or. iii. 11. *anhelata* verba. *vitium in pronunciando.*

ANIMA. ad Div. viii. 13. Hortensius *animam* agebat. *morti proximus erat.* Rosc. Com. 8. si tu hos quaestus recipere posses, non eodem tempore et gestum et *animam* ageres. *jocose de homine nimis cupido pecuniae.* * pro *vita.* Cat. iv. 9. de conjugum ac liberorum vestrorum *anima.*

ANIMADVERSIO. Or. 55. notatio naturae et *animadversio* peperit artem. Or. ii. 34. atque hoc totum est sive artis, sive *animadversionis*, sive consuetudinis, nosse regiones, intra quas venere et pervestiges, quod quaeras. Offic. i. 9. *animadversio* et diligentia excitanda. aliter est Or. 57. effugere *animadversionem*, i. e. ne animadvertatur ab audientibus. * Caecin. 12. actoris notio et *animadversio*, etc. *de hoc loco*

multa sunt disputata, quibus nil expeditum est : quae vid. in ed. Graeviana. Si verba haec sunt a Cicerone, non capienda sunt ita, ut notio et animadversio *sit actoris tamquam cognoscentis et animadvertentis : praetor enim habet notionem et animadversionem, non actor ; sed ut vindicandi actoris et ulciscendi et defendendi juris ejus causa praetor cognoscat et animadvertat. Sic Rosc. Am.* 24. *parentum poenae. Coel.* 29. *reip. poena. Flacc.* 38. *Lentuli poena, quam quis luit propter parentes, remp. Lentulum. vid. Punire. Condemnare.*

Animadverto. ad Div. xi. 27. dignitas tua facit, ut *animadvertatur*, quicquid facias. *latere non possit, sed in sermones hominum veniat.* Rosc. Am. 40. *animadvertere* peccata, i. e. *punire : quia puniuntur peccata, cum animadvertuntur et cognoscuntur ; cum contra, non punire, sit, negligere peccata.*

Animabilis natura. Nat. D. ii. 36. *est aër.*

Animalis. Tusc. i. 17. *animales*, id est, spirabiles. * *aërius* N. D. iii. 14. natura *animalis*. * *vivus*. Inv. ii. 1. *animale* exemplum.

Animatio. de univ. §. 31. est ἐμψύχωσις.

Animose vivere. Off. i. 26. *magno animo.*

Animus, *pro anima*. N. D. ii. 6. extr. *animus* spirabilis. * *pro cupiditate*. Att. xii. 46. vincere *animum*. cf. Marcell. 3. * Cluent. 42. *vis* animi, i. e. *magnitudo*. * *superbia, temeritas.* in Caecil. 11. *animos* ejus retardaret.

Annales, *sunt libri, quibus* monumenta solum temporum, locorum, hominum gestarumque rerum *continentur*. Or. ii. 52. Annales maximi *autem dicebantur, quos* Pontifex M. conficiebat et in album efferebat, etc. ibid. * Att. xii. 24. *est etiam :* liber annalis.

Annecto. Off. i. 4. rebus praesentibus *annectit* futuras, i. e. *e praesentibus colligit futuras*. Top. 13. quod *annexum* est ; *dicitur consequens in enunciatione conditionali.*

Anniversarius. Har. R. 15. sacrificia *anniversarii* factitarint.

Annona. *pretium frumenti, quod e copia aut paucitate frumenti oritur, quod anno quoque provenit. item ipsum frumentum, quod provenit.* Verr. iii. 92. ratio frumenti e temporibus et *annona* est consideranda. ibid. 93. *annonae* similis. Dom. 6. *annona* durior. Phil. viii. 8. perfugia *annonae. in caritate annonae.*

Annoto. Oecon. *init. annotaret*, quid et quando cuique dedisset.

Annularius. Acad. iv. 26. an tibi quaerendus erit *annularius* aliqui, quoniam gallinarium invenisti Deliacum illum, qui ova cognosceret ?

ANNULUS. *signum equestris dignitatis est aureus annulus, unde* Verr. iii. 76. *annulum* invenit. i. e. *eques factus est.*

ANNUMERO. Rosc. Am. 32. ego in grege *annumerer. Male hanc formam reprehendit Heins. ad Ovid. Her.* 16. 328. *recte defendit Burmannus.*

ANNUO. *nutu significare, velle nos aliquid, quod alias est* innuo. Quint. 5. simul ac *annuisset,* numeraturum se dicebat. *v. not. ad h. l.*

ANNUS. Verr. iii. 93. *annus* est in vilitate. Agr. ii. 1. Mil. 9. *annus* suus. *est is, quo cuique per leges annales petere magistratum aliquem licet. v. Leges Annales in Ind. LL.* Nat. D. ii. 20. *annus* magnus; *qui dicatur. v. ibid.* de Leg. ii. 12. *anni* compositor. * *ad annum est anno destinato ac definito.* ad Att. v. 2. quem *ad annum* trib. pl. videbam fore.

ANNUUS, ad Att. xii. 3. *annua* die solvere. *v. Dies. et Gronov. Obs. i.* 16.

ANQUIRO. Off. i. 3. Lael. 21. 23. et *ibi Intt.* * Off. ii. 13. *in* eum *anquiritur. Sed Pearcius e Victor. et MSS. reposuit* inquiritur; *Davisiusque negabat dici posse* anquirere in aliquem. *Si* anquirere *est ubique quaerere, aptum est verbum h. l.*

ANSA. Lael. 16. *ansas* dare alicui ad reprehendendum; *i. e. occasionem, materiem,* etc. Sext. 10. sermonis *ansas* dare, i. e. *in sermones hominum sua culpa incurrere.* * Caec. 6. *ansam* retinere omnium controversiarum. i. e. *facultatem omnium tractandarum et iis se immiscendi.*

ANTEAQUAM. ad Div. iii. 6. te, *anteaquam* successum esset, decessurum fuisse. *Hic est unus locus, in quo bonae edd. hanc lectionem habent omnes: in ceteris locis, e quibus vulgo laudatur, fere habent aut* ante quam, *aut* ante cum. *Sed ibi quoque MS. ap. Graev. habet* ante quam: *quod praefert Duker. ad Liv. xxxv.* 25.

ANTECEDENS. Top. xii. locus ex *antecedentibus, est conclusio e causis, quae sc. effectum antecedunt.* Fat. 5. 11. *causae antecedentes,* i. e. *quae vi sua efficiunt rem necessario.* cf. c. 15.

ANTECEPTUS. Nat. D. i. 16. *antecepta* animo rei informatio; *est* πρόληψις *Epicurea, notitiae insita.*

ANTECESSIO. Top. 13. *pro causa. Sic* Offic. i. 4. *antecessiones* rerum videre, *est causas intelligere.*

ANTEFERRE. ad Div. v. 16. consilio aliquid *anteferre,* i. e. *praecipere, ante quam veniat, dolorem v. c. minuere, ante quam tempus, dies, eum leniat; nam sic quasi antefertur dies.*

ANTEQUAM devenire, *pro* deveniatur. Quinct. 17.

ANTESTARI. Mil. 25. te tamen, Magne, *antestaretur;* h. e. *testem innocentiae suae citaret. E foro petitum verbum. vid. de vi propria locum Horat. Serm.* i. 9. 79. *Salmas. ad Jus A. et R. c.* 30.

Anticipatio Deorum. Nat. D. i. 16. *est πρόληψις Epicurea, notitia insita de Diis.*

Anticipo. Att. viii. 14. *anticipare* molestiam alicujus.

Antiquitas, *de moribus similibus iis, qui apud antiquos erant, de candore, fide, etc.* Rabir. P. 10. Sext. 3. gravissimae *antiquitatis* vir. item Partit. 9.

Antiquare legem. Leg. iii. 17. Off. ii. 21. i. e. *non recipere, rejicere. Verbum inde natum, quod in tabella scriptum erat: A. P.* i. e. *antiqua probo.*

Antiquus. Rosc. Am. 9. *antiqui* homines. i. e. *simplices. qui ex suo ingenio alios judicant, et quoniam ipsi honesti sunt, alios etiam tales putant.* Quint. 22. *antiqui* officii homo. v. *antiquitas.* * Verr. iv. 47. *antiquum* opus. Act. i. Verr. 5. artificium *antiquum. de statuis et vasis, in quo genere antiqui praestabant artifices eorum temporum.* * ad Div. x. 35. nihil *antiquius* judicavi. Div. i. 15. *antiquior* mihi possessionibus gloria. * *prior, dignior.* Verr. v. 14. *antiquior* locus dicendae sententiae. * *superior, sed brevi tempore.* Q. Fr. iii. 1. *antiquior* dies erat adscripta. *Nam de brevi tempore dici, docet Burm. ad Virg. Aen. iv.* 458. ad Att. ix. 9. *antiquissima* epistola est, *quae ante alias scripta est; erat autem paucis diebus ante scripta.*

Aperio. *promitto.* ad Att. v. 1. *init.* * *explicare.* Or. 33. *aperire* notitiam, sc. *communem notionem obscuriorem ad definitionem perspicuam revocare.* * Verr. v. 71. locum *aperire* suspicioni. * *aperiri dicuntur provinciae a quo primo exercitus in eas ductus.* Manil. 8. *Pompejus dicitur* Pontum aperuisse. *vid. de hac forma Broukh. ad Tibull. i.* 3. 36.

Apertus. Cluent. 17. quis *apertior* in judicium adductus est. sc. *reus, de quo magis apertum esset.* * *apertae* naves. Verr. v. 40. *opponuntur* constratis. *v. aphractus.* * N.D. ii. 7. *apertiora* sunt ad reprehendendum : i. magis obnoxia reprehensionibus : e ludo gladiatorio petitum est, ubi latus *apertum, nudum* dicitur, quod patet ictibus.

Apex, *summum ornamentum.* Cato 17. *apex* senectutis est auctoritas. * Leg. i. 1. Tarquinio *apicem* ab aquila impositum. *Est pileus sutilis in medio virga eminente. v. Guther. Jur. P. i.* 29.

Aphractus. Att. v. 13. *aphractorum* imbecillitas. *Est genus navium, quod opponitur cataphractis s. constratis,* h. e. *iis, quae tabulis tegebantur, ut in iis stare propugnatores et in hostem tela tutius mittere possent. de utroque genere vid. Scheff. de Re Nav. L. ii. c.* 5.

Apiscor. *adipiscor.* ad Div. iv. 5. Leg. i. 20. cujus *apiscendi* causa. Att. viii. 22. etc.

Aplustrum. in Arat. Navibus a sumtis fluitantia quaerere *aplustra*. Aplustrum *vel* aplustre *autem est ornamentum navium in puppi, de quo post Schefferum de re nav. ii. 6. et alios v. Heins. et Drakenborch. ad Silium x. 325. Loca, ubi hac forma occurrit, suppeditabit Salmas. ad Solin. p.* 404.

Apodyterium. *vid. Ind. Graec.*

Apotheca. *cella, ubi reponuntur in futuros usus v. c. vinum, frumentum.* Vatin. 5. Philipp. ii. 27.

Apparare. Qu. Fr. ii. 3. *apparabantur* in Sestium crimina. * *praeparari* Herenn. i. 2. auditor *apparatur* ad audiendum.

Apparatio. Herenn. i. 8. *comparatio studiose et curiose facta, itemque exornatio exquisita.*

Apparatus. Herenn. i. 7. *apparata* oratio. ibid. nimium *apparata* verba.

Apparere, *praesentem esse, si quid forte jubeatur, de lictoribus, viatoribus, scribis,* etc. Cluent. 53. *apparere* quaestioni, *dicuntur scribae, lictores, etc. hinc* de Legg. ii. 8. *apparere* Diis, *dicuntur ministri sacrorum.* * Phil. ii. 34. ubi merces *apparet? i. e. ostende, quid pro tanta mercede didiceris.*

Apparitor, *qui apparet magistratui.* Verr. iii. 78. *ita appellatur* Verris scriba.

Apparitio. Qu. Fr. i. 1. 4. quos vero ex necessariis *apparitionibus* tecum esse voluisti, qui quasi ex cohorte praetoris appellari solent. v. *cohors praetoris.*

Appellare. *pronunciare.* Brut. 35. *appellandarum* literarum suavitas. * *auxilium petere.* Quint. 7. *appellantur* tribuni. Verr. iv. 65. *appellatur* praetor. * *agere cum aliquo.* ad Div. i. 2. quod singulis *appellandis* rogandisque perspexeram. Verr. i. 41. *appellat* Annium - docet hominem quid fieri possit. * *de debitoribus.* Phil. ii. 29. *appellari* de pecunia. cf. Quint. 11. * Offic. i. 25. ne iisdem de causis alii plectantur, alii ne *appellentur* quidem : i. e. *objurgentur.* * *rogare, hortari,* etc. ad Div. xii. 28. Senatus pro tua dignitate *appellaretur,* h. e. *Senatum hortarer, ut decerneret, quod esset dignitatis tuae augendae.*

Appellatio. *provocatio ad trib. pl. auxilii causa.* Vatin. 14. * *titulus.* Att. v. 20. *appellatio* inanis, *de titulo imperatoris sine re. pro quo alias* nomen. *Sic est tamen etiam ap. Suet. Caes.* 77.

Appellator, *qui provocat.* Verr. iv. 65.

Appendere. Opt. g. d. 5. non annumerare lectori putavi oportere, sed tamquam *appendere.*

Appendicula causae, Rabir. Post. 4. *dicitur actio in aliquem ex capite legis de repetundis : ad quem ea pecunia pervenerit ; qualis est Rabiriana. Nam cum ex bonis Gabinii non tantum coactum esset, quanti ei lis aestimati erat, agebatur in*

aptis dissoluta. v. *Vincta oratio. Scopae dissolutae.* * apta *videntur etiam pro* perfectis *dici.* Nat. D. ii. 18. *Perfectissimam formam dixerat esse rotundam. Descripta autem sphaerae ratione, addit:* Quo nihil fieri potest *aptius.*

Apud. Or. i. 49. *apud se* est ruri sc. in *villa sua.*

Aqua. Acad. iv. 26. Lysippus eodem aëre, eadem temperatione, eodem caelo, *aqua,* ceteris omnibus centum Alexandros ejusdemmodi facere non posset? aqua *autem in statuis et vasis cum ferreis tum aeneis colori inservit, et aqua aquae in hoc genere praestat, ut ex Plutarcho ad h. l. demonstrat Petr. Faber add. Plin. xxxiv.* 14. *et ibi Harduinum, adde et duritiei.* Homer. Od. 1. 393. *Hinc explico locum Virgil. Aen. xii.* 91. * Aquae *inter voluptatis mollitiaeque genera commemorantur,* v. c. Coel. 20. *et intelliguntur Bajae.* * *de re Venerea.* Coel. 14. *de Clodia:* egone *aquam* adduxi, ut ea tu inceste uterere? Att. i. 16. *de eadem:* Arpinates *aquas* concupivit. *quem locum tamen de praedio Bajano Marii a M. Crasso appetito ingeniose explicat Tunstallus Epist. ad Middletonum p.* 32. *cf. Lips. Lect. Ant. i.* 12. * Fin. ii. 22. fundamenta causae tamquam *in aqua* ponitis; *de fundamentis lubricis et infirmis.* * Qu. Fr. ii. 8. in hac causa mihi *aqua* haeret. *unde ducta sit haec loquendi ratio, v. ap. Salmas. in Solin. p.* 717. * *aqua* et igni interdicere. i. e. *in exilium ejicere. ad Div. xi.* 1.

Aquarius, *qui aquas publicas in urbem deducit, curator aquaeductuum et aquarum publicarum.* Coel. viii. 6. *ad quem locum v. Manut. Polenus ad Frontinum de aquaeduct. p.* 42. *putat esse servos omnes, ad quos pertinebat aliquid agere in aquarum ductibus. Nisi vero obstat apud Frontinum verbum* adjudicare. *Sed id ironice capit Polenus.* * Vatin. 5. provincia *aquaria, est Ostiensis, quae cum obtigisset quaestori Vatinio, propterea acclamabatur a populo, quod libidinibus erat infamis, aquae autem in Venere usus, et* aquam gerere *esset ministri lenonum, ut ait Lampridius in Commodo, c.* 2. *cujusmodi homo* aquariolus *dicitur. vid. Casaub. ad Lamprid. l. c. et Lips.*

Aquilentus. humidus. N. D. ii. 19. *aquilenta* regio et australis.

Aquula. Or. ii. 39. seclusa aliqua *aquula, dicitur ars, a ceterarum artium orbe divulsa.*

Ara. *perfugium, asylum.* Nat. D. iii. 10. tamquam in *aram* confugitis ad Deum. Verr. v. 48. *ara* sociorum est lex de repetundis. * arae *et* foci *cum junguntur, cave putes,* aras *de templis,* focos *de aedibus privatis intelligi, ut vulgaris opinio fert, in illo proverbio: pro* aris *et* focis *pugnare: quem errorem etiam erravit Cl. Dukerus ad Flor. iii.* 13. *cum eum locus ille docere meliora posset, quem frustra tentat. Sed utrumque dicitur de privatis aedibus, in quibus* ara *erat Deorum Penatium,*

raria, Rosc. C. 8. *quia arbitris honoris causa defertur arbitrium. Sed est tamen etiam interdum pro* judicio. *Nam* Quint. 3. *arbitrium* pro socio, *est judicium societatis. Vocatur autem propterea* arbitrium, *quia simile est arbitrii. Nam praetor in formula, in quam judicium dat, addit : ex fide bona. Judicium autem esse, ex eo patet, quod Praetor certam formulam dat, quod in arbitriis non fit.* * *arbitrium* rei uxoriae, Off. iii. 15. Top. 17. *est de dote, post divortium,* v. *dies annua, bima, trima.* * Dom. 13. Pison. 9. *arbitria* funeris. *Sic lege etiam* Sen. post Red. 7. *non* arbitraria. *v. Gron. ad Liv. xi. 9. qui docet* arbitrium *esse pecuniam, quam socii, h. e. publicani solvunt pro redimendo jure monopolii, quod vocant : ad quem h. l. provocat Graevius. Sed quomodo ad arbitria funeris haec significatio transferenda sit, non ostendit. Hotomannus interpretatur pecuniam vespillonibus datam, aliisque funus juvantibus.* Arbitria *sunt omnes impensae, quae in funus fiunt. Ita cepit etiam Gutherius de Jur. Pont. ii. 9. Hinc dicuntur his locis de praeda, quam cepere ex Ciceronis et patriae interitu.*

Arbor infelix. C. Rabir. 4. *est crux. cf. Liv. i. 26. Ceterum quae arbores infelices a Rom. dictae sint, docet locus notus ap. Macrob. iii. 20.*

Arca. Qu. Fr. ii. 12. *arcae* nostrae fiducia. i. e. *pecuniae.* * Mil. 22. Servi in *arcas* conjiciuntur, ne quis cum iis colloqui possit.

Arcere, *continere, coërcere :* Har. R. 3. *arceri* otii finibus. Tusc. ii. 21. vinclis prope et custodiis *arceamus.* Nat. D. ii. 54. alvus *arcet,* quod recipit.

Arcessi crimine. Verr. ii. 46. *int. in judicium.*

Arcessitus. Nat. D. i. 6. ipsius rogatu *arcessituque.*

Architectari voluptates. Fin. ii. 16. *excogitare.*

Architectus, *auctor, inventor.* Fin. i. 10. *architectus* beatae vitae *dicitur Epicurus.* cf. Rosc. A. 45.

Arcte. Div. i. 28. *arcte* dormire.

Arctim. *dubia vox.* Att. xii. 44.

Arcula. Att. ii. 1. meus liber *arculas* discipulorum Isocratis consumsit. *h. e. in eo omnia ornamenta adhibita sunt ex praeceptis Isocrateorum.* arculas *vocat* μυροθήκια, ληκύθους, etc. Off. ii. 7. *est de scrinio, quo vestes muliebres servantur.*

Ardens. Sext. 54. *ardens* tribunatus, i. e. *seditiosus.* Att. xiv. 10. *ardentes* in eum literas misit. i. e. *vehementes, iracundas.* Fin. iii. 11. avaritia *ardens.*

Ardor coeli. Catil. iii. 8. visas ab occidente faces *ardoremque coeli.* Nat. D. ii. 15. astra, quae oriantur in *ardore coelesti,* qui aether vel coelum nominatur. * *incendium.* Planc. 40. *stimulus* Coel. 31. *ardor* mentis ad gloriam. * *de vehementiori sensu, ut doloris.* Att. xii. 13.

ARIDUS. Rosc. A. 27. victus *aridus, est rusticorum, qui raro cibum sumunt, post quem manus lavandae sint; unde ipsa vita rustica* arida *dicitur* Quint. 30. *cf. Burman. ad Quintil. Inst. Or. ii.* 3. *p.* 134. *qui* vulgarem cibum *interpretatur.* * Or. ii. 38. *aridum* genus orationis, *est subtile, jejunum, sine ornamentis et suavitate, quale est Dialecticorum et reliquorum, qui artis praecepta tradunt. Sic Seneca saepe rhetores et declamatores* aridos *vocat, eodem sensu. v. Gron. ad Sen. Contr.* 34.

ARIES. *est machina bellica, qua muri percutiuntur et rumpuntur.* Offic. i. 11. quamvis murum *aries* percusserit. *v. Lips. Poliorcet. iii.* 1. *hinc transfertur ad argumenta, et cetera, quibus contra aliquem utimur.* * Top. 17. ex quo *aries* ille subjicitur in vestris actionibus. *Gesnerus V. Cel. ad Varron. R. R. p.* 329. *putat ductam metaphoram e re rustica, ubi arietes capreolos fulciunt: cui etiam verbum subjiciendi favet, ut de ea interpretatione dubitari non possit.*

ARISTOLOCHIA. Div. i. 10. *est herba, quae ex eo nomen invenit, quod parturientes juvet, ut tradit Dioscorides iii.* 4. *cf. Salmas. ad Solin. p.* 504. *Contra serpentum morsus valere, ut tradit Cic. l. c. alii etiam ex veteribus docuerunt, quos laudat ad h. l. Davies.*

ARMAMENTA. in Arateis: omnia caute *armamenta* locans tuto labere sub undas. *instrumenta navium et alia. v. Graev. ad Flor. iv.* 3. 76.

ARMAMENTARIUM *est navale, et locus ubi armamenta, arma reponuntur.* C. Rabir. 7. ex *armamentariis* pop. R. arma dantur. Or. i. 14. Philo architectus, qui Atheniensibus *armamentarium* fecit, etc.

ARMARIUM. *est scrinium, loculus, in quo vestes, vasa, aurum, libri, pecuniae reponuntur.* Verr. iv. 12. Cluent. 64. etc.

ARMATURA levis. Phil. x. 6. etc. *est velitum, quorum arma erant gladius, hastae et parma: ceterorum militum est* gravis armatura. *Lips. de re Mil. iii.* 1. Div. ii. 10. Sed haec nobis fuerit, tamquam *levis armaturae,* prima orationis excursio; nunc cominus agamus, etc. *quo loco levis armatura pro ipsis velitibus ponitur.*

ARMILLAE, *ornamenta militaria.* de Rep. iv. ap. Priscian. *Armillae,* quae brachialia vocantur. *v. Graev. ad Flor. i.* 1. 12. *ubi docet, eas proprie* viriolas *dictas, et Gron. ad Gell. ii.* 11.

ARRIDEO. Opt. g. d. 4. Cum adhibiti derideantur. Nam si *arrideantur,* esset id ipsum Atticorum: *probentur.*

ARRIPIO. *disco, probo.* Rosc. C. 11. quod ipse celeriter *arripuit,* id cum tarde percipi videt. Mur. 30. haec (*Stoicorum placita*) Cato *arripuit.* Nat. D. i. 27. *arripere* rem nullo modo probabilem. Cato 18. non cani, non rugae repente auc-

rae, principia naturae, commendatio prima naturae, dicuntur, h. e. de iis, quas homo primas, et natura appetit et diligit.

Asinus. Att. iv. 5. me *asinum* germanum fuisse : i. e. *stupidum, qui quae suasisti, non feci, nec salutaria esse intellexi.*

Asotus. Fin. ii. 8. nolim mihi fingere *asotos*, ut soletis, qui in mensam vomant, et qui de conviviis auferantur, crudique se rursus postridie ingurgitent, etc.

Asperitas judicialis. de Or. ii. 15. cernitur in πάθεσι, *sententiarum aculeis et omni illa contentione, quae judiciali eloquentiae propria est.*

Aspernor. Rosc. Am. 53. hanc proscriptionem nisi hoc judicio a vobis rejicitis et *aspernamini*. Cluent. 68. Deos - - a suis aris *aspernatos esse. add.* ad Q. Fr. i. 1. 11. it. Fin. i. 15.

Assecla. Cluent. 63. assecla *dicitur* servus Stratonis. Sic Verr. i. 25. *Rubrius comes et minister in provincia Verris legati, dicitur* legati *assecla*. * Att. vi. 3. qui potentissimorum contumelias non tuli, ferrem hujus *asseclae*. * in Sallust. 8. omnium mensarum *assecla*, i. e. *parasitus. Sunt autem ap. Cic.* asseclae *semper vilioris generis ;* assectatores, *de quibus statim, non item. Sed dicitur tamen ap. Nep. Att.* 7. *legatus*, praetoris *assecla*.

Assectari *dicuntur, qui aliquem honoris et gratiae causa in comitia, curiam, forum, domumque deducunt. Sic* Or. i. 56. *dicitur* Ser. Galba consularis P. Crassum aedilitatem petentem *assectatus* esse, quod Crassi filiam C. filio suo despondisset.

Assectator, *qui assectatur*. Verr. ii. 11. Africani vetus *assectator*. Balb. 27. cum ducibus ipsis, non cum comitatu *assectatoribusque* confligant. Petit. Cons. 9. assidua *assectatorum* copia. *h. l. distinguuntur clare a salutatoribus et deductoribus ; quamquam et horum* assectatio *dicitur, ibid. Eos autem distribuit in voluntarios, et eos, qui id debent.*

Assectatio, *opera assectandi*. Muren. 34. tenues homines habent hanc in nostris petitionibus operam atque *assectationem*. *ex quo loco colligas* assectationem *de tenuibus hominibus, clientibus dici tantum,* qui *et soli apud Ciceronem* assectatores *dicuntur.* Sed *ut generale est* assectari, *neque de tenuibus solum*, sed *principibus etiam dicitur* (v. *assectari* :) *sic* assectatio *etiam utrique generi communis est. Testis locus classicus* de Petit. Consul. 9. *Et quoniam* assectationis *mentio facta est, id quoque curandum est, ut quotidiana cujusque generis, et ordinis et aetatis utare, etc.* Hujus autem rei tres partes sunt : *una* salutatorum, *altera* deductorum, *tertia* assectatorum, etc. *Quorsum autem hae assectationes pertinuerint, ibidem docetur his verbis :* Nam ex ea ipsa copia conjectura fieri poterit, quantum sis in ipso campo virium et facultatis habiturus.

Assentior. ad Div. i. 9. *assentiri* temporibus, *pro inservire.* * *assensa* Acad. iv. 31. i. e. *pro certis habita et perceptis.* * ad Div. iv. 4. *id* tibi nullo modo *assentior.*

Assequi *passive* est Verr. ii. 73. *nisi vitiosa est lectio.*

Asserere. Flacc. 17. Cum in causa liberali, eum qui *asserebatur*, cognatum suum esse diceret. Asserere *in foro dicitur et is, qui eum, quem quis sibi, tamquam suum servum, vindicat, liberum esse testatur, et ab eo, qui vindicat, defendit ;* et, *qui in servitutem vindicat. Utriusque est* assertio, *et* vindiciae, *utriusque* asserere *et* vindicare, *uterque* assertor: *sed alter* in servitutem, *alter* in libertatem : *quod patet e Livio iii. 44. sq. qui locus est classicus. h. l. est ejus, qui vindicat in libertatem.* * *in Lexico Nizoliano ex* Offic. iii. 13. *affertur*, ut illi *asserunt* : *sed non est neque in bonis codd. neque edd. cf. Borrich. Vindic. p.* 17.

Assertio. Acad. i. 12. *assertione* approbare. *Sed Davisius recte reposuit* assensione.

Asservio. Tusc. ii. 24. toto corpore contentioni vocis *asservire.* i. e. *cum voce una totum corpus contendere.*

Assessio. ad Div. xi. 27. Oblitumne me putas, quae tua fuerit *assessio*, oratio, confirmatio.

Assevero. Verrin. ii. 10. utrum *asseveratur* in hoc, an tentatur ? h. e. *utrum serio ista dicuntur, an tantum periculi faciendi causa, si forte hujusmodi defensionem probare possit ?*

Assiduus, *locuples*, Top. 2. *e* xii. *tabb. assiduo* vindicem *assiduum* esse, id est, locupletem locupleti. *quia sc. sit ab* aere dando, *ut ait Quintil. x. 5. cf. Gell. viii. 8. xvi.* 10. *Sed haec notio verbi postea obsolevit. Ciceronianae notiones hae sunt :* 1. *qui perpetuo in loco aliquo versatur.* Rosc. Am. 7. *assiduus* in praediis esset. ibid. 29. *assidui* erant Romae. ibid. 16. qui liberos suos *assiduos* agricolas esse volunt. h. e. *semper in agris esse, et in praediis ; neque enim de iis sermo est, qui rustico opere, arando, fodiendo, funguntur, sed de dominis praediorum, quorum praesentia tantum opus est. Clare* Cato. 16. semper boni *assiduique* domini referta cella vinaria, etc. est. *Sed his* assiduis agricolis *opponuntur* assidui urbani *ap. Plaut. Trinum. i.* 11. *cf. Gronov. Pec. Vet.* iv. 9. Pison. 26. in hac quotidiana *assidua* urbanaque vita. Caecin. 22. *convocatis* opponuntur *assidui domesticique. Hinc eleganter* Or. ii. 39. assidui *dicuntur rhetores, et quicunque in una arte perpetuo versantur. Ab hac significatione fluxit altera, qua* 2) assidui *dicuntur, qui aliquem ubique sectantur, assectatores.* v. *assiduitas. ad quem modum* Act. i. in Verr. 12. *dicitur* assiduus *accusator et odiosus, qualis ille est ap. Xenophont. Memorab. Socr. ii.* 9. 6. ὅς οὐκ ἀπηλλάττετο, ἕως, etc. Rosc. A. 24. hae sunt impiis *assiduae* domesticaeque Furiae. 3) assiduum *dicitur, quod est perpetuum,*

sine intermissione. Att. xiii. 16. *assidui* imbres. ibid. 12. *assiduus* cursus. Planc. 8. *assidua* frequentia. ad Div. iv. 7. *assiduae* lacrimae. ibid. x. 21. febricula *assidua*, *opp. intermittenti*. Verr. i. 39. *assidua* commemoratio, etc.

Assiduitas. 1. *perpetua praesentia : ut de advocatis* Planc. 11. Sext. 3. Planc. 27. Valuit *assiduitate* ; *quae* κατ' ἐξοχὴν *dicitur, cum quis perpetuo Romae est, in civium oculis, quod ea res ad petitiones prodesse putatur, et propterea inter praesidia petitionum commemoratur*. Verr. i. 39. aut, quod levissimum est, *assiduitate* - - gratis praetor factus est. Muren. 9. *assiduitatis* putat esse consulatum. N. D. ii. 38. *assiduitas* quotidiana ; *de rebus coelestibus, quas quotidie videmus*. Att. xii. 33. *assiduitas* medici. 2. *assectatio, neque solum tenuiorum, sed etiam salutatorum principum*. Qu. Fr. i. 3. Hortensius me summa simulatione amoris, summaque *assiduitate* quotidiana sceleratissime insidiosissimeque tractavit. Petit. Cons. 1. quotidiana amicorum *assiduitas* et frequentia. 3. *perpetuitas, continuatio sine intervallo, frequentia*. Rosc. Am. 53. *assiduitas* molestiarum. Off. ii. 21. *assiduitas* bellorum. Inv. i. 3. dicendi *assiduitas*. ad Div. xvi. 25. *assiduitas* literarum. ad Herenn. iv. 13. vitabimus istius literae nimiam *assiduitatem*.

Assignare, *dare, tribuere*. Att. x. 4. nihil *assignabis*, nec patruo, nec mihi, sc. *culpae*. *inprimis autem notanda ea ratio, cum de agris distributis, muneribus, honoribus dicitur. Sic* Pison. 36. quid? per tuum servulum ordines *assignati*. *Chargen, in re militari*. v. *Ordines*. Somn. Sc. 3. munus *assignatum* defugisse. Agr. iii. 3. *assignare* agros colonis, *etc*. vid. *assignatio*.

Assignatio. ad Div. xiii. 8. *assignationes* Sullanae, *sc. agrorum*. *Distinguuntur autem hic et aliis locis a* venditionibus, *ut* assignare *et* vendere agros. Agr. iii. 3. ad Div. xi. 20. *ubi sorte dicuntur agri legionibus assignari*. assignatio *fit per leges Agrarias, coloniis deducendis* ; venditio *autem auctione*.

Assilio. Or. ii. 53. nec *assiliendum* statim est ad illud genus. *i. e. non nimis cito, ante tempus, accedendum*.

Assimulatus. Coel. 6. *assimulata* virtus. Verr. ii. 77. literae lituraeque omnes *assimulatae*, expressae. Cluent. 13. *assimulata* familiaritas.

Assumere. Fin. iii. 5. *sensu Stoico dicitur de* προηγμένοις: * Fin. i. 10. omnis voluptas *assumenda*, omnis dolor depellendus. * *comparare sibi ; tamquam in subsidium*. Or. i. 50. si quis aliam quoque artem sibi *assumserit*. ibid. 37. nisi dicendi copiam *assumsisset*, sc. *praeter jus civile*. * *arrogare sibi, vindicare*. Offic. i. 1. si id mihi *assumo*, videor id meo jure quodammodo vindicare. ad Div. i. 9. neque quicquam mihi *assumsi*, nec hodie *assumo*. * *in Syllogismo est* assumere, *cum majori*

propositioni, quam vocant, subjicimus minorem. Divin. ii. 52. Sed cum bis sumsit, quod voluit (*haec est* propositio major, *quae Ciceroni simpliciter* propositio *dicitur*) id tamen *assumit*, quod concedi non potest. 53. *Assumit* autem Cratippus hoc modo: Sunt autem Dii, etc. * *in rhetoricis* assumere, *est extrinsecus petere argumenta, non ex ipsa causa.* Top. 2. alii loci in eo ipso, de quo agitur, haerent, alii *assumuntur* extrinsecus. cf. Or. 35.

Assumtio. Fin. iii. 5. *assumtione* digna *sunt* προηγμενα. * Inv. i. 34. assumtio *est minor propositio syllogismi.*

Assumtivus. Inv. i. 11. *assumtiva* constitutio. *quid sit? vid. ibid.*

Assus, *a, um.* ad Div. ix. 20. usque ad *assum* vitulinum opera producitur. * Att. xii. 6. pro isto *asso sole*, quo tu abusus es in pratulo nostro, a te nitidum solem unctumque repetemus, i. e. *pro eo, quo usus es sine unctione. vid. Buchner ad hunc l. et Casaub. ad Pers. p.* 346. *s. ut placet Manutio, pro insolatione sine coena, etiam cum coena lauta et uncta.* * Qu. Fr. iii. 1. in balneariis *assa* in alterum apodyterii angulum promovi. h. e. *sudatoria, ut Seneca appellat*, s. *sudationem, ubi sudabatur tantum, sine lotione. vid. Salmas. ad Carinum c.* 17. *p.* 810. *b. Figuram ejus ex antiquo monumento exhibet J. A. Fabricius ad Sextum Emp. p.* 30. *Casaubon. ad Theophr.* περι αναισχυντ. *p. m.* 144. *distinguit* assam cellam *a* sudatoria, *et in nonnullis balneis quatuor cellas fuisse ait, in quibus praeter sudatoriam assa fuerit. quod ex h. l. et ex Dial. Adriani cum Epicteto confirmat. In loco Ciceronis quidem non diserte a sudatoria cella distinguitur assa. Quomodo autem assa cella a sudatoria discreparet, vellem demonstrasset Casaubonus.*

Astra. Att. ii. 25. tollere laudes ad *astra*. ibid. 21. decidere ex *astris*. i. e. *amittere laudem.*

At. *servit objectionibus.* Verr. ii. 6. *At* enim istum soli Siculi persequuntur, etc. Fin. ii. 24. *At* enim sequor utilitatem, etc. *et infinitis locis aliis.* * *saltem.* Verr. iii. 85. si non bonam, *at* aliquam rationem afferre, etc.

Ater. Phil. ii. 16. albus *aterve* fueris, ignorans.

Atomus. *femin. g. Corpusculum minutum et individuum, quo in explicanda origine mundi utebatur Democritus et post eum Epicurus.* Fin. i. 16. Nat. D. i. 20. etc.

Atque. *inservit initiis et transitionibus.* Or. i. 22. *Atque*, inquit Sulpicius, hoc primum a te quaerimus. Legg. iii. 9. *Atque* ut Flaminium et ea quae prisca sunt relinquam. Catil. iii. 6. *Atque* illud, quod primum faciendum fuit, factum atque transactum est. cf. Or. i. 4. *init.* ad Div. xi. 28. etc. * *cum* adeo *in correctionibus adhibetur, inprimis cum intendi sententiam volumus, ut sit, sive potius.* Att. i. 17. ego prin-

ceps *atque adeo* secundus fui. Rosc. Am. 10. hoc consilio, *atque adeo* hac amentia impulsi, etc. ibid. 35. Si prodierit, *atque adeo*, cum prodierit. * *statim, confestim.* Legg. ii. 4. Si in jus vocat, *atque* eat. *Nam sic legendum, videre viri docti. de hac vi particulae vid. Gron. ad Liv. xxvi.* 39. *Duker. et Drak. ad xxvii.* 21. *et alios Davisio ad h. l. citatos.*

Atqui. ad Div. vi. 6. *atqui* utebar familiarissime Caesare. ad Att. vii. 7. *atqui* certe ille agere debuit. Nat. D. ii. 7. *atqui* nihil melius est mundo. Verr. ii. 59. Quid vero? modum statuarum haberi nullum placet? *atqui* habeatur necesse est.

Atramentum. Nat. D. ii. 50. *succus sepiae.* ad Div. ix. 21. *atramentum* sutorium: *est* Chalcanthus, s. *ut hodie vocatur* vitriolus. *v. Plin. xxxiv.* 12.

Atratus *opp. albato, estque idem, qui pullatus,* in Vatin. 13.

Atrociter ferre, Mil. 8. *de lege valde severa, vel in hominem vel in factum.*

Attendere. Partit. Or. 24. de necessitate *attendere.* i. e. *cogitare, agere.*

Attentare. Verr. ii. 54. omnium inimicos diligenter cognoscere, colloqui, *attentare.* i. e. *perspicere, quo animo sint:* Or. 61. *attentare* fidem judicis, *dicuntur oratores, qui blanditiis orationis judicem a justitia abducere conantur.* Sext. 4. quam urbem ab illa scelerata manu *attentari* suspicabamur.

Attentatus. ad Quir. p. R. 7. classis *attentata, in quam impetus hostium factus.* Or. iii. 28. melius fuerat praeterire, quam *attentatum* deserere: *abjicere, quod coeperas discere.*

Attentus. Rosc. Amer. 15. *attenta* et rusticana vita. Quint. 3. paterfamilias prudens et *attentus.*

Attenuate dicere. Brut. 55. *est boni oratoris in genere tenui versantis, idem, quod* presse, *quod ei jungitur.*

Attenuatio verborum. Herenn. iv. 11 et 21. *pro contractione.*

Attenuatus. Or. 30. *attenuata* multa habet. i. e. *e genere subtili.* Brut. 82. *attenuata* nimia religione oratio. *subtilis ad jejunitatem usque.*

Attinet, *opus est, convenit.* Verr. v. 66. quid *attinuit,* etc. Off. i. 31. neque *attinet* naturae repugnare. * Rosc. A. 43. nihil ad me *attinet.* i. e. *contemno, non timeo.* * *sine praepos. Ad.* ad Att. xv. 1. primum quod *attinet.*

Attingere, *cadere in aliquem, convenire, proprium esse.* Nat. D. i. 9. labor non *attingit* Deum. Off. i. 6. veri investigatio maxime *attingit* naturam humanam. Fin. v. 9. quatenus quicquid se *attingat.* h. e. *ad se pertineat.* * Tusc. v. 33. cupiditates necessitatem non *attingunt,* i. e. *non sunt necessariae.* Leg. ii. 5. quae non magis legis nomen *attingunt,* (*merentur*),

quam si latrones aliqua sanxerint. * Leg. ii. 1. alia causa me delectat, quae te non *attingit* ita. Acad. iv. 31. quae res eum sic *attingit*. ad Att. ix. 11. Si qua cura te *attingit*. Tusc. iv. 13. ut in malis corporis similitudo *attingit* animi naturam, sic in bonis. h. e. *quemadmodum affectiones, morbique animi habent quandam similitudinem cum corporis morbis affectionibusque, sic bona corporis cum bonis animi : animus in utroque genere similis est corpori.* * Rosc. A. 26. bestiae, quae tantum scelus *attigissent*. i. e. *de tam scelesto homine comedissent, ut Graeci* ἅπτεσθαι *eodem modo. v. c. Thucyd. ii. 50.* * Muren. 9. *attingere* forum, *dicuntur, qui posita praetexta a praetore in foro accipiunt togam puram, qua accepta iis licet in foro versari, causas agere*, etc. * Att. xiii. 33. horum vix ego *attigi* penulam : *parcissime invitavi, ut manerent.* * Caecin. 17. rem ad verbum *attingere*, i. e. *intelligere, judicare : si tamen lectio sana est.*

Attonsus. Tusc. v. 17. laus est *attonsa* Laconum. i. e. *imminuta. e poëta.*

Attraho. ad Div. vii. 10. Romam te *attraham*, *h. e. venire jubebo.*

Attrecto. Cael. 8. *attrectare* foeminas : *est per libidinem contingere partes, quibus libido incitatur. Est verbum proprium in ea re, quo usus etiam Sueton. Ner.* 26.

Attribuo. Tusc. iii. 30. non *attribuere* ad amissionem amicorum miseriam nostram. i. e. *adjicere.* * *in re pecuniaria quid sit, v. in* Attributus.

Attributio, *apud rhetores dicitur, quicquid rei tribuitur. Vulgo* praedicatum. v. Inv. i. 26. * *in re pecuniaria dicitur, quam hodie vulgo* assignationem *vocant, cum non ipsi solvimus ex arca, sed ab alio, qui nobis aut debet, aut pro nobis solvere paratus est amicitiae ergo.* ad Div. xvi. 24. Att. xvi. 3. in *attributione* mihi ignota nomina. h. e. *homines, a quibus mihi solvere vult, ignoti sunt mihi.* Attic. xvi. 1. *est de solutione pecuniae, quae attributa est a creditore.*

Attributus. Verr. i. 13. pecunia *attributa, h. e. quae nobis solvitur ab alio, data assignatione, quam hodie vocant.* Verr. iii. 70. societates, unde erat *attributa* pecunia. Att. xiii. 22. *attributos* quod appelles, valde probo. *Attributi sunt ii, a quibus attributa est pecunia, a quibus debitor solvit.*

Avaritia. Fin. iv. 27. *avaritiae, in plur.* Verr. ii. 54. *avaritia* hians et imminens.

Auctor. *Hujus vocabuli multiplex est et varius apud Ciceronem usus. Quas nos quidem observavimus diversas significationes, hae sunt :*

1) *is, a quo fama orta est, et qui dicere potest, unde habeat, quae dicit.* ad Div. xii. 4. Rumor erat - - *auctor* erat nemo.

Unde auctor *etiam pro nuncio est*. vid. *Gron. ad Liv. v.* 1. *Heins. et Burm. ad Ovid. A. ii.* 6. 34.

2) *praeceptor.* Off. ii. 2. quamquam in antiquissima philosophia, Cratippo *auctore*, versaris.

3) *qui exemplum rei faciendae dedit: qui rem facere suadet aut praecipit exemplo.* Academ. iv. 2. nec literarum Graecarum nec philosophiae jam ullum *auctorem* requiro, *sc. cum Africanum et Catonem habeam, qui didicerunt.* Off. iii. 27. num locupletiores quaeris *auctores?* Verr. iii. 38. Cur non, hoc *auctore*, etiam Romae servi ad vectigalia accedunt. Verr. v. 26. Unum *auctorem* facti tui profer. Fin. iv. 16. Cato omnium virtutum *auctor*. i. e. *exemplar*.

4) *qui rem facere suadet, aut jubet, aut permittit. Div. i.* 15. aves *auctores, sc. rerum suscipiendarum aut omittendarum.* cf. Attic. i.*19. et Dom. 29.

5) a) auctor legis *dicitur, qui primum legem scivit*, Dom. 30. b) *legis suasor, adjutor, laudator*, Agr. ii. 5. Leg. iii. 16. *cf. Gron. ad Liv. ii.* 56. c) *qui legem ferri jubet, quod erat senatus; unde* Senatores *auctores* legum *dicuntur*. Verr. v. 67.

6) *auctores* in senatu, Brut. 34. *aut* consilii publici. Or. i. 49. *sunt principes Senatores, h. e. Consulares, et qui habent jus sententiae priori dicendae, adeoque rei alicujus auctores fieri possunt. item, qui multum valent in senatu, ut* Or. iii. 17. *item, qui alicujus rei in senatu auctores sunt decernendae*, Att. iii. 18. *in quorum sententiam fit SCtum.* ad Fam. xv. 4. Regem Ariobarzanem, te *auctore*, commendatum habebam. *h. e. e SCto in tuam sententiam facto. cf. Gronov. ad Liv. xxiv.* 43.

7) *fide dignus.* Leg. ii. 6. *auctor* haud deterior Theophrastus Timaeo.

8) *testis.* Flacc. 17. gravis *auctor* injuriae publicae.

9) *qui alicujus injurias defendit et accusando vindicat; quia sc. est auctor judicibus rei puniendi.* Flacc. 22. *auctorem* querelarum et doloris sui habent. *item:*

10) *defensor quicunque, qui alicujus rem causamque gerit.* Flacc. 15. *auctor* suae civitatis. *Gronov. de Pec. Vet. iv.* 3. *p.* 374. *Sic* Sext. 66. *optimatium defensores et principes dicuntur, auctores* et conservatores civitatis, i. e. *defensores*. Planc. 13. *auctor* societatum multarum *fuisse dicitur, qui publicanorum defensor fuit, multaque pro iis gessit cum fide.* cf. Cluent. 24. Verr. v. 67. judices *dicuntur* auctores legum, judiciorum et juris.

11) *est venditor, qui suum esse spondet, quod vendit, et ejus vendendi se potestatem habere: adeoque, actione tenetur de evictione, unde auctoritas, vid. Auctoritas; aut periculum judicii praestat, ut in mancipio.* Caecin. 10. *auctor* fundi. *cf. Gronov. ad Senec. Cons. ad Marc.* 10. *Hinc ductum esse illud*

videtur Muren. 2. Quod si in iis rebus repetendis quae mancipii sunt, is periculum judicii praestare debet, qui se nexu obligavit, profecto etiam rectius in judicio consulis designati is potissimum consul, qui consulem declaravit, *auctor* beneficii populi Rom. esse debet. *Ceterum venditor est* auctor primus ; *qui autem spondet pro eo, rem esse ejus, vendendique potestatem eum habere, auctor secundus. v. Salmas. mod. Usur. p.* 728. 733. 694. Verr. v. 22. quod a *malo auctore* emissent, diutius se obtinere non posse : *qui evictionem praestare non posset. Ab hoc verbo* auctio *videtur* venditionis *vim accipere, non ab augendo pretio in licitando, ut vulgo statuunt.*

12) *tutor.* Caecin. 25. dos quam mulier, nullo *auctore*, dixisset ; *non adhibito tutore, qui in rebus mulierum auctor est.*

13) Cluent. 5. *auctores* nuptiarum ; *sunt parentes, cognati, tutores, qui nuptias aut confecerunt, aut probarunt, aut tabulas nuptiales obsignarunt.*

14) Dom. 14. *auctor* comitiorum Centuriatorum et Curiatorum *est, qui habet comitia, iisque praeest.*

15) Verr. v. 67. *Senatores dicuntur* auctores judiciorum, et juris, *quia judicia haberi volunt, ea administrant, et suum cuique jus reddi volunt.*

16) *Senatus quo sensu* auctor *sit*, Patres auctores *fiant.* v. in *auctoritas senatus.*

17) Or. i. 45. auctor *dicitur de ingenio. vid. Jens. Lect. Lucian. i.* 8.

Auctoritas *tribuitur ei, qui, quocunque sensu, auctor* 1) *est, nunciando, jubendo, suadendo, inveniendo, docendo, vendendo, testando, defendendo, rogando, exemplum praeeundo, etc. ; aut* 2) *esse potest ; aut* 3) *esse posse putatur. Est ergo*

1) auctoritas *ejus, qui primus quid invenit et fecit.* Invent. i. 28.

2) *sententia judicum ; non solum quia auctores sunt condemnationis vel absolutionis. sed etiam, quia eo ipso auctores sunt alicujus rei omittendae, vel licentiae, ejus faciendae impune.* Verr. iii. 94. providete, ne *auctoritate* vestra, (*sententiis vestris absoluto Verre*) avaritiae viam patefaciatis illustrem atque latam.

3) *est defensoris et accusatoris.* Sull. 1. quantum ille, (*accusator*) de mea *auctoritate* deripuisset. Verr. iii. 55. expectate *auctoritatem* accusationis meae. i. e. *dum ego vobis accusando fiam auctor Verris condemnandi.*

4) *est confirmantis aliquid, sed ita, ut differat ab ea, quae est testimonium dicentis.* ad Quir. p. R. 7. audistis non solum *auctoritatem* (*sc. dicentis a me remp. servatam*) sed etiam testimonium.

5) *exemplum*. Sext. 6. reipubl. capessendae *auctoritatem* praescribere. *sc. commemorando ejus tribunatu*. Tusc. ii. 22. valuit *auctoritas*, etc. Leg. i. 13. in disserendo aliorum *auctoritati* parere. *h. e. ea methodo uti, qua alii usi sunt*. Verr. iii. 93. Antonii facto atque *auctoritate* defendito. v. 32. *auctoritas* majorum. i. e. *quae majores fecere, ut nobis exemplum praeirent*. N. D. iii. 38. *auctoritatem* dare. i. e. *exemplum*. Lael. 21. utrumque egit graviter, *auctoritate* et offensione animi non acerba; *h. e. ut non daret exemplum amicitiae acerbe ruptae*. Rosc. Am. 6. *auctoritate* causam nobilitatis defendit; *scil. apud municipes suos, quod exemplo suo suaderet, nobilitatis partes sequi*. Verr. iii. 19. *auctoritatem* superiorum praetorum repudiare. ibid. 6. etiam exemplum et *auctoritas* junguntur.

6) *consilium*. Att. x. 1. *auctoritas* ejus mihi vivit, h. e. *etiam mortui consilium sequor*. Off. iii. 30. eorum *auctoritate* pax facta. cf. Cato. 6. Off. iii. 27. i. 23. ad Div. vi. 6. Verr. i. 42.

7) *est philosophorum, quorum sententias libenter amplectuntur homines*. Acad. iv. 22. inconstantia levatur *auctoritas*; *quod eos non facile auctores sequimur, qui inconstantes sunt in sententiis*. Off. i. 1. summa doctoris *auctoritas* et urbis; *quia eruditissimus est, adeoque bonus auctor philosophiae, et in urbe inventa est philosophia*. Div. i. 39. nemo philosophus aliter sensit, in quo esset *auctoritas*. Off. iii. 29. maxima *auctoritate* philosophi. Acad. iv. 3. ad unius se *auctoritatem* conferre.

8) *opinio insignis de alicujus virtute, doctrina, etc*. Verr. iii. 90. *auctoritas* eorum est tanta, ut etiam delicti suspicionem tegere possit. Manil. 15. Imperatoris *auctoritas*. Verr. i. 2. judiciorum *auctoritas* constituta. Brut. 67. *auctoritate* eget, *de eo, cujus nullum nomen in patronis causarum erat, cum diligentissimus esset*. Leg. i. 5. nunc ab uno magna *auctoritate* et scientia sustinetur. Cato. 18. non cani, non rugae repente *auctoritatem* afferre possunt.

9) *quaecunque res, cujus aliquis auctor est*. Acad. i. 9. *auctoritas* veteris disciplinae (*sc. Academicae*) *h. e. disciplina, cujus veteres Academici auctores fuere*.

10) *auctoritate alicujus utimur, cum eum auctorem, approbatorem, consentientem nobis, dicimus*. Div. i. 43. leges suas *auctoritate* Apollinis confirmavit. Acad. iv. 5. in eorum *auctoritate* delitesceret. Div. i. 1. ut ab ultimis *auctoritatem* repetam. Tusc. v. 12. hujus sententiae gravitas a Platonis *auctoritate* repetatur: *inde, quod auctorem habet Platonem*. Lael. i. sermo positus in veterum hominum *auctoritate*. i. e. *qui a veteribus habitus dicitur*.

11) *narrantis et testimonium dicentis fides. item, rebus narratis, etc. facta fides.* Offic. ii. 9. Att. v. 21. Flacc. 22. *auctoritatem* esse in eo testimonio, etc. Div. ii. 55. *auctoritatem* nullam debemus rebus commentioiis adjungere. ibid. 17. 22. quid haruspicina *auctoritatis* habeat. ibid. 59. somniorum *auctoritas.* Lael. 25. cum ad vanitatem accessit *auctoritas.* h. e. *si is assentatur, qui auctor esse posse, qui fide dignus videtur.*

12) *approbatio.* Tusc. iv. 34. amori *auctoritatem* tribuere. cf. Phil. iii. 2. Div. i. 3.

13) *sententia, cujus se quis auctorem profitetur, judicium de re aliqua.* Cluent. 50. errat, si quis in orationibus nostris *auctoritates nostras* se consignatas habere arbitratur. Manil. 22. *auctoritatem* suam defendere. ibid. 20. Catuli *auctoritas* et sententia. Nat. D. iii. 3. mihi hoc persuasum est, *auctoritate* majorum. i. e. *quia majorum sententia fuit.* cf. Lael. 4.

14) *quicquid facimus, quo auctores alicujus rei faciendae, credendae, fieri possumus.* Cluent. 42. *auctoritas* censoria, *dicuntur notae censorum, quibus auctores fiunt, aliquem criminis cujusdam reum esse.* Nat. D. iii. 38. utrum poëtae Stoicos depravarint, an Stoici poetis dederint *auctoritatem.* h. e. *uno rem probando, fecerint, ut poëtae tam multa de amore, etc.* ad Qu. Fr. i. 3. spero, si quid mea spes *auctoritatis* habet.

15) *ejus est* auctoritas, *qui primus legem scivit.* Dom. 31. sc. *quia reliquis est auctor legis sciscendae, et primi suffragium plerumque tota praerogativa, ut praerogativae ceterae centuriae sequuntur. v. Praerogativa.*

16) *voluntas jubentis, rogantis, hortantis, docentis, suadentis.* Or. i. 23. ibid. 1. Verr. ii. 40. *auctoritas* patris. cf. Caecin. 18. verba servire hominum consiliis et *auctoritatibus.* pro quo post *voluntas* dicitur *in fin. cap.*

17) Off. i. 26. amicis major quam ante tribuenda *auctoritas,* h. e. *plus eorum consilio, quam ante utendum. Est ergo ista* auctoritas, *cum quis dignus judicatur, qui consulatur, cui pareatur.*

18) *literae, tabulae, testimonia et quicquid prodest ad faciendam fidem. Sic* Verr. iii. 62. *auctoritates* civitatum, *sunt literae publicae e tabulariis, et testimonia per legatos.* ibid. 71. *auctoritates* societatum, *sunt tabulae earum et literae, quae erant tamquam auctores, testes, furtorum Verris.* Act. i. in Verr. c. 3. testimoniis jungitur *auctoritas.*

19) auctoritas *tribuitur etiam locis. Sic* Manil. 1. *de suggestu pro rostris, e quo magistratus cum populo agebant: auctoritatem* hujus loci nondum attingere potui; *quia sc. ex eo loco populo fiebant auctores legum jubendarum, antiquandarum, etc. Similiter* Off. i. 1. *auctoritas* urbis Atheniensis.

20) auctoritas est *etiam eorum, quorum consiliis, jussis, voluntati libenter obedimus.* Cato. 17. non solum in sententia, sed etiam in nutu residebat *auctoritas.* Leg. iii. 15. *auctoritatem* optimatium legem tabellariam abstulisse; *quod hac perlata licebat in suffragiis suam voluntatem sequi, non optimatium* ibid. 17. reliqua voluntas *auctoritati* traditur aut gratiae.

21) *genus venditionis, cum venditor est auctor* (*v. auctor n.* 11.) *et actione tenetur de evictione.* Muren. 7. multae domus sunt - - jure optimo, jure privato, jure hereditario, jure *auctoritatis,* jure mancipii, jure nexi. *v. Salmas. de Usuris p.* 207. *sq. Hinc eleganter transfertur, ut:*

22) *auctoritas sit eorum omnium, qui aliquid se fecisse, aut fieri jussisse, suasisse profitentur.* Sull. 11. defugere *auctoritatem* consulatus sui. i. e. *nolle fateri, se auctorem esse eorum, quae in consulatu facta sint.* cf. *Terent. Eunuch. Act. ii.* 4. 105.

23) *jus rei suae vindicandae.* s. *ipsa actio pro rei suae evictione et vindicatione, cui locum facit illa altera auctoritas. n.* 21. Caecin. 19. *auctoritatem* fundi et usum lex jubet esse biennium. cf. Top. 4. Off. i. 12. ejus rei aeterna *auctoritas.* i. e. *semper vindicari, evinci potest, nunquam usu capi. v. inprimis Salmas. de Usuris c.* 8. *pag.* 210. *sq.*

24) *est et imperatoris, quod milites ea faciunt, quorum auctor est, quae jubet.* Phil. iii. 3. legio *auctoritatem* Caesaris persecuta est. ad Div. x. 28. nisi legiones se ad Caesaris *auctoritatem* contulissent.

25) *nomina eorum, qui alicujus rei auctores sunt.* Sull. 13. *auctoritates* principum conjurationis colligebat. h. e. *qui essent principes conjurationis, quod, si essent magnis nominibus homines, facilius essent auctores Allobrogibus futuri, etc.* Nat. D. iii. 4. *auctoritates* contemnis, ratione pugnas. Or. iii. 2. *auctoritates* praescriptae. *Sunt nomina eorum, qui scribendo affuerunt SCto, et quorum nomina SCto praeponuntur. an dicendum sit* perscriptae praescriptaeve? *vid. praescribo.*

26) *potestas jubendi, statuendi, etc. atque adeo licentia.* Verr. ii. 49. habet *auctoritatem* legum dandarum a senatu. v. 58. tantum sibi *auctoritatis* suscepit. *sc. ut juberet homines interfici.* Phil. viii. 8. *auctoritatem* reip. secum attulerat: *eam potestatem habebat, quam ipsa respublica, ut ipsa adesse et cum Antiocho agere videretur.* Nat. D. iii. 85. oratio haec videtur *auctoritatem* afferre peccandi.

27) *quaecunque et in quocunque genere vis.* Leg. ii. 7. antiqua verba plus *auctoritatis* habent. ad Div. vi. 6. Constitui apud te augurii *auctoritatem.* h. e. *tuae praedictiones augurii vim habebunt.* Div. i. 18. *auctoritatem* vetustatis habet. i. e. *valet, quia vetus est.* ad Div. ix. 9. preces meae apud eum non

minus *auctoritatis* habeat. Off. iii. 30. utilitatis species ab honestatis *auctoritate* superata est. h. e. *honestas plus valuit.* ad Div. i. 7. *auctoritatem* habet officii nostra propugnatio potius, quam sententiae.

28) auctoritas *est hominum honoratorum et potentium, quatenus veremur ipsos laedere, iis negare aliquid, etc.* Verr. i. 48. Ligur (*Senator*) non dubitat, quin aequitate causae et *auctoritate* sua commovere hominem posset - - ad extremum petere coepit, ne usque adeo suam *auctoritatem* contemneret gratiamque despiceret.

29) *species et ostentatio magnae eruditionis et sapientiae, etc. assumta,* Div. ii. 67. de atomis Democriteis: Nec cognovi quemquam (*praeter Democritum,*) qui majore *auctoritate,* nihil diceret.

30) *solatium,* ad Div. vi. 6. animum tuum hominis amicissimi - - *auctoritate* confirmandum puto.

31) *augurum auctoritas* Leg. ii. 12. maximum jus est augurum, cum *auctoritate* conjunctum. ibid. nihil sine augurum *auctoritate* posse cuiquam probari. *Sc. Augures sunt auctores rerum gerendarum et omittendarum. Hinc auguria et auspicia ipsa dicuntur* de Har. Resp. 14. rerum gerendarum *auctoritates. Huc pertinet* religionum *auctoritas, qua respublica regi dicitur* Div. i. 40.

32) *ipsum decretum, et quod decretum est.* Leg. ii. 19. haec jura Pontificum *auctoritate* consecuta sunt. ibid. 21. maneret Pontificalis *auctoritas.*

33) Senatus auctoritas. *quamquam in genere est voluntas senatus et quicquid senatus decrevit,* approbavit; *tamen non una ejus est interpretatio. Itaque distincte de ea agemus.*

a) Leg. iii. 12. potestas in populo, *auctoritas* in senatu sit. *Cum Romulus senatum instituisset, ejus auctoritas omnis in hoc uno cernebatur, ut consultus a rege, quid de quaque re videretur, diceret. Eo tempore igitur* auctoritas senatus *nihil erat, nisi* consilium senatus. Liv. i. 9. tum ex *consilio patrum* Romulus legatos circa vicinas gentes misit. *Romulo mortuo, cum plebs novum regem creare cogitaret, idque Patres impediri non posse viderent, ipsi regis creandi auctores fuere. Atque hic accessio aliqua auctoritatis Patrum facta est, quae in hoc cernebatur, quod primo comitia regis creandi haberentur* auctoribus patribus, *h. e.* jubentibus s. permittentibus, *et, quod in iis populus jusserat, non valeret, nisi* patribus auctoribus, h. e. *probantibus. v. Liv. i. 17. His terminis circumscripta mansit auctoritas Senatus, donec exacti reges essent, et iis successissent consules annui. Quamquam enim consulibus nihil deminutum erat ex potestate regia, auctore Livio ii. 1. tamen, quoniam summa potestas a Bruto ad populum traducta. et cum eo agi*

coeptum erat, si quid fieri extra ordinem consul vellet, ex eoque alterum genus comitiorum exstiterat, nempe legibus ferendis, ea auctoritas Senatus, quae in comitiis creandis regibus et postea Consulibus fuerat, ad comitia legibus ferendis traducta est. Liv. ii. 2. *extr.* Brutus ex SCto ad populum tulit, ut omnes Tarquiniae gentis exsules essent. *Accessit illud ex nova reipublicae descriptione*, ut Senatus auctoritate uterentur magistratus, et (*tantum*) quasi ministri gravissimi consilii essent, Cic. Sext. 65. *ut adeo non solum ad comitia auctoritas Senatus pertineret, sed ad omnia, quae vel a populo, vel a Consulibus agerentur. Ita celeriter ad ἀκμὴν Senatus auctoritas pervenit. Et id quidem, quod ultimum accessit auctoritati Senatus, mansit perpetuo: quae autem ad comitia pertinebat, ea ita sensim imminuta, ut nihil paene praeter nomen restaret. Hinc Livius i.* 17. hodie in legibus magistratibusque rogandis usurpatur idem jus, vi ademta: *quod quam vim habeat, egregie, ut omnia, ex historia Rom. demonstrat Gronov. observ. i. 25. Imminuta est primum tributis comitiis, lege Publilia et Laetoria inductis, et Patribus e concilio plebis submotis, et plebeiis magistratibus tributis comitiis creari coeptis. Liv. ii. 56. deinde legibus latis, ut plebiscita etiam patricios obligarent, Horatia Valeria, Liv. iii. 55. Publilia viii.* 12. *et Hortensia Liv. Epit. L. xi. Gell.* 15. 27. *Porro cum rogationibus tribunitiis de modo agrorum, foenore, de altero consulatu latis, post longas seditiones, Senatus coactus est SCtum facere, quo Patres auctores omnibus ejus anni comitiis fierent. Liv. vi. extr. Tandem lege Publilia Liv. viii.* 12. *et Maenia (vid. Ind. LL.) qua legum, quae comitiis centuriatis ferrentur, ante initum suffragium Patres fieri auctores jussi sunt. Quid? quod alterum genus auctoritatis, quod in decretis faciendis erat, quodammodo imminutum est per tribunos, qui intercedendi potestatem habebant, et id irritum saepe faciebant, quod Senatus decreverat. Talem igitur auctoritatem Senatus Ciceronis temporibus cogitare debemus, cum ei tamquam propria quaedam res tribuitur. Nam, quemadmodum* equestris ordinis *est* splendor, plebeii libertas. Sext. 65. universi populi, majestas et potestas: *sic* senatus *est* auctoritas.

b) *SCtum.* Leg. ii. 15. *Senatus* vetus *auctoritas* de Bacchanalibus. ad Div. i. 2. *Senatus auctoritas* intercesserat. Offic. iii. 30. sine *Senatus auctoritate* foedus fecerat. etc.

c) *SCtum, cui a tribuno pleb. intercessum est.* ad Div. viii. 8.

d) *voluntas Senatus, non decernendo, repugnando, etc. significata.* Cato. 4. C. Flaminius agrum Picenum contra *auctoritatem Senatus* viritim dividebat.

e) *consilium Senatus.* Sext. 65. *auctoritate Senatus* uti magistratus. sc. *consulendo, eorum consilium relatione exquirendo.*

f) *opinio insignis de prudentia, aequitate Senatus, etc. quae*

facit, ut eum malint omnes auctorem sequi. Cluent. 55. vident *auctoritatem* hujus ordinis confirmari.

Auctoramentum. *pretium aut merces auctorati, h. e. ejus, qui se sua sponte alicui in servitutem addixit, inprimis ad gladium. Nomen inde ductum, quod sit ipse auctor libertatis amittendae.* Offic. i. 42. Est enim illis ipsa merces *auctoramentum* servitutis. *vid. Salmas. de mod. Usur. p.* 861. *sqq.*

Aucupari. Caecin. 18. verba *aucupari.* i. e. *nimis verbis inhaerere in interpretando, et ita calumniari.* Att. vi. 8. *aucupaturi. eramus* tranquillitates (*maris*) i. e. *exspectaturi* Sext. 56. omni ex genere orationem *aucupari.* i. e. *materiam nimis studiose quaerere, in qua ornamenta locum habeant, in qua te jactare possis.* cf. Act. i. in Verr. 3. omnia colligeret atque *aucuparetur. v. Gron. ad Sen. Controv.* 21. *Hinc.*

Aucupium. Or. 25. *aucupium* delectationis et quadrandae orationis industria. i. e. *nimium studium auditoris delectandi.* Caecin. 23. *aucupia* verborum et literarum tendiculae. v. *aucupari.* * Fin. v. 11. Philocteta propagabat vitam *aucupio* sagittarum.

Audaciter. Rosc. Am. 34. Coel. 6. Senect. 20. *ubi v. Graev. et Guil. Intt. Liv. xxii.* 25. *inpr. Dukerum. Quintilianus, quidem iii.* 17. *improbat et neminem Oratorum sic dixisse ait.*

Audientia. in Caecil. 13. *audientiam* sibi facere. cf. Or. ii. 80.

Audio. *eleganter adhibetur, cum concedimus adversario aliquid, ut sit: esto, sit ita.* Verr. ii. 59. 60. Rosc. Am. 18. * non audio, *est repudio*, quod dictum est. cf. Verr. iii. 34. * Fat. 3. ponere *ad quod* te *audiam* sc. dicentem. * Or. ii. 7. quod se *in eum audisse*, dixisset. i. *reprehensum esse.*

Auditio. *rumor.* Planc. 23. *auditiones* fictae. ad Div. viii. 1. tenuissimam *auditionem* de ea re accepi. * Verr. i. 46. *auditione* expetere coepit feminam, i. e. *cum tantum audisset, eam formosam esse. v. Verr. iv.* 46.

Auditor. Dom. 24. ille ne *auditor* quidem suae gloriae, ego etiam spectator meae laudis esse potuissem.

Avello. Tusc. iv. 11. aegrotatio *avelli* non potest.

Averrere pecuniam a sociis. Verr. iii. 75. 96. *eripere.* Sed lectio dubia est.

Aversor. Verr. v. 58. *aversor* pecuniae publicae.

Aversus. Or. ii. 63. adversus et *aversus* impudicus es. Tusc. iv. 15. *aversus* a ratione. *repugnans rationi.*

Avertere. *furari, in rem suam convertere.* Verr. iii. 19. *avertere* pecuniam domum. conf. i. 4. ii. 58. iii. 69. * Att. xvi. 7. qui me a tanta infamia *avertit.* i. e. *prohibuit.* * ad Div. xii. 6. omen *avertant* Dii. *formula, qua utebantur, cum*

aliquid accidisset, aut dictum esset, quod mali ominis esset. Quare? v. ap. Casaub. ad Theophr. περι δεισιδαιμ. *p. m.* 212.

Auferre. *accipere.* Rosc. 4. qui unquam ad arbitrum, quantum petiit, tantum *abstulit.* * Quint. 5. paucos dies *aufert* a Scapulis. i. e. *impetrat paucorum dierum dilationem. v. Passerat. ad h. l. et Graev. ad vi. ad Div.* 12. * ad Div. ii. 7. ne te *auferant* aliorum consilia. ad Div. viii. 17. bona mens iracundia et amore *ablata. sc.* auferri *dicuntur, qui affectibus aut quacunque ratione transversi rapiuntur, neque rationem audiunt, atque ita male agunt. v. Gron. ad Liv. xxxv.* 12. *Dukerum ad Flor. ii.* 6. *Burm. ad Ovid. Her.* 6. 31.

Augeo. Offic. ii. 6. *augere* hominem. i. e. *ejus commodis inservire.* * *est etiam oratoris, cum amplificat.* Or. i. 21. *v. amplificatio.* * Off. ii. 20. neque verbis *auget* munus suum.

Augur. *interpres omnis auguriorum.* ad Div. vi. 6. quare cum, ut *augures* et astrologi solent, etc. * *Sacerdotum genus Romae, cui interpretatio auguriorum erat publice mandata.* ad Div. vi. 6. ego *augur* publicus. ibid. iii. 10. *augurem* olim Romae cooptari non licebat, etc. *vid. inprimis* Leg. ii. 8.

Auguralis. Brut. 77. jus *augurale.* ad Div. iii. 11. libri *augurales*, i. e. *de jure augurali, quos Appius scripserat.* Divin. i. 33. *augurales* libri Etruscorum. ad Div. vii. 26. *auguralis* coena: *quam dabant novi augures. Varr. R. R. iii.* 6.

Augurare, *augurio explorare voluntatem Deorum.* Legg. ii. 8. salutem *augurant.*

Auguratio, *auspicium, divinatio.* Div. ii. 30. quae tandem ista *auguratio* est ex passeribus.

Auguratus, *a, um, consecratus; de locis, quae ceteris cerimoniis consecrantur, cujusmodi loca omnia* templa *vocantur.* v. *templum.* Vatin. 10. in illo *augurato* templo ac loco. i. e. *pro rostris.*

Auguratus, *sacerdotium augurum.* Vatin. 9. ne diutius loquar de *auguratu* tuo. Div. i. 17. lituus insigne *auguratus.* * *scientia augurum.* ibid. scientia *auguratus.*

Augurium. *ipsa actio auspicandi. hinc: augurium* agere, capere. etc. Div. i. 17. Offic. iii. 16. etc. Div. i. 47. salutis *augurium* (οιωνισμα υγιειας) *Dio Cassius L. xxxvii. p.* 40. *explicat quid sit:* τουτο δε μαντειας τις τροπος εστι πιστιν τινα εχων, ει επιτρεπει σφισιν ὁ Θεος υγιειαν, τῳ δημῳ αιτησαι, ὡς ουχ ὁσιον, ουτε αιτησιν αυτοις, πριν συγχωρηθηναι, γενεσθαι, *etc. cf. Interpr. ad Sueton. August.* 31. *Lips. ad Tac. A. xii.* 22. Augurium capere *etiam de privatis dici, et* augurium *etiam pro omine quocunque, atque adeo oraculo dici, docet Cel. Burman. ad Sueton. Aug.* 95. * *interpretatio auspiciorum, et futuri inde praedictio.* ad Div. vi. 6. Constitui apud te auctoritatem *augurii* et divinationis meae. etc. * Cato 4. scientia juris *augurii* cf. ad Div. iii. 9. *de quibus locis vid. Gronov. ad Gell. i. praef.*

ex omnibus provinciis Hierosolymam exportari solebat. Flaccus sanxit edicto, ne ex Asia exportari liceret. etc. *Is est locus de* auro Judaico *classicus: ubi v. Interp. inprimis Gothofred. ad Cod. Theod. L. xvi. tit. de Judaeis. i.* 14. 17. *etc. Addictum tandem fisco Caesaris.*

Auscultare. Div. i. 57. magis audiendum, quam *auscultandum* censeo. *In verbo* auscultandi *inest vis obediendi, credendi, etc.*

Auspex. Cluent. 5. *auspices* nuptiarum. Divin. i. 16. nuptiarum *auspices*, - - qui, omissa re, nomen tantum tenent. *cf. Plaut. Casin. Pr.* 86. *Liv. xlii.* 12. *Suet. Claud.* 26. *Valer. M. ii.*1. *et ibi Interpr. petebant auspicia, ut nuptiae auctoritatem haberent. v. plura ap. Juretum ad Symmach. iv.* 14. * Att. ii. 7. *auspices* legis Curiatae; *de Pompeio, qui in auspicio fuit, dum lex Curiata a Caesare ferretur.*

Auspicato. *auspiciis captis antea.* Div. i. 1. Romulus *auspicato* urbem condidit.

Auspicatus. *inauguratus, sacer.* Rabir. Post. 8. qui in Campo Martio, - - *auspicato* in loco.

Auspicium. Div. ii. 38. aves *auspicium* ratum fecere. ibid. i. 16. ementitum *auspicium*. ii. 36. augures praecipiunt, ne *juge auspicium* obveniat, ut jumenta jubeant disjungere. *Juge auspicium, est, cum junctum jumentum stercus fecit. Festus.* Div. ii. 36. Pro C. et Propraetores *auspicia* non habent. *i. e. jus auspicii capiendi. totus locus legendus, ad cognitionem auspiciorum.*

Auspicari, *auspicium agere, capere.* Div. ii. 36. Praetores - - nec tripudio *auspicantur. vid. Duker. ad Flor. i.* 1. 6.

Austerus. Or. iii. 26. suavitas *austera* et solida, (*opponitur* dulci et decoctae) *qualis fuit vini Falerni, habens delectationem virilem. nam feminae dulcia amant.*

Authepsa. Rosc. Am. 46. *est vas in superiori parte continens rem coquendam, in inferiori foculum cum igne; qualia hodie etiam adhibentur ad potiones aquae calidae conficiendas. Lamprid. in Elagab.* 18. argenteas authepsas *commemorat. ubi vid. Salmas. Voss. ad Catull. p.* 318. *refertur h. l. inter vasa Corinthia et Deliaca.*

Auxiliarius. ad Div. x. 32. militem non modo legionarium, sed ne *auxiliarium* quidem. Prov. Cons. 7. *tamen occurrit* cohors *auxiliaria. Est autem cohors legionis pars.*

Axilla. Or. 45. quomodo enim vester *Axilla* Ala factus est, nisi fuga literae vastioris.

B.

Bacca. *de omni fructu arboreo.* Leg. i. 8. fruges et *baccae.* Divin. i. 51. *baccae* arborum. Nat. D. ii. 51. idque semen inclusum est in intima parte earum *baccarum*, quae ex quaque stirpe funduntur.

Bacchari. Catil. i. 10. quanta in voluptate *bacchabere.*

Bacillum. *insigne magistratuum in municipiis, loco fascium.* Agrar. ii. 34. lictores non cum *bacillis*, sed cum fascibus anteibant. *ad quem locum v. Turnebum.*

Bajae. *proprie quae sint, dictum in Ind. Geogr. Sed ab illis Campanis omnia balnea calentia* bajae *vocatae, item lacus hortorum delicati et suavi frigore. Sic dicuntur* Coel. 15. 16. 20. *v. Scalig. ad Tibull. iii. 5. 3.*

Balbutio. *de iis, qui satis clare, quae sentiunt, dicere nolunt.* Tusc. v. 26. desinant *balbutire* Academici, aperteque et clara voce audeant dicere. *Sic et videtur dici* Acad. iv. 45. * *male inepteque dissero.* Divin. i. 3. Epicurus *balbutiens* de Natura Deorum.

Balnearia, *balneae.* Q. Fr. iii. 1. 1. Att. xiii. 29.

Barbaria. Or. i. 26. haec *barbaria* forensis dat locum vel vitiosissimis Oratoribus. *h. e. turbae forensis inscitia.*

Barbatulus. Att. i. 14. juvenes *barbatuli* concursabant. *sc. qui nondum tondentur, qui lanuginem nondum deposuere.* v. *barbatus.*

Barbatus. *de juvene, qui lanuginem nondum deposuit.* Catil. ii. 10. quos aut imberbes aut bene *barbatos* videtis. cf. Coel. 14. *Sic et Plaut. Cas. ii. 8. 25.* * *de antiquis Romanis, qui barbam alebant; quod factum ad a. U. ccccliv. quo tempore primus Africanus barbam posuit. Nam eo anno primum tonsores Romam adduxit e Sicilia P. Ticinius Meno, ut est ap. Varr. R. R. ii.* 11. Mur. 12. *barbatis* illis veteribus ridicula videbantur. de Fin. iv. 23. quod antiqui illi, quasi *barbati*, ut nos de nostris solemus dicere, crediderint, etc. * ad Att. ii. 1. mulli *barbati.*

Baro, *homo stupidus.* Fin. ii. 23. nos *barones* stupemus. cf. Div. ii. 70. Att. v. 11. Apud Patronem et reliquos *barones* te in maxima gratia posui; *quo loco male Nizolius principes sc. Epicureae sectae intelligi volebat, quam vim apud veteres hoc verbum non habuit. Jocandi causa ita Epicureos ad Atticum Epicureis faventem scribens appellat, ut in epistola ad Paetum ad Div. ix. 26. Quae autem hic de muliere quadam Barone quidam comminiscuntur, nihili sunt.*

Basilicae. Porticus *grandiores et magnificae, cujusmodi erant fere circa fora, ubi posthaec etiam judicia exerceri solita, theatra, templa. Suetonius* regias *vocat, Aug.* 31. *item Statius*

Silv. i. 1. 22. *βασιλικὴν στοὰν diserte Zosim.* v. 2. *Jos. A. xv.* 11. 5. *Et sic numi Pauli exprimunt. Verr. iv.* 3. forum ac *basilicas* ornare. cf. v. 58. *Alio autem loco in Verrinis statuis ornatum dicitur Comitium.* Mur. 34. si unius *basilicae* spatio honestamur. ad Att. iv. 16. *basilicam* in foro texere. ad Att. ii. 14. *Basilicam* habeo, non villam, frequentia Formianorum.

Batuo. ad Div. ix. 22. *batuit*, inquit, impudenter, depsit multo impudentius. *de coitu dicitur, sumtum e gladiatoria arte verbum, in qua quid sit, rudibus batuere, docet Lipsius Saturn. i.* 15.

Beate. Fin. v. 29. ut bene, sic etiam *beate*.

Beatitas. Beatitudo. *utrumque verbum durum judicat* Nat. D. i. 34.

Beatus. *otiosus.* Orat. ii. 33. Mur. 12. ne se beatum putet. * *dives.* Inv. ii. 1. Crotoniatae cum - - - inprimis *beati* nominarentur Nat. D. iii. 33. civitas *beatissima.*

Belle. Att. vi. 1. *belle* curiosus. ad Div. xvi. 4. *bellissime* navigamus. xiv. 14. *bellissime* mecum esse poteritis. *h. e. commodissime.* Att. iv. 16. haec quomodo fers ? *belle* hercule. *i. e. ut statim ipse interpretatur,* facile. *ibid.* xiii. 33. cecidit *belle*, i. e. *festive, lepide.* cf. Or. iii. 26. *init.* bene et praeclare quamvis nobis saepe dicatur, *belle* et festive nimium saepe nolo. Petit. cons. 11. *belle* negandum est, ut demonstres necessitudinem, ostendas quam moleste feras, aliis te id rebus exsarturum esse persuadeas : *ex quibus verbis ipsis, quid sit h. l.* belle, *facile intelligitur.*

Bellus. *urbanus, humanus, qui dolorem dissimulare potest,* etc. Att. i. 1. durius accipere visus est, quam homines *belli* solent. ib. v. 10. fero fronte ac vultu *bellissime*, sed angor intimis sensibus. * *lepidus, elegans.* ad Div. xiv. 7. Cicero *bellissimus.* * *commodus, probabilis* ad Div. ix. 2. *bellum* esse, aliquo exire. Att. xv. 11. *bella* juris licentia. Phil. x. 7. satis *bella* affert. * *de eo, qui e morbo convaluit,* ad Div. xvi. 18. etc.

Bene. *valde.* Att. x. 16. *bene* mane. Verr. ii. 70. *bene* penitus. * Tusc. i. 35. Pompejo *melius* est factum. i. e. *convaluit.* * *laute.* Fin. ii. 8. Hos ego asotos *bene* quidem vivere dixerim, at beate numquam dixerim. *ibid. bene* coenare.

Beneficium *eleganter dicitur de homine, qui a provinciali magistratu commendatur et laudatur, ut aut eo facilius honores in republica a populo Rom. consequatur, aut in judiciorum periculis sublevetur. Ea autem commendatio apud aerarium deponitur.* Arch. 5. in *beneficiis* ad aerarium deferri. cf. ad Div. v. 20. Balb. 21. *vid. Gron. de Sestert. iii.* 17. * Lael. 25. ad populi *beneficium* sacerdotia transferebantur. * *commendatio ipsa,* ad Div. xiii. 35. *ubi vid. not.*

Bracchium. Att. ii. 1. molli *bracchio* objurgare aliquem. *h. e. leviter.*

Bucca. Pis. 11. fluentes et cerussatae *buccae.* v. *Fluens et cerussatus.*

Buccinator. ad Div. xvi. 21. quod polliceris, te fore *buccinatorem* existimationis meae.

Buleuterium. *locus Syracusis, ubi curia erat.* Verr. ii. 21.

Bulla. *aurea bulla insigne puerorum ingenuorum, cordis figura, quod e collo in pectus dependebat.* Verr. i. 58. sine *bulla* venerat. * *in ornamentis valvarum commemorantur etiam* aureae bullae. Verr. iv. 56.

Bustuarius. Pis. 9. *gladiator, qui ad bustum alicujus depugnat, quod in honorem mortuorum fiebat. v. Lips. Saturnal. i.* 8.

Bustum. Tusc. v. 35. Sardanapalus incidi jussit in *busto,* i. e. *sepulcro, monumento sepulcrali. Sic bustum* Basili, Att. vii. 9. *item :* Catuli *bustum.* Petit. consul. 3. Leg. ii. 26. Poena est, si quis *bustum* (nam id puto appellari τυμβον) etc. * Pis. 4. Cum tu interim *bustum* reipublicae, etc.

C.

Cadere. *dicitur de oratione in fine periodi.* Orat. 69. *cadit* oratio. Brut. 8. numerose *cadere.* * in aliquem cadere, *est, locum apud eum habere.* Tusc. iii. 4. *Cadit* in sapientem aegritudo. *ibid.* non *cadit* in consuetudinem nostram. * *de iis, qui in pugna intereunt.* Phil. iii. 14. *cadere* cum dignitate. * *causam, litem perdere.* Muren. 28. *cadere* in judicio. ad Div. vii. 14. causa *cadent.* * *de eventu rei.* Brut. 40. sed ita *cadebat,* etc. * *incidere.* Tusc. iv. 14. non in omnem morbum animus ingeniosi *cadit.* * *venire in potestatem alterius.* Verr. v. 55. *cadere* sub legum et judiciorum potestatem. Font. 1. *sub* ditionem pop. R. *ceciderunt. cadendum* in unius potestatem. Att. viii. 3. * *everti fortunis.* ib. xvi. 15. Turpius est privatim *cadere,* quam publice. * Q. Fr. i. 3. a te mihi semper omnia bona, honesta et jucunda *ceciderunt.*

Caducus. Cato. 15. Vitis natura *caduca* est. * Phil. x. 5. hereditas *caduca.* Orat. iii. 31. possessio *caduca.* i. e. *deserta, quam nemo petit.*

Caecatus. Brut. 76. rapida et celeritate *caecata* oratio. i. e. *obscurata, quae intelligi non potest.*

Caecus. *passive, pro, latens.* Or. ii. 87. res *caecae.* Agr. ii. 14. cur hoc est tam obscurum atque *caecum.* * *caecum faciens et obscurum.* Mil. 19. neque *caeca* nox ostendisset Milonem. Dom. 10. *caecae* nubes reipublicae. Ligar. i. *caecus* timor, *est inanis et falsus.* ad Div. vi. 7. *caecum* timoris tormentum.

tur calere, *ut* Brut. 66. *calere* in agendo. Att. xv. 6. an ego, cum omnes *caleant*, ignaviter aliquid faciam? * Verr. i. 26. postquam satis *calere* res visa est. *h. e. postquam visi sunt convivae satis vino calere, animisque esse commoti.*

Calidus. Off. i. 24. *calida* consilia. *temeraria et periculosa.*

Caliga. *genus calcei militare.* Att. ii. 3. *de Pompejo*: mihi ejus - - *caligae* non placebant.

Caligo. Fin. v. 15. per *caliginem* cernitur. i. e. *obscurius.* * *status reip. perturbatus.* Sen. p. Red. 3. *caligo* anni illius, *de tempore Clodiano.* v. *tenebrae.*

Callere. *callum ducere, obdurescere.* ad Div. iv. 5. in illis rebus exercitatus animus jam *callere* debet.

Calles. Sext. 5. Italiae *calles* atque pastorum stabula. *Sunt viae pecorum ex aestivis pastionibus in hibernas commeantium et contra. v. Ursin. ad Varr. R. R. ii.* 2. 10. *Unde* silvae callesque *junguntur. v. Interpr. ad Sueton. Caes.* 19. Cluent. 59. sunt *colles pastorum*, ubi leg. videtur *calles.*

Callide. *intelligenter, solerter.* Or. i. 20. *callide* dicere. i. *subtiliter.* Or. 28. *callide* et argute dicere. Caecin. 5. nihil *callide* agi posse.

Callidus. Nat. D. iii. 10. *Callidos* voco, quorum tamquam manus opere, sic animus usu concalluit. * *solers, intelligens.* Nat. D. ii. 57. natura nihil est *callidius.* * *de oratore* est *subtilis et acutus.* v. c. Or. 7.

Callum. Tusc. ii. 15. Labor quasi *callum* obducit dolori. *ibid.* iii. 22. diuturna cogitatio animis *callum* vetustatis obduxerat.

Calumnia. *lis, quam alicui sine causa intendimus, ut ei molestiam, et periculum creemus.* Mil. 27. *calumnia* litium fundos alienos petebat. Q. Fr. i. 1. 8. acerrima ministra praetorum avaritiae *calumnia.* Verr. ii 27. a quo HS. centena millia per *calumniam* malitiamque petita sunt. Caecin. 7. *calumniam* obtrivit et contudit. *h. e. terrorem litis improbae.* * *hinc ductae etiam eae formulae, in quibus calumnia significat actionem, judicium calumniae, aut simile quid, cujus objectum est calumnia.* Cluent. 59. *Calumniam* non effugiet. i. e. *calumniae damnabitur.* ad Div. viii. 8. *calumniam* ferre, i. e. *damnari calumniae. ibid. calumniam* jurare, *den Eydivor die Gefährde.* * *malitiosa, aut falsa saltem interpretatio.* Caecin. 21. in frigida et jejuna *calumnia* delitescere. Off. i. 10. existunt injuriae *calumnia.* ad Div. vi. 7. *calumnia* timoris. *cum propter timorem omnia deterius interpretamur, omnia perjora fingimus,* * *falsus praetextus, uti loquuntur, et quicquid dicimus aut facimus, ut alia de causa et aliud agere videamur, atque agimus.* ad Div. i. 1. *calumnia* religionis. *de eadem re dicit* Q. Fr. ii. 2. per obtrectatores Lentuli res *calumnia* extracta est.

Att. iv. 3. Metellus *calumnia* dicendi tempus exemit. h. e. *longiori oratione, quae, non quod opus erat, in sententia dicenda, sed ne SCtum fieri posset, adhibebatur.* Acad. iv. 1. Inimicorum *calumnia* tardius, quam debuerat, triumphavit. * *Captio.* Fat. 14. nec ullam adhibebat *calumniam.* * *inanis reprehensio.* Nat. D. ii. 8. effugiunt Academicorum *calumniam.* * *simulatio.* Catil. ii. 2. amare *calumnia* coeperat, i. e. *simulato amore.* * Acad. iv. 5. Arcesilae *calumnia, opponitur* verecundiae Democriti. *Democriti verecundia in eo consistit, quod ita imbecillos sensus dixerat humanos, ut verum tamquam in profundo puteo latere, nihil paene sciri posse diceret. Arcesilae autem calumnia est sive impudentia, qui nihil plane cognosci posse diceret, sive impudens interpretatio dictorum Democriti, Empedoclis, Socratis, qui, non quod ita existimarent, sed modestiae causa, nihil sciri posse dixerant, et tamen auctores sententiae suae ab Arcesila citabantur.*

CALUMNIATOR. *quadruplator, delator, qui falsas lites intendit.* Verr. ii. 9. Caecin. 23. *calumniatoris* esse scriptum sequi, etc.

CALUMNIOR. *falsam litem intendo.* Verr. iii. 15. *calumniandi* quaestus. * *tempus fictis causis ducere.* Sen. p. Red. 11. meque, si diutius *calumniarentur*, redire jussistis. Quint. 21. jacet res in controversiis, isto *calumniante*, biennium. * *de iis, qui falso omnia timent, propter timorem omnia pejora fingunt.* ad Div. ix. 2. sed *calumniabar* ipse. etc. *conf. calumnia. ibid.* 7. nam quod antea *calumniatus* sum (*sic enim cum Graevio legendum*) indicabo malitiam meam.

CALX. *Locus in circo, calce olim notatus, post creta* (*Senec. ep.* 108.) *ubi cursu exacto victor consistebat et praemium accipiebat. Plin. viii.* 42. *xxxv.* 17. *Salmas. ad Solin. p.* 642. *Lips. Lect. Ant. v.* 10. *unde formulae hae:* Tusc. i. 8. Video *calcem*, ad quam cum sit decursum, etc. Lael. 27. e carceribus ad *calcem* pervenire. Cato. 23. a carcere ad *calcem* revocare. Fr. Hortens. ap. Sen. l. c. quoniam sumus *ab ipsa calce* ejus interpellatione revocati. *Unde patet falsum esse, quod putat Salmas. ad Solin. p.* 642. *calcem Circi esse generis masc. et a calce pedis sumi: quia sit terminus cursus, Graecisque τέρμα dicatur.*

CAMARA. Q. Fr. iii. 1. 1. *tectum conclavis fornicibus suspensum, et arcuatum. Vox Graeca.*

CAMPESTER. Harusp. R. 20. *campester* quaestus, *est pecunia a candidatis accepta, a Campo Martio dicta, ubi magistratus creabantur.* Coel. 5. ludus *campester, est exercitatio corporis, cujus plura genera erant, quibus juvenes in Campo Martio utebantur.*

CAMPUS. *de Campo Martio simpliciter dicitur.* v. c. de Nat. D. iii. 27, etc. Act. i. in Verr. 7. Or. ii. 20. * *de quacunque re,*

quae magnam facultatem alicujus rei praestat. Caecin. 29. me ex *campo* aequitatis ad verborum angustias et omnes literarum angulos revocas, etc.

CANCELLI. Verr. iii. 59. *cancellos* alicui circumdare, *dicimur, cum cavemus, ne quis pro libidine male facere possit, ducta dicendi ratione a bestiis, quibus cancelli circumdantur, ne effugere, aut nocere cuiquam possint.* * Sext. 58. *cancelli* fori. *septa. vid. Salmas. ad Hist. Aug. T. ii. p.* 80.

CANDIDATORIUS. Att. i. 1.

CANEPHORAE. Verr. iv. 3. *statuae referentes speciem virginum sacerdotum Cereris, quae in solemnibus Cereris bina canistra ferebant, et inde Canephorae dicebantur. vid. Spanhem. ad Callimach. Hymn in Cerer.*

CANESCO. Per. 2. cum oratio jam *canesceret*, haberetque suam quandam maturitatem et quasi senectutem.

CANIS. *assecla.* Att. vi. 3. Clodii *canis.* * *de homine qui ad investigandas et odorandas res adhibetur.* Verr. i. 48. multa *canibus* suis opus esse, quos circa se haberet. etc.

CANO. Verr. i. 20. Agr. ii. 26. intus *canere. proverbium in eos, qui omnia ad suam utilitatem referunt : ducta dicendi ratio a statua quadam, citharistae speciem exhibente, qui intus caneret, hoc est non dextra manu uteretur, et ab exteriori parte chordas plectro percuteret, sed sinistra tantum ab interiori parte chordas carperet, atque ita totam cantionem perficeret. vid. Ascon. ad Verr. i.* 20. *et Voss. ad Catull. p.* 144. *ubi explicatio loci Ciceroniani affertur ex ineditis Vulcatii Gallicani expositionibus in Verrinas.*

CANTHARIS, *genus insecti venenati et mortiferi.* ad Div. ix. 21. C. Carbo, accusante L. Crasso, *Cantharidas* sumsisse dicitur. Tusc. v. 40. mortem minitanti, magnum vero, dixit, effecisti, si *cantharidis* vim habuisti.

CANTHERIUS. Nat. D. iii. 5. ad Div. ix. 18.

CANTICUM. ad Div. ix. 22. nosti *canticum. Est locus e Comoedia aut tragoedia. vid. Interpretes ad h. l. et in* Cantor.

CANTILENA. *de notissimis et crebro usurpatis obsoletisque dictis, versibus, praeceptis,* etc. Or. i. 23. *cantilena* e scholis ; de *vulgatis rhetorum praeceptis.* Att. i. 19. ut crebro mihi insusurret Epicharmus *cantilenam* illam suam νηφε, etc. * *de re, quae fama et sermonibus hominum jactatur. fama.* ad Div. xi. 20. Crede mihi, totam istam *cantilenam* ex hoc pendere, ut quam plurimum lucri faciant.

CANTIO, *incantatio.* Brut. 60. idque veneficiis et *cantionibus* Titinniae factum esse dicebat.

CANTOR, *histrio.* Sext. 55. *cantorum* convicia. Tusc. iii. 19. *cantores* Euphorionis. *quo loco etiam interpretantur laudatores. vid. Salmas. ad Hist. Aug. T. ii. p.* 433. 842. * *hinc*

Capital. *facinus, cui capitis poena proposita est.* Legg. ii. 8. extr. *quamquam nostra editio ibi habet* capitale: *pro quo est ap. Plautum et alios* αρχαικως capital. *neque id adeo apud Ciceronem displicet, quem videmus, ut moris erat, in legis formula archaismis pluribus usum esse. Saepe autem in libris veteribus pro antiquo* capital *repositum esse a librariis* capitale, *dudum passim monuere, eamque vocem restituere viri docti. vid. Gron. ad Liv. xxiv.* 37. *Tennul. ad Frontin. Stratag. iv.* 6. 3. *Modius ad Justin. ii.* 7. *et Viri docti ad Silium xiii.* 155. *et ad Sueton. Calig.* 24.

Capitalis, est *quod ad caput pertinet, in quo caput agitur; quod quale sit, vid. in* caput. *Sic* Verr. ii. 39. rei *capitalis* reus. ib. 28. reum *capitalium* quaestiones. Rabir. Perd. 9. admittere fraudem *capitalem.* * *hinc res periculosae,* capitales, *dicuntur.* Fin. iv. 12. hostis *capitalis,* etc. * *item perniciosae.* Off. ii. 21. *capitalis* oratio. * *scelerati etiam dicuntur capitales.* Offic. iii. 21. *capitalis* Eteocles, vel potius Euripides, etc. * *capitales dicimus etiam ingeniosos.* Q. Fr. ii. 13. *Philistus dicitur,* Siculus *capitalis* ille, creber, acutus, brevis, etc. *de qua vi hujus verbi v. Muret. Var. Lect. ii.* 5.

Capsa. *receptaculum literarum et scriptionum.* in Caecil. 16. si te semel ad meas *capsas* admisero.

Captatio. Partit. 23. disputandi prudentiam concertatio, *captatioque* verborum imitatur.

Captio, *sophisma, genus disputandi, quo alterum decipimus, fraus.* Fat. 13. omnes ejus generis *captiones* eodem modo refelluntur. Fin. ii. 6. *captiones* Dialecticae. Acad. iv. 14. ab iis quae clara sunt, quasi praestigiis quibusdam et *captionibus* depelli. *ibid.* 15. *captiones* discutere. Div. ii. 17. induitis vos in *captiones,* quas nunquam explicabitis. * Att. x. 15. Servii consilio nihil expeditur. omnes *captiones* in omni sententia occurrunt, h. e. *Servii consilium non mihi satisfacit. Atque omnia adeo consilia in hac causa hujusmodi sunt, ut rem non expediant, nullius consilii exitum invenimus, ut ep. antec. dixerat. Nam quamcunque sententiam, quodcunque consilium capias, semper magna dubitatio relinquitur, semper multae rationes occurrunt, quibus consilium delectum impugnari potest, semper periculi aliquid subest. Haec est illius loci sententia; quam nec Manutius cepit, nec qui hunc locum in Lexico Fabr. interpretatus est; quorum uterque de Servio accipit; quasi ei, tamquam JCto, omnes captiones in mentem veniant. Ceterum mentionem JCti Ciceroni captionum verbum in memoriam redegisse facile concedo. nam JCti cavent clientibus. ne ab adversariis capiantur.* v. *in* Capio *et* Captiuncula. * *ut* fraus *est* pro damno, *sic* captio: *si vera lectio, de quo dubitant quidam, qui malunt* cautio. Att. v. 4. etsi paene praeterii, chartam

tibi deesse, mea *captio* est; siquidem ejus inopia minus multa ad me scribis. *Facile apparet sensum hunc esse: mihi fraudi, damno est, quod tibi charta deest, quando ea res eo valet, ut breves literas accipiam.* Captos *dici, qui damnum accipiunt, jacturam faciunt, certum est: neque solum fraude aliorum hominum, sed quacunque ratione. Sic* mente, membris, oculis capti *dicuntur, qui earum rerum jacturam fecere. Et est* captio *sic ap. Plautum et alios, ut dudum Lexicographi docuerunt. Sic* captiosus *pro* damnosus. *Sed v. not.*

Captiosus, *ad decipiendum accommodatus, paratus.* Acad. iv. 15. *captiosa* interrogatio. Fin. i. 7. qua via *captiosa* (sophismata) solvantur, etc. Rosc. Com. 10. o! *captiosam* societatem! * *periculosus, damnosus.* Caecin. 14. est *captiosum* omnibus, rem ullam constitui ejusmodi. Brut. 52. quam *captiosum* est populo!

Captiuncula. *periculum,* Att. xv. 7. Servius pacificator videtur obiisse legationem, et omnes *captiunculas* pertimescere. *Timidum fuisse Servium in bello civili, patet e x.* 14 15. *Videtur autem verbum sumtum e jure. JCti cum cavent clientibus, omni captionis, periculique generi occurrere student. Hinc pericula, quae timebat et cavere cupiebat Servius, captiunculae eleganter dicuntur.* v. Captio.

Capto, *allicio.* Inv. ii. 52. res nos emolumento *captat.* * *quaero, aucupor, expecto.* Inv. i. 31. inductio est oratio, quae rebus non dubiis *captat* assensionem ejus, qui etc. ad Div. x. 23. Lepidus desperato adventu meo, quem non mediocriter *captabat.* * *decipere.* Acad. iv. 29. quid enim ad illum, qui te *captare* vult, utrum tacentem irretiat, an loquentem?

Caput, *decretum philosophi.* Acad. iv. 32. Ita nobis tacentibus ex uno Epicuri *capite,* altero vestro, perceptio et comprehensio tollitur. * *summa.* Verrin. iii. 35. de *capite* aliquid demere. *ibid. i.* 4. aliquot nominibus de *capite,* quantum commodum fuerit, *frumenti* detraxit. * *quod est in quaque re principium et summum, plurimumve valet.* Tusc. v. 34. se jure illo nigro, quod *caput* coenae erat, delectatum. Or. i. 33. *caput* est, - - quamplurimum scribere. ibid. ii. 82. ad consilium dandum *caput* est. * *auctor rei.* Flacc. 18. *caput* est Graecorum concitandorum Heraclides ille Temnites. Planc. 23. si quid sine *capite* manabit, et cujus auctor non exstet. * *Sed inprimis haec significatio et obvia et notanda est, cum caput dicitur pro hominis statu, libertatis et civitatis jure, atque adeo vita.* Topic. 4. Si ea mulier testamentum fecit, quae se *capite* numquam diminuit, h. e. *numquam alicui nupsit, adeoque non transiit in aliam familiam, amissa pristina: quae est diminutio capitis minima. v.* Diminutio. Causae capitis *porro,* res capitales, in quibus caput hominis agitur, *sunt, cum aliquis*

in judicium vocatus est publicum, quo condemnatus locum in senatu, aut alia sui ordinis commoda, Orat. i. 40. *civitatem, libertatemve amittit, solum vertere cogitur, aut vitam adeo perdit, quod in causa perduellionis fiebat, provincialibus autem et peregrinis, item militibus in aliis causis accidebat, prout erat legibus constitutum. Itaque quoties formula hujusmodi apud Latinos occurrit, semper de quibus hominibus, de quibusque causis sermo sit, videndum, et quibus ex legibus causa agatur, iisque quae poenae propositae fuerint. Nam ita demum,* capitis *quae sit vis, intelligi poterit. Est vero, ubi etiam pro sola existimatione et fama hominum ponitur* caput : *ut* Quint. 2. Ego qui *caput* alterius - - defendo - - ibid. 9. ut ante se ipse *capitis* damnaret, si satis dedisset. *In eadem oratione causa Quintiana* causa capitis *dicitur. Erat ea tamen privata, pecuniaria, in qua proprie caput non agitur. Sed quia Quintius vadimonii deserti insimulabatur, male autem audiebant, et negligentes dissolutique putabantur, qui vadimonia deseruissent, adeoque lites perderent, propterea capitis causa dicitur, in qua scilicet bona Quintii fama laboret. Sic est etiam* Verr. ii. 40. *Non autem proprie hic capitis verbum adhiberi, vel ex* Rosc. Com. 6. *intelligi potest :* Judicia summae existimationis et paene dicam *capitis.* * Divin. ii. 13. *Caput* jecoris. * ad Div. viii. 1. quod *capiti* illorum sit, *h. e. illis eveniat, in partem deteriorem. Hanc formulam illustrat Heins. ad Ovid. Her.* 20. 127.

Carcer. *in plural. locus in circo, unde cursus initium fit.* Div. i. 48. Cato. 23. etc. *laudatur etiam in singulari hoc sensu ex iv. 3. ad Herenn. et ita est ibi in edd. nonnullis : sed aliae, in his Gronoviana habet* carceres : *quam lectionem etiam in Lips. Cod. reperi.*

Cardiacus. Div. i. 38. Nec *cardiacis* hoc tribuendum, nec phreneticis. Cardiaci *autem dicuntur, qui doloribus stomachi laborant, quem veteres Graeci καρδίαν appellabant. v. Schol. Thucyd. ad L. ii. c.* 49. *unde angustiae pectoris, sudorque existunt. vid. Celsus* iii. 19.

Carere, *quid significet. vid.* Tusc. i. 36.

Caritas. Att. ix. 9. *caritas* numorum.

Carmen. *formula certa verborum et solemnis.* Mur. 12. Praetori quoque *carmen* compositum est. Rabir. Perd. 4. crudelissimi cruciatus *carmina.* * Fin. v. 15. Sunt enim plurima elementa naturae, quibus auctis, virtutis quasi *carmen* efficitur. *Nempe elementa naturae sunt, ut singuli versus, virtus est tanquam carmen ex iis compositum. Concentus virtutis.*

Caro. Pis. 9. Ego istius pecudis ac putidae *carnis* consilio, etc. *de homine stupido.*

Caveo, *de Jureconsultis dicitur, cum litigantibus aut aliquid contrahentibus, sive verbis, sive scripto, ostendunt, quomodo lis instruenda, resque contrahenda sit, ne causa cadant, aut decipiantur.* Mur. 9. *caves*, ne tui consultores decipiantur. *ibid.* Servius hic nobiscum urbanam militiam respondendi, scribendi, *cavendi* secutus est. ad Div. iii. 1. *de Valerio JCto:* melius ei *cavere* volo, quam ipse aliis solet. cf. Caecin. 27. Or. i. 48. * *hinc* cavere *dicuntur etiam* 1) *qui sibi satisdari jubent in re aliqua.* Brut. 5. nisi prius a te *cavero*, amplius eo nomine neminem petiturum. cf. Verr. ii. 23. Verr. i. 54. praedibus et praediis populo *cautum* est. 2) *qui aliquid excipiunt in formula pactionis, aut conditionem aliquam paciscuntur.* Verr. i. 11. viderunt in cautione, cum ita *caverent*, si post Kal. Jan. in consilium iretur. 3) *qui alicui quacunque in re prospiciunt.* Cluent. 59. cum HS. xxx scripta essent, pro HS. ccc, neque ei satis *cautum* videretur; voluit, eum aliquid acceptum referre liberalitati. Leg. ii. 21. *v. Caute.* * *prohibere lege, edicto.* Verr. i. 43. cur hoc, cum in eodem genere sit, non *caves*.

Cavernae navigii. Or. iii. 46. *sunt latera cava. v. Serv. ad Virg. Aen. ii.* 19. *sed vulgo l. c. est* carinas.

Cavillatio. Or. ii. 54. *genus facetiarum in toto sermone fusum. Gr.* εἰρωνεία, *quali Socrates usus est, quod non fuit in singulis verbis aut dictis.*

Cavillor, *jocor.* Nat. D. iii. 34. atque in eo etiam *cavillatus est.* Att. ii. 1. jam familiariter cum ipso *cavillor* etiam et jocor. * *jocose perstringo.* Qu. Fr. ii. 12. ejus praetextam risu sum *cavillatus.*

Cauponor. ex Ennio Off. i. 12. non *cauponantes* bellum, h. e. *lucri causa gerentes.*

Causa. *res, de qua in judicio agitur, controversia forensis, quaestio finita, Gr.* ὑπόθεσις. s. *ut Cicero definit:* res, quae habet in se controversiam, in dicendo positam, cum interpositione personarum certarum. Inv. i. 6. cf. Or. ii. 19. *Hinc, ubi* res *et* causa *junguntur, P. Manutius,* rem *de toto negotio in se considerato,* causam *de momentis temporum personarumque accedentibus recte capiebat. v. ad ep.* 1. *L. i. ad Div. p.* 11. *ed. Graev. hinc et, quid sit causam componere, scribere,* v. c. Att. xv. 24. *intelligi potest. Quod quamquam verum est, tamen est, ubi aliter Cicero. Tusc. i.* 48. *causam* rebus a Diis immortalibus judicatam. *Nam eo loco* causa *est quaestio infinita: sitne mors malum nec ne?* res, *quibus ea causa judicata est, sunt exempla hominum, quibus a Deo in beneficii loco mors concessa. Ceterum, quoniam in foro nulla potest esse controversia, sine interpositione personarum, propterea* causa *de quacunque controversia forensi dicitur.* Causae *forenses autem sunt vel*

publicae, in Caecil. i. Or. iii. 20; *vel* privatae, Inv. i. 3. Publicae *sunt, quae non ad privatum hominem, sed ad universam rempublicam ejusque statum pertinent, quod scelera, de quibus agitur, ei aut directe nocent, ut peculatus, majestas, captae pecuniae, etc. aut exemplo et periculo publicae securitatis, ut parricidium, etc. unde populus earum judicium lege lata ad se pertinere judicavit, ut aut a se judicaretur, aut, quaestionibus perpetuis constitutis, a Praetoribus, quibus eae obtigissent. vid. Lex Tabellaria Cassia.* Privatae *autem dicuntur, in quibus privatorum commodum agitur, ut de testamentis et hereditatibus, possessionibus, etc. Ab his causarum generibus judicia etiam vel publica vel privata dicuntur, de quo suo loco. Neque vero solum de forensibus controversiis* causa *dicitur, sed de negotiis quibuscunque, inprimis in quibus personae certae interponuntur, ut* Manil. 2. *causa* quae sit videtis. ad Div. vi. 10. *causa* ea est. etc. *Causa* inferior et superior Brut. 8. *est, quae vincitur, et quae vincit. Notanda porro tironibus haec :* Quint. 10. *Causae* dictio, *quae et de reo, et de patrono ejus, h. l. de patrono dicitur, nam uterque* causam *dicit.* v. Rosc. Am. 5. *ubi est de reo, et sic pluribus locis.* Or. ii. 25. 30. quod *causam* facit, *dicitur caput causae, in quo tota causa versatur, s. ut aliis locis dicit, quod rem causamque continet.* Mil. 22. *quod in causa quaerendum est,* i. e. *in re et circumstantiis. Huc pertinet illud ad Div. i.* 1. *in causa* haec sunt : *i. e. status causae et negotii* hic est. * *Quia in causa eorum quorum est, utilitas atque adeo interdum salus posita est,* causa *dicitur etiam, in quocunque alicujus utilitas versatur : das interesse.* Or. i. 34. *causa* imperii. Manil. 2. *causam* reip. ad me detulerunt, *ad q. l. vid. Graevius.* Legg. iii. 4. Senator populi *causam* teneto. * Nat. D. i. 1. *Causam,* id est, principium philosophiae esse inscientiam. v. *Inscientia.* * *partes etiam dicuntur* causa, *propterea, quod suas quaeque pars causas habet et affert, quare aliquid faciat, petat, etc.* Marcell. 1. in eadem *causa* esse, etc. * *conditio.* Off. i. 31. alius in eadem *causa* non debet. cf. iii. 28. Agr. iii. 2. soluta sunt in meliore *causa,* quam obligata. * *quod quis petit, contendit ; quod, quicquid petitur, aut contenditur, certis de causis petitur et contenditur.* Ligar. 11. *causas* apud te rogantium gratiosiores esse quam vultus. *du sähest mehr auf die Sachen, als auf die Personen.* * *de ratione justa et aequa quare aliquid fit, causa idonea.* Verr. i. 8. cum *causa* accedere ad accusandum. Att. vii. 3. *causam* illa causa non habet. * *pro eo, quod certa et idonea de causa fit.* Quint. 15. omnes *causae* et necessitudines veteres intercedebant ; h. e. *omnes causae suppetebant, propter quas amici esse alteri debemus et solemus : alibi dixit,* cum eo mihi sunt omnia. *v. de hac phrasi Broukh. ad Tib. iii. 3. ult.* * *praetextus.* Dom. 5.

in bona fortunasque locupletium per *causam* inopum - - repentinos impetus comparares. * *excusatio.* Att. xi. 7. tuas *causas* nosco. ad Div. xvi. 19. accipio *causam.* Verr. i. 39. omen magis patribus, quam *causa* placuit. ibid. ii. 62. o! *causam* singularem! o defensionem miseram. ad Div. viii. 8. *de militibus* - - *causaeque* cognoscantur, sc. *propter quas mitti volunt. v. Gron. Sest. iv. 3. p. 273. sq.* * *abl. causa* praeposita genitivo. est. Or. i. 57.

Causidicus. Or. 9. qui Lysiam sequuntur, *causidicum* quendam sequuntur. h. e. *qui nihil nisi causas in foro agat. Quo loco sane honeste dicitur, sed tamen cum contemtu quodam. A* patrono causarum *alias distinguitur. v. Burm. ad Ovid. Am. i.* 13. 21.

Causula. Opt. gen. dic. 4. Lysias parvarum rerum *causulas* scripsit.

Cautio. *formula JCti, quo cavetur alicui. v. Cavere.* Or. 41. In juris scientia est persecutionum *cautionumque* praeceptio. ad Div. vii. 18. *cautiones vestrae.* * *Hinc est etiam formula pactiones in genere, quod ea is sibi cavet, qui pactionem facit.* Verr. i. 11. nam ita in *cautione* esse viderunt, cum ita caveretur, etc. * *literarum obligatio, qua nobis a debitore cavemus.* Dom. 50. cautiones fiebant pecuniarum. ad Div. vii. 18. *cautio* chirographi. *v. Salmas. Mod. Usur. p.* 405. 422. * *omnis res, qua nobis in quacunque re cavemus, ne quid fiat, quod factum nolimus.* Sext. 7. hunc Pompejus omni *cautione.* foedere exsecratione devinxerat, nil contra me esse facturum. * Off. i. 14. habet res multas *cautiones.* h. e. *in ea re multa cavenda et providenda sunt.* * *declinatio rei prudenter instituta.* Tusc. iv. 6. a malis natura declinamus: quae declinatio, si ratione fit, *cautio* appellatur. ad Div. xi. 21. quae *cautionem* non habent, de iis non laboro: *quae provideri et caveri non possunt.* * Flacc. 13. defendendi facilis est *cautio,* non solum latibulis occultorum locorum, etc. * Att. v. 4. mea *cautio* haec est. *v. not.*

Caute. Leg. ii. 21. Quid huc accessit e jure civili? Partitionis caput, scriptum *caute,* ut centum nummi deducerentur, sc. *quia his verbis cavetur heredi a sacris: unde paullo post in eadem re pergit:* quod si hoc, qui testamentum faciebat, *cavere* noluisset.

Cautor, *qui alicui cavet.* Sext. 7. *cautor* alieni periculi. *In altero loco, quem hic laudat Nizolius, non est in optimis edd.* cautor, *sed* cantor. v. *Cantor. sic et Plautus dixit Epid. iii.* 2.

Cautus. Muren. 11. *Cauti* Jureconsulti. *sc. quia aliis cavent. v. Cavere.* * *tutus, minime periculosus.* Caecin. 4. quo mulieri pecunia esset *cautior. h. e. ei magis de pecunia caveretur, tutiorque fieret.* Rosc. Am. 20. in *cautiorem* partem peccaret. * *prudens.* Qu. Fr. i. 4. *cautum* consilium.

crebri nuncii literaeque nunciassent. Sull. 2. quorum studio ac dignitate *celebrari* hoc judicium vides, *de advocatis, cum frequentes adsunt.* Or. i. 45. senectuti *celebrandae* perfugium, *dicitur res, qua efficitur, ut etiam senum aedes celebrentur adeuntium multitudine.* Verr. i. 26. *Celebratur* omnium sermone laetitiaque convivium, *cum omnes convivae hilariter multisque sermonibus convivium peragunt.* Prov. Cons. 9. *celebrantur* aures meae novis nominibus gentium : i. e. *saepe audio nova nomina.*

Celeripes. Att. ix. 7. Venit autem eo ipso die ille *celeripes,* quem Salvius dixerat.

Cella. aedes. Phil. ii. 8. *Cella* concordiae. * *locus, ubi conditur in usus futuros. v. c. frumentum, aut vinum.* in Caecil. 10. frumentum in *cellam, est, quod provinciali magistratui a provincialibus datur, unde cum suis panem habeat.* v. *cibaria.*

Celsus. Or. i. 40. haec ignorantem erectum et *celsum* vagari magna cum caterva toto foro. etc. *de habitu hominis sibi valde confidentis. Sic et Liv. xxx. 32. extr. ubi* v. *Duker.*

Censeo. ad Div. ix. 2. tibi igitur hoc *censeo.* Catil. iv. 6. *pro* credo, *sine regimine.* * Arch. 6. ex his studiis haec quoque *censetur* oratio et facultas, *i. e. aut judicatur, aestimatur, ut Budaeus interpretatur ad Pandectas p. m.* 16. quo sensu est etiam in Paradox. vi. 2. *cf. Schwarz. ad Plin. Pan. p.* 33. *aut, in horum studiorum genere ponitur.* * *est etiam vocabulum proprium Senatorum, cum sententiam dicunt in Senatu.* ad Div. xi. 20. si tibi videtur, agros eorum militum - - his dandos *censeas* ab utrisque nobis. * censere *est etiam in censum deferre apud censorem.* Flacc. 32. in qua tribu praedia *censuisti ? ibid.* si aliena *censendo* sua facere posset. Act. i. in Verr. 18. *censendi* causa. Flacc. 32. Sintne ista praedia censui *censendo ? h. e. an possint a nobis in censum deferri. In censum autem deferri possunt possessiones, quae sunt mancipi et juris civilis.* v. Cic. l. c. *cf. Festus in Censui censendo. hinc, qui et nomen et rem apud Censorem defert,* censeri *dicitur. v.* c. Att. i. 18. Flacc. 32. * *cum acc.* censeri aliquid, ut l. c. mancipia, servos, etc. aliena censeri, etc.

Censor. *magistratus Rom. major, de quo cognoscas licet e L. iii. de Legg. c.* 3. *Cluent.* 46. *Dom.* 51. *etc.* Fin. ii. 10. quae jam oratio non a philosopho aliquo, sed a *censore* opprimenda est. * *Fuere etiam* Censores *in aliis oppidis, etiam provincialibus, qui censum agunt, ut ex eo tributum conferri possit et exigi : quorum mentio in Verrinis ii.* 53.

Censorius. Agrar. i. 2. *Censoriae* tabulae, *sunt libri, in quos nomina resque civium et notae referuntur.* Qu. Fr. i. 1. c. 12. lex *censoria. v. Ind. LL. de* Censoria notione, notis censoriis, subscriptionibus *v. suis locis.* Or. ii. 90. *censorium* opus *est*

dignum nota censoria. Sic est etiam ap. Gell. iv. 12. et Plin. H. N. xviii. 3. censorium probrum. *pro nota censoria autem ap. Columell. xii. praef. et Sueton. Caes.* 41. *ubi. vid. Casaub.*

Census. *Censoris actio censendi.* Sext. 47. *censu* prohibere *dicitur Censor, cum aliquem, quia civem esse non putat, bona sua in censum deferre non sinit.* Cluent. 48. cum in equitum *censu* Sacerdos prodiisset : *cum equites censerentur. * tabulae censoriae.* Arch. 5. *census* nostri. Coel. 32. *censum* pop. R. *incendit. v. Gronov. Sest. iv.* 1. *hinc etiam bona* in censum deferri *dicuntur. * pro re familiari dici, notissimum est.*

Census, *a, um. civis Rom.* Verr. i. 41. neque *census* esset. *v. Ind. LL. in. Lege Voconia. Nam ea significatio hujus verbi, cum is* census *dicitur* κατ᾽ ἐξοχὴν, *qui centum millia aeris habet. v. Gron. Sest. iii.* 16. *ut* Classicus, *qui in prima classe censetur, cum etiam ceteri censi sint et classici, huc non pertinet, ut docuit Perizon. de lege Voconia.*

Centesimae (*int. partes sortis,*) *usurae sunt, cum singuli asses in mensem solvuntur pro centenis, unde fiunt duodeni in annum. Gronov. de Centes. et Unciis Usur. p.* 481. 631, 632. *inpr. de Sestert. iii.* 13. Verr. iii. 70. *centesimis* binis foenerari. i. e. *acceptis duobus assibus pro centenis in singulos menses. unde facile intelligi potest, quae sint ternae et quaternae centesimae.* Attic. vi. 1. 2. ibid. 1. dico me *centesimas* ducturum. ibid. v. 21. *centesimae* perpetuo foenore ducuntur. *rechnen, passiren lassen, de praetore provinciali, apud quem quis syngraphas persequitur.* ibid. vi. 2. *centesimae* perpetuae sunt, *cum adjiciuntur quotannis sorti, sine anatocismo. Interpretatur ipse Cicero ibid.* Scaptius *centesimis,* renovato NB. in singulos annos foenore, contentus non esset. *Iis opponuntur ibidem : centesimae renovatae* NB. *quotannis :* Sed *centesimis* ductis ex proxima quidem syngrapha, nec perpetuis, sed *renovatis quotannis. vid. Gronov. Mantiss. Pec. Vet. p.* 414. * Centesimae, *de quibus dictum, sunt vectigal privatum : ab his differt* centesima, *quae est vectigal publicum.* ad Brut. ep. 18. Obdurescunt quotidie magis boni viri ad vocem tributi : quod ex *centesima* collatum, impudenti censu locupletum, in duarum legionum praemiis omne consumitur. *Haec* centesima *solvitur ex rebus venalibus et aerario militari infertur. vid. Lips. Magnit. Rom. ii.* 4. *Gronov. Sest. iii.* 13.

Centumviri. Caecin. 24. *sunt assessores judicii centumviralis, de quo statim.* Ad centumviros, *est in judicio centumvirali.*

Centumviralis. Caecin. 18. *centumvirale* judicium, *dicebatur a numero judicum rotunde enunciato. nam judices erant omnino centum et quinque : cum ex singulis tribubus erant deligerentur. v. Festus in Centumviralia judicia. Ad ejus ju-*

dicii notionem pertinebant causae plurimae, quas enumerat Cic. de Or. i. 38. sed inprimis hereditariae. de eo judicio extat elegans libellus Sibrandi Tetardi Siccamae recusus Halae an. 1725. quem vid. inpr. i. 6. ii. 5. et 8. quo capite de iis causis ad centumviros actis exponit distinctius, quarum ap. Ciceronem est mentio, aliosque auctores latinos. hinc intelliges, quae sint causae *centumvirales* de Orat. i. 38.

Centuriae. *dicuntur partes populi aut exercitus. Nam cum populus a Servio in classes sex descriptus esset, cuique classi etiam certus numerus centuriarum attributus est. Neque centum praecise homines continet: nam ultima classis, in qua aliquot millia fuisse certum est, una centuria continetur. Sed centuria est cujusque numeri aut multitudinis nomen, ut decuria;* Brut. 67. *Centuriae* paucae ad consulatum defuere. etc. *v. Comitia centuriata.* ad Div. xi. 16. cum equitum *centurias* tenes, in queis regnas, mitte ad Lupum nostrum, ut is nobis eas *centurias* conficiat. *Erant duodeviginti equitum centuriae, eaeque ad classem primam pertinebant.* Centurias equitum tenet, in iisque regnat, *qui est apud eos gratiosus, in magnaque auctoritate constitutus, ut facile ejus suffragationem sequantur.* Conficere *autem* centurias alicui, *est, facere, ut eum renuncient.* * Agrar. ii. 13. *in comitatu et instrumento magistratus provincialis commemorantur* tabernacula, *centuriae,* supellex. *Turnebus emendabat:* tentoriis. *Graevius suspicabatur, intelligi* centurias fabrûm, *neque tamen multum huic interpretationi tribuebat. Non liquet.* * Campanos in *centurias* describit. v. *Centuriare.*

Centuriare. *est, in centurias describere, ad centurias redigere homines, scil. ut militent.* Att. xvi. 9. *Centuriat* Capuae, dinumerat : jam jamque video bellum. *Liv. xxii. 38. de peditibus dicit, de equitibus* decuriare. ad Quir. p. Red. 5. cum *centuriari* homines vidissem, etc. *de Clodio, qui homines plebejos, servos convocabat, in ordines describebat, ut pugnarent contra Ciceronem, si resistere legi et Romae manere vellet.*

Centuriatus, a, um, *comitia centuriata sunt e Servii Tullii instituto, in quibus aut leges a magistratibus majoribus feruntur, aut magistratus majores, exceptis aedilibus curulibus, creantur. Dicuntur ita, quia populus per centurias suffragia fert ex ordine classium, deinde post praerogativam, de qua suo loco, in classibus ex ordine a Servio instituto, unde* jure vocatae *dicuntur. Cur in centuriatis etiam tribuum mentio, infra, in Tributa Comitia, docebitur.*

Centuriatus. *locus centurionis.* Pis. 36. *centuriatus* palam venditos.

magnitudo definita est. * *fortis, confirmato animo.* Att. x. 11. et quo ille *certiorem* me vult esse : *ubi Popma substituebat* fortiorem. *v. Gron. in Stat. p.* 415. *Duker. ad Liv. x.* 36.

Cervicula. Verr. iii. 19. *Cerviculam* jactare, *gestus erat, quo Hortensius solebat uti, cum aliquid in oratione tractabat, in quo sibi placebat, cui confidebat plurimum. v. in* Cervix.

Cervix. Orat. 18. in Hortensio reprehenditur mollitia *cervicum,* h. e. *jactatio cervicis.* (*v.* Cervicula) *quae esset mollium effeminatorumque hominum. Sic* eversas cervices *objicit Clitiphoni Syrus ap. Terent. Heaut. ii.* 2. 131. *homini molli et effeminato.* Verr. iii. 59. qui erunt tantis *cervicibus, h. e. tanta audacia et impudentia.*

Cerula. Att. xv. 14. miniata *cerula* tua pluribus locis notandae sunt. *ibid.* xvi. 11. miniatulae *cerulae. Scilicet veteres solebant ceram affigere locis librorum, de quibus quaerere amplius volebant, aut quos reprehenderent, quod* signare cera *dicitur ap. Vitruv. ix.* 3. *v. Salmas. de Mod. Usur. p.* 446. *et ad Solin. p.* 775.

Cerussatus, *fuco oblitus.* Pis. 11. *cerussatae* buccae.

Cessio. Leg. i. 3. *cessio* libera et otiosa, *est, cum quis abit e patria sua sponte otii causa, aut legationis liberae ergo.* * *Cessio* in jure Top. 5. *est, cum aliquis apud praetorem cedit alicui rem mancipi, addicente ei cui tradita est praetore. vid. Boëth. ad Cic. l. c. qui sumsit e Cajo Inst. ii.* 1. 6. *ubi vid. Intt. Ceterum in jure cessio inprimis fit a debitoribus, qui, cum non sunt solvendo, creditoribus bona sua cedunt, ut iis satis fiat. vid. Salmas. de Mod. Usur. p.* 600. *et Intt. fragm. Caji in Schultingii Jurispr. Ante Justinianea.*

Ceteri, *ae, a,* plur. Quint. 3. sane *ceterarum* rerum certus paterfamilias - - una in re minus consideratus. *Est elliptica locutio pro : in ceterarum rerum negotio. vid. Hotomann. Obs. iv.* 11. * *Est etiam, femininum genus in nominativo et ablativo ap. Ciceronem obvium.* Verr. i. 2. *cetera* audacia. Att. vi. 2. jam *cetera* jurisdictio. Petit. cons. 5. in *cetera* vita, etc.

Chirographum, 1. *est id, quod Graeci* χεῖρα, *Latini* manum, (*vid. Salmas. Mod. Usur. p.* 391.) *nos* eines seine Hand, *appellamus.* Phil. ii. 4. quo me teste convinces? an *chirographo?* at literae sunt librarii manu. Att. ii. 20. non utar meo *chirographo,* neque signo. Nat. D. iii. 30. *chirographum* sex primorum imitatus est, etc. 2. *ipsum id, quod manu scriptum est, literae manu nostra scriptae.* ad Div. x. 21. credidi *chirographis* ejus et affirmationi praeseptis Laterensis. ibid. xii. 1. ejus etiam *chirographa* defendimus. etc. 3. *genus cautionis, et id quidem distinctum a syngrapha. de syngrapha suo loco. Chirographum est cautio unius debitoris manu scripta, quales sunt hodie obligationes nostrae et literae cambiales. de*

quo genere Salmasius l. c. sed hoc sensu ap. Ciceronem non reperi.

CHIRURGIA. Att. iv. 1. diaeta curari incipio: *chirurgiae* taedet. h. e. *armis, vi, nolumus uti.*

CHLAMYDATUS. Rabir. Posth. 10. L. Sulla imperator *chlamydatus.*

CHLAMYS. *est vestis militaris, non omnium militum, sed Imperatoris et honoratiorum, adeoque eadem, quae Romanis paludamentum, ut docuere Rubenius de lato clavo p. 29. seqq. p.* 114. *etc. Ferrar. de re Vestiaria.* P. ii. L. iii. *pluribus capp. sed est tamen proprie vestis Graeca, Imperatoribus propria; unde Graeci scriptores, cum de paludamento Romanorum dicerent, hac voce usi sunt, et postea, cum Graeca lingua Romae notissima esset, hoc vocabulum etiam in latinam linguam traductum. Itaque cum de Romanis rebus sermo est, et chlamydis mentio fit, est ea vox ita, uti supra diximus accipienda: ceterum, quando de Graecis rebus, non vestem Romanam significat: sed Graecam a Romana militari differentem. Et sic est, quicquid contra disputet Ferrarius l. c. c.* 4. pro Rab. Posth. 10. *Rabirio objicitur usus vestis graecae, qua privati sc. uterentur, h. e. pallii. Defendit eum Cicero exemplis Sullae et L. Scipionis Asiatici, quorum uterque veste graeca usus sit, alter etiam calceis graecis: Sullam* chlamydatum, *hunc autem non solum cum* chlamyde, *quod jam ipsum Graecum esset, sed cum* crepidis *etiam in Capitolio videre licere: quod essent hoc vestium, utut graecarum, genere, aliquando usi, neque, cum usi essent, sermones hominibus dedisse. Hic est sensus illius loci. Sulla et Scipio usi sunt chlamyde et in statua habent chlamydis speciem, non Romanae, h. e. paludamenti, hoc nihil ad rem: non enim vestis Romanae usus, etsi alienus a consuetudine, reprehenditur, sed peregrinae, graecae: atque hoc ad defendendum Rabirium valet, qui apud Graecos, non Romae, necessitatis causa, usus est veste graeca. Hae dubitationes et difficultates inde natae sunt, quod sibi substituta consuetudine sunt verba, res similes, ratione usus, non easdem significantes; cum plebs non intelligat, verba linguarum, in hoc praesertim genere, sibi non satis respondere.* ad Herenn. iv. 47. *Citharoedo tribuitur* chlamys purpurea, coloribus variis intexta, et palla inaurata.

CHORAGIUM, *est apparatus scenicus, atque adeo quicquid sumtus fit in ludis scenicis, quod qui faciunt choragi dicuntur. vid. nos ad Xenoph. Memor. iii. 4. Casaub. ad Sueton. Aug. c.* 70. *ut alios mittamus. hinc* ad Herenn. iv. 48. *eleganter:* aut aliquod fragile falsae *choragium* gloriae comparetur, h. e. *instrumentum falsae gloriae, omnia ea, quibus falsa gloria comparatur.*

CHOREUS, *trochaeus.* Or. 63.

Cibaria, *quibus alimur.* Rosc. Am. 20. *Cibaria* (*int. anserum*) locantur. * cibaria *dicuntur frumentum, quod magistratibus provincialibus eorumque legatis, quaestoribus, etc. a provincialibus dabatur, quod et* frumentum in cellam *dicitur.* v. Cella. Verrin. iii. 93. uberiora facta sunt *cibaria* caritate. Att. vi. 3. *Cibaria* praefecti. cf. ad Div. v. 20. *Graeci* cibaria *interpretantur* σιτομετρῶν, demensum *Terentio dicitur, vid. Salmas. Mod. Usur. c. 4. p.* 163.

Cibarius panis. Tusc. v. 34. *est panis nigrior et vilior, qui servis dari solebat, ut ex Isidoro Origg. xx.* 2. *patet, quem et laudavit Davisius. Nonius autem c.* 11. *etiam suis tempóribus* cibarium *neutro genere de hoc pane dictum tradit, quod olim de omni pane dicebatur. Eadem est adjectivi ratio, quod tamen citius quam substantivum de viliori pane dictum ex hoc Ciceronis loco intelligitur.*

Cibus. Nat. D. ii. 55. animalis *cibus, de aëre.* Fin. v. 19. animi cultus erat ei quasi quidam humanitatis *cibus. Elegans genus dicendi imitatus est Ovid. Rem. Am.* 131. causa cibusque mali. *Metam. vi.* 480. cibus furoris.

Cieo. Or. i. 56. erctum *cieri,* i. e. *distribui. sed de ercto s.* hercto cito *infra in* erctum *dicemus. Ceterum ex hoc loco concidit tota Salmasii disputatio ad Solinum de voce* citum, *in illo :* herctum citum. p. 891. *Ex graeco* κιω, i. e. πορευω, *ad ambulandum provoco, putat esse* ciere, *et hinc* citare, citus, *pro* celer. *Sed in hoc* citus *primam esse brevem. Ab alia origine esse* citus *pro* divisus. *Nam in ea primam esse longam quod etiam videbatur Stephano et Burmanno ad Virg. Aen. viii.* 642. *ubi Donatus* citae *interpretatus est* divisae. *Esse autem a Graeco verbo* σχιω, *pro quo et* σχιζω *ut* πριω, πριζω. *Pro* σχιω *esse et* χιω, *ut* σφαριζω *et* φαριζω. *hinc* cio, *unde* herctum citum, *patrimonium divisum,* etc. *Haec quidam tamquam oracula secuti sunt. Ex loco nostro falsum esse apparet,* citum *in* erctum citum *esse* a cio. *est enim* erctum cieri, *non* ciri. *Veteres dicebant* cieo *et* cio, *ab illo* citus *brevi prima, ab hoc* citus *prima longa, sed eadem vi. Sic in compositis, ut poëtae docent latini,* excĭtus *et* excītus, *ab* excieo, *illud, hoc ab* excio. *Utrumque est* commotus, excitatus, provocatus. Erctum ciere *autem non est proprie* dividere, *sed cum* erctum, h. e. *ut infra demonstrabitur,* bona, *quae aedibus v. c. paternis continebantur et tamquam acervantur, movetur loco suo et dividitur, adeoque in alias aedes transit.* Cincinnus, Or. iii. 25. in *cincinnis* oratoris aut poëtae offendi, *de ornamentis nimiis et affectatis.*

Cincinnatus, Nat. D. ii. 5. stellae *cincinnatae.*

Cinnus. Or. iii. 6. *cinnus* amborum. *de genere dicendi medio, quod ita dicitur, quia mixtum est e tenui et magnifico.*

Est enim cinnus, *ut Nonius tradit, commistio plurimorum, unde etiam potionis genus ex pluribus liquidorum generibus mistum, quod Graeci* κυκεωνα, *qui a* κυκαν, *miscere, vocatur, dicunt, apud eundem Nonium et Arnobium* Cinnus *dicitur. Hinc Gatakerus Miscellanea s. Adversaria sua Cinnum inscripsit. v. not. l. c.*

Circuitio. N. D. ii. 17. *circuitione* quadam Deos tollit. *barbari dicerent* indirectae s. per indirectum. * *in rhetoricis quid sit,* v. ad Herenn. iv. 32.

Circuitus. Or. iii. 51. *circuitus* verborum est *periodus.* cf. Or. 23. etc.

Circuitus, a, um. Cornel. i. *circuitis* rostris.

Circulari, Brut. 54. judex *circulans est, qui in ipso judicio, dum causa continua oratione agitur, surgit, et cum hominibus consistit, et circulos facit, colloquitur.*

Circulator. ad Div. x. 32. *circulator* auctionum, *est circumforaneus, qui cum scrutis et undique collectis mercibus fora obit, et congestas res auctionibus vendit. Eodem modo circulatores dicuntur medici circumforanei. v. Salm. ad Solin. p.* 739. *a. G.*

Circulus, *conventus privatus hominum colloquendi causa.* Or. i. 34. quemcunque patremfamilias arripuissetis ex aliquo *circulo.* ibid. 38. cum in *circulo* decipiare adversarii alicujus stipulatiuncula. Balb. 26. in conviviis rodunt, in *circulis* vellicant.

Circum. Quint. 6. pueros *circum* amicos dimittit, v. *Passerat. ad h. l.* cf. Att. viii. 9. etc. Verr. i. 36. *circum* pedes homines formosi et literati. *de servis, quia scil. in conviviis ad pedes stant.*

Circumcidere. *tollere.* Fin. i. 13. *circumcisaque* inanitate omni et errore.

Circumcursare. ad Div. vii. 1. ut nostras villulas obire et simul mecum lectica *circumcursare* posses.

Circumflare. Verr. iii. 41. ventis omnibus invidiae *circumflari.*

Circumfluere, *abundare.* Verr. iii. 4. rebus omnibus *circumfluere.* Lael. 15. omnibus copiis *circumfluere.* Att. ii. 21. *circumfluere* gloria.

Circumforaneus. Cluent. 14. pharmacopola *circumforaneus. vid. Salmas. ad Solin.* 739. *Menagius Amoen. Jur. c.* 35. Att. ii. 1. aere *circumforaneo* me obruerunt, i. e. *aere alieno sub foenore sumto. Ratio dicendi inde ducta est, quod pecunia omnis Romae in foro tractabatur, ubi apud argentarios deponi solebat a ditioribus, qui de mensa, raro de arca solvebant. vid. v. c. Budaeum ad Pand. p. m.* 196.

Circumjicio. *complector*. de Univ. 8. animus a medio profectus, extremitatem coeli a suprema regione rotundo ambitu *circumjecit*. Div. ii. 28. quod anguis domi vectem *circumjectus* fuisset.

Circumire. Att. xiv. 21. *circumire* veteranos, *sc. rogandi causa. v.* Circum. *cf.* ad Div. x. 30. * Att. xiii. 20. qui se totius belli fluctibus *circumiri*, quam illum progredi maluit.

Circumluvio. Or. i. 38. *circumluvionum* jura.

Circumplector, *amplector*. Phil. xiii. 5. Univers. 7. *de hoc verbo v. Heins. et Burm. ad Virg. Aen. v.* 312.

Circumplico. Div. ii. 28. si anguis vectem *circumplicavisset*.

Circumpotatio. Leg. ii. 24. Legibus omnis *circumpotatio* tollitur: *est* περίδειπνον *Graecorum, coena funebris, silicernium.*

Circumrodere. Att. iv. 5. dudum *circumrodo*, quod devorandum est.

Circumscribere, *complecti paucis*. Sext. 45. Sed genus universum brevi *circumscribi* et definiri potest. * *coërcere.* Mil. 33. Senatus, credo, praetorem eum *circumscripsisset*. - an consules in praetore coërcendo fortes fuissent? *cf. Graev.* ad Attic. vii. 9. * *decipere*. Rosc. Com. 8. dic nunc, te ab Roscio *circumscriptum* esse.

Circumscripte. Orat. 66. *circumscripte* et numerose dicere. h. e. *per periodos, nam opponitur* τῷ *incise et membratim dicere.* * N. D. ii. 59. Singulas res definimus, *circumscripteque* complectimur. v. *circumscribere et circumscriptus.*

Circumscriptio, *fraus*. Offic. iii. 15. *circumscriptio* adolescentum. Flacc. 30. emotiones falsas, praediorum proscriptiones cum mulierculis, aperta *circumscriptione* fecisti. * *circulus circa aliquem factus*. Phil. viii. 8. nisi prius respondisset, quid facturus esset, quam ex ista *circumscriptione* excederet. * *ambitus*. Tusc. i. 20. cum totam terram intueri licebit, ejusque cum situm, formam, *circumscriptionem*, tum, etc. Brut. 8. ipsa natura *circumscriptione* quadam verborum comprehendit concluditque sententiam. * *de periodo* est etiam Partit 6.

Circumscriptus, *brevis*. Or. i. 42. *circumscripta* explicatio: *est definitio.* v. *circumscripte.* * *e medio sublatus.* Verr. i. 16. omni tempore Sullano ex accusatione *circumscripto*. Fin. iii. 9. *circumscriptis* igitur sententiis, quas posui. *Sic Graeci utuntur verbo* περιγράφειν, *de quo v. Wesseling. V. C. ad Diodor. pag.* 51. *unde haud dubie Latini sumsere.* * *qui coërcetur*. Phil. ii. 22. *circumscriptus* a Senatu Antonius. v. *circumscribere.*

Circumspectare. *de providis et timidis, qui saepe circumspiciunt omnia*. Tusc. i. 30. *circumspectans* nostra vehitur oratio.

CIRCUMSPICERE, *quaerere*. Verr. iii. 90. non *circumspiciant*, non quaeram foris, *sc. exempla*, cum habeas judices, etc. * *de his, qui nescii, quid agant, tamquam auxilii quaerendi causa, saepe circumspiciunt*, Rosc. Com. 14. *Circumspicit*, aestuat, negat nos, etc. * *de iis, qui se nimis amant, sibi nimis placent*. Rosc. Com. 2. usque eone te diligis et magnifice *circumspicis? Ita se circumspiciebat* Καλλίας *apud Xenoph. Memor. Socr. ii.* 1.

CIRCUMVECTIO. Att. ii. 16. portorium *circumvectionis*.

CIRCUMVENIO. *decipio*. ad Div. v. 1. nunc video illum *circumventum*, me desertum. Rosc. Com. 9. quem per arbitrum *circumvenire* non posses, etc.

CIRCUS, *est aedificium publicum in oblongam et ab altera parte rotundam formam ab altera rectam extructum, in quo ludi equestres, qui inde circenses dicuntur, habebantur. Medius Circus diremtus erat* spina, *ad cujus extremitates, ubi flectebant aurigae cursum*, metae *collocatae erant. Ab ea parte, a qua cursus initium fiebat, olim linea recta albo describebatur, intra quam ante signum datum equi cohiberentur, postea carceres perpetui extructi*. Circi *mentio saepe apud Ciceronem, ut* Mur. 34. 35. etc. *Circos Romanos narrat et exhibet Donat. Rom. Vet. et Nov. iii.* 14. *cf. de circis inprimis Salmas. ad Solin. p.* 635. *seqq. disputantem : ut alios taceam.*

CISIUM. *genus vehiculi celerrimi et quidem biroti*. Rosc. Am. 7. *Cisiis* Ameriam pervolavit. cf. Phil. ii. 31. *de hoc genere vide, quae collegit Scheff. de Re Vehic.* L. ii. c. 18.

CISTA et CISTELLA. ad Herenn. i. 12. *ea quae alias* sitella : *ubi v. Pro* cistella *quidam libri* Cistula *habent. Codd. Lambin.* sitella : *quae varietas etiam est ap. Liv. xxv.* 3. *ubi vid. Sigon. et Gronov.*

CISTOPHORUS, Dom. 20. Ut in Asia *cistophorum* flagitaret. Att. xi. 1. in *cistophoro* habeo ad HS. bis et vicies. *Ejus porro mentio* Att. ii. 6. 16. *Est autem Cistophorus numus Graecus Asiaticus, qui nomen habet a cista mystica, quae in hoc genere numorum conspicitur. In altera etiam parte serpentes plerumque, vannus, caduceus, thyrsus, taeda, ferula, etc. conspiciuntur. His rebus expressa sunt Orgiorum solemnia, quae cudendis cistophoris occasionem dedisse probabile est. Signati autem et ante, quam sub Rom. potestatem venisset Asia, et cum provincia facta esset. Itaque et magistratum Rom. nomina multi praeferunt. Novissimi, quos quidem habemus, Antonii IIIviri nomen exhibent. vid. haec et plura de hoc genere numi ap. Alex. Xaver. Panelium in Diss. de Cistophoris, Lugdun. ann.* 1734. *edita : qui etiam distinguit a cistophoris eos, in quibus cista mystica, non autem in altera parte reliqua Bacchica instrumenta reperiuntur. Quod ad pondus*

attinet, tetradrachmum fuit hoc numi genus. In eo vero errat Vir. Rev. uti jam in Act. Erud. Lat. a. 1736. *mens. Jan. p.* 8. *monuimus, quod putat,* κιστοφορον *de numis tantum dici, sed* κιστηφορον *vel* κιστιφορον *de hominibus, cistam mysticam portuntibus. Sic apud Demosthenem de Corona cap.* 79. *pro vulgata* κιττοφορος *in MS. Cod. Vindob. legi* κιστιφορος. *Verum est,* κιστοφορος, *nihili esse, et jam vidit Rubenius ad num. Asia recepta pag.* 269. *legendum esse* κιστοφορος; *quocum idem est* κιστιφορος. Sed κιστοφορος *de hominibus non dici, falsum est. Primo sic est apud Suidam, quem vid. in h. v. ad q. l. Kusterus etiam laudat Photii Lexicon ineditum, et Harpocrationis Codicem Morellianum. Deinde Cl. Gorius in Corpore Inscr. Donian. exhibuit formam* Cistophori *Bellonae Pulvinensis sacerdotis: quam nos in Actis Erud. l. c. exhibendam curavimus.*

Citare. *commovere.* Tusc. iii. 11. isque motus aut boni aut mali opinione *citetur. Sed Bentlejus legendum putat:* excitetur. * Verr. ii. 40. *citare* reum, *non est, quod apud nos* citiren, *h. e. edicere, ut adsit aliquis, ut est Verr. ii.* 38. *sed citantur rei a Praetore, voce praeconis, cum jam sunt in judicio: Citat* reum, non respondet. *Citat* accusatorem, *citatus* accusator M. Pacilius, nescio quo casu, non respondit, non affuit. *Qui locus est perspicuus, et instar omnium. Nec aliquid efficiunt ea, quae Menkenius in Obs. L. L. in h. v. pro contraria sententia dixit: ad quae etiam respondimus in Act. Erud. an.* 1746. * Verr. i. 7. *citati* judices, eodem modo intelligendi.

Citatim. Att. xiv. 20. *citatim* scribere.

Citharoedus. Mur. 13. ut ajunt in Graecis artificibus, eos auloedos esse, qui *citharoedi* fieri non potuerint. etc. Citharoedum *a* citharista, *qui est* Verr. i. 20. etc. *ita distinguunt, ut ille sit, qui citharam pulset cum cantu suo, hic, qui sine cantu, quod etiam tradit diserte Diog. Laërt. iii. p.* 239. *ed. Casaub. Sed usus repugnat vel Ciceronis. Amphion Thebanus, nemo dubitat, quin citharae modis accommodare vocem, et una canere, ita ut Orpheus, potuerit. Ita est in fabulis. Sed hunc tamen* Cicero Div. ii. 64. init. Citharistam *vocat.* Non potueras igitur hoc ab initio, *Citharista,* dicere? *Et sic etiam apud alios auctores Latinos et Graecos memini me observare. Idem visum Torrent. ad Sueton. Domit.* 4.

Cito *pro facile.* Brut. 76. Torquatum non tam cito rhetorem dixeris, quam πολιτικον. *ibid.* neque aptiorem *cito* aliquem dixerim.

Civilis. *Jus civile* 1. *opponitur* naturali, *adeoque et privatum et publicum jus complectitur.* Sext. 42. nondum neque naturali, neque *civili jure* descripto. 2. *opponitur juri publico.* Verr. i. 42. Cornelia testamentaria, numaria, ceterae com-

plures, in quibus non jus novum aliquod populo constituitur, sed sancitur, ut, quod semper malum facinus fuerit, ejus quaestio ad populum pertineat ex certo tempore. De *jure* vero *civili*, si quis novi quid constituit, etc. *Nam in hoc loco manifeste a jure civili removentur causae publicae et quaestiones. Ex quo intelligitur, sensu Ciceroniano ne Criminalia quidem, quae hodie vocantur, ad jus civile pertinere. Est enim civile jus nullum aliud, nisi privatum. Itaque lege de re aliqua, quae ad civile jus pertinebat ante, lata, ut ejus quaestio in posterum ad populum pertineret, ea juris publici esse incipiebat. Ceterum etsi Justinianus de jure privato se in Institutis dicturum profitetur L. i. tit.* 1. *tamen ex L. iv. tit. penult. intelligi potest, eum causas publicas et judicia publica ad jus privatum retulisse, itaque de iis etiam in Pandectis agitur L. xlix. Sed adjiciamus alium locum e Cicerone. Caecin.* 2. simul illud futurum arbitrati sunt, ut in hac causa non de improbitate Sext. Aebutii, sed de *jure civili* judicium fieri videretur. Improbitas *h. l. est vis, quam Aebutius Caecinae ejusque advocatis fecerat. Ea erat causa publica, in judicio publico, ex lege de Vi armatis hominibus, disceptanda, adeoque juris publici:* Judicium *autem* de jure civili, *est de possessione, quod est privatum. Ceterum ipsa definitio juris civilis Ciceroniana in Topicis c.* 2. *totum hoc, quod diximus, confirmat. Jus civile* est aequitas constituta iis, qui ejusdem civitatis sunt, ad res suas obtinendas. *Partes ejus ibidem narrantur.* c. 5. * *de decreto praetoris. item de* sententiis JCtorum *in usu fori, cum opponitur* legibus. ut Off. iii. 16. 17. *de responsis JCtorum solis est* Caecin. 24. * Divin. in Caecil. 5. Nam civibus cum sunt ereptae pecuniae, *civili* fere *actione*, et privato jure repetuntur. Civilis actio est, *qua utitur civis non modo contra civem, sed quemcunque, a quo ei injuria facta est: ea autem est juris privati, non in omnibus causis, sed in pecuniariis ceterisque privatis. Sic* Orat. i. 11. *civiles* controversiae, *sunt forenses, in causis privatis.* * Or. iii. 16. cum a *re civili* et a negotiis animi quodam judicio abhorrerent, *h. e. cum neque rempublicam capessere neque in foro versari vellent.* ibid. 31. *civilis* scientia. ibid. i. 14. rerum *civilium* cognitio, *est ea scientia, qua opus est ei, qui rempublicam capessere et in judiciis versari cupit. Unde* Invent. i. 5. *civilis* ratio, *est ars, cujus in civitate magnus est usus. item* Orat. 9. Oratio *civilis, quae aut in senatu, aut in concione, aut in judiciis habetur ad cives, et de rebus civilibus, in qua negat obscuras abditasque sententias locum habere, reprehenditque Thucydidem, qui iis conciones referserit.* * Milon. 13. quid enim odisset Clodium Milo, praeter hoc *odium civile*, quo omnes improbos odimus. Odium civile *est, quale impune erga cives exercere licet, remotum a vi*

et armis. *Sic* vis civilis *est, qua uti possunt cives in possessionibus, cui opponitur* vis vera. *v. argumentum Or. pro Caecina et in* Vis. * Planc. 10. Minturnenses coloni, quod C. Marium ex *civili errore,* atque ex impiis manibus eripuerunt, etc. h. e. *cum civis cives fugeret in bello civili.* * Civilis *eleganter dicitur, qui aequo jure omnes cives secum esse patitur, neminem contemnit, nihil sibi praecipui arrogat, verbo, ita in omnibus rebus se praebet, ut, ceteros quoque cives esse, videatur meminisse. Nam qui aliter agit, homines* liberos non putare *dicitur,* ut Verr. i. 47. Fin. v. 23. Cum sic homines natura generata sit, ut habeat quiddam innatum quasi *civile* atque populare; quod Graeci πολιτικὸν vocant: quicquid aget quaeque virtus, id a communitate, et ea, quam exposui, caritate atque societate humana non abhorrebit. etc. *v. Casaub. ad Sueton. Aug.* 51. *Torrent. ad Caes.* 75. *Gronov. Obs. iv.* 5. * ad Div. xi. 28. pro *civili* parte. i. e. *quantum civis pro sua parte et potest et debet.*

Civiliter. ad Div. viii. 14. quamdiu *civiliter,* sine armis, cernetur; *est de contentionibus ad remp. pertinentibus, quales esse in senatu solent, etc.* fragm. ep. philosophiae quidem praecepta noscenda, vivendum autem *civiliter.*

Civitas. Sext. 42. conventiculā hominum, quae postea *civitates* appellatae sunt. Somn. Scip. 3. concilia coetusque hominum jure sociati, quae *civitates* appellantur, etc. * *pro urbe.* Manil. 22. quae *civitas* est in Asia. * *pro jure civitatis.* Arch. 4. *Civitas* data est Heracleensibus.

Clam. Caecin. 32. ab se illum aut vi, aut *clam,* aut praecario possedisse. Clam possidere, *ut Ulpianus definit, dicitur, qui furtive ingressus est possessionem, ignorante eo, quem sibi controversiam facturum suspicabatur, et, ne faceret, timebat, L. vi. Dig. de acquir. possess.*

Clamator, *rabula, opponitur* oratori. Brut. 49. Ego ita de unoquoque dicam, ut intelligi possit, quem *clamatorem,* quem oratorem putem fuisse. cf. Orat. iii. 34.

Clamatorius. *quaedam editiones habent* ad Qu. Fr. iii. 3. *sed meliores legunt:* declamatorio genere.

† Clamor, *de acclamatione plaudentium,* Brut. 95. itaque Hortensius, utroque genere florens, *clamores* faciebat adolescens. *Sic* ad Qu. Fr. iii. 1. 3. *clamores* efficere.

Clamosus. ad Her. iii. 13. continuatio est orationis enunciandae acceleratio *clamosa.*

Clangor, *sonus avis volantis.* Tusc. ii. 10.

Clarare. Divin. i. 12. Jupiter excelsa *clarabat* sceptra columna.

Claritas. Div. ii. 47. cum *claritate* mori.

Cludo. *laudatur e* Nat. D. ii. 39. *sed ibi in Gron. est* eludit. *in Davis.* alludit; *neque* cludit *aptum est huic loco.*

Clypeus. Orat. 71. *clypeum* dissolvere, *dicitur in eos, qui res junctas et copulatas dissolvendo corrumpunt.*

Coacervare. Agrar. ii. 25. *coacervare* agros.

Coacesco. Cato. 18. *non omnis aetas vetustate* coacesit.

Coactor, *dicitur, qui in auctionibus pecunias cogit, quae ab emtoribus solvendae sunt, et est fere argentarius.* Cluent. 64. *nostri : Cassirer. v. Salmas. de Usuris c. 17. p. 497. et Graev. ad h. l. Sed et dicitur de omnibus, qui in quocumque negotio cogendae pecuniae ministri sunt. v. Manut. ad h. l. Sic* Rabir. Post. 11. utrum accessionem decumae, ut nostri facere *coactores* solent, *sunt ministri publicanorum, qui decumas exigunt.*

Coactus. Caecin. 11. 12. *coacti* homines et armati. *est verbum interdicti.* c. 13. 21. *et significat coactos ad vim faciendam.*

Coaedificare. Att. xiii. 33. campum Martium *coaedificari.* Partit. or. 10. locus *coaedificatus* opponitur *vasto.*

Coaequare. Verr. iii. 41. omnia ad libidinem suam *coaequare : h. e. summos et infimos, sacra et profana eodem modo pro libidine tractare, nulli parcere, etc.*

Coaevus *laudant e* Vatin. 13. *Sed meliores Codd. et edd. habent* coquos, *quod est rectum.* Coaevus *non est usitata bono scriptori vox.*

Coagmentare. Phil. vii. 7. *coagmentare* pacem. Brut. 17. *coagmentare* verba, est *apte collocare et vincire. Unde* Or. iii. 43. *coagmentatus* concursus verborum, *opponitur* hiulco. * *e partibus diversis compositus.* Tusc. i. 29. nihil est in animis *coagmentatum : h. e. liberi sunt animi a concretione, nihil est in iis mixtum, ut aliis locis dicit.*

Coauctio, Verr. iii. 82. Crimen est ex *coauctione* annonae atque aestimationis. *Non crimini datur Verri aestimasse frumentum, et pro frumento pecuniam accepisse, sed nimis magnam pecuniam pro frumento coëgisse.*

Coctus. Att. xiii. 52. bene *coctus* et conditus sermo.

Codex. Rosc. Com. 1. *Simpliciter dicitur pro tabulis acceptorum et expensorum.*

Codicilli. ad Div. vi. 18. statim quaesivi a Balbo per *codicillos.* Qu. Fr. ii. 11. epistolam hanc convicio efflagitarunt *codicilli tui. Sunt autem* codicilli *codices cerati minoris formae, in quibus testatores voluntatem sine ulla solennitate, quae in testamentis faciendis adhibetur, declarant, item in quibus epistolae scribuntur : unde pro epistolis in hujusmodi tabulis scriptis, et pro voluntate mortui hoc modo declarata*

ponuntur. v. Salmas. de mod. Usur. c. 10. *p.* 419. *cf. inprimis Manut. ad Cic. epp. ad Qu. fr. l. c.*

Coelestis. Phil. v. 11. legiones divinae et *coelestes; quae rem optime et e republica gesserunt. v. Heins. ad Vell. ii.* 24. 3. *qui e memoria laudavit Verrinas pro Philippicis.*

Coelum. Att. ii. 9. 19. 20. in *coelo* esse. h. e. *vehementer laudari.* ibid. xvi. 6. in *coelum* ferri. ibid. ii. 1. digito se *coelum* putant attingere: h. e. *se beatissimos putant.* Phil. ii. 42. de *coelo* detraxisti collegam: *fecisti, ut esset dissimilis sui, ut paullo post dicit, adeoque laudem partam amitteret.* ibid. 44. gloria quae vix *coelo* capi posse videatur: i. e. *immensa.* Nat. D. ii. 24. in *coelum* tollere: *pro consecrare.* * *pro aëre.* Acad. iv. 26. eodem *coelo. Nempe aëris vis in fundendo aere, ut aquae. Plin. xxxiv.* 9. *aes omne frigore magno melius funditur.* * Div. i. 43. *coelum* discessisse. ibid. ii. 28. *coeli* discessus. *Genus ostenti. Etiam in sacris libris est ουρανοι ανοιχθησαν* Matth. iii. 26. *σχιζομενοι ουρανοι* Marc. i. 10. etc. *Pro eo Liv. xxii.* 1. coelum findi. *v. Plin. ii.* 26. *et ibi Hard. Heins. ad Ovid. Fast. iii.* 371.

Coemtio. Flacc. 34. Or. i. 56. Mur. 12. *genus matrimonii ineundi, s. ritus, quo in viri manus feminae conveniebant, de quo multa scriptores de nuptiis, Brissonius et alii. Illud certum est, emtionem quandam imaginariam in hac coëmtione intervenisse, qualis autem fuerit, et quibus verbis et ritibus peracta sit, non satis certo constat. Formulas verborum in ea re usitatas ex Ulpiani Institutis dat Boëthius Top.* c. 3. * *Ab hac autem coëmtione plane diversa est ea, de qua* Muren. 12. senes ad *coëmtiones* faciendas. *Hoc enim genus comparatum erat ad sacra interimenda, ut Cicero ait. Nempe, ut primus vere demonstravit J. Fr. Gronovius, heres, qui hereditatem sine sacris habere cupiebat, eam vendebat seni per aes et libram, venditione imaginaria. Haec res hanc vim habebat, ut quoniam senex bona haberet, non ut hereditatem, sed ut emta, bona ea libera sacris essent. Ut autem redderet senex domino hereditatem facta emtione, stipulatione cavebatur. v. haec latius disputantem Gronov. de Sest. iv.* 7. *Cave autem hos senes confundas cum senibus coëmtionalibus, ut saepe doctissimi viri fecere.*

Coemtionalis. ad Div. vii. 29. senes *coëmtionales, sunt servi, qui singuli propter senectutem pretium nullum inveniunt, juncti autem aliquot, ut docuit Gronov. de Sestert. iv.* 9.

Coenaculum. *est pars altior domus. Gr. υπερωον.* Agr. ii. 35. Roma *coenaculis* suspensa atque sublata: *Es sind hohe Haeuser von vielen Etagen darinnen. vid. Turneb. ad h. l. in his habitabant fere pauperes: unde jocus apud Plaut. Amphitr. iii.* 1. 3. *ubi histrio Jovis personam sustinens:* in superiori qui habito *coenaculo. ubi. v. Intt. et Fabr. Lex.* * *Gruterus non*

improbabat lectionem coenaculo *pro* scena, ad Herenn. i. 14. *quae in Codd. nonnullis Gruterianis fuit, et in Lipsiensi quoque et Winkleriano reperitur. Verba haec sunt:* Mimus quidam Accium poëtam nominatim compellavit (h. e. *perstrinxit: v. compellare*) in *scena, pro quo est, ut dixi, in Codd. plerisque* coenaculo.

Coenum. *convicii genus.* Sext. 11. Dom. 18. Att. ii. 21. Pompejus oblitus *coeno.*

Coeo. ad Div. v. 19. Phil. ii. 10, *coire* societatem. Sen. p. R. 7. cum hoc tu *coire,* sc. *societatem de re mala.* cf. Cluent. 54. Si quis *coisset,* sc. *ob rem malam.*

Coepi, *instituo, decerno.* Verr. ii. 38. *coepit* vendere, et vendidisset, etc.

Coerator. Leg. iii. 4. *pro* curator *antique. Male laudat Nizolius* coerarius; *quae vox nihili est. Ibidem est* coerare *pro* curare.

Coerceo, *complector, contineo.* Nat. D. ii. 22. omnia complexu suo *coërcet* et continet.

Coetus, *de conventu judicum, vulgo* sessionem *dicunt.* Herenn. iv. 36. si primo *coetu* condemnassetis.

Cogere, *seq. ut.* Verr. iii. 16. *cogitur, ut* decernat. * *exigere.* Att. i. 12. *cogere* pecunias. * de Fin. iii. 2. dum senatus *cogeretur.* Phil. i. 5. acerbe in senatum *cogebar* sc. *minis, pignoribus captis,* etc. * Or. ii. 29. Cogi *dicuntur, quos commovendis παθῶν orator adducit, quo vult.* * Nat. D. iii. 13. *cogi* potest, h. e. *effici, concludi.* * Or. ii. 33. Se jus civile, quod nunc diffusum et dissipatum esset, in certa genera *coacturum.* * *de periodo* eleganter Or. 68. ne infinite feratur, sed - - numero *coacta* debet insistere (oratio.)

Cogitare. Att. x. 10. contra alicujus rationes *cogitare. ibid.* xiv. 13. Si amabiliter in me *cogitare* vis. Agr. ii. 24. *cogitare* cum animis potestis.

Cogitatio, *spes.* Dejot. 2. venerunt non sine aliqua spe et *cogitatione.* * Tusc. iv. 11. *cogitatione* inter se differunt, *re* quidem copulata sunt, *pro quo barbari philosophi, idea, abstractione, praecisione, non autem extra mentem.* * Rosc. Am. 24. malae *cogitationes, boeses Gewissen.* * *Commentatio oratoris.* Or. i. 33. 34. in quotidianis *cogitationibus. MSS. et Edd. Vett.* concitationibus: *unde Manutius fecit* commentationibus, *Pearcius* exercitationibus: *sed praeter rem.* Cogitationes *et* concitationes *saepe confunduntur a librariis. vid. v. c. Gruter. et i. Gronov. ad Auct. ad Her. iii.* 16. Cogitationes *autem quare non pro* commentationibus *dici possint, non video, cum* cogitare *et* meditari *pro exercitatione uti dicatur.* c. 61. meditando perfecit Demosthenes, etc. h. e. *exercitatione. Sic meditatio belli est praeparatio ad bellum. Eodem*

fere sensu cogitatio est apud Vitruvium. Haec ex prolusione de libris Cic. de Oratore a. 1736. *edita, in qua obiter Pearcianas quasdam conjecturas rejecimus. Livius xxxv.* 28. *clare* Cogitationes *vocat exercitationes Philopoemenis in comparando usu militaris rei, quoad animo peraguntur.*

Cognatio. Div. ii. 14. 15. naturae *cognatio, est συμπαθεια Philosophorum. v. Ind. Gr. συμπαθεια.* * ibid. 69. qua naturali *cognatione* thesaurus cum somniis jungitur. * *conjunctio, cum unum implicatum est alteri, ut sine eo consistere satis non possit.* Arch. 1. studia humanitatis quadam *cognatione* inter se continentur. * Div. i. 30. Deorum *cognatione* teneri. * *elegans illud est* Sull. 20. numquam sibi *cognationem* cum praediis esse existimavit suis : h. e. *numquam ita amavit praedia sua, ut ea nollet vendere, si res postularet. Melius haec intelliges ex Catil. ii.* 8.

Cognatus. Or. iii. 51. *Cognatum* mentibus nostris, est *res natura menti humanae ita conveniens, ut ea moveatur, inter quam adeo et mentem nostram est quaedam συμπαθεια.*

Cognitio. ad Captionem L. xvi. ad Att. ep. 16. Consulibus *cognitionem* dedit. h. e. *cognitionis genus illud, quod juri ordinario,* h. e. *quaestioni, opponitur, quae fit ex legibus per certos magistratus. Nam* cognitio *fit extra ordinem ab eo, qui extra ordinem constitutus est, ut rem cognoscat, ut docent Salmas. de mod. Usur. c. iii. p.* 111. *sqq. et Graev. in Animadv. ad Sigon. de Judic. ii.* 4. *Caeterum, cum* cognoscere *etiam dicatur de ordinario jure, quod nemo in dubium vocare potest, aut vocavit, non video, quare non et* cognitio *proprie sit communis ordinariis et extraordinariis causis, et abusu demum sit, et per ellipsin quandam, ad extraordinarias traducta. Sic Suet. Claud.* 12. *cognitionibus* magistratuum tamquam consiliarius interfuit. *cf. Tib.* 33. *item apud ipsum Cic.* Brut. 22. cum dies *cognitionis* esset, *pro die judicii et ejus quidem ordinarii.* Verr. ii. 25. *de judicio de falso :* ne qua ipsius *cognitio*, absente illo, de existimatione ejus constitueretur. *Sic et* cognoscere *interdum simpliciter de causa extraordinaria dicitur, ut* Verr. ii. 13. *se cogniturum,* etc. *de rebus extraordinariis accipe etiam* Agr. ii. 22. *cognitionem* agrorum, *h. e. de agris :* et ibid. 21. *cognitionem* decemvirum. * *notio,* Leg. ii. 19. quod positum est in una *cognitione,* id in infinita dispartiuntur. * *notitia,* Nat. D. i. 17. innatae *cognitiones* Deorum.

Cognitor, 1) est, *qui nobis testis est, esse nos eos, quos dicimus esse, et confirmat nos sibi cognitos esse.* Verr. i. 5. civem Romanum, qui *cognitores* honestos daret, sublatum esse in crucem. Verr. v. 65. *cognitorem* locupletem dare. ibid. non semper cum *cognitoribus* esse possunt. *Jam* 2) *quia hujusmodi homines sunt ei, cujus cognitores sunt, auctores et defen-*

sores, *cognitores etiam dicuntur auctores et defensores. Sic* Cat. iv. 5. auctor et *cognitor* sententiae, *dicitur, qui se ejus sententiae profitetur auctorem.* in Caecil. 4. *cognitorem* juris sui. Harusp. Resp. 21. cum in me *cognitorem* illarum rerum omnium, illa flamma illorum temporum conjiciebatur. res illae *sunt, ut ex contextu patet, auctoritas senatus, consensio bonorum, status Italiae. harum rerum et auctor et defensor Cicero fuerat in consulatu.* in Caecil. 4. me *cognitorem* juris sui, etc. *Hinc* 3) *inprimis* cognitor *dicitur, qui praesentis causam in controversia civili agit, quemadmodum absentis* procurator. Verr. ii. 43. *cognitorem* adscribit Sthenio. i. e. *adscribit in litteris publ. quis cognitor Sthenii fuerit, quis ejus causam egerit.* Caecin. 5. *cognitor* viduarum Rosc. Com. 11. me *cognitorem* dedisti. *vide de hoc verbo accuratissime disputantem J. Fr. Gronov. de Sest. iv.* 3. 4. Verr. iii. 34. *Aeschrio et Docimus mariti Pippae et Tertiae, quibuscum rem Verres habebat, bona cum maritorum pace, qui uxorum nomine conduxerant decumas quarundam civitatum,* cognitores *uxorum dicuntur.* Veniunt Herbitam duo Praetoris aemuli non molesti, mulierculárum teterrimarum improbissimi *cognitores:* incipiunt postulare, poscere, minari. *Apertum est* cognitores *dici, quia uxorum res agebant, earumque nomine decumas exigebant, adeoque cognitorem dici etiam, cujus opera in rebus nostris quibuscunque utimur. Eodem modo* ibid. 60. *Apronius* cognitor Verris *dicitur, quia, quas decumas redemerat, Verri redemerat, et ejus nomine exigebat.*

Cognitus. Brut. 25. homo per se *cognitus, opponitur* nobili, *qui propter majores nobiles notum nomen habet: homo novus.*

Cognominatus. Part. 15. *cognominata* verba. *Sed Brutus corrigit* coagmentata.

Cognoscere. ad Div. i. 9. fidem *cognosse* hominum non ita magna mercede; *idem quod* spectare, *ut* cognitus *idem est, qui* spectatus. v. *spect.* * Verr. i. 5. cum eum Syracusis amplius centum cives Rom. *cognoscerent,* h. e. *dicerent, se scire, qui sit, eumque esse, quem se dicat.* cf. v. 59. v. *Cognitor.* n. 1. * Or. ii. 41. *cognoscere* artem, *pro agnoscere, sentire, artem esse adhibitam.* * ad Her. iv. 18. qui privatus intolerabili superbia fuerit, eum commodum et *sui cognoscentem* videre in potestate quis speret.

Cohaerentia. Nat. D. ii. 62. ad mundi *cohaerentiam* pertinent, sc. *quod sine iis mundus consistere non potest.*

Cohaerere, *consistere.* Tusc. v. 28. virtutes sine beata vita *cohaerere* non possunt, nec sine virtute vita beata. Har. Resp. 27. si undique fulciamus, *cohaerebunt,* * Tuscul. iii. 25. fulciendi sunt, qui ruunt, nec possunt *cohaerere* propter magnitudinem aegritudinis. *saepe sic* cohaerere *est* ap. Cic. *pro*

Collatio, *comparatio*. Fin. iv. 27. *collatio* igitur ista te nihil juvat. * *Congestio, collectio*. Tusc. iv. 38. extr. cum philosophia ex *collatione rationum* constet. * Fin. iii. 10. notiones fiunt *rationis collatione*, i. e. *analogia, ut est ap. Senec. ep.* 120. *Diogenes Laërt. in Zen.* κατ' αναλογιαν *dicit, ejusque exempla ponit Tityon et Pygmaeum : ille fit augendo, hic minuendo* κατ' αναλογιαν. * *in re militari* collatio *est ipsum praelium*, Or. i. 48. * *concessio et attributio*. Fr. in Tog. concessione petitorum et *collatione* centuriarum praetorem factum. *v. Gruch. de Com. i.* 4.

Collatatus. Or. 56. *collatata* oratio, *opponitur tenui, brevi, s. angustae.*

Collatus. Att. xiii. 12. res ad me sine controversia *collata* est, i. e. *redacta*. Div. ii. 55. castra castris *collata* esse, i. e. *opposita.*

Collecta. Gr. ερανος. Or. ii. 57. *collectam* exigere.

Collectio. Brut. 88. Attulerat duas res, quas nemo alius: partitiones, de quibus dicturus esset, et *collectiones*, memor et quae essent dicta contra, *et* quae ipse dixisset : *sunt* ανακεφαλαιωσεις.

Collectitius. ad Div. vii. 3. miles tiro e *collectitius*, h. e. *non dilectus, sed raptim et promiscue coactus.*

Collegium. Seni p. R. 13. servos simulatione *collegiorum* nominatim esse conscriptos. Collegia *erant ex instituto Numae Pompilii, sodalitates plebis, in quas ea descripta erat, de quibus v. Sigon. A. J. C. R. ii.* 12. *et Manut. ad Or. pro Sextio.* 15. *ubi eorundem collegiorum mentio. Sed deinde etiam de honestioribus dicitur, ut Collegium Consulum, Praetorum*, etc. Frag. Corn. i. Tot sunt Cornelii, ut jam etiam *collegium* constitutum sit. ad Div. viii. 12. *collegium* tentavit, i. e. *collegam.*

Colligare. Phil. xi. 11. *colligavimus* Brutum. in Graecia. * Or. 34. uno libro *colligavit*. * Nat. D. i. 4. omnes inter se aptae *colligataeque* videntur.

Colligatio, *conjunctio*. Off. i. 17. arctior *colligatio* est societatis propinquorum. * Div. i. 56. *colligatio* causarum. Fat. 14. omnia naturali *colligatione* fiunt. *Haec* colligatio *est nexus causarum efficientium et effectuum, quem hodie dicunt.*

Colligere, *comparare*. Qu. Fr. i. 1.14. omnium laudem undique *colligere*. ibid. ii. 16. *colligere* gratiam dignitatemque. ad Div. ii. 16. *collectam* gratiam effundere. * Att. viii. 9. metuo, ne omnis haec clementia ad unam illam crudelitatem *colligatur*. * ad Div. v. 18. colligere *se dicuntur, qui a magna animi perturbatione ad tranquillitatem redeunt*. Dom. 33. * ad Div. iv. 3. cum accuratissime monuisti senatum, *collectis* omnibus bellis civilibus. h. e. *commemoratis ex ordine*. Inv. i. 1. *colligo* animo veteres civitatum maximarum calamitates : *i. e. revoco omnes in animum.*

pervenit. *v. ibi Manut.* Adhaerescere ad columnam *igitur est, propter aes alienum ad columnam Menium deduci, nec solvere debitum posse: allegoria ducta ab his, qui in columnis maritimis adhaerescunt, h. e. ad eas illisi naufragium faciunt.*

Columnarium. Att. xiii. 6. *columnarium* vide, ne nullum debeamus: quamquam mihi videor audisse a Camillo commutatam esse legem. *Est autem vectigal, quod solvitur pro columnis singulis, institutum, ut videtur, lege sumtuaria Caesaris, quod nimii sumtus in columnis fierent. vid. Burman. de vectig. R. p.* 205.

Columnarius, ad Divers. viii. 9. Nolo te putare Favonium a *columnariis* praeteritum esse. Optimus quisque eum non fecit. *Apparet, fuisse de plebe homines, nullius pretii, iique aut propterea columnarii dicti, quod ibi rei essent, (vid. Columna) ut videtur Manutio ad h. l. aliisque, aut, quod potius crediderem, quia circa eam columnam otii fallendi causa versarentur, similes subrostranis et subbasilicanis, quos et ipsos inde dictos scimus, quod pro rostris et ad basilicas esse solerent. Comprehenduntur* turba forensi, plebe urbana, *de qua saepe Cicero.*

Comedere. Att. vi. 1. numos alicujus *comedere.* ad Div. ix. 20. ne tua bona *comedim, antique pro* comedam: *de qua forma v. Heins. ad Virg. Aen. xii.* 801. Bona sua comedere, etiam ad Div. xi. 21. *occurrit.*

Comis. Fin. ii. 25. *comis* in amicitiis tuendis. *Ceterum qui* comis *dicatur, quid sit* comiter, *declarat Cicero ipse.* v. comiter.

Comissatio. Mur. 6. Cat. ii. 5. *est convivium nocturnum tempestivum, inprimis compotatio, cum vagatione nocturna per urbis vicos et plateas, adhibitis taedis et symphonia. v. Lamb. Bos de verbo κωμάζειν in Exercit. ad N. T.*

Comissator. Attic. i. 16. *comissatores* conjurationis.

Comitari. Tusc. v. 24. tardis mentibus virtus non *comitatur. Sic et ibid. est c.* 31.

Comitatus *adj.* Tusc. v. 39. puero uno *comitatior.*

Comitatus, Fin. ii. 34. quid opus est tanto virtutum *comitatu?* Antecessit instrumentum in optimis artibus comparandis honestorum studiorum concursus, etc. * *de adjutoribus est* Marcell. 4. ceterae duce te gestae sunt magnae illae quidem, sed tamen multo magnoque *comitatu.* * Verr. iii. 8. comitatum quaerere, i. e. *qui ejusdem sit conditionis, fortunae,* etc.

Comiter *quid significet, docetur pro* Balbo 16. *nempe sine dolo malo. v. Graev. ad l. c. Drak. ad Liv. xxv.* 12. *Dukerus ad eund. xxxviii.* 11.

Comites *Pro C.* et *Pro Pr. sunt, quae et* cohors praetoria *dicitur. v. supra: praefecti, medici, scribae, haruspices,* ad Att. vi. 11. legati et praefecti *a* comitibus *distinguuntur.*

Comitia. Qu. Fr. ii. 15. *comitia* gratuita, *in quibus nulla largitio versata est.* Sen. p. R. 11. *comitia* justa *sunt centuriata.* Verr. i. 7. mea *comitia*, h. e. *in quibus petitor fui.* Verr. ii. 52. comitia *etiam de electione sacerdotis per sortitionem in Sicilia facta, dicuntur.* Coel. 8. *comitia* Pontificia, *sunt creandis Pontificibus, in quibus Pontifices creantur, sic* Consularia, Praetoria, etc. *De generibus Comitiorum suis locis agitur.*

Comitialis. Qu. Fr. ii. 2. dies *comitiales*, h. e. *per quos comitia habentur, aut haberi possunt.* cf. ibid. 6. *Sic* Verr. ii. 52. mensis *comitialis.*

Comitiatus, us. *pro comitiis.* Leg. iii. 4. *comitiatus* maximus *dicitur de comitiis centuriatis, quoniam in iis omnes ordines populi suffragia ferunt, in tributis plebs tantum.*

Comitium. Brut. 84. Verr. i. 19. Div. v. 17. *locus in foro Romano, ubi, ut auctor est Varro L. L. iv.* 32. coibant comitiis curiatis et litium causa, *unde et nomen duxit. Nam Consules olim, post praetores ibi jus dicebant, ut multis Livii locis patet. Ex eo aditus et in curiam.*

Commeatus. *literae, quae potestatem dant abeundi:* item *venia illa ipsa.* Verr. v. 43. cum *commeatu* Syracusis remansit. *add.* ad Att. xiii. 41.

Commendatio. Fin. ii. 12. Epicurus cum in prima *commendatione* voluptatem dixisset. h. e. *in iis rebus, quae nobis primae a natura quasi commendari videntur, quod eas nostra sponte appetimus, et earum causa alias consectamur.* * Planc. 13. *commendatio* dulcissima naturae, h. e. *quae oritur a natura. Sic* Or. i. 26. probitatis *commendatio.* Brut. 25. *commendatio* majorum. * Or. ii. 87. oculorum *commendatio*, cum quas res memoriae tradere volumus, eas oculis intuemur. Or. 31. hunc librum si minus nostra *commendatione*, tuo tamen nomine divulgari necesse est.

Commendare. Leg. ii. 16. sacro *commendatum*, h. e. *in templo depositum.* * ad Div. xv. 20. Oratorem meum Sabino *commendavi. credidi, tradidi tibi perferendum.*

Commentari *dicuntur, qui cogitant et scribunt, quae dicturi sunt: unde, quicquid accurate cogitamus aut scribimus, id commentari dicimur.* ad Div. iv. 6. ut ante *commentemur* inter nos, qua ratione nobis traducendum sit hoc tempus. Phil. xi. 6. quorum alter *commentatus* est mimos, alter egit tragoediam. ad Div. vii. 1. te ipsum, qui id jam multos annos *commentaris*, docebo profecto, quid sit humaniter vivere. Br. 90. declamitantem *commentari.* Tusc. iii. 14. futuras mecum *commentabar* miserias. Phil. iii. 14. multos menses de libertate pop. Rom. *commentati* atque meditati. Div. i. 41. commentari *dicuntur magi Persarum, cum conveniunt et inter se de rebus suis colloquuntur et deliberant.* Or. iii. 23. *de magi-*

tro Samnitium gladiatorum dicitur commentari. * *particip.* commentatus, *passive* Brut. 88. sua *commentata* et scripta.

Commentariolus. Fin. iv. 4. ne necesse sit iisdem de rebus semper quasi dictata decantare, neque a *commentariolis* suis discedere. h. e. *a libellis, in quos praecepta de philosophia memoriae causa congessimus.*

Commentarius. Rabir. Perd. 5. *Commentarii* regum, *sunt libri, in quibus leges, etc. regum scriptae sunt, ut illa constitutio de judicando perduelle. Sed* Commentarii *in genere sunt libri, in quibus memoriae causa res perscribimus quascunque, unde de tabulis acceptorum et expensorum, de tabulis Censoriis, libris Pontificum saepe dicitur.*

Commentatio *pro meditatione et exercitatione*, v. *commentari.* Tusc. ii. 18. Or. i. 33. Tusc. i. 30. *extr. commentatio mortis.* ibid. iii. 16. *commentatio* parendi.

Commeo. Nat. D. i. 11. animum esse per naturam rerum omnem intentum et *commeantem.*

Commercium Verr. iii. 40. *commercium* in eo agro Panormitanis non est: *pro potestate emendi agros.* cf. ii. 49.

Commetiri. Inv. i. 26. *commetiri* cum tempore, h. e. *comparare.*

Comminui. Att. iv. 3. re familiari *comminui.* * Off. ii. 11. quem C. Laelius praetor fregit et *comminuit.* * *notabilis est etiam haec forma,* ad Div. xiii. 12. non ut aliquid *de* commendatione illa *comminuam.*

Commisceo. Nat. D. ii. 51. *commiscendorum* corporum libido.

Commissio. Att. xvi. 5. *commissione* Graecorum frequentiam non fuisse: *sunt ludi Graeci, certamina Graecorum in quibus Graeci homines, aut certe habitu Graeco committuntur. Itaque pergit Cicero:* quod quidem me minime fefellit. Scis enim, quid ego *de Graecis ludis* existimem. conf. *ibid.* xv. 26.

Commissura Nat. D. ii. 55. *Commissurae* ossium, etc.

Committere. Fin. iii. 2. ludis *commissis:* i. e. *coeptis.* * *Simpliciter pro* scelus committere. Rosc. Am. 20. cum verisimile erit aliquem *commisisse.* * Cluent. 37. *committere* multam, *pro facere, quo multa dignus fias, etc. Hinc saepe dicitur pro eo, quod nos dicimus: es versehen.* ut Verr. i. 43. nemo *committeret.* * Rosc. Am. 5. *committitur* judicium inter sicarios, *pro habetur. ducto tropo a pugna, quae* committi *dicitur.* * *Sich wohin wagen.* Rosc. A. 23. *committere* se in conclave. Verr. ii. 4. *committere* se in conspectum populi. Sext. 54. se theatro populoque Rom. *commiserit.* * *Elegans est etiam haec ratio.* Verr. i. 32. *committere* incommoda sua legibus et judiciis. h. e. *non ipsum vindicare, sed judicio persequi injurias suas.* * *Est etiam pro perdere, cum committi-*

tur et aperte mentitur, etc. * *Suscipere, moliri.* Att. xvi. 15. haec, quae *commota* sunt, quorsum evadant : *unde* commovere se *dicuntur, qui aliquid moliuntur.* Catil. i. 2. ne *commovere* te contra rempublicam possis. * Commoveri *cum de animo dicitur, tribus modis sumitur ; primo, cum refertur ad ingenium, est, rationibus quibusdam eo perduci, ut aliquid verum falsumve putemus. deinde, cum de perturbationibus animi, quae et commotiones animi appellantur, dicitur, plerumque certum aliquod commotionis genus indicat: ut, morte alicujus commoveri, pro terreri, aut tristitia affici. Ad voluntatem denique ubi refertur, significat, certis de causis nobis aliquid esse constitutum. Exempla pauca adjecimus :* Arch. 5. Unius nominis litura se *commotum* dixerit : i. e. *propter unam lituram sibi tabulas suspectas esse.* Muren. 19. *commovebar* ludis Antonii : *timorem afferebant, ne mihi nocerent in petitione.* * Or. ii. 5. Graecarum disputationum memoriam *commoverat :* h. e. *instaurarat, revocarat.* * Or. i. 25. ingenium arte *commovere, pro augere, acuere.* * *evertere, refellere, confutare.* Or. ii. 51. *Si* convellere adoriamur ea, quae *commoveri* non possunt.

Communico. ad Div. i. 7. Non solum a me provocatus, sed etiam sua sponte de te *communicare* solet : *ad me referre, deliberare.* Acad. iv. 1. itaque privabo illum potius debito testimonio, quam id cum mea laude *communicem.* Or. i. 15. *communicare* cum aliquo, *pro consulere aliquem.* Rosc. Am. 40. 49. *res et ratio cum aliquo* communicari *dicitur, quem socium in commodis aut negotiis sumimus.* ad Div. xv. 21. inimicitias mecum *communicasti.* i. *inimicos meos pro tuis habuisti.*

Communis, *vulgaris. quoad quae omnibus communia sunt, vulgaria habentur, et adeo contemnuntur.* ad Div. i. 9. abhorrent a praeceptis. *communibus.* ibid. vii. 1. *communes* mimos spectarent semisomni. * Or. 33. *commune* judicium, *de judicio populi.* Dom. 18. *communia* tempora, *quae ad universam rempublicam pertinent.* Balb. 5. *communis* imperii fines, i. e. *nostri, Rom.* Sext. 1. *communis* libertas. ibid. 6. *communem* salutem reficere. Planc. 14. *communis* illa sensus in aliis fortasse latuit. h. e. *alii fortasse dissimularunt dolorem, qui ad omnes pertinebat.* Or. iii. 29. quid in *communi* mente quasi impressum sit, *est notio confusa, quam omnes habent, et quam evolvit philosophus.* Pis. 40. *communis* salutatio : h. e. *qua in omnes utimur, etiam ignotos.* Or. ii. 77. *commune* exordium, *quod multis orationibus praemitti potest, et est in vitio.* ibid. 17. *communes* literae, *sunt artes liberales, quibus omnes operam dare solent.* Orat. iii. 27. locus *communis dicitur a rhetoribus, qui rem omnem ad genus refert, adeoque ad omnes formas pertinet. at* Verr. ii. 46. *est locus publicus, ut forum, theatrum,*

quam dictionem, h. e. *facere, ut attendat reliquae orationi.* Quinct. 3. Verr. i. 36. res, quae in Gallia comparabantur, *sunt fructus praediorum Gallicorum*, etc. item *quae in Gallia emuntur et Romam mittuntur*, etc. *omninoque pro* emere, ut Verr. ii. 34. * Quinct. 16. majores nostri *comparaverunt*, id est : *statuerunt, sive potius, legibus, SCtis, aut aliis modis effecerunt, sc. aut ne quid fieret, aut ut aliquid fieret. plura e Cicerone suggeret Passeratius ad h. l.* ad Div. xii. 30. honore digni cum ignominia dignis *non* erant *comparandi, h. e. non eodem modo tractandi. item pro* instituere Mur. 36. haec majores nostri *comparaverunt. Est etiam ubi dicitur, pro comparando demonstrare.* Off. ii. 5. deinde *comparat*, quanto, *etc. Sic et Livius dixit ii. 32. extr.* Quinct. 1. ut ego cum patrono disertissimo *comparer. Elegans ratio e ludo gladiatorum ducta, qui dicuntur comparari, cum paria gladiatorum deliguntur, h. e. constituitur, quis cum quoque contendat. Comparatur ergo patronus cum patrono, quia inter se de victoria contendunt.* * *Dicitur etiam eleganter elliptice, pro res necessarias, copias comparare.* ad Div. xvi. 11. omnino ex hac quoque parte diligentissime *comparatur : ubi vid. Interpretes et add. Gronov. ad Liv. xxxvi. 3. et xxxviii. 12.* et comparatus *pro instructus ad aliquid agendum.* Her. iii. 3. iisdem locis et ad suadendum et ad dissuadendum erimus *comparati. Sic et substantivum dicitur in loco epistolae ad Qu. Fr. qui mox profertur.*

Comparativus. Inv. ii. 25. *comparativa* judicatio : *quid sit, ibi docetur.*

Comparatio. Qu. Fr. i. 2. extr. quibus ego ita credo, ut nihil de *comparatione* mea diminuam : h. e. *nihilo minus me contra eos comparem.* Mur. 21. *comparatio* testium. Br. 76. ipsa *comparatio* disciplinaque dicendi. * Inv. i. 11. Comparatio *est pars constitutionis assumtivae.*

Compellare. *reprehendere, objurgare aliquem : item accusare in judicio, aut certe nomen deferre : proprie videtur idem esse, quod interrogare.* Att. ii. 2. Nigidius minatur in concione, se judicem, qui non adfuerit, *compellaturum.* ad Div. viii. 12. Cum parum procederet,ut ulla lege mihi accusatorem ponerent, *compellari* ea legem e voluerunt, qua, etc. ad Herenn. i. 14. mimus quidam Accium poëtam *compellavit* in scena. Phil. iii. 7. Idem Q. Ciceronem *compellat* edicto, nec intelligit commendationem esse compellationem suam.

Compellatio. *reprehensio, vituperatio, accusatio.* Phil. iii. 7. nec intelligit commendationem esse *compellationem* suam.

Compelli. ad Div. i. 9. Cum in hunc seusum alliciar beneficiis hominum, et *compellar* injuriis.

Compendium, *lucrum.* Rosc. Com. 16. *compendium* facere. ad Her. iv. 40. turpe *compendium*, etc.

ad tuum scelus. * *passive est* Tusc. v. 14. in eo genere, quo vita beata *complectitur. ubi vid. Davis. Sic* Rosc. Am. 13. quo uno scelere omnia scelera *complexa esse* videantur.

Complementum. Or. 69. *complementa* numerorum, *sunt verba inania, quae inferciuntur periodis, ut eo numerosior cadat oratio, ut Asiatici facere solebant.*

Complere *pro absolvere*, ut Graeci πληρῶσαι Inv. ii. 56. *extr.*

Completus, *plenus.* Verr. v. 57. *completus* mercatorum carcer.

Complexio, ad Herenn. iv. 14. *est genus figurae, dictum inde, quod duo genera exornandi complectitur, ut ibi ostenditur.* ibid. *est de contractione duarum literarum in unam.* * Inv. i. 34. *ponitur pro* conclusione syllogismi, *quae inde complexio dicitur, quia propositionis et assumtionis conceptus non communes complectitur.* * *genus argumenti, quod* dilemma *dicunt alio nomine.* Inv. i. 29. *complexio* est, in qua utrum concesseris, reprehenditur ad hunc modum : si improbus est, cur uteris, sin probus, cur accusas. * Or. iii. 47. *verborum complexio, est periodus. Sed* Phil. ii. 37. mira verborum *complexio, est mira loquendi ratio.* * *Copia.* Tusc. v. 10. cumulata bonorum *complexio.*

Complexus. Tusc. iii. 20. *complexus* corporum, *de coitu.* Catil. ii. 10. de *complexu* ac sinu, *famialiarissimi cujusque. vid. Graev. ad h. l.* Nat. D. ii. 40. restat ultimus et omnia cingens et coërcens coeli *complexus :* i. e. *ambitus, et est periphrasis coeli, quia omnia complectitur et ambit.*

Complicare epistolam, Qu. Fr. iii. 1. 5. Off. iii. 19. evolvere animi sui *complicatam* notionem.

Componere. Att. vi. 1. *componere* actiones, *dicitur de Juris Consultis, qui formulas actionum* (v. actio) *excogitant et scribunt.* * *disponere.* Or. i. 31. *componere* inventa. cf. ii. 76. * *numerose collocare.* Brut. 17. verba *componere.* * *comparare.* Flacc. 26. *componere* dignitati alicujus suam. * *pacem facere.* Rosc. Am. 47. ut *componeretur.* * *in re gladiatoria dicuntur* componi *gladiatores, qui secum pugnare jubentur.* Opt. gen. d. 6. Aeschines tanquam Aeserninus cum Pacidiano *componitur.* * *Conficere.* Verr. iv. 16. *compone* hoc, quod postulo : *fac, ut hoc confectum et absolutum sit.*

Composite. Or. i. 15. *composite* dicere : i. e. *disposite, ordine.*

Compositio. Fin. iii. 22. sentio me longius esse provectum - - Verum admirabilis *compositio* disciplinae, incredibilisque rerum traxit ordo. Compositio *est, quem vulgo vocant nexum, ordinem systematicum, der Zusammenhang.* * *Dicitur eleganter de gladiatoribus, cum deliguntur, qui inter se pugnent, quod et comparare dicitur, quia comparantur inter se, qui sint*

negotii. * *coërcere, domare, reprimere.* Phil. ii. 9. impetum oppilatis scalis *comprimere.* Nat. D. ii. 59. *comprimere* gestientem. Fat. 5. naturam ita esse edomitam atque *compressam* doctrina.

COMPROBARE. Nat. D. ii. 3. numen deorum *comprobare: h. e. credere deos esse.*

COMPROMISSUM *est, cum utraque litigantium pars promittit, se arbitri sumti sententia staturam, ni fecerit, certam pecuniam, ut in sponsione, amissuram.* v. *compromittere.* Rosc. Com. 4. quid ita de hac pecunia - - de tuarum tabularum fide *compromissum* feceris, arbitrum sumseris, etc. Verr. ii. 27. judicium de *compromisso.* Verr. ii. 27. poenis, *compromissisque* interpositis HS. ccc. extorquenda curavit: quodque judicium secundum Heraclium de *compromissis* factum erat, etc. *Sed quoniam illud genus compromissi inde dicitur, ut ex notatione intelligitur, quod uterque promittit et inter eos de re convenit, compromissum in genere dicitur omne id, de quo inter duas partes convenit. Sic* ad Div. xii. 30. Sed a magistris (auctionis) cum contenderem de proferendo die, probaverunt mihi, sese, quo minus id facerent, et *compromisso* et jure jurando impediri.

COMPROMITTERE *dicuntur, inter quos de re quacumque convenit, quique aliquid de communi sententia statuunt se facturos, interposita arbitraria poena.* Qu. Fr. ii. 15. tribunicii candidati *compromiserunt,* HS. quingenis in singulos apud M. Catonem depositis, petere ejus arbitratu, ut qui contra fecisset ab eo condemnaretur.

COMPUNGERE. Or. ii. 38. *compungere* se suis acuminibus: *de dialecticis, in primis Stoicis, dicitur, qui dissolvere inexplicabilia a se reperta ipsi non possunt. sed de stigmate notatis* Off. ii. 7. *compunctus* notis Threiciis.

CONARI, *pro posse, conari cum effectu, sive pro actione ipsa.* in Caecil. 14. *de Hortensio:* numquam ullo artificio me pervertet, numquam ingenio me suo labefactare atque infirmare *conabitur. Sic* Verr. ii. 14. leviore illo artificio aggredi *conatur, pro* aggreditur. * *in animum inducere, decernere.* ad Div. v. 4. qua inductus ad te scribere *sum conatus.*

CONCALLEO. Nat. D. iii. 10. *concalluit* manus opere.

CONCEDO, *permitto.* Agr. i. 1. agros *concedere. v. et* concessio. * *cedo.* ad Div. iv. 3. *concedo* nemini, qui majorum ex pernicie reip. molestiam traxerit. Att. xiv. 18. neque ei quidquam *in* desperatione *concedo.* Verr. ii. 44. ut vix Apronio *de* familiaritate *concedere* videatur. Rosc. Am. 40. *de* arte *concedere. huc pertinet locus* Catil. i. 9. *ubi Graevius habet* cedere, *maleque negat* concedere *sic dici.* * *condonare.* Verr. i. 49. quid est aliud peccata *concedere* omnibus, cf. Or.

sequuntur, non periodis utuntur. * *refellere, et quidem paullo acerbius.* Nat. D. i. 33. *concidere* aliquem totis voluminibus.

Concidere. Or. 43. num meae artes *concidissent: h. e. nullus earum usus amplius esset.*

Conciliare. Verr. ii. 55. *conciliare* pecuniam, *pro capere injustis modis, eripere.* cf. ibid. 58. iii. 30. 84.

Conciliatio. Fin. iii. 6. prima *conciliatio* hominis. v. *commendatio.* * Nat. D. ii. 31. inter se civili *conciliatione* et societate juncti.

Conciliatricula. Sext. 9. blanda *conciliatricula, dicitur nobilitas esse, ut natura,* conciliatrix et quasi sui lena, Nat. D. i. 27. *quae sibi quemque conciliavit et commendavit.*

Concino. Fin. v. 28. videsne, ut haec *concinant?* Nat. D. ii. 7. omnibus inter se *concinentibus* mundi partibus. Sext. 21. *concinere* fata. *Sed Graev.* canere.

Concinne distributus, Or. ii. 19. *est, e dialecticorum praeceptis.*

Concinnitas. Or. 25. illam autem *concinnitatem,* quae verborum collocationem illuminat his luminibus, quae Graeci σχήματα appellant. etc.

Concinnitudo. Inv. i. 18. *eadem quae* concinnitas.

Concinnus. Or. 19. sententias *concinnas* magis exquirunt, quam probabiles philosophi. h. e. *quae magis propter acumen placeant, quam veritatem.*

Concio. Att. iv. 2. *concionem* alicui dare, *dicuntur magistratus, cum privatum hominem, cui ex rostris cum populo agendi potestas non est, in concionem producunt, eique dicendi potestatem faciunt.* * *oratio ad populum.* ad Div. x. 33. epistola *concionibus similis.* ibid. ii. 12. ita tumultuosae *conciones* afferebantur. * Or. ii. 84. funebri *concio,* sc. *in qua laudatio habetur.*

Concionalis. Qu. Fr. ii. 5. senatus clamor prope *concionalis.* Att. i. 16. *concionalis* hirudo aerarii, misera ac jejuna plebecula.

Concionari. Tusc. i. 49. velut e loco superiori *concionandum: de re, quae graviter dicenda est.* * Sext. 55. *de histrionibus dicitur, quia clara voce agunt, ut ii, qui pro rostris concionantur.*

Concionarius populus. Qu. Fr. ii. 3.

Concionator. Catil. iv. 5. *homo turbulentus, populum concitans concionibus.*

Concipere. Qu. Fr. ii. 15. negat enim Trebatius, in tanta multitudine eorum, qui una essent, quemquam fuisse, qui vadimonium *concipere* posset. h. e. *formulam dare, qua vadimonium promittitur, quod est proprium JCtorum.* * *excogitare.* Har. Resp. 26. *conceptum* est justitium et meditatum.

quod hoc sensu dici posse non putaret, sive librarius, sive Grammaticus. Neque tamen propterea in Rosciana quicquam mutandum. Concoquere *est valde coquere: valde enim cocta res concoquitur. Illud etiam dicere attinet, composita ex* con *saepe pro simplicibus poni, ejusque rei ignoratione deceptos Grammaticos interpolasse auctores.* v. *concurrere et concursare: sed id fit non sine quadam vi. Nam illud* con *intendit vim simplicis. Ceterum Graevii ad l. c. nota adducti Drakenb. et Duk. ap. Liv. xl.* 10. *in verbis :* clandestina *concocta* sunt consilia, *corrigendum putabant* cocta. * ad Qu. Fr. iii. 9. haec odia non sorbeo solum, sed etiam *concoquo*, i. e. *fero, contemno.*

Concrepo. Off. iii. 19. ut si digitis *concrepuerit.* Agr. ii. 30. qui, simulac decemviri *concrepuerint,* (*int. digitis*) expediti ad caedem esse possint.

Concretio. Tusc. i. 27. mens segregata ab omni *concretione* mortali: h. e. *libera a partium mistione, et conjunctione, in qua nihil duplex, nihil mixtum, nihil coagmentatum, ut eodem loco dicit.*

Concretus, *crassus.* Nat. Deor. ii. 23. nimis *concreti* humores. ibid. 16. coelum crassum et *concretum.* * *natus, ortus.* Tusc. i. 24. * *compositus e diversis partibus.* Tusc. i. 27. nihil est in animis mixtum et *concretum.*

Concupisco. ad Div. x. 9. *concupisco mihi* nihil, contra quod ipse pugno.

Concurrere, *de uno homine, sed anxie et studiose currente.* Quinct. 16. non statim ad Aquillium *concurrisses.* v. *concoquere, concursio.* * Att. xvi. 3. *concurrere* nomina, *dicuntur, cum pecunia debita non solvitur ad diem, adeoque destituimur.* * Or. 59. confestimque verba *concurrunt;* i. e. *sua sponte occurrunt animo, in mentem veniunt dicenti et se ipsa ei offerunt.*

Concursare, *de singulis, vario significatu.* Rosc. Am. 29. qui tum dies noctesque armati *concursabant.* Verr. v. 31. praetores obire provinciam et *concursare* consueverunt. ibid. 12. cum *concursant* ceteri praetores: h. e. *cum peragrant provinciam, obeunt fora et jurisdictionem exercent.*

Concursatio. *studium, contentio etiam singulorum hominum.* Sull. 23. ejus *concursatio.* ad Div. i. 1. Libonis et Hypsaei non obscura *concursatio* et contentio. etc. * Agr. i. 3. *concursatio* decemviralis, *de peragratione provinciarum a Xviris suscipienda.* * *tumultus, auflauf.* Dom. 6. *concursatio* puerorum nocturna. * Div. ii. 71. cedo, qui sit ordo aut quae *concursatio* somniorum. * Brut. 69. C. Cosconius - - eam verborum copiam - praebebat populo, cum multa *concursatione* et clamore; h. e. *ut populus concursaret ad eum audiendum, et clamores faceret.*

natura, sed aut veteri occupatione, aut lege, pactione, *condi-tione*, sorte. cf. Quinct. 22. * *jus*. Quinct. 28. *conditione* pari uti. Verr. i. 54. *conditione* optima *esse dicuntur in redimendo, qui praecipuum aliquod jus habent redimendi, ut ad ipsos po-tius, quam ad alios res redimenda perveniat, ein Vorrecht, jus πρωτιμήσεως.* Agr. iii. 2. optima *conditione* praedia: *pro quo dicitur saepissime* optimo jure. * *Sed* Verr. ii. 59. optima *conditione* locare, *est quam minimo pretio.* Q. Fr. ii. 2. bona *conditio, de emtione.* Att. xii. 3. Vecteni *conditio* semisse: *versura a Vecteno sub usuris semissibus.* * *natura rei.* Mar-cell. 4. a quo *conditio* visque victoriae devicta est. ibid. 8. quae naturam et *conditionem*, ut vinci possent, habebant. * *largitio*. Qu. Fr. i. 1. 2. nullius pecuniae *conditione* ab inte-gritate deduci. Manil. 23. quibus *conditionibus*, quibus jactu-ris homines in provincias proficiscantur. *Ita scilicet capio: nam* conditio *ponitur pro eo, quod est in conditione. J. Fr. Gronovius autem de Sest. iv. 4. extr. pactiones, cautionibus et syngraphis factas, interpretatur: sed addit: promissa pecunia vel gratia.* * *Similis usus hujus vocis est, cum ponitur pro* nuptiis, *quia fiunt sub conditione dotis: s. pro femina, quam uxorem ducimus dotis ratione habita, eine Mariage.* Lael. 19. uxoria *conditio*. Phil. ii. 38. filiam ejus, sororem tuam, eje-cisti, alia *conditione* quaesita, et ante perspecta. *ad q. l. v. Abram. et Graev.* * *Hinc deinde simpliciter dicitur, de feminis et viris, quibuscum concumbitur, etiam extra conjugium.* Coel. 15. *Clodia dicitur* conditiones legere, h. e. *adolescentes, viros, quibuscum cubet. ubi vid. Abram. cf. Gron. Obs. i. 6. et Graev. ad Sueton. Aug.* 69. conf. *perspicere.* * Flacc. 10. tamen in *conditione* atque exemplo pertimescenda videantur. *v. not.* Mur. 28. iniquam legem judices, et miseram *conditionem* in-stituet periculis hominum. Catil. ii. 7. *conditionem* miseram non modo administrandae, sed etiam conservandae reip. *et sic saepissime* conditio *dicitur.* * Rab. Perd. 5. *conditio* et exspec-tatio. *ibi* conditio *est, quam philosophi possibilitatem dicant, cum aliquis est eo loco, statu, etc. ut ei aliquid accidere possit.*

CONDITIO. Nat. D. ii. 58. *conditiones* ciborum.

CONDONARE, *donare, tradere in potestatem alterius.* Dom. 23. cum alteri totam Achajam - - bona ei civium *condonares*. Agr. ii. 15. regna decemvirorum ditioni, judicio potestatique *condonata* esse dico. ibid. 6. *condonari* certis hominibus omnia. Phil. ii. 27. *condonabantur* apothecae hominibus nequissimis. Phil. v. 3. agitur, utrum M. Antonio facultas detur - - agro-rum suis latronibus *condonandi. ad q. l. Ferrarius idoneis auc-toritatibus hoc genus loquendi:* agrorum condonandi *pro* con-donandorum *defendit. cf. Drak. ad Liv. xxv.* 23. * *Hinc dici-tur elegans ratio, cum* condonare *dicitur v. c. pro* condemnare,

dici pro convertere, *cum illud docet, quod antea proposuimus ex* Ligar. 1. orationem ad misericordiam conferre*: in quo commode* conferre *per* convertere *explices: sed etiam haec:* Marcell. 6. Dii spem salutis ad clementiam victoris et sapientiam *contulerunt.* Phil. xii. 3. *conferre* se in salutem reipubl. Off. iii. 20. ex homine se *conferet* in belluam. *ut Ovid. Met. xii.* 145. corpus Deus aequoris altam *contulit* in volucrem. * ad Att. xiii. 12. rem ad me *esse collatam, pro delatam, nempe ad arbitrium meum, ut de ea constituam.* * Att. xiii. 19. Academica cum Catulo, Lucullo, Hortensio *contuleram.* * *deliberare* ad Att. xvi. 3. coram hoc *conferemus,* atque de hoc deliberabimus.

Confertus. Tusc. iii. 19. liber *confertus* voluptatibus: h.e. *in quo de nulla re, nisi de voluptatibus, agitur, s. in quo multa de voluptata disputatio est.*

Confessus, *passive.* Verr. iii. 56. res *confessa.*

Conficiens. Flacc. 19. civitas *conficientissima* literarum: *diligenter referens omnia in literas.*

Conficio, *facio,* Verr. iv. 45. *conficere* sacra. * *efficio.* Partit. 26. causa *conficiens.* Inv. i. 55. mitem *conficere.* * *interficio.* Mil. 14. sica illius me pene *confecit.* * *absumo.* Sext. 51. ornamenta equestris ordinis *confecit.* * *comparare, cogere.* Flacc. 9. *conficiendae* pecuniae ratio. * Quinct. 15. praeconis vox praedicat, et pretium *conficit, definit.* * Att. xiii. 18. *conficiamus* hortos: i.e. *negotium de hortis.*

Confidens in malam partem dicitur consuetudine, fidens in bonam. Tusc. iii. 7.

Confieri. ad Div. iv. 5. per quos consolatio *confieri* debet. *v. Graev. et Oudendorp. ad Sueton. Caes.* 20. *Heins. ad Virgil. Aen. iv.* 116.

Configo. Har. Resp. 5. ducentis *confixus* SCtis: *in quem SCta facta sunt.* cf. Phil. xii. 7. * Phil. vii. 2. cogitationes in reipubl. salute *configere, pro defigere. v. et* confixum.

Confirmare. Quinct. 11. eum te ipse *confirmasses:* h. e. *cum, quantumvis obstrepente pudore, aliisque dubitationibus, tamen statuisses fortis esse, et appellare hominem de pecunia.* * *animum addere. ibid.* 25. tum mihi Roscius - - *confirmandi* mei causa dixit. * Fin. v. 32. iste locus tibi est *confirmandus.*

Confirmatus, *certus, vel valde probabilis ac credibilis.* Inv. ii. 11. quod eo *confirmatius* erit.

Confirmatio, *institutio.* Arch. 7. cum ad naturam eximiam atque illustrem accesserit ratio quaedam *confirmatioque* doctrinae: *pro quo cum aliis, uti Graevio, edidimus* conformatio doctrinae. *v. not.* Fin. v. 6. inventa vitae via est *confirmatioque* omnium officiorum: *sed et hic praetulerim, quod alii malunt,* conformatio.

Confirmator. *qui confirmavit promisitque aliquid.* Cluent. 26. sequester et *confirmator* pecuniae.

Confisio. Tusc. iv 37. *confisio* animi.

Confiteri. Leg. ii. 12. *confitendarum* religionum facultas.

Confixum facere. Or. ii. 62. e Lucilio : *est genus cibi e concisis carnis frustulis : fricassé.*

Conflagrare. Verr. i. 15. invidia *conflagrasses.*

Conflare. Verr. ii. 29. *conflare* in se crimen. Ligar. 12. consensus conspirans et pene *conflatus.* * Sext. 30. *conflare* pecuniam : *quod merito suspectum Lambino et Graevio.*

Conflictari. Verr. iii. 28. iniquissimis verbis, iniquissimis recuperatoribus, *conflictari* malebant. *den Process führen.* * Leg. i. 11. eadem superstitione *conflictantur sc. tamquam morbo aliquo animi. Nam de morbis gravibus eleganter* conflictari *dicitur.* ad Div. vi. 13. *a* quibus *se* diu molestiis *conflictatum* putat.

Conflictio. *comparatio.* Partit. 16. 29.

Confligo. *comparo.* Inv. ii. 43. factum adversarii cum scripto *confligere.*

Confluo. Inv. i. 4. *confluit* ad eos laus. Tusc. ii. 2. si ad haec studia plures *confluxerint.*

Confirmatio. Orat. 39. *conformatio* sententiae, *pro figura : quo verbo Cicero non utitur : et dicit latius, quam nos in libellis rhetoricis, sc. ut Graeci σχήματα : quod intelligi potest e Rutilii Lupi libello* de Figuris. cf. Brut. 37. * Top. 5. *conformatio* insignita, *est* notio. Nat. D. i. 38. talem *conformationem* animi ceteri philosophi motum inanem dicunt, i. e. *speciem, visum.* * Arch. 7. *conformatio* doctrinae. v. *confirmatio.*

Conformare. Arch. 1. vox hujus praeceptis *conformata.* ib. 6. excellentium virorum cogitatione mentem animumque *conformabam.* Mur. 29. nonnulla in re *conformare* et leviter emendare possum.

Confringere. Verr. i. 5. *confringere* consilia senatoria, *pro vi, i. e. pecunia aut aliis injustis artibus facere, ut absolvare : pro quo et* perrumpere *dicitur.* Milon. 13. qui eam praeturam posset *confringere :* h. e. *impedire, quo minus Praetor potestate sua abuteretur.*

Confundere. Or. ii. 79. *confundere* in totam orationem : h. e. *per totam orationem, non uno certo loco adhibere.* Off. i. 27. totum est cum virtute *confusum, conjunctum, ab ea re non differt.* Sext. 2. *confusa* atque universa defensio, *est cum omnes simul defendimus, non singulos sigillatim.* Partit. 30. Haec, quae primam contentionem habent ex arguendo et resistendo, lata et *confusa* sunt. Rationum et firmamentorum contentio adducit in angustum disceptationem.

Confusio. Mur. 23. suffragiorum *confusio, esse videtur, cum non ex censu suffragia feruntur, et centuriae numerantur, a prima classe facto initio, ut fieri ex instituto Servii solebat, sed suffragia omnium classium et centuriarum numerantur, ut primo cujusque civis suffragium eandem vim habeat, deinde nesciatur, quis quemque suffragio suo Consulem aut Praetorem crearit. Id ut fieret, ambitus tollendi causa, postularat Servius Sulpicius: et hanc Cicero appellat* aequationem gratiae, dignitatis, suffragiorum. *Apud Liv. xxvi.* 18. *viri docti frustra torquent se in explicando confuso suffragio: Drakenborchius autem auctoribus Codd. sustulit.*

Confutare. Tusc. v. 31. dolores *confutare:* i. e. *resistere dolori, eumque supprimere: eleganter profecto. Nam* confutare *proprie est aquam ebullientem supprimere, ne exundet.*

Congiarium. Att. x. 7. *vulgo dona, quae inter populum urbanum distribuuntur. res a frumentariis largitionibus ortum traxit: de quibus vid. Spanh. de usu et pr. Num T. ii. p.* 529. *qui recte monet, h. l.* congiarium *dici de eo, quod postea* donativum *dictum est: quia militibus illud congiarium datum.* ad Div. viii. 1. *congiario* donatus a Caesare. *ubi v. not.*

Conglacio. ad Div. viii. 6. Curioni tribunatus *conglaciat. nil tribunatu agit.*

Conglobatus, *frequens et densus.* Partit. 16. maxime valent definitiones *conglobatae* et consequentium frequentatio.

Conglutinare, *componere, conjungere.* Or. i. 42. dissoluta et divulsa *conglutinare, dicitur de eo, qui aliquid in artis formam redigit.* Phil. iii. 11. totus est ex audacia, petulantia, etc. *conglutinatus.* Att. vii. 8. amicitias *conglutinare.*

• Conglutinatio. Or. 23. *conglutinatio* verborum: *de structura et collocatione.*

Congressus. Coel. 8. *congressu* et constituto de injuriis experiri, *est id, quod Cicero* Quint. 11. intra parietes experiri *vocat, et opponit* summo juri: non, si quid in controversiam veniret, aut intra parietes aut summo jure experiretur. *ad quem l. v. Hotomannus: qui docet moris fuisse, ut ante, quam in jus irent, viderent, si privatim, ascitis amicis et disceptatoribus domesticis, res componi posset.*

Congruenter, *apte ad rem et causam.* Or. iii. 10. *congruenter* dicere.

Conjectio. Div. ii. 63. *conjectio* somniorum, i. *intepretatio.*

Conjector. Div. ii. 65. *interpres somniorum, portentorum, etc.*

Conjectura. Muren. 4. *conjecturam* de tuo ipsius studio *ceperis.* Div. ii. 26. *Conjectura* omnis in multas ac diversas, aut etiam contrarias partes *diducitur.*

jus connubii *datur cum uxoribus, quas tunc habuissent, cum est civitas data: de quo vid. Maffeum in Antiquit. Aquitan. ep.* 1.

Conquassatio. Tusc. iv. 13. *conquassatio* totius valetudinis corporis.

Conquirere, *de uno.* ad Div. v. 9. ut terra marique *conquireretur.* cf. Verr. iv. 48. Or. i. 46. * *pro quaerere.* Agr. ii. 35. aliquid sceleris *conquirere.*

Conquisite. Her. ii. extr. *conquisitissime* conscripsimus: i. e. *diligentissime, nulla re praetermissa.*

Conquisitio. Prov. Cons. 2. exercitus durissima *conquisitione* collectus.

Conquisitor. ad Att. xiii. 21. *int. militum.*

Conscientia. *societas.* Philipp. ii. 11. quis nomen meum in illius gloriosissimi facti *conscientia* audivit. * Fin. ii. 22. *conscientia* stabilis.

Conscindere. Att. viii. 16. is me ab optimatibus ait *conscindi*: i. e. *conviciis lacerari.*

Conscisco. Brut. ep. 16. ante quam illud *conscivi facinus: de qua forma vid. Gronov. ad Liv. xxi.* 8.

Conscius. ad Att. ii. 24. *conscium de* his rebus esse.

Conscribere. *verbum militare, cum novi milites scribuntur, et in centurias describuntur.* Quir. p. R. 5. cum homines *conscribi* centuriarique vidissem: *quamquam ibi est de iis, qui a seditiosis hominibus colliguntur, et in centurias aut decurias conscribuntur, ut iis utantur ad depugnandum contra bonos cives. sic dicitur etiam* describere, *de quo suo loco.* Planc. 18. haec profer, huc incumbe, Laterensis, decuriasse Plancium, *conscripsisse*, sequestrem fuisse, etc. *hic est de alia, sed simili tamen re. Qui corrumpere populum student, eum in decurias describunt, et quid decuriis singulis daturi sint, pronunciant: illi autem, de quibus antea, in centurias describunt suos, ut pugnent. Itaque eodem loco pro* conscribere *dicitur etiam* describere. *Sic reperies etiam* in Sen. p. Red. c. 13. *et alibi.* * *Simul scribere.* Att. xii. 19. Balbus ad me cum Oppio *conscripsit.* Etiam ad Div. xi. 2. in epist. Bruti et Cassii vulgati habent non *conscripsissemus* haec tibi: *quod defendebat Nic. Rubenius ex altero loco. Sed Graevius e MSS. quibusdam recepit* scripsissemus. *Sed dicitur tamen etiam de uno pro* scribere. Verr. v. 4. *ubi tamen Graev. e Cod. rescribi volebat* scribere.

Conscriptus. Patres *Conscripti* Catil. iv. 1. *dicitur pro* Patres et Conscripti, *ut docet Liv. L. ii. c.* 1. *Antiqui* et *saepe omittebant, ut in illo*: de vi armatis hominibus, *et aliis.* Patres *sunt ii, qui sunt generis patricii.* Conscripti, *qui novo Bruti instituto ex equestri ordine, qui postea seminarium senatus fuit, senatui adscripti sunt.*

beatur, sed ipsa consecrandi dedicandique cerimonia et sanctitas spectetur. De consecratione et dedicatione multa disputat Mazochius de Amphith. Camp. p. 79. sqq.

CONSECTARI. Caecin. 19. *consectari* verba, *est nimis urgere literam, neque rem potius et rationem spectare; quod est calumniatorum et rabularum.* * *vexare.* ad Div. viii. 12. per hanc speciem simultatis eum *consectarer*. cf. ad Att. ii. 18.

CONSECTARIUM. *consectaria sunt breves et acutae conclusiones:* Fin. iii. 7. *consectaria* Stoicorum brevia et acuta. *ibid.* iv. 18. Nunc venio ad illa tua brevia, quae *consectaria* esse dicebas. *ibid.* illud vero minime *consectarium*, sed inprimis hebes.

CONSECTIO arborum, N. D. ii. 60.

CONSECUTIO. *effectus: quod quamque rem sequitur, locus rhetorum.* Topic. 13. distribuitur hic locus in *consecutionem*, antecessionem, etc. cf. Inv. i. 28. Or. iii. 29. *intelligitur autem necessitas in consequendo. quae ubi non est, ibi tantum est* adjunctio. v. Top. 12. * Partit. 6. *consecutio* verborum, *est cum oratio non est perturbata generibus, casibus, numeris, personis, temporibus.* * *In Dialecticis est* consectarium, *quod vocant, quod ex altero concluditur.* Inv. i. 29. simplex conclusio ex necessaria *consecutione* conficitur. Fin. ii. 14. quae *consecutiones* videat.

CONSENESCO. Attic. ii. 13. cognomen (Magnus) *consenescit*, *ibid.* 23. omnes illius partis auctores et socios *consenescere*, nullo adversario.

CONSENSIO. Or. iii. 5. omnia una *consensione* naturae constricta esse. *Gr.* συμπαθεια. * *Coitio.* Planc. 15. et per hanc *consensionem*, quae honeste magis quam vere sodalitas nominaretur.

CONSENSUS. Nat. D. iii. 11. Div. ii. 14. 15. *consensus* naturae. *Gr.* συμπαθεια.

CONSENTANEUS. Tusc. v. 8. quid cuique *consentaneum* sit, i. e. *quid ex quoque sequatur, concludi possit.* Acad. iv. 9. *consentaneum* est ei, qui, etc. i. e. *ei convenit, si sibi constare velit.*

CONSENTIRE *ad* aliquid. Att. v. 18. Phil. iv. 4.

CONSEQUENS, *quod ex aliquo colligi concludique potest.* Or. ii. 53. demonstrando, id, quod concludere illi velint, non effici ex propositis, nec esse *consequens*. Tusc. v. 8. alterum alteri *consequens* est; *de enunciatione conditionali et convertibili, ut dialectici loquuntur. Quid sit proprie* consequens, *atque quomodo differat ab* adjuncto *explicatur.* Top. 12. * Partit. 6. ut in simplicibus verbis, quod non est latinum, sic in conjunctis, quod non est *consequens* (*in quo non est consecutio.* v. consecutio verborum) vituperandum est.

assessoribus ejus, qui judicio sive privato sive publico praeest. Hinc Praetor cum consilio, imperator cum consilio decem legatorum, etc. Or. i. 26. *consilium* dimittere. Rabir. Perd. 2. etc. *consilium* publicum, *de senatu : sed* Rosc. Am. 52. *de judicio dicitur.* * *deliberatio.* Verr. i. 9. Cluent. 30. mittere in *consilium, dicitur, cum is, qui praeest judicio, perorata causa jubet judices sententiam ferre. Id fiebat olim post deliberationem communem, cujus vestigium reperies* Verr. iii. 12. *cujus potestas cum fieret a praetore, in consilium mitti judices dicebantur. Ipsi autem judices dicuntur* ire in *consilium* Catil. i. 1. publici *consilii* particeps *dicitur, qui interest deliberationibus senatus.* Verr. i. 11. Cluent. 20. * *publicum consilium est etiam decretum senatus.* Verr. ii. 5. nulla alia civitas publico *consilio* laudat. **callidum inventum.* Nat. D. iii. 6. *consilium* imperatorium. *Gr.* στρατήγημα. * *prudentia, ea facultas animi, cui prudentia inest.* Muren. 12. mulieres propter infirmitatem *consilii.*

Consistere. Tusc. ii. 16. sanguis *consistit.* * *desinere.* Or. i. 1. ambitio *consistit.* * Tusc. i. 23. omnis natura *consistat* oportet. ad Div. vii. 26. διάῤῥοια coepit *consistere.* * *de iis, qui sibi obvii facti colloquuntur.* Act. i. in Verr. 7. cum hoc *consistit,* hunc amplexatur, jubet sine cura esse. * *immorari.* Verr. i. 38. in uno nomine *consistam.* Partit. 35. *consistet* in singulis. * Rosc. Am. 52. non modo nulla culpa, sed ne *suspicio* quaedam potuit *consistere.* Cluent. 29. similis in aliis nonnullis *suspicio consistebat.* * non consistere *dicuntur, qui ita sunt perturbati, ut, quod velint, facere non possint.* Verr. i. 3. *consistere* animum non sinunt. Phil. ii. 28. *consistere* mente non posse. Dom. 54. ut neque mens neque lingua *consisteret.* Cluent. 39. non posse *consistere* in dicendo, *sc. quia acclamationibus impeditur. Contrarium est in his :* Or. 9. qui in forensibus causis praeclare possit *consistere :* i. e. *bene eas agere.* Quint. 24. diffidebam, me animo satis certo et confirmato in hac causa posse *consistere. Sumtum e re gladiatoria docet Burmann. ad Quintil. Decl.* 6, 9. * *dicitur et pro tutum esse,* Quint. 30. miserum atque infelicem tandem posse *consistere.* * *verbum in re talaria.* Div. ii. 21. Venerium casu jaci posse, quatuor talis jactis : quadringentis centum Venerios non posse *consistere. vid.* Venerius. * Partit. 29. consistere *dicitur orator, cum constituit, quomodo causam tractare velit, utrum negare factum, an defendere, unde et* status *dicitur.*

Consociare. in Sen. p. R. 7. ausus es cum A. Gabinio *consociare* consilia pestis meae.

Consolari. ad Div. iv. 8. *consolari* dolorem alicujus. ibid. vi. 4. consolari *de* re aliqua.

digni videamur. Muren. 5. ex Asia laus familiae *constituta est,* i. e. *comparata.* Verr. v. 24. post *constitutum* imperium. i. e. *postquam imperium nacti sumus.* Rabir. Perd. 2. Or. i. 9. *constituere* rempubl. *dicuntur, qui legibus aliisque rationibus, malis reipubl. ingravescentibus medentur.* Agr. ii. 5. a Gracchis video multas esse reip. partes *constitutas; multas leges esse, ut judiciarias, frumentarias latas, reipubl. salutares.* Marcell. 8. *constituenda* judicia. i. e. *restituenda.* Att. iv. 1. *constituere* reliquias suas. *v.* constitutus *n.* 4. Agr. ii. 5. Gracchos plebem in agris publicis *constituisse.* v. collocare. * constituere *dicuntur, qui de re aliqua paciscuntur, inter quos de re aliqua convenit.* Att. i. 7. Cincio. HS. viginti millia constitui me curaturum. *vide plura ex Cicerone exempla collecta a Gronov. Obs. i.* 1. *p.* 14. 15.

Constitutus. *comparatus.* Tusc. ii. 4. ita animo *constitutus.* * constitutum *dicitur, quicquid jam eo pervenit et redactum est, quo debuit, ut, quale sit, cognosci possit.* Rosc. Am. 6. *constituta* victoria. Or. ii. 10. res *constituta* et definita. Rosc. Com. 11. lite contestata, judicio damni injuria (dati) *constituto.* * Verr. iii. 61. *constitutum* crimen ex periculi tui tempore : i. e. *fictum et compositum.* * constituta *dicuntur, quae in bonum statum pervenere.* vid. constituere. Rabir. Post. 1. bene *constitutae* fortunae. Sext. 45. bene de rebus domesticis *constituti. ib.* 65. bene natura *constituti* viri, *sunt naturali honesti amore imbuti.* Lael. 13. animi bene *constituti* est, laetari bonis rebus, dolere contrariis. Off. ii. 11. respublica *constituta.* Tusc. ii. 6. corpus bene *constitutum.* Att. xi. 3. *rebus constitutis : i. e. bello civili finito, et rebus ad meliorem statum redactis.* * Constituta *dicuntur, de quibus inter duos pluresve convenit.* ad Div. vii. 4. si quid *constitutum* habes cum podagra, fac in alium diem differas. Coel. 25. *constitutum* factum cum servis. *v. not.* Caecin. 12. ad *constitutum, int. diem.* ad Att. xii. 1. ad *constitutum, int. locum.* Coel. 8. congressu et *constituto* coepisse de tantis injuriis experiri. v. congressus. *Sic* Top. 12. locus, *constitutum,* convivium. *de hac significatione vid. plura ap. Gronov. Obs. i.* 1. *p.* 14. *sq.*

Constratus. Verr. v. 34. navis *constrata.* v. apertus.

Construere. Agr. i. 5. pecuniam *construere* et coacervare.

Consultor. Mur. 10. JCti est, cavere, ne *consultores* sui capiantur.

Consulere. Verr. i. 42. qui consulebantur, *sunt JCti, ut in Or. pro Murena.* * *cum praepos.* de. Sull. 22. *de* salute suorum *consulat.* i. e. *s. saluti.*

Consultatio. in rhetoricis est quaestio infinita, locus communis, quae et θέσις dicitur Partit. 4 18. 20.

15. Rosc. Com. 11. *est, cum adversarius uterque, qui controversiam ad Praetorem detulerat, judicio disceptandam, causa exposita breviter et narrata Praetori, dicebat praesentibus; testes estote. v. Macrob. Saturn. iii. 9. Festus in h. v. Menardus ad Cic. pro Rosc. Com.* 11.

CONTEXERE. ad Div. x. 13. *contexere* extrema cum primis. h. e. *efficere ut extrema similia sint, respondeant primis.*

CONTEXTE. Fat. 14. omnia *contexte* fiunt, h. e. *naturali connexione et implicatione causarum et effectuum.*

CONTEXTUS. Part. 23. totus *contextus* orationis, *pro tota oratione.* Fin. v. 28. mirabilis apud eos est *contextus* rerum, *de philosophis, in quorum philosophia constantia reperitur, cum omnia inter se consentiunt et inter se apta sunt.*

CONTEXTUS, adj. Tusc. v. 33. *contextae* voluptates, *pro* perpetuis, *quarum alia aliam continenter excipit.*

CONTINENS, *quod rem continet.* v. *continere.* Partit. 29. Ea quae sic referuntur, *continentia* causarum vocentur: quamquam non magis, quae contra rationem defensionis afferuntur, quam ipsae defensionis rationes, *continent* causas. * Fin. ii. 19. neque porro ex eo natus cum Pyrrho bellum gerens, consul cecidisset in praelio, seque e *continenti* genere, tertiam victimam reipublicae praebuisset: Continens genus est *idem, non interrupta serie, avus, filius, nepos.* * *continentia* verba. Part. 15. *quae per conjunctiones junguntur.* * Inv. ii. 12. *continentia* cum ipso negotio.

CONTINERE. *Continere aliquid dicitur, quod est in eo summum et praecipuum, plurimum valet, in quo rei summa est.* Brut. 29. rem *continet.* Partit. 29. defensionis rationes *continent* causas. Fin. iv. 6. quod *continet* philosophiam. * Contineri *est etiam, pendere ex re aliqua, conservari ab aliquo.* Dom. 37. meus reditus vestro judicio *continetur.* Marc. 9. vita corpore et spiritu *continetur.* Off. ii. 24. nulla res vehementius remp. *continet*, quam fides. * Contineri *est porro, versari in re aliqua.* Verr. iii. 1. hac cura *retinebatur.* * *reprimere, coërcere.* Har. resp. 1. furentem exultantemque *continui.* * *abstinere.* Or. ii. 20. sin plane abhorrebit et erit absurdus, ut se *contineat*, aut ad aliud studium transferat. * *reticere, custodire, ne proferatur.* Or. ii. 55. *continere* dicta. Or. i. 47. ut ea, quae *continet*, neque adhuc protulit - - explicet nobis, et illa dicendi mysteria enunciet. Att. xiii. 21. tu tamen commode feceris, si reliquos (int. libros) *continueris.* * ad Div. vii. 19. exercitatione consequere: in qua te nos *continebimus.* Brut. 97. *contine te* in tuis perennibus studiis. * Contineri *denique dicuntur, quae firma sunt, non rumpuntur.* Nat. D. ii. 57. *de membranis oculorum:* deinde firmas, ut *continerentur.*

CONTORTUS. Or. i. 59. res *contortae* et difficiles. Tusc. v. 27. *contortae* conclusiones. Acad. iv. 24. *contorta* et aculeata sophismata. *cf. in* contorquere, *et* contorte.

CONTRA. Agr. ii. 33. petere *contra, dicitur de competitoribus.* Muren. 4. si turpe putas, te advocato, illum ipsum, quem *contra* veneris, causa cadere: h. e. *quem in judicio aliquo oppugnaveris. v. Manut. ad h. l.* Cluent. 48. si quis *contra* dicere vellet: i. e. *accusare.*

CONTRACTIO, *brevitas.* Att. v. 4. meam in eo parsimoniam *contractio* paginae indicat. Partit. 6. *contractione* orationis fit obscurum. * *contractio cum de animo dicitur, est* πάθος *triste, aut ejus effectus.* Tusc. iv. 31. eodem vitio est effusio animi in laetitia, quo in dolore *contractio.* ibid. i. 37. quod in hoc inest omnis animi *contractio,* ex metu mortis.

CONTRACTIUNCULA. Tusc. iii. 34. aegritudo sublata erit maerens: morsus tamen et *contractiunculae* quaedam animi relinquentur.

CONTRACTUS. *parvus, infirmus, diminutus.* Coel. 31. quae studia in his jam aetatibus nostris *contractiora* esse debent. ad Div. vii. 31. propter res tuas ita *contractas,* ut nec caput nec pedes. * *brevis.* Brut. 31. *contractior* oratio. * *susceptus, initus, de negotiis, inprimis pecuniariis.* Att. vii. 7. quid sit optimum, male *contractis* rebus, plane video. Sull. 20. ratione magna (sc. pecuniaria) *contracta* cum Mauritaniae rege. Off. i. 5. rerum *contractarum* fides. Rabir. Post. 9. hoc semel suscepto atque *contracto.* * Leg. ii. 22. quaeque in porca *contracta* jura sint. *Porca contracta esse dicitur, cum aliquid committitur, quod porca immolanda expiandum est, quae* precidanea *dicitur. Davisius laudat Gell. iv. 6. ad q. l. v. Intt. Nam* contrahi *dicuntur, quae nobis culpa nostra et peccato accidunt et perpetienda sunt.* v. et ad Div. x. 18. non *suis contractis,* i. e. *peccatis.*

CONTRAHERE, *de iis, qui societatem in negotio aliquo pecuniario ineunt.* Quint. 11. qui cum *contraxisset* (sc. societatem) Tusc. v. 36. qui nihil cum populo *contrahunt,* i. e. *nihil agunt, non petunt sc. honores.* * Quint. 2. res quemadmodum gesta et *contracta* sit, videte. *v. in* contractus *n.* 3. * Contrahi verba *dicuntur, cum in pronunciando ultima vocalis literâ alterius verbi eliditur, propterea, quod sequens verbum a vocali incipit.* Or. 45. * *continere, opponitur* τῷ dissipare. Lael. 7. quae in rerum natura, totoque mundo constarent, ea *contrahere* amicitiam, dissipare discordiam. * *diminuere, frangere.* Divin. ii. 58. *contrahi* autem animum Zeno, et quasi labi putat atque concidere, et id ipsum esse dormire. Qu. Fr. i. 1. c. 1. te rogo, ne *contrahas* aut demittas animum. Offic. i. 29. appetitus *contrahendos* sedandosque.

Contrarie. Or. i. 31. *contrarie* scriptum, *est, in quo repugnantia sunt. at* Part. 31. *est aliud de eadem re scriptum.* Or. ii. 65. verba relata *contrarie est genus ridiculi, cum ei, qui nos lacessit, eodem modo respondetur. exemplum vid. l. c.*

Contrarius. Inv. i. 28. Contrarium, *quid sit?* Tusc. ii. 3. in *contrarias partes* disserere, *est in utramque partem.* Part. 31. *contraria* scripta vid. *in* contrarie.

Contrectare. Tusc. iii. 15. mente *contrectare* voluptates. Orat. iii. 6. oppressi sumus opinionibus - - leviter eruditorum hominum, qui, quae *complecti* tota nequeunt, haec facilius divulsa et quasi discerpta *contrectant.*

Contribuere. Att. xiv. 39. quaestores urbis ad eam rem pecuniam dare, *contribuere*, solvere jubeant.

Contritus. Or. i. 31. praecepta communia et *contrita.* cf. ad Att. xii. 27.

Contubernalis. Ligar. 7. domi una eruditi *contubernales* militiae, *sunt, qui simul stipendia faciunt, et in castris in eodem tentorio sub eodem decano degunt. v. Veget. ii.* 13. Planc. 11. Fuit in Creta postea *contubernalis* Saturnini propinqui sui, miles hujus Q. Metelli. cf. Sull. 15. * *Imperatorum autem contubernales, sunt adolescentes nobiles, qui in cohorte Praetoria militant, ut, quoniam ea est circa imperatorem, sub ejus oculis sint, cum eo esse, ab eo erudiri in re militari possint, ejus consiliis intersint.* Coel. 30. cum autem paullum roboris accessisset aetati, in Africam profectus est, Q. Pompejo proconsuli *contubernalis.* * *Ab his duobus generibus aliae dicendi rationes ductae. Sic* Brut. 27. L. Gellius Carbonis *contubernalis* in consulatu, *dicitur, quia eum sectatus est in consulatu, more adolescentum, qui se ad insignem aliquem virum applicabant, ut ab eo discerent, ejus consiliis de re publica interessent.* cf. Sull. 12. Att. xiii. 28. *Contubernalis* Quirini *dicitur Caesar, quem* xii. 45. *συνναον ejus vocat, (v. Ind. Gr. in συνναος) cui, ut Romulo, divini honores tribuebantur.* Flacc. 17. *contubernales* Laelii, *vocat, quos paullo post* hospites *dicit.* etc.

Contubernium. Planc. 11. ut *contubernii* necessitudo, et adolescentuli pudor postulabat. *v. Contubernalis. n.* 2. *et Intt. ad Sueton. Caes.* 2. *Vespas.* 3. * *de vita impudica maris et feminae extra conjugium.* Verr. v. 40. ubi illud *contubernium* muliebris militiae in illo delicatissimo litore.

Contumacia. Tusc. i. 30. *contumacia* libera, *de Socrate.*

Contumelia. *convicium.* Sull. 7. *contumeliam* jacere. * *stuprum.* Harusp. R. 20. *contumelias* piratarum passus est.

Contundo. *vi frango.* Att. xii. 44. *contudi* animum et fortasse vici.

Conturbare. *decoquere, aes alienum contrahere.* Planc. 28. fac me multis debere, et in his Plancio. Utrum igitur

me *conturbare* oportet (*int. rationes*) Q. Fr. ii. 12. nihil esse, quod post hac arcae nostrae fiducia *conturbaret*. cf. ad Att. iv. 7.

CONTURBATUS. Tusc. iii. 7. *conturbatus* oculus: i. e. *morbo affectus*.

CONTURBATIO. Top. 12. titubatio, et si quae alia signa *conturbationis* et conscientiae.

CONVECTOR. Att. x. 17. navi ejus et ipso *convectore* me usurum puto.

CONVELLERE, *refutare*. Or. ii. 51. ne *convellere* adoriamur ea, quae non possint commoveri. * *eripere*. Att. v. 20. ut, quod tuo meoque beneficio puer habet, ne qua ratione *convellatur*.

CONVENIENS, *amicus*, *concors*. Off. i. 17. bene *convenientes* propinqui. *cf.* Rosc. Am. 34. item *consentiens*. Dom. ii. 4. *conveniens* et conjuncta constantia.

CONVENIENTIA naturae. N. D. iii. 11. *est* συμπαθεια. cf. Div. ii. 15. 60. * Fin. iii. 6. quod ὁμολογιαν Stoici, nos appellemus *convenientiam*, si placet. * *Consensus*, *constantia*. Nat. D. ii. 21. hanc in stellis constantiam, hanc tantam tam variis cursibus in omni aeternitate *convenientiam* temporum. Lael. 27. in amicitia est *convenientia* rerum, in ea stabilitas, in ea constantia.

CONVENIENTER. Tusc. 9. *convenienter* dicere aliquid; *de philosophis est, cum, quod dicunt, non repugnat aliis placitis ipsorum*. v. constanter.

CONVENIRE. *in aliquem convenire dicitur, quod ad eum pertinet, in eum cadit, ei aptum est*. Rosc. Am. 23. suspicio *convenit in* aliquem. Sull. 7. contumelia *ad* maximam partem civium *convenit*. Fin. iii. 14. si cothurni laus esset, *ad* pedem apte *convenire*. * *constare*, *consentire*. Tusc. v. 11. quam sibi *conveniat*. v. convenienter. Fin. iii. 22. posterius priori non *convenit*. * *res convenit, cum componitur pacificatione, etc.* Att. ix. 6. dumque rem *conventuram* putamus. Phil. xiii. 1. *si convenisset, sc. pax inter Sullam et Scipionem*. Leg. i. 20. si nollent aetatem in litibus conterere, posse rem *convenire*. v. *Gron. Sestert. p.* 213. * in manum convenire Top. 3. *dicuntur uxores, quibuscum aut usu aut coëmtione matrimonium contrahitur*. v. *Intt. ad l. c.* Flacc. 34. mulier *in manum convenerat*. Nunc audio. Sed quaero: usu, an coëmtione? *hic est locus classicus*. * Verr. ii. 15. adversarii postulant, ut in eam rem judices dentur ex his civitatibus, quae in id forum *convenirent: die in diese Creis-Stadt gehoerten, quod scil. eo conveniebant, cum conventus praetor ageret, quibus aliquid controversiae esset*. v. *Conventus*, * Cluent. 43. Neminem voluerunt majores nostri non modo de existimatione cujusquam, sed

ne pecuniaria quidem de re minima esse judicem, nisi *qui* inter adversarios *convenisset: pro, de quo convenisset. eodem modo dicitur illud, quod supra attulimus:* res convenit. etc. * *Rarior constructio* est Nat. D. ii. 29. nec hoc in te uno convenit: *pro in te unum. Sic et Sueton. Aug.* 25. *sed locus uterque est suspectus.*

Conventum. Caecin. 18. pacti et *conventi* formula.

Conventus, *corona auditorum in judiciis.* Brut. 62. minime dignos elegantis *conventus* auribus, aptissimos cognovi turbulentis concionibus. Sext. 56. scio, quid gravitas vestra (*sc. judicum*) quid haec advocatio, quid ille *conventus*, etc. postulet. *ubi vid. Manut.* * *pactum.* Att. vi. 3. ex pacto et *convèntu* ab aliquo discedere. Caecin. 8. ex *conventu*, etc. * 1. *Dies, quo magistratus provincialis in civitate aliqua jus dicit, quaestionesque causarum capitalium exercet. Gr.* ἀγοραῖος. *De hoc conventu vid. etiam Theophil. Instit.* §. 4. *qui et e quibus causis manum, non possit: et ibi Fabrott. Hinc* Verr. v. 11. *conventus* agere. iv. 48. *conventus* indicere, etc. cf. ad Div. iii. 8. Vatin. v. etc. *Ducta est ratio inde, quod homines cum ii, qui aliquid controversiae habent, tum alii, audiendi causa, his diebus in foro convenire solent. v.* Convenire. *Unde et ipsam coronam auditorum judicialem conventum dici vidimus.* 2. *Ab his conventibus ipsae urbes, in quibus agebantur, etiam* conventus *dicuntur.* Verr. ii. 20. res ab omni *conventu* cognita, celeriter domum nunciatur. *Sermo est de urbe Syracusana.* Lig. 3. *conventus* firmi atque magni. 3. *inprimis autem* conventus *dicuntur cives Romani, qui in ejusmodi urbe negotiandi causa domicilium sibi constituerunt.* Verr. ii. 18. ex civium R. *conventu.* ibid. v. 36. is est *conventus* Syracusis civium Rom. cf. v. 5. ii. 13. etc. *vid. Gronov. Obs. iii.* 22.

Conversio, *commutatio in deterius.* Dom. 18. *conversio* status. Flacc. 38. *conversio* rerum et perturbatio. * *Periodi etiam dicuntur* conversiones orationis *aut* verborum. Or. iii. 48. 49. *Ita autem dicuntur, quia convertenda oratione efficiuntur. v.* conversus.

Conversus, *perturbatus.* Flacc. 38. respubl. *conversa.* * Partit. 7. reliquum est, ut dicas, de *conversa* oratione atque mutata. *Quid sit* convertere orationem, *ibidem docetur.*

Convertere. Brut. 38. sed hoc vitium huic uni in bonum *convertebat. de hoc usu verbi* vertere et convertere v. *Cort. ad Sall. Catil.* 6. *Jugurth.* 85. 9. * Off. iii. 19. digitórum percussione hereditates omnium ad se *convertere. ubi v. Interpr.* Verr. iii. 76. pecuniam publicam domum suam *convertere, pro avertere.*

Convestire. Q. Fr. iii. 1. c. 2. topiarium laudavi, ita omnia *convestivit* hedera. Dom. 38. *convestita* est domus duobus lucis.

Convicium, *clamor.* ad Div. i. 5. *convicio* jactatus est *sc. acclamantium.* Arch. 6. aures *convicio* defessae. Verr. v. 11. convivia cum maximo clamore atque *convicio.* * Convicium aurium, *eleganter dicitur, cum aures aliquid, tamquam minus suave, repudiant, nec ferre possunt, et nobis tamquam injucunditatem exprobrant.* Orat. 48. aliquando, idque sero, *convicio aurium* cum extorta mihi veritas esset, usum loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi. * *querela vehementior.* Div. xvi. 26. verberavi te *cogitationis* tacito duntaxat *convicio.* ibid. xii. 25.

Convictus, *victus, oppressus.* Fin. iii. 1. voluptatem concessuram arbitror, *convictam* superiore libro, dignitati. Flacc. 17. reprehensus, *convictus* fractusque. *ibid.* 32. bona *convicta.* v. *not.* Leg. i. 13. fracta et *convicta* secta. Catil. ii. 6. *convictus* conscientia. Cluent. 3. causa prope *convicta* atque damnata est. * Dom. 57. *convicta* et commissa est devotio, *dicitur, ut illud alterum:* damnari voti. Quir. p. R. 1. ejus devotionis me esse *convictum, etc.* * Sull. 30. *convinci in* re aliqua. *Sic et Tacit. A. xv.* 44.

Convincere, *pro vincere.* Phil. ii. 4. *convincere* aliquem chirographo. Verr. iii. 72. *convincere* adversarium. * *refutare.* Tusc. i. 6. quid est negotium pictorum portenta *convincere.* cf. convictus. * convinci *dicuntur, quorum crimina ita manifesta sunt testibus, etc. facta, ut negari non possint.* Lael. 17. maleficii *convinci.* * *docere, docendo vincere et obtinere.* Parad. 5. 3. extr. ratio et veritas ipsa *convincit.* Nat. D. iii. 17. sed ut, Stoicos nihil de Diis explicare, *convinceret.*

Convinctus *exhibetur in libris quibusdam* Cluent. 5. libido non solum dedecore, sed etiam scelere *convincta. Sed probandum est, quod alii libri habent,* convicta, *aut potius* conjuncta.

Convocare. *de vocantibus numero pluribus* Agr. iii. *extr. ut et* conscribere *dicitur.*

Cooptatio, *de lectione in Senatum occurrit,* Leg. iii. 12.

Copia *pro copiis* aliquoties Pompejus in ep. ad Att. viii. 12.

Copulare. Orat. 45. libenter *copulando* verba jungebant, ut sodes, pro, si audes. * Fin. ii. 14. cum praesentibus futura *copulare.* * Verr. ii. 66. *copulati* in jus pervenimus: i. e. *una.*

Copulatus. Off. i. 17. nihil amabilius, nihil *copulatius est: sensu activo. Sed quidam Codd. habent* copulantius, *quod Pearcius recepit.*

Cor. Tusc. i. 9. Aliis *cor* ipsum animus videtur; ex quo excordes, vecordes, et concordes dicuntur.

Coram. Verr. ii. 41. 42. *coram* deferre aliquem: h. e. *eum, qui domi est, nec peregrinatur.*

Corbita. Att. xvi. 6. *navis oneraria, ut ipse statim post appellat. Nomen habet a corbe, quam in malo summo solebant interdum suspendere loco signi, ut auctor est Festus. Hujus generis etiam mentio apud Lucilium et Plautum. v. Scheff. de re Nav. p.* 178.

Cordax. Orat. 57. Aristoteles autem trochaeum qui est eodem spatio quo choreus, *cordacem* appellat, quia contractio et brevitas dignitatem non habeat. Trochaeus *h. l. ut apud Quinctilianum passim est idem pes, qui* tribrachys *dicitur. Hunc igitur pedem, ut molliorem,* κορδακικώτερον *appellavit Aristoteles: unde Meursius in Orchestra, in* κόρδαξ, *volebat hic et ap. Quintil. ix. 4. legi* cordacicum. *de quo vid. Viros doctos ad Quintil. l. c. Ceterum de* cordace, *saltatione molliore, lasciva et comica, in qua celerrima corporis pedumque agitatio dominatur, v. Meurs. l. c.*

Cornix. Mur. 11. Flacc. 20. *cornicum* oculos configere. *est, acutum et callidum decipere.*

Corollarium, *est proprie idem, quod* corolla. Corollae *autem fiebant non solum e floribus et frondibus, sed etiam e laminis tenuibus aeneis, quae auro argentoque inducebantur, quod genus passim in antiquis monumentis occurrit, suspensum de collis hominum. vid. v. c. Cistophorum illum Bellonae ap. Gorium in Inscript. Donianis, loco supra in Cistophorus citato. Eodem modo autem describuntur* corollaria *ap. Plin. H. N. xxi.* 2. Corollaria *e lamina aerea tenui inaurata aut argentata dabantur. Hujusmodi corollae metallicae dabantur histrionibus in scena, si placuerant, teste Varr. L. L. iv.* 16. *cf. Paschal. de Coron. i. 7. Atque idem praemioli genus* corollarium *dicitur.* Verr. iii. 79. de *corollariis scenicorum* decuriam emerat. *cf. Sueton. Aug. 45. et ibi Intt. Dabantur etiam acroamatibus in conviviis, cum probarentur.* Verr. iv. 22. hic, quasi festivum acroama, ne sine *corollario* de convivio discederet, ibidem, convivis inspectantibus, emblemata avellenda curavit. *Sed cum honoris causa antea tantum verae corollae darentur, postea pecunia aut aliae res pretii alicujus dabantur: cujus rei testis est locus in Verr. iii. 79. et Suetonius l. c. Jam quia praeter constitutam rectamque mercedem haec praemiola dabantur,* corollarium *deinde dictum est pro* auctario. *Sic est* Verr. iii. 20. *corollarium* numorum: ut esset unde Apronio ad illos fructus arationum hoc *corollarium numorum* adderetur.

Corona. Verr. v. 11. ipse autem *coronam* unam habebat in capite, alteram *in collo*. Att. xiv. 16. Brutus noster vel *coronam auream* (h. e. *triumphalem*) per forum ferre posset. *sed aureae coronae etiam mortuis impositae. v.* Flacc. 31. *Etiam* Leg. ii. 24. *prohibetur,* ne *longae coronae* ne acerrae mortuis

praeferantur. Longae coronae *similes sunt his longioribus corollis in monumentis, de quibus supra. * Circulus hominum, qui aliquid, tamquam urbem in obsidione, aut judicium in foro audiendi causa, ab omnibus partibus cingunt.* Tusc. i. 5. Mil. 1. Fin. ii. 22. Flacc. 28. etc. Nat. D. ii. 1.

Coronarius. Agr. i. 4. quod ad quemque imperatorem pervenit, pervenerit, ex praeda, ex manubiis, ex *auro coronario*. quod neque consumtum in monumento, neque in aerarium relatum sit. *Ex quo loco intelligitur clare, ad imperatorem pervenire solitam fuisse primo eam partem praedae, quae populi esset, adeoque in aerarium referretur; deinde aliam partem, quam in monumento aliquo, tamquam templo, quod vovisset ante, quam paludatus ex urbe exiret, aut in ipso bello, consumeretur; tertio* aurum coronarium. *Id habet nomen a* corona: *quoniam dabatur imperatori a provincialibus, ut in corona aurea triumphali consumeretur, si triumphus ei esset decretus. Cum a provincialibus exigebatur, erat genus exactionis, honesto nomine, adeoque legibus non prohibitum omnino, sed re plerumque durum et iniquum.* cf. Agrar. ii. 22. Pison. 37. mitto *aurum coronarium*, quod te diutissime torsit, cum modo velles, modo nolles. Lex enim generi tui et decerni et accipere vetabat, nisi decreto triumpho. *Ex hoc deinde natum est genus doni, quod Caesaribus offerretur, cum magno saepe hominum incommodo: unde coronarium remissum in beneficiis Caesarum memoratur. de quo vid. Auct. laudatos in Lex. Fabr. in* Coronarius *et* coronarium. *Lips. Magnit. urb. Rom. ii. 9.*

Corporatus, *corporeus.* Univ. 4.

Corpus, *caro corporis.* ad Div. vii. 26. itaque *corpus* amisi. * *de libro.* Q. Fr. ii. 13. ad Div. v. 12. a principio conjurationis usque ad nostrum reditum videtur modicum quoddam *corpus* confici posse. *cf. Salmas. ad Solin. p.* 3.

Correpere. Att. x. 12. occulte in aliquam onerariam *corrependum.* cf. de N. D. i. 24.

Corripere, *furari.* ad Div. xii. 15. *corripere* vectigalia. *ibid.* quicquid ex pecunia *correptum est.* Act. 1. in Verr. 2. ut apertus in pecuniis *corripiendis* fuit.

Corrumpo, *ad partes meas traduco, ut contra jus faciat.* Verr. iii. 68. Apronius ipsum Metellum non pretio. non convivio, non muliere, non sermone incauto atque improbo posset *corrumpere.*

Cors s. *chors*, pro *cohors: septum in villis, quo pecudes coërcentur. Nostri: ein Hof.* Orat. ii. 65. villam in Tiburte habes, *cortem* in palatio. v. *de hoc verbo Salmas. ad Solin. p.* 220.

Corymbus, *est modus componendi capilli, quo feminae utebantur, cum capilli e fronte in verticem colligerentur, et ibi nodo*

Cretatus. Att. ii. 3. Pompeji fasciae *cretatae* non placebant. *Num* fasciae albae, *majoris splendoris causa addita creta, ut in albis togis, inter signa regni.* vid. fascia.

Creticus, *est pes in versu* - - *v.* Orat. 64.

Cretio, *est spatium temporis, quod datur heredi a testatore ad deliberandum, utrum velit hereditatem adire nec ne.* Att. xi. 12. Galeonis hereditatem crevi: puto enim *cretionem simplicem* fuisse, quoniam ad me nulla missa est. ibid. xiii. 46. *cretio libera.* Cretio libera *quae sit, non convenit inter doctos. Cujac. Obs. ix.* 29. *dictam putat ita, ut legationem liberam, h. e. quam adire licet, cum libuerit, nullo certo dierum numero constituto, quod fieri vulgo in cretionibus solebat. Sed quoniam huic explicationi obstant illa verba:* sexaginta diebus, *quae e veteribus libris revocarunt viri docti: legendum censet cum nonnullis edd.* sexaginta duobus, *ut ad testes referantur. Sed hanc interpretationem illud convellit, quod* sexaginta duobus, *sc. testibus, absurdum est, ut recte viderunt Malaspina et Manutius. Quorsum enim tam multi? Itaque magis mihi placet Manutii interpretatio, qui* cretionem liberam *dicit esse* hereditatem liberam, *int. a legato: nam coheres Hordeonius legata solvere debebat.* Simplex *autem* cretio *est, cum unus totam hereditatem cernit, adeoque coheredem nullum habet. Cicero conjecerat, se unum esse heredem, quoniam nemo illi scripserat, se esse coheredem, et hereditatem pro sua parte crevisse. Fortasse tamen aliquis malit eandem putare cum ea, quam Ulpianus* imperfectam *dicit, h. e. cui non additum est: si intra tot dies non creveris, exheres esto.* * Orat. i. 22. De his, credo, rebus, ut in *cretionibus* scribi solet, quibus sciam poteroque. *Hunc locum optime interpretabimur ex Ulpiano:* Cretio *aut* vulgaris *dicitur, aut* continua. Vulgaris, *in qua adjiciuntur haec verba:* Quibus scieris poterisque. Continua, *in qua non adjiciuntur. v. Tit. ex Corpore Ulp. tit.* 22. *in quo multa de cretionibus, a* § 27—34, *ubi add. Interpr. in Jurispr. Ante-Justin. Schulting. p.* 642. *sqq. De ipso verbo* Cretio *autem lege Periz. contra Kuster. in Sanctii Minerv. p.* 790.

Crimen. Verr. iv. 45. esse in *crimine dicitur, qui auctor facinoris habetur.* Rab. P. 8. haec tu in crimen vocas?

Criminor *passive* Agr. iii. 4. *si vera est lectio.*

Criminose dicere Rosc. Am. 20. *est, cum possumus crimen non modo proponere, sed etiam augere et probabile reddere judicibus, ut non confictum sed verum esse putent.*

Criminosus, *qui criminose dicit.* Cluent. 34. *Res autem* criminosa *dicitur, quae crimini datur, aut dari potest.* Verr. ii. 67. etc.

Crocota, *est vestis muliebris et mollium virorum, ut patet ex* Or. de Har. Resp. 21. P. Clodius a *crocota*, a mitra, a mu-

nesciunt, nobis, quocunque in loco sumus, eundem *cultum*, eundem victum esse. Off. i. 39. eadem mediocritas ad omnem usum *cultumque* vitae transferenda est. Or. i. 8. homines a fera agrestique vita ad hunc humanum *cultum* civilemque traducere. etc. *cf. Burmann. ad Sueton. Caes.* 45. *p.* 103. *sq.* * *institutio et educatio universa, vitae ratio.* Partit. 26. est genus hominum ad honestatem natum, malo *cultu* corruptum, i. e. *educatione mala, etc.* * *labor agricolarum.* Agr. ii. 25. in quo agricolarum *cultus* non elaboret. *add.* Leg. i. 1.

Cum. Brut. 1. *cum quo* certare erat gloriosius. *Sic et Ovid. Met. x.* 635. * ad Div. xv. 11. facturusque sim *cum* studiose, *ac* (pro, *tum*) libenter. Sic et Att. vii. 13. Att. vi. 1. *cum eo*, i. e. *hac cum exceptione vel conditione.*

Cummaxime, *dicunt esse* nunc, hoc ipso tempore. *v. Graev. ad Suet. Domit.* 10. *ad Cic. Off. ii.* 7. *Duker. ad Flor. ii.* 16. *ut alios taceam. Nec negaverim, in multis locis ita commode explicari posse. Neque tamen concedo,* cum maxime *proprie* nunc *significare. Sed* 1) *est forma elliptica pro* ut cum maxime. *v. c.* Offic. ii. 7. nec vero hujus tyranni solum, quem armis oppressa pertulit civitas, quae paret *cum maxime* mortuo, etc. *non absurde explices:* quae paret nunc mortuo: *sed proprie est, quae paret mortuo ita, ut quo tempore maxime servire putabatur, nempe ut vivo.* Har. Resp. 15. quae fiunt *cum maxime:* i. e. quam frequentissime, ita, ut nunquam magis facta sint. *Et ita est etiam in reliquis exemplis, quae proferri solent. Itaque* 2) *interdum illud* ut *additur.* Q. Fr. ii. 6. domus celebratur *ut cum maxime. Si* ut *omisisset, quod potuisset facere, dicerent boni Grammatici* cummaxime *h. l. esse* nunc: *quod* nunc *jam in verbo* celebratur *latet, ut supra in* paret, *et aliis locis: unde ubi a bonis libris abest, non temere admittendum, ut ap. Liv. xxix.* 17. *extr. Sed sensus est: domus mea celebratur non minus, quam quo tempore maxime celebrari putabatur. Terent. Hecyr. i.* 2. 36. Bacchidem amabat, *ut cummaxime*, tum Pamphilus: *in quo loco plane absurdum esset de* nunc *cogitare. Quid? quod* 3) τῷ cum maxime *interdum* nunc *additur, quod non fieret, si per se* nunc *significaret.* Cluent. 5. quae multos jam annos, et *nunc cum maxime* filium interfectum cupit. h. e. *nunc ita cupit, ut nunquam magis cupierit. Ter. And. i.* 1. 125. *nunc cum maxime* a te postulo. *Quis non videt,* cummaxime *esse* vehementissime? *et sic cape etiam sine* nunc, *Eunuch. iii.* 5. 33. *cummaxime* volo te operam dare. *Plin. Epist. x.* 58. quod est multo depressior opere eo, quod *nunc maxime* surgit. *Quamquam Drakenb. ad Liv. xl.* 13. *per pleonasmum addi putat, concedens ceterum cum Dukero ad xxix.* 17. nunc cum maxime *recte dici. Ex his judicari etiam potest de controversia, an*

mendi Quint. 2. qui summis opibus S. Naevium defendunt: si id est defendere, *cupiditati* alterius obtemperare, quo is facilius, quem velit, iniquo judicio possit opprimere. * *tribuitur etiam emtoribus et conductoribus, qui nimia spe lucri nimis care emunt vel conducunt.* Att. i. 17. Asiani, qui de censoribus conduxerant, questi sunt in senatu, se, *cupiditate* prolapsos, nimium magno conduxisse. * *de re denique, cujus cupiditate flagramus.* Q. Fr. i. 1. c. 6. ex impurissimis faucibus inhonestissimam *cupiditatem* eripuisti.

Cupide. ad Div. xvi. 9. interea, qui *cupide* profecti sunt, multi naufragia fecerunt. Vatin. 17. *cupidissime* falsum testimonium dicere.

Cupidus, *partium studiosus.* Cluent. 24. *cupidus* auctor, cf. Caecin. 3. Fontej. 6.

Cupio. Q. Fr. i. 2. 3. ego Fundaniae non *cupio*, i. e. *faveo.*

Cura *pro curatio, ut morbi.* ad Div. v. 16. *cura* doloris. *vid. not.*

Curare, *pro solvendam pecuniam curare, item solvere.* ad Div. xvi. 9. me, cui jussisset, *curaturum.* ibid. v. 20. erat nobis *curata* pecunia Valerii mancipis nomine. cf. Att. i. 7. v. 21. Q. Fr. ii. 4. Quint. 4. *ubi vid. Passerat.* etc. *similis ellipsis est in hoc:* Att. 1. 3. signa quae nobis *curasti*, sc. *emenda.* * Fin. iv. 19. ut ridere non *curet.* ad Div. i. 9. neque sane redire *curaret.* * *edere.* Or. iii. 61. *curemus nos.*

Curia. 1. *pars tricesima civitatis Rom. in quas partes Romulus eam descripserat.* Dom. 29. Si id 30. *curiae* jussissent, num id jussum esset ratum. 2. *Curia quaequae antiquitus habuit aedem, ubi sacra curiae faceret flamen curiae, Curio dictus, et ubi curiales convenirent de rebus communibus acturi. Certe Varr. L. L. v. 6. curias olim dictas esse tradit, ubi sacerdotes res divinas curarent, quae et* templa *dici potuerunt, quia inauguratae erant, unde et pro* templo *dicitur. vid. inpr. Sigon. Ant. Jur. Civ. R. ii. 3. p. m. 52. et Lips. ad Tacit. A. xii.* 24. Divin. i. 17. lituus cum situs esset in *curia Saliorum.* Curia Saliorum *profecto nil est aliud nisi aedes, in qua convenirent Salii, cum sacra facturi, tum aliis de rebus suis.* 3. *est locus consilii publici, ubi Senatus conveniebat, sive nomine ducto ab illo curiarum genere, de quo ante dictum est, sive, quod non essent ab iis diversae, sed quemadmodum in templa quaecunque Deorum, sic in aedes publicas curiae cujuscunque convocari Senatus posset, quamquam illud verius. Nam Varro diserte duo genera curiarum facit, unum, in quo res divinae, alterum, in quo humanae a Senatu agerentur. Certe Romae non una curia Senatoria fuit, ut in nostris urbibus.* Div. ii. 9. *Curia* Pompeja *memoratur: sed ea post Caesaris mortem obstructa est, teste Sueton. in Caes.* 88. *et tamen postea saepe fit*

Curiae mentio, et praeterea Hostilia *aliaeque memorantur. In urbibus autem municipalibus et Graecis unus certus locus fuit, quae* curia *dicebatur, Gr. βουλευτηριον, auctore ipso Cicerone in Verrinis. Sed κατ' ἐξοχην tamen curia dicitur ea, quae erat in foro, a Tullo Hostilio ad comitium extructa. de hac Cicero* Flacc. 24. speculatur atque obsidet rostra vindex temeritatis, et moderatrix officii, *Curia. hinc tropice etiam ponitur pro ipso* Senatu, *auctore Cic.* Or. iii. 42. * Or. i. 7. tantam in Crasso humanitatem fuisse, ut, cum lauti accubuissent, tolleretur omnis illa superioris tristitia sermonis : eaque esset in homine jucunditas, et tantus in jocando lepos, ut *dies* inter eos *curiae* fuisse videretur, convivium Tusculani. *Sigon. de Ant. Jur. C. R. ii. 3. extr. putat respici ad consuetudinem curialium, qui certis diebus interessent sacris, quae per Curionem pro curia fierent: quod ego non capio.* Dies curiae *est dies Senatus, vel legitimi, vel extra ordinem convocati. Sermo fuerat de republica inter principes civitatis, isque severus et tristis, qualis foret, si in ipso Senatu dixissent de tantis rebus : sequitur convivium nihilominus hilare, quale vel maxime esse solet in villis, in quas relaxandi animi causa secedimus.*

CURIALIS. Offic. ii. 18. Cimonem Athenis etiam in *curiales* suos Laciadas hospitalem fuisse. Curiales *non sunt, ut Manutius interpretatur,* φρατορες*: in quem errorem inductus est, quod et hos* curiales *interpretari Latini solent : nec* φυλετας*, ut Nizolius, sed* δημοτας*. Nam* λακια*, s.* λακιαδαι*, non fuit* φρατρια*, sed* δημος*,* populus *vel* pagus *tribus* (φυλης) οινηιδος (*v. Potter Arch. Gr. i. 9. p. 51.*) *Itaque quos et* populares *Latini vocant, Cicero h. l.* curiales *vocat.*

CURIATUS. Agr. ii. 11. *Curiata* comitia tantum auspiciorum causa remanserunt. *Curiata comitia sunt, quibus ex instituto Romuli per curias suffragia feruntur. De iis est locus classicus Agr. ii.* 10. 11. 12. *In iis fiebant adoptiones, et potestas rei militaris administrandae dabatur.* Agr. ii. 11. *Lex curiata. v. Ind. LL.* Att. ii. 7. legis *curiatae* auspices, *sunt, qui in auspicio essent, dum lex curiata ferretur.*

CURIOSITAS. Att. ii. 8. sum in *curiositate* ὀξυπεινος.

CURIOSUS, *in bono et malo sensu occurrit.* Dom. 12. quid tam *curiosum*, quam ea scire velle, de quibus majores nostri vos solos scire et consuli voluerunt. cf. Flacc. 29. Fin. ii. 9. reperiam multos, non tam *curiosos*, nec tam molestos, quam vos estis, quibus quicquid velim, facile persuadeam. ad Div. iii. 1. homo non solum prudens, verum etiam, quod juvet, *curiosus*. *ib.* iv. 13. *curiosior* ad investigandum. *ibid.* viii. 1. tametsi tu, scio, quam sis *curiosus*, et quam omnibus peregrinantibus gratum sit, minimarum quoque rerum, quae domi gerantur, fieri certiores. Tusc. i. 45. est in omni historia *curiosus*. i. e. *omnem historiam cum cura diligenter tractavit.*

CURRERE. Att. i. 20. pedarii senatores raptim in eam sententiam *cucurrerunt*.

CURRICULUM. Phil. vii. 3. *curriculum* industriae nostrae in foro, etc. elaboratum est. Muren. 22. cum te de *curriculo* petitionis deflexisses. conf. Lael. 12. Rabir. Perd. 2. me ex constituto spatio defensionis in semihorae *curriculum* coëgisti. Cato. 11. haec sunt exercitationes ingenii, haec *curricula* mentis. Orat. 3. me oratorem - - ex Academiae spatiis extitisse. Illa enim sunt *curricula* multiplicium variorumque sermonum, etc. *metaphora ducta est a stadio, in quo exercentur homines currendo, athletae. vid.* Cato. 10. quadrigarum *etiam* curriculum *est.* Muren. 27. * Har. Resp. 10. te appello, Lentule, tui sacerdotii sunt thensae, *curricula*, praecentio, etc. *Haec* curricula *sunt currus, quibus in ludis circensibus certatur. Alia exempla vid. ap. Scheff. de re vehic. L. i. c.* 1. *p.* 3. *Graevius etiam laudat Sueton. in Cajo Calig. c.* 19.

CURRUS, *pro curru triumphali, atque adeo triumpho ipso.* ad Div. xv. 6. quem *currum* aut quam lauream cum tua laudatione conferrem. *alia exempla congessit Drakenb. ad Sil. Ital. vi.* 545.

CURSUS. Att. v. 8. *cursum* exspectabam. i. e. *ventum secundum, quo navigare possem.* Att. v. 15. ille tibi non ignotus *cursus* animi et industriae meae. Off. i. 32. implicari aliquo certo genere *cursuque* vivendi. Sext. 21. vita brevis est, gloriae *cursus* sempiternus, etc. ad Div. iii. 11. *cursus* honorum ib. x. 15. *cursus* bonorum consiliorum. Fin. i. 11. virtutum *cursus* ad voluptatem. ad Div. x. 3. *cursus* ad gloriam. Brut. 81. *cursum* suum transcurrere. *Hae loquendi rationes ducuntur a stadio, in quo proprie cursus est. Sed dicitur etiam* cursus *de navigatione, ut ad Div. xii.* 25. *unde crebra illa ap. Ciceronem formula,* cursum tenere. Orat. 1. teneat *cursum*, quem potest. Phil. viii. 4. quem enim *cursum* industria mea *tenere* potuisset, sine forensibus causis, sine judiciis, sine legibus. Quir. p. Red. 1. secundus vitae *cursus.* * Planc. 7. *cursu* ad honorem venire : i. e. *meritis, nobilitate, rectis artibus : opponitur* obrepere. * Or. ii. 10. *cursus* orationis, dicitur *de oratione perpetua.*

CURULIS. Verr. v. 14. sella *curulis. Fuit ante regum, post magistratuum majorum, puta, Consulum, Censorum, Praetorum et Aedilium Curulium : in qua, cum in publico essent, considerent. Ejus forma quae fuerit, e numis conspici potest, e quibus de ea docte disserit Spanhem. de Us. et Pr. Num. Diss. x. adde Casaub. et Burm. ad Sueton. Aug.* 44. *Ab hujus sellae usu dicti sunt* aediles curules, *ut distinguerentur a plebejis, et* Har. Resp. 13. *curulis* aedilitas.

CUSTODIRE. Att. xv. 13. orationem tibi misi: ejus *custodiendae* et proferendae arbitrium tuum sit. Or. ii. 2. *custodire.* literis, *est memoriae prodere.*

CUSTOS. Sen. p. Red. 11. custodes in comitiis *item* tabellarum *dicuntur amici, qui a candidatis aut iis, quorum interest, urnis et diribitoribus tabellarum apponebantur, ne fraus intercedere posset, aut sua sponte eam curam suscipiebant, ut patet e Pisoniana, c. 15. add. Viros doct. ad Varr. R. R. iii. 5. extr. et Gruch. Com. i. 3. 4.*

CYBEA. Verr. v. 17. etc. *ex quo loco apparet, onerariam navem fuisse, ad deportandas merces accommodatam, propter latitudinem, qua paene ad* κυβου *formam accedebat, ita dicta. Sic Hotom. Graeci opponunt longioribus, vocantque* στρογγυλην. *Forte est pro* Cymbea, *ut* κυβας *apud Hesych. ubi v. Albertum.*

CYNOCEPHALUS. Att. vi. 1. erat *cynocephalus* in essedo. *De Cynocephalis fabulosa sunt ap. Plin. H. N. vi. 30. Verum est, simiarum genus fuisse, quod ita appellaretur. v. Salmas. ad Solin. p. 267.*

D.

DACTYLICUS. Or. 57. *dactylicus* numerus hexametrorum magniloquentiae est accommodatior. *Dactylicus numerus non modo e pedibus dactylicis oritur, sed etiam ex reliquis, qui eodem tempore continentur, ut anapaesto, spondeo. Sic est ap. Longin. S. 38.* ῥυθμος δακτυλικος, *ubi vid. Intt. et conf. Clark. ad Homer. Iliad. T. i. p. 68.*

DAEMON. de Univ. 11. Dii, quos Graeci δαιμονας, appellant, nostri, ut opinor, Lares: si modo hoc recte conversum videri potest.

DAMNATIO ambitus. Cluent. 36.

DAMNATORIUM judicium. Verr. iii. 21.

DAMNUM, *sumtus, jactura rei familiaris, atque adeo aes alienum.* Verr. i. 12. *damna,* quae res patris ejus pertulit, praetereantur. ibid. v. 13. *damna,* quae aetatis fructu dissoluta et compensata sunt. Phil. ii. 27. *damna* aleatoria. * *genus coërcitionis, et poenae levioris, qua, v. c. Consules utebantur in Senatores, qui ipsis parere nollent.* Phil. i. 5. quis unquam tanto *damno* senatorem coëgit? aut quid est ultra pignus aut multam? Off. iii. 5. qui conjunctionem civium dirimunt, eos morte, exilio, vinculis, *damno* coërcent. * *genus injuriae.* Rosc. Com. 11. *damni* judicium, etc.

DATIO. Agrar. ii. 22. legum *datio.*

DATUM. *vid. inf. post* do.

De. Muren. 33. *de nocte* surgis, *est statim a media nocte, s. multa adhuc nocte. sic* de die, *est statim a meridie sive multa adhuc die, ut in illo,* convivari de die. *vid. Burman. ad Phaedrum iii.* 10. 20. *quamquam interdum etiam a mane esse vult Salmas. ad Solin. f.* 456. Sext. 35. *de* multa nocte vigilare. Petit. Cons. 12. ut *de nocte* domus compleatur, *int. clientibus.* * Q. Fr. ii. 1. fac ut diligenter considerateque naviges de *mense* Decembri: *alii aliter explicant.* Vatin. 15. intelligo *de* gestu: *i. e. ex gestu. Sic* ad Div. vii. 29. duos parietes *de* eadem fidelia dealbare. Phil. ii. 27. persona *de* mimo, modo egens, repente dives. * *ab* Caecin. 36. nec minus vereretur, ne contemnere Aebutium, quam ne *de eo* contemtus esse videatur. *Sed v. not.* Att. xiii. 31. *de* Pilio emit.

Debeo. ad Div. i. 1. *extr.* nos in causa auctoritatis minus habemus, quod tibi *debemus, scil. propter beneficia tua.*

Debilitare. Flacc. 30. membra *debilitare* lapidibus, fustibus; *est confringere, et eorum usum auferre. Nam* debiles *dicuntur, qui aliquo membro corporis capti sunt. v. Graev. ad Agrar. ii.* 33.

Debilitas, *de corporibus parte aliqua truncatis.* Tusc. iii. 34. Fin. v. 28. bonum integritas corporis, misera *debilitas* est.

Debilitatus. Quint. 1. veritas *debilitata* recreatur; *cum oppressa fuisset, emergit, et cognoscitur.* * *perterritus.* Or. ii. 33. *debilitati* a jure cognoscendo, voluntatem discendi simul cum spe perdiscendi abjiceremus. *Pearcius adjiciendum putat:* metu; *quod in duobus MSS. reperit, ut est aliis locis. Sed quemadmodum vulnerati et membro aliquo capti simpliciter* debilitari, debilitati *dicuntur, omisso corporis aut membri nomine, quo debilitantur; sic etiam animus* debilitatus *simpliciter dici potest, pro* metu debilitatus. * Agr. ii. 33. nervis omnibus exsectis, urbem ipsam solutam ac *debilitatam* reliquerunt. *ducta metaphora ab ea verbi significatione, de qua dixi in* debilitare.

Debitio pecuniae. Planc. 28.

Decantare. Or. ii. 18. pervulgata praecepta *decantare.* * *cantum finire.* Tusc. iii. 22. jam *decantaverant*; *tropice.*

Decantatus, *cognitus, planeque perspectus.* Or. ii. 32. omnes quaestiones percursas animo ac prope *decantatas* habere debent.

Decedere. Verr. ii. 20. Itaque Sthenius - - de provincia *decessit. Graevius probabat conjecturam Hotomanni, qui* discessit *legendum putabat, quod magistratus tantum* decedere *dicerentur. Eodem modo tentavit Graevius locum* Verr. iii. 41. negotiatores inviti Romam raroque *decedunt. Sed si attendisset vir doctissimus, facile magnam copiam locorum in ipso Cicerone colligere potuisset, ubi* decedere *de privatis dicitur.*

Decessio. Rabir. Post. 11. utrum accessionem pecuniae an *decessionem* de summa fecerit, ib. *decessionem* mille talentum esse factam. Tusc. i. 46. *decessio* bonorum, *opponitur cumulo, h. e. accessioni.* * *abitus de provincia cum magistratuum, tum privatorum.* Qu. Fr. i.1. c.1. spem maturae *decessionis* afferre. ad Div. iv. 10. *de Marcello privato:* subvereor, ne te delectet tarda *decessio.* Att. vii. 3. in ipsa *decessione* significavit, sperasse se aliquid.

Decessus, *abitus de provincia.* ad Div. viii. 10. quod ad decessum tuum attinet. Phil. ii. 38. Creta post M. Bruti *decessum* potuit liberari.

Decidere. Verr. iv. 45. *decidere* in fraudem. i. e. *facinus patrare.*

Decidere, *pacisci, transigere.* Quint. 4. per te *decidit* P. Quintius, quod dissolveret. cf. Rosc. Amer. 39. Rosc. Com. 11. Verr. ii. 32. etc. *Gron. Obs. ii.* 6.

Decipere. Rosc. Am. 40. inducere, *decipere,* destituere. *Haec tria ita differunt:* inducere *est fallere consilio dando et ad rem aliquam faciendam impellendo:* destituere *deserendo eum, qui, quia promiseras aut debebas, a te aliquid auxilii expectabat:* decipere *denique, sub utilitatis specie nocendo.* ad Div. v. 16. ea impendere reipublicae, quae qui reliquerit, nullo modo mihi quidem *deceptus* esse videatur: h. e. *nihil detrimenti fecisse, etc.*

Decisio, *pactio, transactio, atque adeo conditio transigendi.* Rosc. Com. 13. post *decisionem* veterem. Flacc. 36. *decisionis* arbiter. Provinc. Cons. 4. pactiones pecuniarum cum tyrannis, *decisiones.* etc. Verr. i. 54. negat eum sibi illa *decisione* satisfacere posse. * *de eo, super quo convenit ab utraque parte etiam in disputando.* Caecin. *extr.* nostra *decisio* de aequitate.

Declamare, *exercitationis causa dicere.* Fin. ii. 2. ad fluctum, ajunt, *declamare* solitum Demosthenem. * *etiam in vera causa.* Verr. iv. 66. qui pro isto contra me vehementissime *declamasset.* Rosc. Am. 29. quae mihi visus est ex alia oratione *declamare,* quam in alium reum commentaretur. * ad Div. iii. 11. majestas est, ne in quemvis impune *declamare* liceret.

Declamator, *rhetor.* Or. 15. *declamator* de ludo. Or. iii. 34. non eum *declamator* aliquis ad clepsydram latrare docuerat.

Declamitare. Tusc. i. 4. *declamitabam* causas. Brut. 90. commentor *declamitans,* sic enim nunc loquuntur, saepe cum M. Pisone, aut cum aliquo quotidie.

Declarare, ad Div. ii. 3. Rupae non defuit studium *declarandorum* munerum, h. e. *populo pollicendorum.* Muren. 2. in judicio consulis designati, is potissimum Consul, qui consulem *declaravit,* h. e. *creatum a populo pronunciavit.*

Decurias scribamus. (*sc. arator dicit*) Quas *decurias?* (*respondet Verres*) de cohorte mea rejicies. *Hic* decuria *non est, ut Romae, quod videbatur Hotomanno, numerus civium Rom. de conventu provinciali, quorum est, causas judicare, sed indiculus judicum delectorum ad causam aliquam cognoscendam et judicandam. Arator non postulat, ut sibi copia fiat decuriae judicum, sed ut decuria judicum scribatur et deligatur.* * *In decurias etiam distributus erat ordo scribarum, reliquorumque ministrorum, qui magistratibus apparebant: unde* Verrin. iii. 79. ad eos me scribas voca, si placet: noli hos colligere, qui - - *decuriam* emerunt. v. *inprimis Vales. ad Ammian. xxviii. 6. et alios, quos laudant viri docti ad Sueton. Claud.* 1.

Decuriare, *in decurias conscribere, quod faciebant, qui, tribuum largitione corrumpendarum causa, coitiones faciebant, unde de sodalitiis rei.* Planc. 18. doce *decuriasse* Plancium, conscripsisse populum. *ibid.* 19. tu doce Plancium sequestrem fuisse, largitum esse, conscripsisse, tribules *decuriavisse*. *Erat autem Plancius reus de sodalitiis. Sic Clodius seditionis causa dicitur homines de populi fece decuriasse.* Sext. 15. cum vicatim homines conscriberentur, *decuriarentur*. Phil. vii. 6. non rursus improbos *decuriabit?* non sollicitabit agros? *Plane sic etiam est* centuriare; *de quo supra.*

Decuriatio. Planc. 18. *decuriatio* tribulium. v. *decuriare.*

Decurio, *Senator municipalis aut colonicus.* Rosc. Am. 9. 39. Sext. 4. ad Div. vi. 18. etc.

Decurrere. Caecin. 23. ad istam hortationem *decurrunt*, i. e. *confugiunt, veniunt tandem.* Quint. 15. ad haec extrema et inimicissima jura tam cupide *decurrebat. Ducta ratio de stadio et circo. Sic est* Tusc. i. 8. Nunc video calcem; ad quem cum sit *decursum*, etc. *hinc etiam ad navigationem, ut ipsum* cursus *verbum,* (*v. in cursus*) *traducitur.* ad Div. xvi. 4. cum Mescinio quaestore te bellissime *decursurum* puto.

Decursio. ad Div. xi. 10. *decursionibus* vastare loca. *sunt incursiones, quae de montibus fiunt. Male aliquis corrigebat* excursionibus: *quae sunt Graecis* καταδρομαι, εφοδοι: *at* decursiones *sunt qui fiunt* εξ επιτυχισματος. vid. *Thuc. i. 142. et ibi Schol.*

Decursus, a, um, Quint. 31. aetas acta *et decursa.* Cato. 23. *decurso* spatio. ad Div. viii. 13. haec aetate sunt *decursa: de vitiis, quae per aetatis ipsius rationem deponi solent.* Or. i. 32. *decursa* abs te de arte: i. *explicata breviter.*

Decursus, ûs. Or. i. 1. *decursus* honorum *est, cum omnibus honoribus perfuncti sumus.* ad Div. iii. 2. *decursus.*

Dedere, *de reo.* Rosc. Am. 3. libidini alterius *dedere* aliquem, *est, condemnare, quia alteri placet. ibid.* 22. quem *dedi* putabas. cf. Quint. 18. extr. *eodem modo, quo* condonare *et*

addicere *dicitur, de quibus supra.* * Planc. 30. in qua oratione ego me ei *dedebam*, cui nil magnopere deberem ; h. e. *ei me obstrictum profitebar, ejusque me totum fore pollicebar. v. Graev. ad h. l.* * *ibid.* 37. qui vitam pro republ. *dediderunt. Sed Graev. dedit* ediderunt. * *dicitur etiam ut* dare se alicui, *pro facere, quae grata fore scis, caresser quelqu'un.* Petit. Cons. 9. salutatores cum obeunt plures competitores, et vident unum esse aliquem, qui haec officia maxime animadvertat, ei *se dedunt*, deserunt ceteros.

Dedicare, *proprie idem est, quod* consecrare : *de quo vid. supra in* Consecratio. *Hinc eleganter* Leg. i. 22. ingenium in se suum, sicut simulacrum *dedicatum* putabit. * *deferre.* Flacc. 32. *dedicare* in censu. *Docti viri laudarunt Gell. vii.* 11. *ubi vid. Gronovium, et eundem Sestert. iv.* 1. *Lips. Var. Lect. iii.* 11. *et Gron. l. c. volebant* incensum : *quod probat Mazoch. Amphith. Camp. p.* 84. *qui verbum* dedicare *interpretatur* inchoare : *quod tum demum inchoent Quirites possidere, cum in censum detulerint : male. Videtur esse propria verbi hujus significatio antiquis usitata, ut sit* dare, attribuere. *Nam et quae diis dedicantur, ea iis dantur, attribuuntur : unde mirifice confirmatur disputatio nostra in* Consecratio. *Festus :* Dedicare *est proprie dando deferre.*

Dedicatio. Dom. 48. an consecratio nullum habet jus, *dedicatio* est religiosa. *de hoc loco disputavimus supra in* consecratio.

Dedititius, *qui se in potestatem alicui, ut populo Rom. olim Campani, tradidit.* ad Brut. 3. id SCtum plerique interpretantur etiam ad tuos sive captivos sive *dedititios* pertinent.

Deducere. Rosc. Com. 12. huc omnis causa *deducitur.* i. e. *huc redit, haec est summa causae.* Or. ii. 17. odium *deducere* ad benevolentiam : *mutare in ben.* Att. ix. 19. *deducere exercitum* in hiberna. ad Div. x. 24. summam remp. in discrimen *deducere.* Acad. i. 12. dies plerosque *deduceret :* i. e. *consumeret totos.* Or. i. 8. *deducere* unde velit : i. e. *a qua sententia velit. ad* Div. i. 1. ab eo *deduci* non potest. Verr. i. 24. *deducere* ad hospitem. cf. c. 25. Acad. i. 10. in angustum *deducere.* * Agr. i. 6. *deducere* coloniam. ibid. ii. 25. agris publicis (*pro in agros publ.*) privatos esse *deductos.* * Verr. iv. 4. *deducere* testes *de provincia.* cf. Flacc. 10. 15. 19. * deduci ad aliquem *dicuntur, qui alicui erudiendi traduntur, aut certe commendantur, ut cum eo versari et ab eo discere possint. Mos enim erat Romae, ut parentes filios adolescentes alicui viro primario commendarent, ex cujus consuetudine proficerent.* Lael. 1. eram *deductus* ad Scaevolam. Coel. 4. hunc a patre continuo ad me esse *deductum* * *est etiam comitari aliquem et prosequi honoris causa.* Muren. 34. si interdum ad forum

deducimur. cf. Cato 18. * *est etiam verbum in vi civili et festucaria.* Caecin. 7. *deduci* de fundo moribus : *unde mihi videtur haec ratio dicendi ducta esse,* v. c. Verr. i. 2. a mente et consilio *deduci.* * deduci *etiam dicuntur feminae, quae concubitus causa ad aliquem in cubiculum perducuntur.* Verrin. iii. 34. qui ad istum *deduxerat* Tertiam : *cf. Torrent. ad Sueton. Caes.* 49. *quod alias dicitur* perducere. * *pro auferre, corrumpere, vulgo dicunt male* seducere. Tusc. ii. 25. cum a Zenone didicisset fortis esse, a dolore *deductus est,* i. e. *doloris sensus eum decepit et corrupit. v. Graev.* ad Herenn. ii. 25.

Deductio. *ritus in controversiis de possessionibus, quam vim civilem appellant, ut modo diximus.* Caecin. 11. *deductio* moribus fieret. * Div. i. 44. *deductio* aquae Albanae. * Verr. iii. 78. *deductiones* fiebant, *sc. pecuniae de capite vel summa.* Caecil. 10. nequa *deductio* fieret. * Inv. i. 14. non potest ex *deductione rationis* nasci judicatio : h. e. *rationibus in utramque partem afferendis.*

Deductores. *sunt clientes et amici, qui aliquem honoris causa deducunt. v.* deducere. Petit. Cons. 9. jam *deductorum* officium quo majus est quam salutatorum, etc.

Deductus, a, um. Leg. ii. 20. si in testamento *deducta* scripta non sit. *v.* Partitio.

Defatigatus. Dom. 44. licitatores *defatigati.*

Defectus, *us.* Nat. D. ii. 19. *defectibus* in initia recurrit luna.

Defectus, *a, um.* Sext. 46. ille eis, a quibus audiebatur, quotidie aliquid *defecti* afferebat. *Sed v. not.* * Att. xiii. 23. *edd. quaedam habent* defecti libri, *quod explicant* perfecti. *Sed ea lectio est absurda.* Defectus, *pro* perfecto *dici non potest. cf.* defictus.

Defendere. *propulsare.* Rosc. Am. 1. omnes injuriam novo scelere conflatam putant oportere *defendi.* Mur. 3. *defendere* pericula civium. * *tenere, tueri, conservare.* Quint. 13. ne locum suum, quem adhuc honestissime *defendit,* obtineat. Prov. Cons. 9. officium *defendere.* * Verr. iii. 90. id aliorum se fecisse exemplo *defendat : i. e. contendat, defensionis loco dicat.* * *velle aliquid, et, e republica esse, dicere, idque ut fiat, oratione aliisque modis pugnare.* Rosc. Am. 47. me - - posteaquam id, quod maxime volui, fieri non potuit, ut componeretur, id maxime *defendisse,* ut ii vincerent, qui vicerunt. * Defendere *non solum esse cum praepositione* a, *sed etiam* contra, *docent duo loci.* Or. i. 39. ad Div. xi. 27.

Defensor, *propulsator.* Muren. 2. *defensor* periculi.

Defensio. Coel. 4. est brevis *defensio ad* omnem istam orationem.

Defervesco. Coel. 18. cum cupiditates *defervissent.* ad Div. ix. 2. dum *defervescit* haec gratulatio. * Orat. 30. quantis illa clamoribus diximus de supplicio parricidarum? quae nequaquam satis *deferbuisse* post aliquanto sentire coepimus. h. e. *in eo loco nos nimis indulsisse ingenio et studio juvenili eloquentiae ingeniique demonstrandi, adeoque redundantiam ei loco inesse juvenilem et lasciviam.*

Deficio. ad Quirit. p. R. 1. ut quod odium in omnes bonos conceptum jamdiu continebant, id in me uno potius, quam in universa civitate *deficeret*, i. e. *desineret, in me ita se exsereret, ut simul consumeretur.* Har. Resp. 19. ne patres principesque auxilio diminuti *deficiantur.* Defici *et participium* defectus, *sic simpliciter dici, docuerunt Davisius ad Caesar. B. C. iii. 4. et Oudendorpius ibidem et ad Lucan. ii. 560. v. 333.* etc. * *deserere.* Verr. iii. 46. Leontina civitas me *defecit.* Verr. ii. 31. latera et vox *me deficiunt.*

Defictus. *hoc est in edd. quibusdam ad* Att. xiii. 23. libri ad Varronem non morabuntur. Sunt enim *deficti*, ut vidisti: tantum librariorum menda tolluntur. *Sed v. notam nostram ad h. l.*

Defigo. Leg. ii. 8. *extr.* quaeque augur injusta, nefasta, vitiosa, dira *defixerit*, irrita infectaque sunto. Defigi *incantationibus et veneficiis dicuntur homines, cum iis vis coëundi cum femina aufertur, ut dudum docuere viri docti. vid. Graev. ad C. Rabir. 10. Hinc augures quoque dicuntur aliquid defigere, quia defigendo potestatem agendi auferunt. Pertinet huc locus Senec. Benef. vi. 35. caput dira imprecatione* defigis. *Malebat tamen Lipsius Ep. Qu. iv.* 11. dixerit, *Davisius,* edixerit; *praeter rem, ut mihi quidem videtur.* defixerit *defendit Salmas. ad Solin. pag.* 766. *ubi plura de hoc verbo. add. Heins. ad Ovid. Heroid.* 6, 91. *Amor. iii.* 7, 29. * *pro* refigere ad Div. vii. 29. quo facilius - - te ad ver videre, et nostra *defigere* deportareque tuto possimus. *Sed quidam Viri docti hoc ipsum* refigere *pro* defigere *reponi volunt.* * Flacc. 1. spem reliquorum in vestra potestate - - *defixam* putetis. Dom. 39. doloris mei *defixum* indicium ad memoriam.

Definire, *finire.* Or. 19. similiter extrema *definiunt.* cf. Verr. iv. 52. * *deligere et destinare.* Phil. viii. 3. aedes sibi optimas, hortos, Tusculana, Albana *definiunt.* * *comprehendere, complecti.* Off. iii. 29. nam pirata non est perduellium numero *definitus*, sed communis hostis omnium. * Verr. iii. 91. cur huic praecipua lex injuriae *definitur*; i. e. *constituitur.* * Or. iii. 8. oratio eis *definietur* viris: h. e. *ii tantum inducentur.* * Nat. D. ii. 40. cursus ordinatos *definiunt.* * Div. ii. 7. ex omni aeternitate *definita* sunt fataliter.

transfunditur. v. Lambin. ad Horat. Epist. i. 5. 4. Tale vinum bibebant honestiores et delicatiores: de dolio *vinum tenues: unde a Cicerone objicitur Antonio. v.* dolium.

Degenerare a Zenone Tusc. ii. 25. *deficere ab ejus placitis, cum sis Stoicus.*

Degustare. Att. iv. 8. tu velim e Fabio odorere, et istum convivam tuum *degustes:* i. e. *expiscere, tentes.*

Dejectus. Verr. iii. 51. aratores *dejecti, coacti agros suos deserere propter damna. Sed v. not.*

Dejicio, *detraho, demo.* Tusc. i. 8. vide quantum mali de humana conditione *dejeceris.* ii. 5. quantum de doloris terrore *dejeceris.* Verr. v. 49. si metum hunc Siciliae *dejecero.* * Phil. ix. 4. *dejicere* aliquem de sententia. * dejici *eleganter dicuntur, qui spem alicujus commodi, honoris, consequendi amittunt atque repulsam ferunt.* ad Div. viii. 4. *de petitore aedilitatis:* nam M. Coelium promulgatio de dictatore subito *dejecit, dejectumque* magno clamore insecuta est. Muren. 36. Quintus Tubero Praetura *dejectus est.* Act. i. in Verr. 8. si me aedilitate *dejecissent.* * *de formulis,* de gradu, *et* de statu dejicere. *vid. in* gradus, et status. * Verrin. iv. 40. praecipitem in forum aliquem *dejicere: nostri, schleppen.* * *verbum rei militaris.* Verr. iii. 16. propugnaculum *dejicere.* * *vincere, tollere.* Tusc. iv. 37. vitia ratione a se esse *dejecta.* Top. 17. perturbationes *dejiciuntur.* * Rosc. Com. 2. haec nomina sunt *dejecta* (sc. in tabulis) illae (sc. tabulae) in ordinem confectae. *sed pro* dejecta *alii mallent* disjecta, *aut simile quid.* * Rosc. Amer. 35. habeo dicere, quem contra morem majorum, minorem LX. annis, de ponte in Tiberim *dejecerit. Seniores LX. annis in comitiis cum pontem ex uno septo in alterum transirent, dejiciebantur, ne suffragium ferrent, unde* depontani senes. * dejici *dicuntur etiam in edicto praetoris, qui vi de fundo aut alia possessione aliqua pulsi sunt.* Caecin. 8. ut, unde *dejecisset,* restitueret. *cf.* c. 11. 12. Quint. 25. * *de oculis est averto, dimoveo.* Phil. i. 1. nec a republ. *dejiciebam* oculos. cf. Verr. iv. 15. * *revello.* Quint. 6. *dejicere* libellos. sc. *quibus auctio proscripta.* * *repello, arceo.* Verr. v. 62. verbera a se *dejicere.* Phil. i. 2. jugum a cervicibus *dejicere.*

Dejunctus. Caecin. 32. *dejuncta,* interdicta: i. e. *diversa.* Univ. 5. dejuncta *opponuntur* iisdem.

Dejungere. Nat. D. i. 15. extr. *dejungit* a fabula. i. e. *eximit fabulis.*

Delabor, Att. xii. 47. eo magis *delabor* ad Clodiam, *h. e. eo magis inclino in eam partem, ut Clodiae hortos emam.* Q. Fr. i. 1. c. 6. sed nescio, quomodo ad praecipiendi rationem *delapsa est* oratio mea. * Partit. 28. in judicium *delabuntur,* i.

vet Pericli, obvio puero formoso: O puerum pulchrum! Att. ii. 14. *delicatum* convivium, *quod* ἀσελγὲς *vocat ep.* 12. Or. iii. 25. quanto molliores sunt et *delicatiores* in cantu flexiones et falsae voculae, quam certae et severae. * *concinnus, elegans.* Pison. 29. *delicatissimi* versus. * *placidus, otiosus.* Tusc. ii. 11. vita umbratilis et *delicata.* * *suavis, jucundus.* Verr. v. 40. *delicatissimum* litus. * delicatus *est etiam homo intelligens deliciarum,* (vid. deliciae) *et iis abundans.* Verr. iv. 57. populus potius haberet, quam elegantissimus et eruditissimus Verres? nimirum contra dici nihil potest. Nostrum enim unusquisque, qui tam beati, quam iste est, non sumus, tam *delicati* esse non possumus, etc. Verres haec habeat domi, etc. * E Parad. i. 3. *laudantur* delicatae paterae, *tamquam genus deliciarum in supellectili: et ita est in quibusdam libris, neque absurde. Nam* delicatum *est in his rebus usitatum Latinis, quas et delicias vocant: et* delicata *dicuntur omnia, quae ad magnificentiam et ostentationem pertinent. v. Cuper. Obs. i.* 3. *Sed altera lectio,* filicatae, *est ex melioribus et antiquioribus Codd. et ipsum quoque usitatum est in hoc genere.*

Deliciae, *elegantissima et pulcherrima supellectilis genera, ut aurum argentumque caelatum, vestes stragulae, tabulae pictae et similia.* Verr. iv. 23. Sic Haluntini, excussis *deliciis* (h. e. crustis et emblematis) cum argento puro domum reverterunt * *magnificentia et ostentatio, quae pretiosa supellectili quaeritur.* Parad. i. 2. num ullam cogitationem habuisse videntur - - aut argenti ad avaritiam, aut amoenitatum ad delectationem, aut supellectilis *ad delicias,* aut epularum ad voluptates. * *studium hujus elegantiae et magnificentiae.* Verr. iv. 57. etiamne hujus operarii studia et *delicias* perferetis? * *amores et elegantiae hominum amoribus deditorum.* Coel. 19. *init.* amores autem et *deliciae* hae, quae vocantur. etc. * *ipsi homines utriusque generis, qui amantur.* Dom. 24. cum alter se Catilinae *delicias* fuisse diceret. * *in oratione* deliciae *sunt concinnae sententiae, arguti, certi et circumscripti ambitus verborum.* Orat. 12. longissime tamen ipsi a talibus *deliciis* vel potius ineptiis abfuerunt.

Deligere, *ejicere.* Vatin. 14. subsellia dissiparit, urnas *delegerit, etc. ubi vid. Graev.* Caecin. 27. si ingressum modo *delegeris. Sic enim ibi e MS. Erf. reposuit Graevius, cum ante esset:* dejeceris. *Sed v. not. nostram.*

Delinitor. Brut. 70. judex, cujus *delinitor* debet esse orator.

Deliquesco. Tusc. iv. 17. alacritate futili gestiens *deliquescit:* i. e. *mollem se praebet.*

Delitesco. Balb. 2. in mendacio *delitescere.* Acad. iv. 5. in eorum auctoritate *delitescerit.*

DELITUS. Verr. i. 55. *delitum* tectorium. In fragm. epp. *sunt etiam* cerae et literae *delitae*.

DELUMBO. Orat. 6. *delumbare* sententias *dicitur, qui minutis numeris et oratione incisa earum vim minuit*.

DEMENTIA, *in plur. de magnificentia aedificationis*. Att. ix. 9. cave contemnas ejus *dementias*. *Sic alibi* insania *dicitur*.

DEMERE. Petit. Cons. 2. extr. qui capita *demebant*, etc. *alii legunt* demetebant : *quod probat Burmann. ad Valer. Argon. iii.* 670. *ubi haec verba confundi in libris solere docet. cf. eundem et Cl. Oudendorp. ad Suet. Cajum. cap.* 33.

DEMERSUS. Sull. 31. *demersam* patriam extuli.

DEMITTO *me, descendo, ut e montibus in valles, etc.* ad Div. xv. 4. cum me in Ciliciam *demisissem*. ad Divers. x. 8. cum in eum casum me fortuna *demisit*. * *de omni aegritudine dicitur, ut* contrahere, *unde utrumque in definitione ejus a Cicerone dicitur*. v. Tusc. iv. 6.

DEMISSE. Flacc. 10. suppliciter *demisseque* respondere. * Tusc. v. 8. humiliter *demisseque* sentire *in malam partem*.

DEMISSUS, *modestus et pudens*. Muren. 40. fit apud vos modestiae locus, sit *demissis* hominibus perfugium, sit auxilium pudori. *add.* Or. ii. 43. in Pis. 17. * *moderatus, modicus*. Or. 24. tenuis orator erit - - ornamentis verborum et sententiarum *demissior*.

DEMONSTRARE, *narrare, dicere*. Inv. i. 31. apud Socraticum Aeschinem *demonstrat* Socrates, cum Xenophontis uxore et cum ipso Xenophonte Aspasiam locutam. Verr. iv. 33. quod ab Aenea conditum *demonstrant*. ad Div. iii. 4. mihi Fabius *demonstravit*, me a te plurimi fieri. *ibid.* ix. 24. Spurinna, cum ei rem *demonstrassem*, et vitam tuam superiorem exposuissem, magnum periculum summae reip. *demonstrabat*, nisi ad superiorem consuetudinem revertisses. * *de actore, explicare, egere*. in Caecil. 13. *demonstrare* causam non posses. * demonstrare *dicitur etiam de interpretibus antiquitatum et rerum in quoque loco memorabilium*. Verr. iv. 59. nam ut ante *demonstrabant*, quid ubique esset, etc.

DEMONSTRATIO, *institutio, doctrina*. Or. iii. 55. *demonstratio* hujus generis et doctrina vulgaris est. * *interpretatio antiquitatum et rerum memorabilium*. Verr. iv. 59. itaque nunc conversam habent *demonstrationem* suam.

DEMOVEO. Caecin. 15. *demovere* de certo statu : *e gladiatoria petitum est*. Dom. 26. *demovetur* a republ. similis labes inposterum : *h. e. cavetur, ne ei in posterum accidere possit*.

DEMUM, *tandem, quaeso*. Tusc. v. 37. exilium quantum *demum* a perpetua peregrinatione differt.

DENARIUS, *est numus, qui, cum sestertius duos asses cum dimidio valebat, decem asses aequabat, postea sedecim, cum unius sestertii quatuor asses erant. respondet Graecorum* drachmae.

Quint. 4. Decidis statuisque tu, quid iis *ad denarium* solveretur : h. e. *quid et quantum solvendum esset, si pro numis Gallicis, qui erant in rationibus, et debebantur, solverentur numi Romani; quantum efficeretur, si summa numorum Gallicorum, quae debebatur, ad denarios redigeretur.* v. *Gron. Sest. iii.* 10. *Sic* Att. ii. 6. *opponuntur* denarius et cistophorus : *h. e. numi Asiatici et Romani.*

Denegare, *plane negare.* Att. i. 1. Aquillius *denegat,* (*sc. se petiturum*) et juravit morbum, et illud suum regnum judiciale opposuit.

Denicales, *feriae mortuorum : de quibus Cicero* Leg. ii. 22. *sic :* nec vero tam *denicales,* quae a nece appellatae sunt, quia residunt mortui, quam ceterorum coelestium quieti dies, feriae nominarentur, etc. - - Eas in eos dies conferre jus, quibus nec ipsius nec publicae feriae sunt. *Viri docti laudant Gell. xvi.* 5. cf. *Kirchmann. de funerib. iv.* 1.

Denique, *ut paucis me expediam.* Verr. ii. 51. negant id Syracusani per religiones sacrorum ullo modo fieri posse : fas *denique* negant esse. *vid. de hac vi verbi Graev. ad Sueton. Aug.* 23. *Duker. ad Flor. i.* 16. *etc.* * *Sed quod Graevius sic esse putat etiam* ad Div. x. 10. *in his verbis :* is enim *denique* mihi honos videri solet, qui, etc. *In eo errat. Nam in his* denique *est* demum. *Sic in* Sall : ea *demum* vera voluptas est. Denique *pro* demum *passim obvium.* ad Div. ix. 14. tantum accessit, ut mihi nunc *denique* amare videar, antea dilexisse. cf. ad Att. viii. 8. *v. Vallae Eleg. L. L. viii.* 8.

Denotare, *significare.* Manil. 3. quod is una significatione literarum cives Rom. necandos trucidandosque *denotavit.*

Denotatus, *cognitus et perspectus ; quod, quae notamus, ea facile agnoscimus et reperimus.* Acad. iv. 18. sapientem, cum ei res similes occurrant, quas non habeat *denotatas,* retenturum assensum.

Densus. ad Att. vii. 1. ubi sunt illae *densae dextrae.*

Dentatus. ad Q. Fr. ii. 15. charta *dentata* res agetur. *h. e. dente polita et laevigata. Plin. H. N. xiii.* 12. scabritia chartae laevigatur dente conchave.

Denudare bonis, i. e. *privare.* ad Div. xii. 15.

Denunciare *dicuntur, qui aliquem jubent esse paratum ad rem aliquam, quae interdum diserte adjicitur, interdum omittitur, et e vicinia verborum supplenda est.* Verr. i. 19. ii. 27. Rosc. Am. 38. *denunciare* alicui testimonium. *Sed simpliciter* denunciare, *eodem sensu,* Flacc. 15. Verr. ii. 4. *ubi vid. Graev.* Dom. 45. Cum tribunus, vel *denunciare,* vel cogere potueris, *int. pontificibus, ut convenirent.* Caecin. 32. Caecinae *denunciabas, int. controversiam. ad* Div. xi. 2. *denunciat* veteranis, *sc. ut conveniant, eos convocat.* conf. v. 11. * *hinc dicitur etiam pro* minari. Att. xv. 20. genus illud interitus

Deportare. ad Att. vi. 1. benevolentiam de provincia *deportare. et sic saepe est ap. Cic. Sed etiam saepe simpliciter* deportari *dicitur, quod de provincia asportatur.* Flacc. 15. Muren. 5. aut in Asia susceptum, aut *deportatum* ex Asia flagitium ac dedecus. *Gron. Obs. i.* 12. *itaque etiam de exercitu dicitur. vid. Drakenb. ad Liv. xxxix.* 38. * Verr. iii. 14. frumentum *deportare, int. de area.*

Deposcere. Rosc. Am. 34. partes sibi *deposcere.* Senat. p. R. 13. altera me *deposcere* putabatur, *sc. ad mortem, ut me interficeret.*

Depositus, *desperatus. proprie de aegrotis, quos medici deponunt, quod desperant curari posse.* Verr. i. 2. *deposita* reip. pars.

Depravatio verbi. Partit. 36. *est falsa interpretatio et calumnia.*

Deprecor. ad Div. viii. 1. *in hoc* te *deprecor.* Muren. 1. quae *deprecatus* ab Diis sum. * Quirit. p. R. 3. me a vobis *deprecatae* sunt. Sull. 26. *deprecari* vitam alicujus ab aliquo. Agr. ii. 36. nullae sunt imagines, quae me a vobis *deprecentur.* * Partit. 39. erit *contra* acerbitatem verborum *deprecandum.*

Deprecatio. Rosc. Com. 16. *deprecatio* Deorum, *est in jurejurando ea, quam* Dom. 57. devotionem capitis *appellat.*

Deprehendo, *convinco.* Flacc. 16. in minimis rebus magnas res vidi *deprehendi* ac teneri. *et sic saepe.* * Or. i. 48. *deprehensum,* inquit Antonius, me plane video. Verr. iv. 12. tum se *deprehensum,* negare non potuisse.

Depressus. ad Div. x. 32. *depressus* in ludum, *qui coactus est in ludum gladiatorium se conferre et gladiator esse.*

Depugnare, *verbum in gladiatoria re.* Tusc. ii. 17. sontes ferro *depugnant.* ad Div. x. 32. cum bis *depugnasset. da er sich zweymahl losgefochten hatte.* Phil. v. 7. L. frater, gladiator Asiaticus, qui mirmillo Mylasis *depugnarat,* etc. *hinc de omni pugna singulari.* Fin. ii. 22. Torquatus cum Gallo *depugnavit* provocatus. *item de omni pugna et contentione.* Planc. 38. si semper cum iis, quibuscum aliquando contendimus, *depugnemus.*

Depulsio. Invent. i. 10. intentionis *depulsio* quid? Nat. D. ii. 31. lex est recti praeceptio, pravique *depulsio: Verbot.*

Derelinquo, *omitto, in molliorem partem.* Caecin. 35. extr.

Deridere, *ludere, ita agere, ut homines ridere videare.* Verrin. i. 56. *deridet,* cum sibi ipsum jubet satisdare Rabonium.

Deripere, *detrahere.* Offic. iii. 10. *deripere* alteri, jus non est. Verr. iv. 50. *deripere* de manu. Fin. i. 13. falsarum opi-

niorum temeritate *derepta.* Sul. 1. *deripere* de auctoritate alterius. Prov. Cons. 6. hos vos *deripiendos* de provinciis non putaretis. *Caveant tirones, ne* deripere *et* diripere *confundant, quod a Nizolio factum est. Sic aliud est* destringere, *aliud* distringere, etc. deripere *est de loco aliquid rapere,* diripere *in diversas partes rapere. v. Drakenb. ad Sil. x.* 318. *et quos ibi laudat.*

Derivare. Tusc. v. 25: in suam domum nil *derivare:* h. e. *avertere.*

Derodere, *pro corrodere.* Divin. i. 44. *v. tamen not.*

Derogare, *est nova rogatione aliquid de superiore lege demere, ei vim adimere. dicitur autem ordinarie* derogare legi *vel* de lege, *quod nemo ignorat. Sed est etiam sic :* lex derogatur. Cornel. i. fr. saepe SCta fiunt, ut nuper de ipsa lege Calpurnia, *quae derogaretur. Sic habet etiam Ulpianus :* Lex rogatur - - abrogatur - - derogatur ; *quem locum vid in Fabro. Est sic etiam metaphorice.* Quint. 23. *fides* multis locis cognita, ne perfidia Naevii *derogetur,* laborant.

Derogatio. ad Herenn. ii. 10. *de lege.*

Deruo. Att. xvi. 11. de laudibus alicujus cumulum *deruere.*

Descendere *dicuntur Romani honestiores, cum in forum, curiam, campum eunt, quod ii solebant in montibus habitare, qui salubrius habitabantur, ea loca autem in vallibus, inter montes, erant : item in universum, cum in publicum prodeunt.* Phil. viii. 2. Consul se cum praesidio *descensurum* dixit. Rosc. A. 46. *descendere* de palatio et aedibus suis. Phil. ii. 6. hodie non *descendit* Antonius. Or. ii. 66. *descendere* in forum. Offic. iii. 20. *descendere* in rostra : *quamquam ibi Gronoviana habet :* escendere, *quod magis placet. Sed quoniam Romae usitatum erat dicere* descendere in forum ; *propterea etiam de aliis urbibus dicitur, ubi similis ratio non subest.* Verr. ii. 38. postridie mane descendit Verres, *sc. in forum Thermitanum.* * *hinc etiam ducta haec ;* Coel. 1. *descendere* ad accusationem. Muren. 28. *descendere* ad accusandum. cf. ad Div. viii. 8. * descendere aliquo *dicuntur etiam, qui statuunt ea facere, quae inviti faciunt, ad extrema veniunt, ad quae demum venitur, cum leniora non sufficiunt aut valent.* Verr. i. 38. quo ego vellem *descensuros,* h. e. *gravissima se facturos.* ad Div. x. 33. *descendere* ad extrema. Att. ix. 18. ad omnia *descendere, est omni vi et acerbitate uti.* ad Div. viii. 8. alteram ad conditionem *descendere* vult Caesar. * Verr. ii. 72. placet mihi ista defensio : *descendo. ich lasse mich darauf ein.*

Descisco. Fin. iii. 18. *desciscere* a vita, *i. e. seipsum interficere.* Tusc. iii. 2. *desciscere* a natura. Acad. iv. 15. cum captiosas interrogationes dissolvere non possunt, *desciscunt* a veritate.

Describere, *dividere, distribuere in partes.* Agr. ii. 29. in jugera dena *describat*. Phil. xiii. 5. *describite* illud septies millies ita. Cluent. 32. non Archimedes potuit melius *describere*. ad Div. xvi. 11. Italiae regiones *descriptae* sunt, quam quisque partem tueretur. cf. Verr. i. 14. etc. *Graev. ad Caton.* 17. *Att. i.* 2. Leg. iii. 19. populus *descriptus* ordinibus, censu, etc. *add. Burm. ad Suet. Tib.* 30. * *Dialectici dicuntur* describere, *cum formas et genera rerum constituunt: item in partitione. Sic* Rab. Post. 15. descripta, *opponuntur* universis. Or. ii. 33. *descripta* generatim; *pro quo mox :* in certa genera coacta. *ibid.* ut quae sint in jure, vel apte *describere*, vel ornate illustrare, possit. *ibid.* 71. in multa genera *describere*. * *ab hac dividendi significatione multae formulae dicendi ducuntur, quas ita possis interpretari, ut nulla divisionis mentio fiat : sed semper ad divisionem aliquam respicitur. Sic* Verr. v. 25. *describere* civitatibus summas pecuniarum. ad Div. xii. 1. pecuniae maxime *describuntur*. ad Q. Fr. i. 1. c. 1. vectigal *describere*. *In quibus omnibus* describere *explicari potest* imperare, *sed, ut intelligas, imperatum esse ita, ut sit constitutum simul, quantum quaeque civitas daret. simile est, quod dicitur pro dividere largiendo, item largiri.* Verr. iii. 92. Off. i. 34. jura *describere*. Verr. v. 11. *describere* jura aequitate. Leg. ii. 5. jura sunt varie et ad tempus *descripta* populi. Off. i. 16. quae *descripta sunt* legibus et jure civili, haec ita teneantur, ut sit constitutum. Sext. 42. nondum *descripto* jure civili. Acad. iv. 36. officia *describere*. Jura describere *idem est, quod* jura dare, constituere; *sed propterea* jura describere *pro* dare *dicitur, quia in juribus dandis discrimen servatur* ordinum, *aetatum, etc. quamquam in nonnullis harum formularum etiam respici potuit ad illam alteram significationem, qua pro* definire *dicitur.* Verr. ii. 53. *describebat* censores binos in singulas civitates : *h. e. faciebat, creabat, ut eodem capite est : sed* describere *est pro* facere, *quia censores caxae facti sunt* (c. 55.) *ita, ut totus ille numerus censorum civitatibus distribueretur, et singulae binos acciperent.** describere *est etiam* definire : *unde, de quo* definire *dici potest, de eodem etiam* describere *dicitur.* Or. i. 49. *describere* finibus ingenii sui, etc. * describere *dicuntur etiam mathematici, cum formas geometricas scribunt.* Cato. 14. * describere *aliquem dicunt, qui eum quidem non nominant, sed ita de eo loquuntur, ut facile intelligi possit, de quo sermo sit. unde pro significare reperitur. in qua ratione dicendi saepe accedit ista vis, ut contumeliae causa id fieri innuatur.* ad Qu. Fr. ii. 3. Crassum *descripsit*. Mil. 18. videlicet illi me latronem *describebant*. Sull. 29. quia sunt *descripti* consulares : *h. e. ab accusatore oratione designati.* Pison. 28. non mehercule contumeliae causa *describam* quem-

quam, praesertim ingeniosum, etc. Phil. ii. 44. ista tua minime avara conjux, quam ego sine contumelia *describo*. *pro accurate explicare et exponere* est ad Div. viii. 8. quae res quam vehementer ad me pertineat, in literis - - *descripsi*.

Descriptio, *distributio*, Offic. i. 7. privatarum possessionum *descriptio*. Flacc. 14. in *descriptione* aequabili sumtus. Off. i. 27. est decori *descriptio* duplex: *h. e. in duas formas distribuitur*. Tusc. v. 24. *descriptio* expetendarum fugiendarumve rerum. * *ordo, qui sc. ab apta distributione rerum et partium pendet: die Einrichtung und Ordnung*. Off. i. 39. aedificandi *descriptio*. Or. ii. 9. aut si via ulla traditur - - *descriptionis* atque ordinis. Cato. 17. atqui ego ista sum dimensus, mei sunt ordines, mea *descriptio*: multae etiam istarum arborum mea manu sunt satae. Sext. 65. *descriptio* civitatis. Leg. iii. 2. magistratuum *descriptione* omnis reip. moderatio continetur. Acad. i. 6. *descriptio* naturae, item artis. * descriptio *etiam dicitur, eodem modo, ut* descriptus, *cum homines centuriantur et decuriantur, de quibus suo loco dictum est*. Planc. 18. decuriatio tribulium, *descriptio* populi, suffragia largitione devincta. * *de formis geometrarum, ut* describere. Tusc. i. 17. nisi quid erat numeris aut *descriptionibus* explicandum.

Descriptus, *divisus, ad certas partes aut classes redactus, constitutus*. Catil. ii. 6. quemadmodum ei esset ratio totius belli *descripta*. Att. xvi. 5. o! dies - - lepide *descriptos*, etc. v. *describere*. * *ordine factus*. Fin. iii. 22. natura nihil est aptius, nihil *descriptius*. Hinc Or. 59. *descriptus* ordo verborum *est, certus, aptus*. * Har. R. 28. suffragia *descripta* tenentur a paucis: h. e. *pauci quidam et potentes homines ita habent in sua potestate suffragia centuriarum et tribuum, ut cuique imperent, cui suffragium dare velint. v. Graev. ad h. l. male olim legebatur* districta; *quod, ut cetera hujusmodi, servavit nova Italorum editio Nizoliani thesauri*. * Planc. 20. vocatae tribus, latum suffragium, *descriptae* tribus, renunciatae. *Nihil hic interpretes. E Cod. Erf. notat Graevius* diribitae. *Sed ea lectio nihili est*. Diribitio *enim refertur ad tabellarum distributionem: quid autem* diribitio *post suffragia lata? Cogitabam aliquando* diremtae: *ex quo fieri potuit* diribitae: *Sed* descriptae *etiam explicari potest. Nempe post lata suffragia et diremta, punctis notabantur in tabulis, unde* punctum *pro* suffragio. *v.* punctum. *id dici commode posse putem* tribus describere. Describere *dici pro* in tabulas referre, *docet Schulting. ad Calpurn. Declam. subjectam Quinctilianeis p.* 794. * Dom. 5. cum decuriatos ac *descriptos* haberes exercitus perditorum: *in quo descriptus idem est, quod decuriatus. nam* describuntur *milites, cum decuriantur aut centuriantur, sc. in decurias et*

centurias. pro describere, *hoc sensu, dicitur etiam* conscribere, Planc. 18. nam cum decuriantur, *conscribuntur; sc. in decurias.* v. conscribere.

Deserere. Att. iii. 19. non *deseram* preces fratris, nec ceterorum promissa, nec spem uxoris, nec obsecrationem filiae, nec fideles literas tuas. Tusc. i. 46. tardius *deseret* fama Curtium.

Deservire, *in bonam et malam partem dicitur.* Verr. iii. 98. si vobis *deserviunt* suo labore. Sull. 9. si vigiliae meae *deserviunt* amicis. Partit. 20. *deservire* rebus sacris. i. e. *studiosum esse religionis.* Offic. i. 30. cuivis *deserviunt.* dum, quod velint, consequantur. ad Div. xii. 2. *deservire* latroni, etc.

Desiderabile *opponitur ei, quo facile careas.*

Desidere, *verbum proprium de labe terrae.* Div. i. 35. 43. *Utitur eodem verbo de hac re Livius xxxii. 9. ubi v. Drakenb.*

Desidiosus. Or. iii. 23. *desidiosa oblectatio tribuitur iis, qui toti sunt in literis, nec rempublicam curant.*

Designare. Nat. D. i. 13. Aristoteles quodam loco mundum *designat* Deum. *ibid.* 11. Anaxagoras omnium rerum descriptionem et modum mentis infinitae vi ac ratione *designari* et confici voluit.

Designatio, *dispositio, collocatio.* Att. iv. 4. offendes *designatione* Tyrannionis mirificam librorum meorum bibliothecam.

Designator. Att. iv. 3. post has ruinas desertus a suis vix jam Decimum *designatorem,* vix Gallium retinet. Designator *est curator et arbiter ordinis et loci in ludis et spectaculis, h. e. qui unicuique suum locum designat, quod genus hominum nos Marschaelle appellamus; item in certaminibus, qui leges et praemia dant agonistis. de his v. Budaeum, Lipsium, Fabrum, quos laudat Graev. ad h. l. et hinc Lexicon Fabri.*

Designatus. *de magistratibus recens creatis locus classicus est* Muren. 1. Consul *designatus* a populo suffragiis, declaratus autem vel renunciatus ab alio consule voce. *hinc eleganter* Cluent. 11. *designatus* reip. civis, *de infante concepto matris utero, sed nondum nato. * expressus, significatus.* Or. i. 23. verbis *designata. * constitutus, descriptus.* Nat. Deor. iii. 35. resp. ratione et disciplina *designata.* Divin. i. 38. neque dii ignorant, quae ab ipsis constituta et *designata* sunt.

Desino. ad Div. vii. 1. libenter mehercule artem *desinerem. Sic et alii locuti. v. Heins. ad Ovid. Art. Am. ii.* 726. *Torrent. ad Suet. Tib.* 37. Acad. iv. 25. *desine,* quaeso, communibus locis: domi ista nascuntur.

Desperare. Cluent. 25. *desperare* saluti. Sen. p. R. 14. *desperare* suis fortunis. Pis. 34. cum oppido *desperassent.* Mur. 21. sibi ipsi *desperare.* ad Q. Fr. i. 2. sive instituimur,

sive *desperamur*. ad Div. xii. 14. quam valde *nos* et *remp. desperarint*. Divin. ii. 21. non *despero* ista esse vera.

DESPERATIO. Sen. p. R. 3. Mur. 25. *desperatio* reipubl. *i. e. de salute reip. de republica.*

DESPERATUS. Verr. ii. 41. *desperatissimum* perfugium : h. e. *quo, qui de causa sua plane desperant, aliudque perfugium non habent, confugere solent.*

DESPICERE. Rosc. Am. 8. simulatque ille *despexerit*. *Graevius sic interpretatur : simul ac coeperit oculos tot negotiis intentos movere, ut circumspiciens : despicere est videre. Male, mea sententia.* Despicere *non est* videre simpliciter, *sed* desuper videre, deorsum spectare, *unde ipsa contemnendi vis ducitur. Neque tribus illis locis, quos attulit, confirmari potest,* despicere *esse pro* videre simpliciter. *Nam primus* ex Har. Resp. 15. tollam altius tectum, non ut ego te *despiciam*, etc. *manifeste contra est, et ibi* despicere *illam deorsum spectandi vim habet. de altero* ex iv. de Fin. *mox dicemus. in tertio ex Sueton. Neron.* 19. *est* dispicere : *quod a* despicere *differt, ut suo loco docebimus, neque adeo huc pertinet : quamquam hic tantum est operarum vitio. nam Graevius voluit :* despicere, *ut est in ejus Suetonio. Sed ibi rectius legitur* dispicere, *cum Celeb. Burmanno et aliis.* Despicere h. l. *idem est, quod aliis locis Cicero dicit :* dejicere oculos ; *quod faciunt, qui alicui rei attendere desinunt. v.* dejicere. * Fin. iv. 23. catuli, qui jam *despecturi sunt*, caeci aeque et ii qui modo nati. *ibid.* 24. catuli aeque caeci priusquam *despexerunt*. *Sed post Lambinum Davisius recte vidit legendum esse et reposuit* dispecturi, *et* dispexerunt : *de quo verbo post dicetur. Verba hujus generis confundi, cum ab interpretibus, tum a librariis, notissimum est. Sic* degredi, digredi, destringere, distringere, etc. *v. Burmann. ad Sueton. Neron. l. c.*

DESPICIENTIA. Off. ii. 11. *despicientia* animi : h. e. *quae est in animo, qua utitur animus.*

DESPONDERE, *spondendo polliceri : unde filios et filias despondere parentes dicuntur, quia interrogati :* spondes ? *respondent :* spondeo. *sed singulare est ap. Coelium* ad Div. viii. 7. *de sponso : despondere* sibi filiam alterius. * *hinc ad alia traducitur, fere pro destinare.* Att. xi. 6. L. Lentulus sibi Caesaris hortos et Bajas *desponderat :* i. e. *sibi pactus erat, aut certe speraverat, victo Caesare, a Pompejo praemii loco sibi destinaverat. ibid.* xiii. 12. illam περι τελων συνταξιν Bruto *despondimus ; destinavimus inscribere Bruto*. ad Div. xii. 9. haec spes *despondetur* anno consulatus tui ; *omnes putant, te demum consule, tale quid sperari posse.*

DESPONSUS, *destinatus, speratus*. Har. Resp. 3. *desponsum* et destinatam laudem alicui praeripere. Prov. Cons. 15. ut

provinciam *desponsam*, non decretam habere videatur. Att. i. 16. *desponsam* homini jam Syriam ademi.

Destinatus. Tusc. ii. 2. certis *destinatisque* sententiis addicti.

Destituo, *constituo*. Verr. iii. 26. *destitui* alios in convivio. *Sed inest significatio contumeliae*. Verr. v. 42. nudus paene est *destitutus*. *v. Graev. ad Ep. ad Div. ix.* 22. *Hinc est in sensu obsceno ad Div. l. c.* ita *destituit* me nudum, *sc. comprimendi causa. v. in* destitutus. * *exponere aliquem periculis, alterius potestati obnoxium reddere*. Phil. v. 12. qui ne sorti quidem fortunas nostras *destituit*, sed libidini cujusque nos addicit. *Non erat, quare Graevius* destinavit *legeret. v.* destitutus. *Scil. res destituitur, ponitur in medio, de qua sortitio fit, ut cedat ei, cui sorte obvenit.* * *relinquere, deserere.* Att. iii. 15. Italiam in me erectam, *destitui* ac reliqui. * *decicere promissis, fallere, inprimis in re pecuniaria, cum alicui promittimus pecuniam, deinde negamus daturos. v.* destitutus. Cluent. 26. queritur se ab Oppianico *destitutum esse*. Rosc. Am. 40. Roscius socios induxit, decepit, *destituit*. cf. Phil. ii. 38.

Destituo, *in re pecuniaria est, cum aliquis pecuniam, quam pollicitus est se daturum, non dat.* Quint. 16. hac *destitutione* perculsus, etc. *cf.* c. 5. *et* Cluent. 26.

Destitutus, *desertus*. Caecin. 32. nudus in causa *destitutusque*. Verr. ii. 30. solus *destitutus*. *at* v. 42. nudus paene est *destitutus*, *significat, ei discissas et laceratas esse vestes a lictoribus, ut virgis caederetur.* * *deceptus ab eo, qui promisit aliquid, pecuniam, etc.* Off. i. 10. cui promissum sit, si se *destitutum* queratur. Quint. 16. multis vadimoniis, desertis, saepe illusi ac *destituti*. Q. Fr. i. 3. amicorum consilio, promissis, praeceptis *destitutus*. *Ceterum id dicitur duobus modis; nam una ratio ducitur ab eo sensu, cum pro* desertus *dicitur, ut in illo,* promissis destitutus; *altera inde, quod qui desertus est, expositus est injuriis fortunae, inimicorum, ut in hoc:* consilio et praeceptis destitutus. * *pro* constitutus, *sed in partem deteriorem*. ut Sull. 32. In hac fortuna misera *destitutus*.

Destringo, *detraho, traho ex aliquo loco*. Off. iii. 31. confestim gladium *destrinxit*. in Tog. Cand. conantur in rempubl. sicas *destringere*. *Vulgo legunt* distringere, *in utroque loco. sed hodie nemo dubitat in his literis paullo versatior, in hac formula, et omnibus, in quibus detrahendi vis exprimenda est,* destringere *rectum esse, non* distringere. *Confundi verba, quae ab his syllabis incipiunt, jam in* despicere *dictum est. de hoc verbo inprimis vid. praeter Gronov. ad Liv. xxvii.* 13. *Duker. ad Flor. ii.* 2. *Drakenborch. ad Sil. xvii.* 164. *et quos ibi laudat.* Destricti *gladii sunt* Catil. iii. 1. Sext. 35.

Desuefactis a concionibus. Cluent. 40.

Desultorius, *intell. equus, a* desultore, *quod erat genus equitum, qui in circo equos plures capitibus junctos agitabant ita, ut in medio cursu ex uno in alterum se trajicere possent.* Muren. 27. qui mihi videtur praetorius Candidatus in consularem, quasi *desultorius* in quadrigarum curriculum, incurrere. *Graevius laudat Sueton. Caes.* 39. *et ibi Torrent. cf. Salmas. ad Vopisc. Carin. c.* 19. *p.* 845. *sq.*

Desum. Phil. ii. 29. cur ei bello propter timiditatem *defuisti.* Q. Fr. ii. 6. huic convivio Q. frater *defuit.* Att. iv. 11. non vereor, ne mihi sermo *desit abs te,* quo magnopere delector. Or. iii. 4. nec in Antonio *deesset* hic ornatus, etc. Q. Fr. ii. 6. se illi non *defuturum* affirmavit: *h. e. se eum accusaturum, per ironiam venustam.*

Detergere. Att. xiv. 10. sed primo anno lxxx. *detersimus:* i. e. *cepimus ex tota summa octoginta sestertia.*

Determino. Orat. iii. 44. quod dicit, spiritu non arte *determinat:* i. e. *orationem in pronunciando non eo loco incidit, ubi ipsa sententia desinit, sed ubi spiritus, adeoque saepe alieno loco.* Div. i. 12. omnia fixa tuus glomerans *determinat* annus; h. e. *haec omnia rata facit extremus annus tuus.*

Deterrere, *dissuadere, dehortari.* Att. xi. 8. neque te *deterreo,* quo minus id disputes, scribasque ad me quam saepissime. *Et sic aliis locis. v. etiam Bronkhus. ad Tib. i.* 3. 13.

Determinatio, *finis.* Inv. i. 52. Nat. D. ii. 40.

Detestari, *deprecari, a se aut ab alio remotum cupere, deprecando, negando, aut alia ratione.* Catil. i. 11. ut prope justam patriae querimoniam a me *detester* ac deprecer. Att. ix. 10. cum tu ad me quaedam γενικώτερον scripsisses, et ego mihi a te quaedam significari putassem, ut Italia cederem; *detestaris* hoc diligenter: i. e. *remotam a te hanc opinionem vis, negas te id significasse,* * *hinc in malis auspiciis et ominibus dicitur, cum ea dicimus, quibus mala impendentia averti posse credunt superstitiosi homines: de quo vid. Casaub. ad Theophr. c.* 16. Vatin. 16. si vitant te, fugiunt, audire te nolunt. cum viderunt, tamquam auspicium malum *detestantur. unde illud dicitur in Pison.* 40. omnes memoriam consulatus tui, facta, mores, faciem denique ac vocem a republica *detestantur: sc. tamquam malum auspicium et omen.* * *Ceterum quoniam illa detestatio auspicii et ominis fit avertendi mali causa, propterea dicitur pro avertere, adeoque etiam de diis ipsis, cum sit proprie hominum.* Phil. iv. 4. O! dii immortales, avertite et *detestamini* quaeso hoc omen.

Detestatio, *expiatio, deprecatio.* Dom. 55. cum pro *detestatione* tot scelerum, unam aram nefarie consecrarat.

Detraho. Tusc. iv. 11. haec *detrahenda* opinio est: *eximenda ex animo.* Prov. Cons. 1. qui ex provinciis *detrahendi sint.* 8. *detrahebant* illum ex Gallia: *h. e. censebant, ei successorem vel invito dandum: dicitur in malam partem.* Planc. 4. est haec conditio hujus principis populi - - posse suffragiis vel dare, vel *detrahere*, quod velit cuique.

Detorquere particulam. Tusc. v. 20.

Detrudo, *differo.* Att. iv. 17. comitia in adventum alicujus *detrudere. cf.* Q. Fr. ii. 13. * *ablego, amando.* Or. i. 28. qui non potest - - hunc ad id, quod facere possit, *detrudendum* puto. * *verbum praetorium in interdicto, cui postea substitutum* dejicere. Caecin. 17. poterisne dicere, *dejectum* esse eum, qui tactus non erit? Quid? *detrusum* dices? nam hoc verbo antea praetores in hoc interdicto uti solebant - - neminem *statu detrusum*, qui non adhibita vi manu demotus et actus praeceps intelligatur.

Devenire, *pro venire quo.* Verr. v. 48. *v. not.*

Deversari. Verr. i. 25. Rubrium - - parum laute *deversari* dicit: *er logire zu schlecht.*

Deversor, *qui in caupona aut alio quo loco deversatur.* Inv. ii. 4. caupo, cum quibusdam *deversoribus* illum, qui ante exierat, consequitur.

Devertere. Verr. i. 6. ad hospites meos ac necessarios *deverti* potius. *Sic utrumque verbum e Mss. scribitur. Male vulgo* diversari, diverti, *ut* diversorium *pro* deversorium, *v. Heinsius ad Ovid. Amor. ii. 6. 9. et praeterea quos laudat Burm. ad Petron.* 10. *Scil.* deverti *est aliquo se convertere, in quo tamen etiam respicitur ad locum unde veneris: sed* diverti *dicitur de duobus, qui diversam viam instituunt, unde ipsum* diversum *est, et illud* diversi abiere, divortium, *etc.*

Devincio, *de periodis.* Brut. 37. verba comprehensione *devincire.* Or. 25. nec acervatim multa frequentans una complexione *devinciet.* v. Vincire. * *Eleganter hoc verbum dictum est in hoc:* Fat. 9. qui introducunt causarum seriem sempiternam, ii mentem hominis, voluntate libera spoliatam, necessitate fati *devinciunt.* * *retinere in audiendo, attentum reddere.* Brut. 80. duo summe tenuit, ut et rem illustraret disserendo, et animos eorum, qui audirent, *devinciret* voluptate. * *in potestatem suam redigere, ut nocere nobis non possit.* Pison. 13. *de Pompejo*, qui omnes omnium gentium partes tribus triumphis *devinxerat*, is se in publico statuit tuto esse non posse. * *Ceterum eae formae dicendi frequentes sunt, cum* devincire *eo sensu dicitur, quo* obligare, obstringere, *ut* ad Div. xiii. 7. summo beneficio tibi tuisque in perpetuum *devinxeris. de qua metaphora dicemus aliquid in* obligare. *Huc etiam illud refer* Dom. 51. si sedem ipsam ac templum publici consilii religione

Devovere, *proprie idem est, quod* vovere. *vid. v. c.* Off. iii. 25. *deinde est certis ritibus se morti, s. Telluri et diis manibus, consecrare, pro salute reipubl. et pernicie ejus aliqua et calamitate avertenda: de quo est locus classicus ap. Liv.* viii. 9. 10. Fin. ii. 19. cum se Decius *devoveret. unde illi etiam* caput suum devovere *dicuntur, qui se aut periculis maximis intrepide pro patria objiciunt, ut faciunt, qui se devoverunt:* Quir. p. Red. 1. cum me fortunasque meas pro vestra incolumitate, otio, concordia *devovi: aut votum faciunt, in quo caput suum, tamquam hostiam, Diis offerunt, cujus exemplum egregium est pr.* Dom. c. 57. *ducitur hinc etiam lusus ille Ciceronis* Phil. xi. 6. videte etiam P. Decii auctionem: qui majorum suorum vestigia persequens, pro alieno se aere *devovit.* * Divin. i. 48. hinc Remus auspicio se *devovet:* h. e. *auspicio capiendo se accingit. ex Ennio.*

Devotus, *destinatus.* Harusp. R. 3. Clodius, *devota* Annio hostia et constituta: h. e. *quem certo video ab Annio Milone interfectum iri.*

Deus, *qui in aliquo genere insigniter excellit.* Or. i. 23. ii. 42. * *benefactor.* Quir. p. R. 5. Lentulus consul, parens, *deus,* salus vitae nostrae. * Deus *est etiam de feminis.* Tusc. i. 47. *de Junone.* cf. Invent. ii. 31. *Sic etiam Graeci* θεός.

Dextella, *amicus fidelis.* Att. xiv. 20. Q. filius Antonii est *dextella.*

Diadema, *est fascia alba, qua caput redimire reges olim solebant; unde insigne regiae potestatis putabatur. Itaque etiam Ciceroni, ut ad Atticum scribit, fasciae cretatae Pompeji in cruribus displicebant, quod potentiae parum civilis cupiditatem significare videbantur. Male quidam interpretantur.* coronam, *quae hodie ejus vim obtinet.* Phil. ii. 34. sedebat in rostris collega tuus, amictus toga purpurea, in sella aurea, coronatus (*hic nil regium, et tamen coronae mentio:*) adscendis, accedis ad sellam, *diadema* ostendis. gemitus toto foro - - tu *diadema* imponebas cum plangore populi. *v. Cuper. Obs. i.* 6. *Casaubon. ad Sueton. Caes.* 79. *Ciampin. oper. Musiv. c.* 14. *p.* 110. *etc.*

Diaeta, *lenia remedia, inprimis illud, quod dies et tempus affert: opponitur* vis. Att. iv. 3. *diaeta* curari incipio, nam chirurgiae taedet.

Diarium. Att. viii. 14. iis *diariis* Caesar militum celeritatem incitat, ut timeam, ne citius ad Brundisium, quam opus sit, accesserit. *Diaria* h. l. *sunt stipendia aut praemia in singulos dies promissa, sc. si celeriter ire pergant. Nam quicquid datur in dies singulos, diarium dicitur. Servorum quoque sunt diaria,* i. e. *cibi in dies singulos assignati, prout se fidos praestiterint. vid. Intt. ad Petron. c.* 24. *Graevius etiam laudat Victorii Var. lectiones. Locus est L. i. c.* 13.

mininum genus est apud Hirtium B. A. 47. quod defendit contra Schefferum Oudendorpius.

Dictator, *magistratus municipalis nomen in municipio Lanuvino.* Mil. 10.

Dictata, *sunt theses, praecepta, decreta, quae a magistris artis alicujus discipulis scribenda traduntur, ut ab iis ediscantur. Et quoniam hujusmodi dictata non adeo solent aut debent esse acuta et subtilia, in iis acquiescere, iis uti, in contemtu habetur.* Q. Fr. iii. 1. c. 4. meam in illum orationem omnes pueri tamquam *dictata* ediscunt. Tusc. ii. 11. versus admiscet, quasi *dictata,* nullo dilectu, nulla elegantia. Nat. D. i. 26. ista enim a vobis tamquam *dictata* redduntur. Fin. ii. 29. *extr.* si longus, levis, si gravis, brevis. Haec sunt *dictata. ibid.* iv. 4. *de Peripateticis disserendi artis peritis:* quae quidem res efficit, ne sit necesse, de iisdem rebus semper quasi *dictata* decantare, nec unquam a commentariolis suis discedere.

Dictio, *oratio, declamatio.* Or. i. 15. *dictione* explicare. Inv. i. 5. *dictione* persuadere. Or. i. 33. *dictiones* subitae. Tusc. ii. 3. *dictioni* operam dare. * Or. i. 6. dictiones, *sunt genera dicendi.* * *oraculum.* Herenn. ii. 26. *e poëta. v. Cuper. Obs. iii.* 7.

Dictum, *dicterium, facete dictum,* Orat. ii. 54. *ubi etiam ex Ennio laudatur :* bonum dictum, *un bon mot.* * Brut. 18. *e Livio Andr. dicti* studiosus : i. e. *eloquentiae.*

Didere, *divulgare, dissipare.* Coel. 16. *e Caecilio : Dide* ac dissice, per me licebit. Si egebis, etc. *Vocabulum antiquioribus poëtis, inprimis Lucretio, usitatissimum, in quo corrumpendo frequentes fuere librarii.* v. *Drakenb. ad Sil. Ital. i.* 186. *et quos ibi laudat.*

Diducere. Or. iii. 6. oratio est *diducta* rivis non fontibus : h. e. *etsi in diversis rebus versatur oratio, et diversis locis adhibetur, tamen per se eadem est eloquentia. ibid.* 43. vastius *diducere* verba : *id fit, cum ultima et prima duarum vocum litera non coëunt tamquam in unum verbum : v. c. magna ubertas, magno utique.* * Inv. ii. 36. animus *diductus* varietate rerum et dissimilitudine distractus.

Dies *dicitur saepe et variis modis de die certo et constituto, ut de eo, qui agendis causis in foro dictus est.* Verr. ii. 15. *diem* differt dieis omnibus. *inprimis de die solutionis.* Planc. 28. cum cujusque *dies* venerit. cf. ad Att. xvi. 15. Tusc. i. 39. nulla *die* (*Solutionis*) praestituta. Quint. 23. nominis *diem* petivit. Att. viii. 10. *dies* nondum est. Att. x. 5. *dies* pecuniae Id. Novemb. ad Div. vii. 23. *dies* annua : *est dies solutionis, quae est, exacto anno uno.* vid. *Manut. ad h. l. ubi et de die bima et trima agitur.* Her. i. 14. *dies* commeatus, i. *quo venia absentiae finitur.* * Att. i. 10. extr. Tullia tibi

Difficultas, *inopia.* Verr. ii. 28. *difficultas* numaria. Catil. i. 6. *difficultas* domestica, h. e. *aes alienum.*

Diffluere. Brut. 91. *diffluere* extra ripas. Off. i. 30. *diffluere* luxuria. Or. iii. 32. otio *diffluere, dicuntur hi, qui nihil neque publici neque privati negotii habent, quod necessario sit obeundum, quales sunt docti homines, qui in otio vivunt.* Brut. 79. diffluentia *opponuntur his, quae* numeris adstricta *sunt, non numerosa, alias* soluta. *Sic* Or. 70. *diffluens* et solutum.

Diffundo. Div. i. 36. dii vim suam longe lateque *diffundunt.* Lael. 13. virtus ex bonis amici quasi *diffunditur*, et incommodis contrahitur : h. e. *laetitiam percipit.*

Diffusus. *diffusum dicitur, quod non est ad formam artis redactum,* Or. i. 42. haec ignota quondam omnibus et late *diffusa* videbantur. adhibita igitur est ars quaedam, etc. ibid. ii. 33. jus civile, quod nunc *diffusum* et dissipatum est, in certa genera coacturum, et ad artem facile redacturum. * Partit. 30. prima adversariorum contentio *diffusam* quaestionem habet, ut in conjectura : ceperitne pecuniam Decius - - - haec *lata* ut dixi et *confusa* sunt. rationum et firmamentorum contentio adducit in angustum disputationem, etc.

Digamma. Att. ix. 9. tuum *digamma* videram. digamma *est proprie litera* F. *ea autem quia est prima in* Foenoris *verbo, propterea ludens Cicero digamma de foenore dixisse putatur. quod mihi verbo* videram *non convenire videtur. quidam autem malunt corrigere* diagramma, *et intelligunt tabulas acceptorum et expensorum.*

Digerere, *in partes totum aut in formas genus distribuere.* Or. ii. 19. ut eos item quatuor, quinque, sexve vel etiam septem (quoniam aliter ab aliis *digeruntur*) in quas est omnis ab his oratio distributa. * *ordinare, constituere.* Rabir. Post. 9. *digesserat* optime remp. *Graev. tamen legit:* gesserat.

Digestio. Or. iii. 53. *in figuris rhetoricis commemoratur, et est μερισμός.* Phil. v. 7. ipse interea septem et decem dies, (ut *digestio* potius quam declamatio videretur) de me in Tiburtino Scipionis declamavit, sitim quaerens. *Si haec parenthesis esset a Cicerone,* digestio *esset* concoctio, *quam declamatio afferre, et cruditatem minuere putabatur. Sed recte est a Graevio auctoritate doctissimorum hominum ejecta.*

Digitus. Verr. iii. 11. *digito* liceri. Verr. i. 54. tollit *digitum :* i. e. *licetur.* Att. vii. 3. *digitum* nusquam, *sc. discedere.* Caecin. 25. qua *digitum* proferat, non habet : *h. e. nihil agere, nihil moliri potest.*

Dignitas, *definiente ipso Cicerone,* Invent. ii. 55. est alicujus honesta auctoritas, quae cultu, honore et verecundia digna est. *Sed haec definitio non omnibus locis convenit. Et quoniam saepe in hoc verbo interpretando tironibus aqua haeret,*

alias afferemus, quarum ope facile ubique hujus verbi vis intelligi et erui possit. 1. *dignitas est conditio, qua quis dignus est aliqua re, tamquam magistratu, honore, verecundia, etc. beneficio : quae definitio fere convenit cum Ciceroniana.* Muren. 8. non eundem ordinem esse *dignitatis* et renunciationis. *ibid.* 9. *dignitate* contendere ; *h. e. quis altero sit consulatu dignior. ibid.* 11. summa *dignitas* esset in iis, etc. *dignissimi sunt consulatu. ibid.* 13. *dignitas* consularis in ista scientia non fuit : h. e. *nemo propter illam scientiam dignus consulatu judicatus est.* ad Div. xi. 17. Lamia petit praeturam : omnes intelligunt, nec *dignitatem* ei deesse, nec gratiam. Verr. ii. 69. an quorum auctoritate statuas tuas cohonestare conatus es, eorum ego *dignitate* accusationem meam comprobare non potero ? h. e. *Si statuas tuas tibi honorificas potuisti efficere, quod Siculos auctores earum ponendarum dixisti fuisse, ego etiam mihi honestum esse probabo, te accusare, si dixero, Siculos esse dignos, quibus hoc officii tribuatur a me. Jam quoniam ii, qui digni sunt, quibus hujusmodi res tribuantur, in quadam amplitudine, splendore et auctoritate sunt, propterea dignitas etiam dicitur pro splendore, amplitudine, auctoritate, quae ex magistratibus rebusque publicis bene gestis, sapientiae opinione, etc. proficiscitur.* Off. i. 39. ornanda *dignitas* domo. Verr. ii. 29. nitebatur frequentia consilii et *dignitate, pro quo aliis locis* splendor *dicitur. sensus autem hic est : hoc potissimum confidebat causae suae, quod judices essent non solum multi, qui non facile omnes possent corrumpi, sed etiam prudentes, justi et hac laude insignes, atque digni adeo, qui judicarent causas. hic sensus est maxime obvius. est adeo ubi pro* magistratu *dicitur* ad Div. ii. 9. laetor tum praesenti tum etiam sperata tua dignitate. *ubi v. Manut.* 2. dignitas *dicitur de iis rebus, quae aliquo dignae sunt, h. e. eum decent, eique conveniunt, ei denique debentur.* Off. i. 39. plena *dignitatis* domus : h. e. *digna domini persona. ibidemque* species et dignitas *junguntur.* Q. Fr. i. 2. c. 1. species ipsa tam gratiosi liberti aut servi *dignitatem* habere nullam potest. Tusc. v. 10. *dignitate* sententiae capitur : *h. e. quia honesta est, digna homine honesto.* Or. ii. 85. retinere *dignitatem* in rebus asperis : *h. e. fortem se praebere : fortitudo autem in rebus adversis maxime decet magnos homines et sapientes.* Inv. ii. 53. justitia est habitus, suam cuique tribuens *dignitatem. Hinc, quoniam apta et pulchra, neque tamen nimis venusta forma et species decet viros, propterea dignitas etiam de pulchritudine viro digna dicitur.* Off. i. 30. in forma *dignitas* et venustas. cf. Invent. ii. 1. *neque solum de pulchritudine formae humanae, sed etiam aliarum rerum.* Or. i. 31. *de oratore :* agere cum *dignitate* et venustate. *Ipsum denique πρέπον, ἦθος quod rhetores dicunt.* dignitas *vocatur.* Invent. i. 21. personarum *dignitates* servare.

Dignus. Phil. iii. 9. *ex edicto M. Antonii:* Nulla contumelia est, quam facit *dignus. Hunc locum, ab omnibus male intellectum, primus egregie explicavit J. Fr. Gronov. commemoratis superiorum sententiis. Observ. iii. 8. ubi ostendit,* dignum *esse h. l. qui jure et merito et sine culpa faciat, qui debeat facere, seu jure, seu irritatus, seu ob mores notos, seu quacumque de causa, quod si alius faceret, contumelia putaretur.* * ad Div. xi. 3. literae non *dignae,* quae a te nobis mitterentur: h. e. *quarum contumeliis indigni sumus.* * *cum genitivo.* Att. viii. 15. *Balbus:* suscipe curam et cogitationem *dignissimam tuae virtutis.* Balb. 2. *pro* dignum reo, *in Cod. Erford. erat* dignum rei. Harusp. Resp. 24. unum esse in hac civitate *dignum hujus imperii; ubi vid. Graev. conf. impr. Heins. ad Ovid. Trist. iv. 3. 57.*

Digredi, *opponitur τῷ* congredi, *uti v. c.* Q. Fr. i. 3. congressio *et* digressio. *Itaque ubi alio sensu reperitur* digredi, *et* digressio, *scribendum:* degredi, degressio. *v. Duker. ad Flor. iii. 16. extr.* Har. Resp. 2. qui hesterno die dolore me elatum et iracundia longius *digressum* arbitrantur, quam hominis sapientis cogitata prope ratio postularet: *int. tamquam de via. Alii Codd. habent* progressum. *Sed* digressum *defendit Graevius. Ex ea autem regula, quam dixi, et quam multis locis urget ipse Graevius, legendum* degressum.

Dijudicatio. Leg. i. 21. ista magna *dijudicatio* est: *h. e. hujus rei dijudicatio magni est momenti.*

Dijunctus. Acad. iv. 20. nihil est ab ea cogitatione *dijunctius,* i. e. *ei magis contrarium.*

Dijungo, *removeo, sejungo.* ad Div. i. 9. extr. ab orationibus *dijungo* me fere.

Dilabi. Marcell. 8. omnia, quae *dilapsa* jam fluxerunt, severis legibus vincienda. *Codd. ibi quidam habent:* delapsa; *sed* dilapsa *recte defendit Graevius. sed* Phil. xiii. 5. sunt alii plures, sed memoria mea *dilabuntur. legendum:* delabuntur. Dilabi *enim non est* defluere, *sed* diffluere; *quod etiam in reliquis locis scribendis tenendum.* * Herenn. ii. 25. maxima peccata impune *dilabentur.*

Dilatare. Paradox. prooem. Cato nullum sequitur florem orationis, neque *dilatat* argumentum: i. e. *amplificat, auget ornando.* Brut. 74. *dilatare* literas, *est vitium pronunciationis.*

Diligens, *parcus, rei familiaris conservandae et augendae studiosus.* Verr. i. 48. qui in re adventicia et hereditaria tam *diligens* et attentus esset. ibid. 9. eris *diligens,* ne. i. e. *cavebis,* Coel. 31. *diligentissimus* omnis officii.

Diligentia, *providentia.* Agr. ii. 27. est operae pretium, *diligentiam* majorum recordari. Mil. 24. laudabam *diligentiam* Cn. Pompeji. * *studium augendae et servandae rei fami-*

liaris. Agr. ii. 30. vobis nulla gleba de paternis et avitis possessionibus relinquetur ; ac tantum intererit inter vestram et privatorum *diligentiam*, etc. * Off. i. 39. commoditatis *diligentia*. * Inv. i. 11. Negotialis constitutio est, in qua, quid juris ex civili more et aequitate sit, consideratur ; cui *diligentiae* praeesse apud nos JCti existimantur. * Industria *et* diligentia *quomodo differant, intelligi potest ex* Verr. i. 6. quo in negotio *industriam* meam celeritas reditionis, *diligentiam* multitudo literarum et testium declaravit. *Nempe* diligentia *est quae Graecis ἀκρίβεια, cura, providentia ;* industria *est alacritas et studium in labore suscipiendo, urgendo et perferendo.*

DILIGENTISSIME, *in commendando, intercedendo, deprecando est, cum cura et cum delectu verborum et sententiarum, ex quibus, quantum aliquid velimus, intelligi potest. v. c.* ad Div. xiii. 10. *diligentissime* scribere. * *cum singulari dilectu.* Verr. ii. 53. ille enim est magistratus, qui *diligentissime* mandatur a populo.

DILIGERE, *idem est proprie quod deligere.* Fin. iii. 5. animal ipsum sibi commendari ad se conservandum, - - et ad ea, quae sunt conservantia sui status *diligenda*. *Hinc* diligere aliquem *est, propter virtutes ejus a nobis cognitas magnifacere : cum* amare *contra sit, suavi illo sensu moveri amoris, qui non tam ex virtutibus alterius atque a certo judicio proficiscitur, quam a sensu ; unde interdum distinguuntur* diligere *et* amare, *v. c.* ad Div. ix. 14. ibid. i. 9. eum perpetuo quodam judicio *diligebam*, etc.

DILORICARE. Or. ii. 28. *diloricare* tunicam : i. e. *retegere. nam* loricare *etiam est pro* tegere. *Sic parietes dicuntur* loricari tectorio.

DILUERE, *minuere.* Tusc. iii. 16. *diluere* molestias. * *refellere*, Rosc. Am. 15. res leves infirmem ac *diluam*.

DIMINUTIO. Prov. Cons. 15. multari imperatorem *diminutione provinciae*, contumeliosum est. Mil. 36. si qua *diminutio capitis* futura est : h. e. *si damnatus in exilium ibit.*

DIMINUTUS. Top. 6. qui capite non sunt *diminuti ; quamquam ibi etiam legitur* deminuti, *et sic est in nostra. v.* Caput.

DIMISSUS. Acad. iv. 4. philosophia, quae nunc prope *dimissa* revocatur.

DIMITTERE. Verrin. v. 58. *dimittere* injuriam impunitam. ad Div. ix. 12. coelum et terram *vim* suam, si tibi conveniat, *dimittere*. Phil. xiii. 1. si aliquid de summa gravitate Pompejus, multum de cupiditate Caesar *dimisisset*. Planc. 39. libertatem meam neque *dimisi* unquam, neque *dimittam*. Attic. xvi. 13. nondum legere poteramus : nam et *lumina dimiseramus*, nec satis lucebat.

DINUMERARE, *numerare*. Verr. v. 45. se pecuniam Timarchidi *dinumerasse*. * *distribuere*. Att. xvi. 9. Octavius Capuae centurias *dinumerat*; jam jamque video bellum.

DINUMERATIO *in rhetoricis quid sit?* Or. iii. 54.

DIOECESIS. Att. v. 15. ad Div. iii. 8. v. Ind. Graec. διοικησις.

DIOECETES, *dispensator. muneris genus apud reges Alexandrinos*. Rabir. Post. 8. *dioecetes regius*. *Ejus mentio etiam ap. Polyb. Exc. de Vit. et Virt. p.* 1442. *adde Vales. Emend.* ii. 20. *et ibi Burm. V. C.*

DIPLOMA. ad Div. vi. 12. Att. x. 17. Pis. 37. *ita dicebant literas publicas, quae profecturis dabantur, ut in oppidis, per quae iter esset, magistratus operam darent, ut celeriter equos, et quae ad iter sunt necessaria, reperirent. Nomen ductum est a duplici tabellarum forma. vid. Casaubon. ad Sueton. Aug. c.* 51. *qui docet, non solum de literis itineris causa datis dici diplomata, sed etiam alia diplomatum genera esse. In Cicerone tamen semper de illo genere dicitur diploma. cf. Budaeus ad Pand. p. m.* 322. 323. *add. Maffeius in Histor. diplom. p.* 17.

DIRA, DIRAE. Divin. i. 16. etenim *dira*, sicut cetera auspicia - - non causas afferunt. *Davis*. dirae. *ibid. dirarum* obnunciatio, *int. imprecationum. Appianus* diras *interpretatus est* αρας δεινας και φρικωδεις. *Sed diligenter de hoc verbo agitur in Lexico Fabri. Quod autem Davisius in altero loco pro* dira, *reponit* dirae, *non adeo necessarium puto.* Dira *sunt, quae quis alicui obnunciat. In* dirarum *obnunciatione quoque commodius intelligi puto* rerum, *quam* imprecationum; *res enim, auspicia, etc. obnunciantur, non preces. Tacitus tamen A. xv.* 30. diras preces *dixit. Intelligi etiam in* dira *potest, omina s. auspicia. sunt enim, ut diserte Cicero tradit, in auspiciis* dirae. Tibull. i. 3. 7. *inter impedimenta itineris habet* omina dira.

DIRECTO, *opponitur circuitioni et anfractui*. Div. ii. 61. quid opus est circuitione et anfractu, ut sit utendum somniorum interpretibus potius, quam *directo*. Partit. 13. alterum ad fidem *directo* spectat, alterum se inflectit ad motum. Nat. D. i. 25. *directo* deorsum ferri. Acad. iv. 20. *directius* gubernant.

DIRECTUS. Coel. 16. *directus* senex. *Graevius retinuit vulgatam* decrepitus: *alteram lectionem tuentur Lambinus, Gruterus, etc. sed non eodem modo interpretantur: Gulielmius interpretabatur* senex. *Hotomannus sic ad h. l. Lambinus ex antiquis libris reponit:* directo, *opinor pro* severo; (*h. e. qui omnia recte, sapientia, moderate fieri vult*) *cujus locutionis exempla requiro. Haec Hotomannus. Age dabimus:* Coel. 18. sit adolescentia liberior: non omnia voluptatibus denegentur: non semper superet illa vera et *directa* ratio. *quid est* vera et

directa ratio, *nisi severa illa et tristis vivendi ratio, quam antea descripserat* c. 17. *qua Fabricii, Camilli, Curii usi sunt, quam philosophi praescribunt; quam ibid.* severitatem *appellat, et paullo post directum* iter ad laudem. Rosc. Com. 4. Quid est in judicio? *directum*, asperum, simplex, etc. Quid est in arbitrio? mite, moderatum. * Top. 4. paries *directus, est, qui ad angulos rectos attingit eum, ad quem ductus est.*

Direptus, us. Tusc. i. 29. Est enim interitus quasi discessus et secretio ac *direptus* earum partium, etc. *Sed Codd. et edd. quaedam habent* diremtus: *quod praefero. Nam etiam* dirimere *pro* dividere *dicitur, non* diripere. *Et librariis solitum fuit,* direptus *scribere pro* diremtus. *vid. Gesner. ad Varr. R. R. iii. 5. extr. et Drakenb. ad Liv. xxiv.* 49.

Diribere, *distribuere.* Fr. Corn. 1. dum tabellae *diribentur*, dum situla defertur. Pis. 40. an ego expectem, dum de te lxxv tabellae *diribeantur*, de quo jam pridem omnes mortales judicaverunt. *Uterque locus mirifice facit ad convellendam Abramii sententiam, qui ad h. l. et ad Pison. c.* 15. *disputabat contra Gruchium,* diribere *esse* secernere suffragia, *quae a judicibus aut populo, sc. per tabellas, lata sint. Nam in primo, tabellae diriberi dicuntur ante, quam situla delata dicatur, in quam tabellae mittantur: in altero, quod ante dicitur,* tabellae diribentur, *sc. judicibus sententiae ferendae causa, ut nos cum Gruchio interpretamur, id statim dicitur* judicare. *In loco* Pis. 40. *MSS. habent* diripiantur. *v. Graev. ad h. l.* et *Intt. ad Varron. R. R. iii.* 5.

Diribitio, *distributio.* Planc. 6. *sic est in Graeviana et aliis. sed Gronoviana habet:* direptio, *pro* diremtio. *v.* direptus.

Diribitor, *distributor, genus operarum comitialium et judicialium, quae tabellas distribuebant.* Sen. p. Red. 11. Pis. 15. *ubi quidam:* distributores. *v. Gruch. de Comit. i.* 3. *et Intt. ad Varr. l. c.*

Dirigere. Fin. ii. 22. voluptate omnia *dirigentes;* h. e. *ad voluptatem referentes, in voluptate summum ponentes bonum.* Div. i. 14. divinatio *ad veritatem* saepissime *dirigit: opponitur* fallere. Or. i. 28. *dirigere* laudem oratoriam ad similitudinem histrionis, etc. * *est etiam in re augurali usus hujus verbi, pro definire. determinare.* Div. i. 17. Romulus lituo *direxit* regiones.

Dirimere. Leg. i. 20. haec controversia omnia *dirimit:* i. e. *facit discidium, ut inter eos convenire non possit.* ad Div. iii. 10. cum eo conjunctionem *diremissem.* * Div. i. 39. pulmo incisus *dirimit tempus,* et profert diem: h. e. *facit, ut res suscepta eo die peragi non possit, sed in alium diem differenda sit, tamquam comitia,* etc. *cum obnunciatur,* etc. *v. Gronov. ad Liv. i.* 36.

Diripere, *compilare bona alterius. In quo animadvertant tirones, tum demum dici, cum a pluribus fit ista compilatio, tamquam in expugnationibus urbium, aut cum res ad plures pervenit : cum autem unus compilat, aut aufert, aut pro detrahere et auferre simpliciter dicitur,* deripere *dicendum esse, non* diripire. *Hujus rei ignoratio fecit, ut librarii haec duo verba saepe confunderent, eaque in plerisque auctorum editionibus adhuc regnat confusio: quae, hac regula pervulgata, sensim in auctoribus edendis et in dicendo scribendoque vitari poterit. v. Graev. ad Or. pr. Sull. c.* 1. *ad Verr. ii.* 7. *ut Heinsium ad Ovidium, et Drakenborchium ad Silium taceam, jam in Lexico Fabri laudatos.* Verr. iii. 20. paterere aratores, indignissimis injuriis vexari ac *diripi,* sc. a *redemtoribus decumarum. Contra, cum* Verr. ii. 19. *dicitur in Gronoviana :* argenti vestisque stragulae quod esset, esse *direptum ; cum id factum sit a solo Verre, aut certe omnia ista ad Verrem pervenerint, recte Graevius reposuit :* dereptum. *Sic* ad Q. Fr. i. 2. c. 1. *direptum* te *iri* a tuis, dum is abesset : h. e. *tuos male administraturos esse rem tuam, teque compilaturos. Neque vero haerere debent tirones, ubi etiam de singulis dici videtur, cum re vera de pluribus dicatur, tamquam cum imperatores et magistratus provinciales dicuntur socios,* provincias, civitates diripuisse : *tamquam* ad Div. viii. 10. quae *diripuisses* ipse, ut viderentur ab hoste vastata. in Tog. Cand. Antonius *diripuit* socios. * *cum dat. personae.* Quint. 20. ei ornamenta *diripis, sed lectio vitiosa videtur. v. not.*

Diritas. *malum, calamitas,* Tusc. iii. 14. si qua invecta *diritas* casu foret. *ex Graeco Euripidis : ἐν ὤτι πασχοιμι.* * *saevitia, crudelitas.* Vatin. 3. quamquam sis omni *diritate* atque immanitate teterrimus.

Diruere. Verr. v. 13. aere *dirui. v.* Aes.

Dirumpere, *magnopere contendere.* ad Div. vii. 1. paene *dirupi* me in judicio Galli familiaris tui. * *de invidentibus est dirumpi.* ad Div. xii. 2. *dirumpitur* fratris tui plausu.

Diruptus. Phil. xiii. 12. homo *diruptus* dirutusque : *scomma in herniosum.* * ad Q. Fr. iii. 4. *diruptis* tabellis, *sc. suffragiorum. Sed sine controversia legendum* diremtis, *ut viderunt dudum viri docti.*

Dirus, *in re augurali et haruspicina totaque divinatione frequentissimum verbum.* Div. ii. 15. exta dira. Leg. ii. 8. quae augur injusta, nefasta, vitiosa, *dirave,* defixerit, etc. *cf.* Dirae.

Dirutus. Phil. xiii. 12. homo diruptus *dirutusque, int,* aere. *v.* Aes *et* diruere.

Discedo. Brut. 91. *discedere* a gloria sperata : i. e. *consilium gloriae persequendae abjicere. Sed v. not.* Fin. i. 20.

pore dici posse. * Tusc. i. 29. est enim interitus, quasi *discessus* et secretio et direptio earum partium. Sen. p. R. 10. *discessus* de patria. * Quir. p. R. 3. in *dicessu* civium : *ubi tamen alii* dissensu. * *discessus* coeli. *v.* coelum.

Discidium, *distractio rerum et sejunctio : disjunctio hominum non solum animis, sed etiam corporibus.* Att. xv. 29. constitutum est *discidium ; de divortio. Sic ibid.* xi. 23. melius quidem in pessimis nihil fuit *discidio. Sed* Dom. 36. *discidium* conjugis *dicitur de sejunctione, quae eo tempore fuit, cum Cicero maritus in exilio esset.* Acad. i. 12. docere, quod et qua de causa *discidium* factum sit ; ut videamus, satisne justa sit ista defectio. *Saepe in libris confunduntur* discidium et dissidium. *de horum verborum discrimine et permutatione vid. fuse et accurate disputantem J. Fr. Gronov. ad Liv. xxv.* 18. *a quo repetiere eandem observationem Graevius ad Ciceronem passim et alii. Nempe in* dissidio *est tantum dissensio : in* discidio *autem sejunctio. Hac regula de discrimine* discidii *et* dissidii *decerni etiam potest de lectione vera* Orat. iii. 16. hinc *discidium* illud extitit, quasi linguae atque cordis, - - ut alii nos sapere, alii dicere docerent : *ubi olim legebatur* dissidium : *male profecto. Non enim* dissidere lingua et cor *dicuntur, sed* disjungi, *h. e. philosophia et eloquentia pro duabus diversis et sejunctis artibus haberi. Sed et* discidium *pro* dissidio *interdum temere repositum est. v.* ad Sull. 21. et Lael. 21. *in his :* ne qua eorum *dissidia* fiant, *a Graevio, ut bene monet Drakenb. ad Liv. xxv.* 18.

Discingi. ad Qu. Fr. ii. 13. Caesar, mihi crede, in sinu est : neque ego *discingor :* h. e. *neque desinam eum in sinu gestare. Nam qui discinguntur, iis, quae in sinu habent, excidunt. Sic interpretatur etiam Manutius. Ceterum mihi videtur esse jocus ex ambiguo, in verbo* discingi. *Nempe* discincti *dicuntur homines negligentes, rerum suarum parum curiosi, securi : unde* discincti nepotes, *qualis Nomentanus apud Horatium.* Laxo sinu *ferre nuces apud eund. Serm. ii.* 3. 172. *pro signo futurae negligentiae habetur, et hominis Nomentano similis futuri. Itaque sensum hunc putem esse : Canto eundem, quem tu Caesarem, neque uno Pompejo nitor, sed illum quoque amo, verum ita, ut numquam me aut rempubl. ab eo satis tutam putem, aut nobis non ab eo cavendum existimem.*

Disciplina. Div. ii. 3. eadem in literis ratio est, reliquisque rebus, quarum est *disciplina :* h. e. *quae doceri solent.* * *secta philosophorum.* Nat. D. i. 7. tres trium *disciplinarum* principes convenistis. * Sext. 6. Hortensii oratio digna esset, uti et *reip. capessendae* auctoritatem *disciplinamque* praescriberet. * disciplina civitatis *aut* reipubl., *legibus et moribus publice privatimque receptis continetur.* Orat. i. 1. *et*

aut etiam, aut non, ponitur, alterutrum verum est. * *in rhetoricis quid sit ? traditur* ad Herenn. iv. 27.

Disjunctus. Acad. iv. 30. omne, quod ita disjunctum sit, quasi *aut etiam, aut non*, non modo verum esse, sed etiam necessarium. Fin. ii. 14. ratio *disjuncta* conjungit. * *diversus* Or. iii. 15. non *disjuncti* doctores, sed iidem. * Partit. 6. concursus verborum *disjuncti* - - et hiantes. *v.* hiare.

Disjŭngere, *discernere*. Tusc. iii. 5. *disjungimus* insaniam a furore. * Tusc. i. 31. *disjungere* se a corpore, *est, a corporis vitiis*, h. e. *iis, ad quae propendet animus propter corpŏris contagionem et commercium, se abstinere.*

Disparatum. Inv. i. 28. *quid sit ?*

Disparilis. Div. i. 36. *in disparili* adspiratione terrarum.

Dispensare, *administrare, procurare*. Att. xi. 1. qui nostras res domesticas *dispensavit*. * *disponere*. Or. i. 31. *dispensare* inventa.

Dispensatio, *administratio, procuratio*. Rabir. Po. 10. dispensatio regia ; *a qua Rabirius* dioecetes *appellatur*. Vat. 17. *dispensatio* aerarii. cf. Att. xv. 15.

Dispersus. Or. i. 42. dum haec, quae *dispersa* sunt, coguntur. h. e. *nondum ad certa genera et formas revocata et distributa, adeoque non ad artis formam redacta*. cf. Petit. Cons. 1.

Dispersus, us. Att. ix. 9. *dispersu* illorum actio de pace sublata est. *hoc verbum praetermissum est in Nizoliano Thesauro.*

Dispicio, *non significat, quemadmodum quidam interpretantur*, videre ; *sed* intendere aciem oculorum ad videndum. *Itaque ubi sic dicitur, ut pro* videre *simpliciter dictum videatur, semper quaedam contentio intelligenda est, qua efficitur, ut videre possimus aut videamus, unde et pro* considerare diligenter *dicitur, ut exempla subjecta docebunt. Sic de catulis dicitur, cum primum oculos aperiunt, et videre conantur. v.* despicere. Fin. ii. 30. Epaminondas - - cum vicisset Lacedaemonios, simulque gravi vulnere se exanimari videret ; ut primum *dispexit*, quaesivit, salvusne esset clipeus. Tusc. i. 19. *de hominibus in tenebris densissimis :* tamen acie mentis *dispicere* cupiebant. Fin. v. 15. *de infantibus :* cum autem *dispicere* coeperimus, et sentire, quid simus. * *cogitando videndoque animadvertere et reperire*. Att. ii. 20. si *dispicere* quid coepero. ibid. xi. 16. si quid *dispiceres*. Q. Fr. i. 3. quid sperem, non *dispicio*. Div. ii. 39. verum *dispicere* non possunt. Sull. 15. nec possum tantum meo ingenio dare, ut tot res, tantas - - mea sponte *dispexerim*. * *considerare*. Att. vi. 8. nunc velim *dispicias* res Romanas : videas, quid nobis de triumpho cogitandum putes. * Sen. p. Red. 3. postquam ex superioris

Dissidere *cum aliquo.* Acad. iv. 4. *cum* Cleanthe Chrysippus *dissidet.*

Dissidium *saepe confunditur in Codd. Ciceronis cum* discidium. *In Nizoliano Lexico multa loca in hoc verbo laudantur, ubi* dissidium *est, cum esse deberet* discidium : *quos facile discernes, adjutus his, quae dixi in* discidium.

Dissimilis. Or. iii. 8. quid tam *dissimile inter* se.

Dissimilitudo. Fin. iii. 7. *dissimilitudo cum* his artibus. cf. iv. 4.

Dissimulanter. Brut. 79. numeri non aperte et eodem modo, sed varie *dissimulanterque* conclusi. *scil. hoc efficit ipsa varietas conclusionis, ut non appareat concludendi studium, quod secus est, cum eodem modo omnia concluduntur.*

Dissimulantia. Or. ii. 67. ironia et *dissimulantia : sc. ipsa* ironia *est* dissimulantia, *ut ex Theophrasti Charact. c. 1. intelligi potest, et iis, quae ibi Casaubonus. Aliis locis Cicero* dissimulationem *interpretatur.*

Dissipare. ad Div. viii. 1. te subrostrani *dissiparant* periisse. Verr. i. 6. cum istius amici sermones hujusmodi *dissipavissent.* * Phil. ii. 3. cum *dissipavisses* reliquias reip. *de Antonio, qui pecuniam, quae in aerario fuerat abstulerat et effuderat.*

Dissipatio. Or. iii. 54. est *figura orationis, cum totum ita partimur, ut loca diversa ac dissita exprimantur,* hic - - illic - - alibi. *v. Quintil. ix.* 13. *qui ista a Cic. dissipata dici ait. Vulgo est* disputatio *sine sensu.*

Dissipatus. dissipata *dicuntur, quae non sunt ad artis formam redacta.* Or. ii. 33. jus civile, quod nunc fusum et *dissipatum* est, in certa genera cogere, et ad artis formam redigere. *cf.* i. 12. * *opponuntur porro numerosis.* Or. 71. facilius est apta dissolvere, quam *dissipata* connectere. hinc Or. 70. sententiae *dissipatae.* * Brut. 59. *de oratore :* in instruendo *dissipatus ; qui inventa non ordine et apte disponit.*

Dissolubilis. Nat. Deor. iii. 12.

Dissolvere, *in re pecuniaria, solvere debita, variisque modis dicitur.* Verr. iii. 75. 77. *dissolvere* alicui pecuniam. Quint. 5. *dissolvi* cum Scapulis. Planc. 28. *dissolvere nomen. it.* pecuniam. Verr. v. 13. damna quae aetatis fructu *dissoluta et* compensata *sunt.* * *Sed dicuntur etiam, qui dissolvunt pecuniam et nomen,* dissolvi. Catil. ii. 8. *dissolvi* nullo modo possunt. * *depacisci, inprimis in re pecuniaria.* Rosc. Com. 18. *dissolvere* pro sua parte. * *Hinc etiam ad alia transfertur. Sic* Att. xv. 11. *dissolvere* vota.* *refellere.* Or. ii. 38. dialectici multa inveniunt, (*int. sophismata*) quae ipsi non possunt *dissolvere.* Tusc. iii. 30. utrumque *dissolvitur.* Rosc. Am. 29. *dissoluta* est criminatio. Divin. ii. 15. hoc erat, quod ego non rebar

Distractus, *contrarius*. Tusc. v. 15. concitationes *distractae*.

Distrahere. Or. 45. *distrahere* voces, *est pronunciandi ratio, opposita ei, quam elisionem vocant, et qua contrahi voces dicit Cicero.* * *finire*. Caecin. 2. *distrahere* controversias. * distrahi *dicitur, qui, in quam partem decernat, non videt.* Acad. iv. 43. *distrahor :* tum hoc mihi probabilius, tum illud videtur. * Phil. ii. 10. quid ego illum ab eo *distrahere* conarer, *sc, ut ne sit ei amicus.*

Distribuo *pro describo in sensu imperandi.* Verr. iii. 70. *si lectio sana est.*

Distribute, *adhibita generum in formas distributione.* Tusc. ii. 3. *distribute* scribere. Inv. ii. 59. distributius *tractare.*

Distributio. Heren. iii. 2. *genus vocis contentae.*

Distributor. Pis. 15. distributores *tabellarum, alias* diribitores. *v. not.*

Districtus. Q. Fr. ii. 16. a causis *districtum* esse. ad Div. ii. 15. *districtus* mihi videris esse, quod et bonus civis et bonus amicus es: h. e. *nescis, quorsum te vertas, utrum ad Pompejum, quod est boni civis, an ad Caesarem, quod es ei amicus.* * districtus *confundi* cum destrictus *supra demonstratum est.*

Dithyrambici. Opt. gen. dic. 1. *Est genus poëtarum, a* dithyrambis *dictum, h. e. carminibus, proprie in Bacchum, deinde omnibus, in quibus eadem sublimitas et audacia est, atque in iis solebat, quae in Bacchum erant.*

Dithyrambus, *genus* pedis. Or. iii. 48.

Ditio, *de diis.* Leg. ii. 7. ea, quae gerantur, deorum geri vi, *ditione*, ac numine. * *de eo, cui alter obnoxius est.* Verr. i. 37. Scaurus, qui Cn. Dolabellam accusavit, istum in sua potestate ac *ditione* tenuit: h. e. *ita ei obnoxius fuit, ut, quae vellet, contra Dolabellam diceret pro testimonio.*

Divertere. v. *devertere.*

Diverticulum. Part. 39. diverticula *peccatis dare,* i. e. *vias effugiendi poenas.*

Dividere, *distinguere, discernere.* Leg. i. 16. legem bonam a mala nulla alia nisi naturae norma *dividere* possumus. Or. 32. ambigue dicta *dividi* et explanari oportet. * ad Div. i. 2. postulatum est, ut Bibuli *sententia divideretur : h. e. ut, quoniam sententia Bibuli res duas contineret, quarum alteram probarent, alteram non item ; de utraque sigillatim decerneretur, ne aut utramque probare aut rejicere cogerentur. de hoc more senatorio postulandi, ut sententia dividatur, v. Brisson. Form.* ii. 59. *et viros doct. ad Plin. ep.* viii. 14.

nam de moribus, haec de natura, significent, cf. § 16. *Neque vero in hoc multum difficultatis est.* * *Sed* res divinae et humanae *etiam aliis modis dicuntur, atque id ipsum Socratico more, quem qui non intelligunt, in hac ratione dicendi interdum haerent. Apud eundem Xenophontem l. c.* § 15. ανθρωπεια *dicuntur de quibuscunque artibus, quae in rebus ad vitam humanam pertinentibus versantur, nempe artibus opificum. ibid.* § 19. *Dii dicuntur hominibus significare* περι των ανθρωπειων παντων ; *in quo* res humanae *sunt, quae hominibus accidunt. ibid. i.* 3. 4. ανθρωπινα *opponuntur* τη των θεων ξυμβουλια, *adeoque sunt* consilia humana. *Atque haec ratio Graecorum etiam in linguam latinam invecta est ab his, qui Graecas literas didicerant, ut multae aliae. Sic cum* magnitudo animi *dicitur cerni* in rerum humanarum *contemtu, omnia ea significantur, quae sunt hominum, ut divitiae, honores, genus, etc. aut iis accidere possunt, quia sunt homines, ut morbus, periculum, paupertas, etc. Sic* amicitia Lael. 6. est omnium *divinarum humanarumque rerum* consensio cum benivolentia et caritate ; *quod quale sit, explicat ipse* c. 17. *init.* his igitur finibus utendum arbitror, ut cum emendati mores amicorum sint, tum sit inter eos *omnium rerum, consiliorum, voluntatum* sine ulla exceptione communitas. * *Porro* divina et humana *saepe dicuntur absolute, pro eo quod est* Rosc. Am. 23. divina et humana jura. *Ex quibus intelligitur, latine nescire, qui illam juris definitionem Justinianeam aut non intelligunt, in qua* res divinas et humanas, *pro* jure divino et humano s. legibus divinis et humanis, *h. e.* naturalibus et positivis *ut hodie loquuntur, dici manifestum est, vel ex eo, quod ei duae formae* jus naturae et civile *subjiciuntur, aut reprehendunt adeo, cum latinius definiri non possit. Sed hoc aliis etiam definitionibus accidit, ut non intelligantur latini sermonis inscitia, et propterea reprehendantur. vid. Vinculum. Ea autem ratio de legibus aut etiam officiis loquendi a Socraticis profecta est.* Plato de Legg. L. v. p. 842. *ed. Francof.* επιτηδευματων - - - λελεκται σχεδον οσα ΘΕΙΑ εστι τα δ' ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ νυν ἡμιν ουκ ειρηται ; *ubi* divina officia *dicuntur ea, quae pertinent ad* res divinas, *h. est, ut ipse ait*, in quibus si peccaveris, Deum ultorem habeas, humana *autem, quibus objectae sunt* res humanae. p. 840. εστι δη φυσει ανθρωπειον μαλιστα ἡδοναι και λυπαι και επιθυμιαι, etc. p. 842. Sic ap. Liv. xxix. 18. *extr.* et illa omni *divino humanoque* liberetur *scelere.* conf. iii. 19. *ubi frustra haerebat Drakenb. Sed vereor ne modum excedam in hac disputatione. Itaque plura addere exempla non audeo.*

Divisio. *de re obscoena est* ad Div. ix. 22. *unde in hoc verbo ludit Plautus in Aulularia.*

Senatui, sic *da* hunc populo. * *est porro verbum forense.* Rosc: Com. 1. lis *datur* secundum eas. *huc pertinent etiam haec:* judicium dare, judices dare, testes dare, cognitorem dare, cognitionem dare, etc. *de quibus dicere non est necesse.* * *constituere, dicere.* Att. i. 10. Tulliola tibi *diem dat*, sponsorem appellat. *v. dies. et conf. Duker. ad Flor. iii.* 3. 14. * *in re militari* dare nomina *dicuntur, qui se militaria stipendia facturos profitentur, propterea quod nomen suum scribi in albo militari patiuntur.* Phil. vii. 4. * Orat. ii. 1. sermonibus se *dare*, i. e. *interesse. simile est hoc*, Agr. ii. 5. cum familiariter me in illorum sermonem insinuarem ac *darem.* * ad Div. xii. 16. non putare, me hoc *auribus* tuis *dare* : *h. e. propterea tantum scribere, quod gratum fore putem, assentandi causa.* * ad Div. v. 13. *das* mihi jucundas recordationes. * *conciliare, amicum reddere.* Att. x. 4. Oppios Terentiae *dabis.* * dare se alicui *dicuntur, qui ad eum se applicant, qui ei grati esse laborant omni obsequii officiique genere.* Harusp. R. 22. nisi se *dedisset* iis. ad Div. ii. 8. *da* te homini: complectetur, mihi crede. Rabir. Post. 2. *Rabirius dicitur* regi se dedisse, *quod ei pecunias crediderat.* Rabir. Post. 3. *dare* se auctoritati senatus. * *committere.* Sext. 58. *dare* se populo : *de iis, qui in theatrum veniunt. Nam hi se tamquam committunt populo, cum sperant, se non exsibilatum iri.* * ad Div. xiii. 1. *dare* se ad lenitatem, *pro, leniorem fieri.* * *studium suum conferre ad aliquid, dicitur* dare se ad aliquid, *suscipere aliquid.* in Caecil. 2. qui me ad defendendos homines ab ineunte adolescentia *dedissem.* Or. iii. 16. eloquentia, varietate, copia, quam se cumque in partem *dedisset*, omnium fuit facile princeps. * *tribuere.* Sull. 14. non possum tantum ingenio meo *dare*, ut, etc. * *in delegunda pecunia, et solvenda non ex arca sed per attributionem, etiam* dare *dicitur.* Flacc. 15. quantum sibi ablatum dicit homo impudentissimus, tantum nunquam est ausus, ut haberet, optare. *Ab* A. Sextilio dicit *se dedisse* et a suis fratribus. Potuit Sextilius dare. Sic Rosc. A. 27. *unde* aut quantum *dedisti.* * fabulam dare *est* docere, *de auctoribus fabularum.* Brut. 18. Livius minor fuit aliquanto is, qui primus *fabulam dedit*, quam ii, qui multas *docuerunt, etc.* cf. Cluent. 31. * *dicere.* Acad. i. 3. sed *da* mihi nunc. *Sic Virg.* da *Tityre* nobis. * *docere.* Att. xii. 5. *dabis* igitur tribunatum, et, si poteris, Tubulus quo crimine, etc. * Nat. D. iii. 26. ita *dat se res* : h. e. *ita accidit, ita procedit. v. Gron. ad Liv. xxviii.* 5. * dare se *etiam eleganter dicuntur, quibus facile aliquid persuademus, quod sua sponte in eas partes inclinant.* Or. ii. 44. si *se dant* judices, et sua sponte, quo impellimus, inclinant. * *Constructionis causa haec affero :* Inv. i. 14. praecepta *dare in ratione. Cod. Gronov. habebat :* in rationem ; *et sic est c.*

DOMESTICUS. Or. 43. *domesticae* literae, *sunt, quae non prodeunt in forum, curiam, etc.* Verr. iii. 61. *domesticum crimen, pro ficto, quod domi accusatoris natum et excogitatum est.* Sext. 45. *domesticis* malis impediti: i. e. *aere alieno. Sic* Catil. i. 6. *domestica* difficultas. Catil. i. 6. *domestica* turpitudo, *de libidinosis flagitiis, luxuria et similibus.*

DOMICILIUM. Balb. 5. ut ejus *domicilium gloriae* communis imperii finibus terminetur. Orat. i. 23. *Roma dicitur* imperii et gloriae *domicilium.* ad Div xvi. 17. huic verbo proprium *domicilium* est in officio. Pison. 31. suorum improbissimorum *sermonum domicilium* in auribus vestris collocaverunt.

DOMINA. Or. ii. 60. natura *domina* est : h. e. *in hac re plurimum valet.*

DOMINARI, *plurimum valere, praecipuum esse.* Orat. i. 8. eloquentia *dominatur* in liberis civitatibus. *ibid.* 14. hoc *dominatur* in oratore. * in Caecil. 7. *dominari* in judiciis, *dicuntur, qui semper obtinent causas etiam injustas, et malis artibus.* * Verr. ii. 19. in auctione *dominari dicuntur, quibus in auctionibus omnia, quae volunt, etiam levissima licitatione ab iis facta, addicuntur.* * Cluent. 25. bestiae, *dominante* fame, etc. i. e. *urgente.*

DOMINATIO. Act. i. in Verr. 12. *dominatio* judiciorum. Verr. v. 68. regia *dominatio* in judiciis. *v.* dominari.

DOMINATUS. Or. iii. 59. in eo omnis *dominatus* est oculorum : *h. e. oculi plurimum valent.* Nat. D. ii. 60. terrenorum commodorum omnis est in homine *dominatus.*

DOMINIUM. Verr. iii. 4. hujus argento *dominia vestra* ornari. *lectio Gruteriana, quam interpretatur de* magisteriis vini *aut* regnis, *quae Horatius vocat. Sed Graevius recepit reliquorum librorum lectionem :* domus vestras, *et* dominia *ita dici posse negavit.* Dominia, *quia in bonis Codd. repertum hoc verbum est, non ausim rejicere, et in* domus vestras *mutatum credo, quod non intelligeretur.* Domus vestras *autem non potest esse a Cicerone, quod nullum* exemplum *poterit afferri, quo* argento domus ornari *dicatur. Signa in domorum ornatu commemorari memini, argentum non item.* Convivia *autem* exornari argento, *scil. in abacis posito, non semel apud Ciceronem aliosque legi. Atqui veteres de conviviis dixere* dominia, *quod Graevium fugiebat, cum ea scriberet.* Gell. ii. 24. *in quo SCto jubentur principes civitatis, qui ludis Megalensibus antiquo ritu mutitarent, h. e. mutua inter se* dominia *agitarent, jurare,* etc. *in quo loco quidam interpretamentum* convivia *receperunt. Sed Fulvius in append. Triclinii Ciacconiani et Lipsius Saturnal. i.* 19. dominia *restituerunt.* v. Gronov. ad h. l. Dominia *autem dicuntur* convivia, *non ab illis magisteriis*

Gadibus: i. e. *abiit clanculum.* * Div. i. 18. oracula, quae aequatis sortibus *ducuntur. np. sors proprie* ducitur, *cum ex urna manu tollitur.* * *diem ducere* Att. v. 21. *pro consumere. vid. ibi Graev.*

Ductor, *imperator.* Tusc. i. 37. *ductores* nostri.

Duellum. Leg. ii. 8. res *duelli: antique pro* bellum, etc.

Dulciculus. Tusc. iii. 19. *dulcicula* potio.

Dulcis. Or. iii. 26. *dulcis* suavitas, *de ea, quae est feminis grata, e saccharo et aliis condimentis.* * *indulgentes etiam dicuntur* dulces. Lael. 24. extr. amici *dulces, qui in omnibus obsequuntur nobis studiisque nostris, nec verum unquam nobis dicunt.*

Dulcitudo. Or. iii. 25.

Dumetum, *de spinosis et jejunis disputationibus distinctionibus, etc. philosophorum.* Acad. iv. 35. orationem in *Stoicorum dumeta* compellitis. cf. Nat. D. i. 24.

Duplex. *mistum, concretum.* Tusc. i. 29. nihil est in animis *duplex*, etc.

Dupondius, *numus duarum libellarum: h. e. duorum assium. Nam singuli asses olim, cum gravi aere uterentur Rom. valebant libram s. pondo.* Quint. 16. si tuus *dupondius* ageretur.

Duritas *opponitur comitati et hilaritati in sermone et consuetudine.* Orat. 16. *duritas* et severitas, et quasi moestitia *orationis.* Cato. 18. quanta in altero *duritas?* in altero *comitas?*

Duritia. Orat. 17. *duritiam* in sermone Socratico adamarat; h. e. *placuerant ipsi inprimis Socratis disputationes de dolore aliisque hujus generis malis perferendis.*

Durus. Dom. 6. *durior* annona, *pro carior.* Arch. 9. *durior* ad haec studia videbatur; *h. e. non is esse videbatur, qui ex his studiis poëticis voluptatem percipere, atque adeo iis pretium statuere posset.* Brut. 18. signa *dura*, opponuntur *mollibus: h. e. politius elegantiusque elaboratis. Notus est versiculus Virgilianus:* Excudent alii *spirantia mollius aera: h. e. quae ita elaborata sunt, ut quamproxime ad viventis animantis speciem accedant.*

Duumviri Rabir. Perd. 4. Or. 46. *sunt ii, qui ex instituto Tulli Hostilii perduellionis judicandi causa constituebantur. vid. Liv. i. 26.*

E.

Ea, *adv. pro propterea.* ad Div. xiii. 26. Mescinius *ea* mihi necessitudine conjunctus est, *quod* mihi quaestor fuit.

Ebullire, *jactare aliquid sermone.* Tusc. iii. 18. si virtutes *ebullire* volent et sapientias, nihil aliud dicent. Fin. v. 27. dixerit hoc Epicurus, semper beatum esse sapientem; quod quidem solet *ebullire* nonnunquam. *Davisius laudat Turneb. Adv. xxv.* 14.

Ecce, *cum simpliciter, tum adjuncto* tibi, *dicitur de re improvisa et subita. vid. v. c.* Att. vii. 19. xiii. 16. xv. 4. Cluent. 23. Prov. Cons. 18. Verr. v. 33. Or. ii. 22. etc. *adjuncto* repente *est* Verr. v. 34.

Ecdicus. ad Div. xiii. 56. *Ecdici* Mylasii. Ecdicus *idem est qui* Syndicus, *h. e. qui civitatem defendit, cognitor civitatis, ut Cicero pro Flacco ait,* (*v. in* cognitor,) *inprimis autem civitatis pecunias curat et persequitur. Glossae veteres:* ἐκδικος, cognitor. *v. Gronov. de Sest. iv.* 3. *p.* 277. *quem jam laudavit Graevius. Justiniani Novell.* 15. *inscribitur Gr.* περι των ἐκδικων. de defensoribus civitatis *titulos e Cod. Justin. et Theodos. laudant Viri docti ad Plin. Ep. x.* 111.

Eclogarius. Att. xvi. 2. *est genus servorum, quo in studiis utebantur, dicti* απο των ἐκλογων, *h. e. a locis insignibus, quos e libris excerpebant, aut notabant: sive, ut J. Fr. Gronovio placebat, qui distinguebant libros et interpungebant, et nomina interloquentium in dialogis rubrica picta interponebant, ut eo facilius intelligi libri possent.*

Ecquae, *pro* ecqua. Sext. 30. *ecquae* vox. Att. viii. 12. *ecquae* persona.

Eculeus, *machina, qua in quaestionibus utebantur, ad verum extorquendum: de qua est Magii doctus libellus. Nomen traxit a similitudine equi.* Mil. 22. Dejot. 1. extr.

Edicere, *dicitur frequenter de magistratibus, cum aliquid aut scripto publice proposito, aut voce jubent aut constituunt, pronunciant, in eo genere, in quo potestatem habent.* Q. Fr. i. 1. 21. praetorem *edicere*, ne fiat aliquid, etc. Att. xii. 7. Antonius *edixit*, ita ut me et Laelium exciperet. Vat. 14. *edixeritne* praetor, - - ut adesses die tricesimo. ad Div. xi. 6. cum trib. pl. *edixissent*, adesset senatus a. d. xiii. Kal. Jan. Verr. i. 54. *edicere* diem. ibid. nondum proscripta neque *edicta* die. * *hinc dicitur pro* constituere, *et publice proponere.* Verr. iii. 7. *Censores dicuntur* legem, *sc. vectigalium locandorum*, edicere: *h. e. publice proponere, ut cognosci conditiones locationis possint.* Offic. iii. 20. Marius a subselliis in rostra recta, idque, quod communiter compositum erat, solus *edixit.* * *est etiam interdum pro simplici* dicere, pronunciare, proferre, narrare. Or. 39. nullus fere a Demosthene locus sine conformatione sententiae *edicitur.* Lael. 16. si prius *edixero*, quid maxime Scipio sit solitus reprehendere. Phil. i. 5. misi pro amicitia (sc. ad Consulem Antonium) qui hoc *ediceret.*

Sed mollius profecto est, quod post Muretum et Faërnum aliosque e Cod. Vatic. reposuit Graevius : ei diceret. Leg. ii. 10. ut ego, uti rogas, possim *edicere.* Ain' tandem, Attice ? non es *edicturus* aliter. *Turnebus, Lambinus, Davisius reposuere :* dicere, dicturus ; *quod etiam placebat Sigon. ad Liv. vi.* 38. *ad haec verba :* et, uti rogas, primae tribus *dicerent. Mihi autem secus videtur. Ratio, qua Davisius utitur, quod* edicere *non sit privatorum, sed magistratuum, nihili est.* Edicere *est* pronunciare, *quod de suffragiis et sententiis judicum dicitur. vid. Gronov. et Drakenb. ad Liv. xxx.* 5. *init. Cort. Sall. Catil.* 48.

Ediscere, *cognoscere.* Div. i. 47. malunt enim disserere, nihil esse in auspiciis, quam, quid sit, *ediscere.*

Editicius. Planc. 15. *editicii* judices. cf. Muren. 23. *sunt, qui ab accusatore eduntur, non, a praetore ducuntur sorte : quod in qua causa factum sit, ex ll. cc. cognosces. v.* edere.

Editio. Planc. 15. *editio* judicum. *v.* edere.

Editus judex Planc. 17. *ubi libri quidam* editicius. *vid.* edere.

Edere. Sext. 27. scelus *edidit* in me. Leg. i. 13. ruinas *edere, pro, facere, ut ruinae fiant.* Fin. v. 1. vitam *ediderat :* i. e. *mortuus erat.* Brut. 5. quare, si tibi commodum est, *ede* illa, quae coeperas, Bruto et mihi. * *in rebus forensibus multipliciter dicitur.* Planc. 15. tribus *edere, dicitur accusator, cum ex lege de sodalitiis, quas tribus judices esse velit, apud praetorem profitetur : unde* judices editicii. Quint. 21. *judicium* id, quod *edat,* accipere : *i. e. quodcunque genus actionis intendant, se paratum esse, descendere cum eo in certamen, id dicitur* edere judicium, *quia apud praetorem pronunciat, quod genus actionis intendere, et quod judicium sibi dari velit petitor. ibid.* 20. judicium acciperet, in ea ipsa *verba,* quae Naevius *edebat.* Verr. iii. 29. quantum *edidisset* sibi deberi : *h. e. professus esset. Sic* testes edi *dicuntur saepissime, cum accusator eorum nomina profitetur apud praetorem.* Indices *etiam dicuntur* edere, ad Q. Fr. ii. 3. Nerius index *edidit* ad allegatos : *hat ausgesagt.* Dom. 6. operis *ediderat,* (*dixerat*) meum nomen. Verr. ii. 42. postulata *edere, dicuntur provinciales, cum ea ad Consules deferunt ; item :* in postulatis *edere* aliquid. Quint. 24. socium in his bonis tibi *edidisti* Quintium : *i. e. professus es.* * *de oraculis etiam dicitur.* Off. ii. 22. Pythius Apollo oraculo *edidit.*

Educator. Planc. 33. quis est nostrum liberaliter educatus, cui non *educatores,* cui non magistri atque doctores. *Videntur Gesnero* V. C. paedagogi. *Sic est ap. Tac. A. xiv.* 3. *Sed quia sequitur* alitus, *intell.* altores et parentes. *N. D. ii.* 34.

Effero, *de terra et agris*, etc. Brut. 4. *efferre* fruges. Verr. iii. 47. cum ager, id quod perraro evenerat, cum decumo *extulisset*, sc. *quod satum erat. ibid.* 86. videbatur id perdere arator, quod agri segetesque *extulissent. ibid.* ii. 2. ut quicquid ex sese Sicilia posset *efferre*, id non apud eos nasci, etc. Nat. D. ii. 33. ea, quae *efferant* aliquid ex sese, perfectiores habere naturas, quam ea, quae ex iis *efferuntur*. Or. ii. 22. cur aetates singulae *extulerint* prope singula genera dicendi. * *ostendere se, nasci.* Or. ii. 21. *efferat* se foecunditas in adolescente. Lael. 27. cum se *extulit* ostenditque lumen suum virtus. Brut. 7. qua in urbe primum orator se *extulit.* * *de omni commotione animi, neque solum ea, quae animum dilatat, sed etiam quae contrahit, atque de his, quae hinc existunt.* Att. i. 8. Cato. 23. *efferri* studio. Lael. 15. *efferri* fastidio et contumacia. *add.* Tusc. iv. 17. Sull. 10. interdum *efferatur* immoderatione verborum. * efferre se *est etiam pro recreare se, recuperare vires.* Prov. Cons. 14. quamquam sunt accisae res, tamen *efferent* se aliquando, et ad renovandum bellum revirescent. * *vulgare.* Or. i. 24. petamque a vobis, ne has meas ineptias *efferatis. ibid.* ii. 12. res omnes singulorum annorum mandabat literis Pontifex Maximus, *efferebatque in album*, et proponebat tabulam domi, potestas ut esset populo cognoscendi, etc. *Pearcius cum Lambino legendum censet :* referebatque in album : *quae forma loquendi est ap. Liv. i.* 32. *Si* efferebat *rectum est, sensus hic est : Cum libris res anni cujusque mandasset, duobus exemplis librum annalem proponebat, alterum publice in albo, ut praetor edictum, alterum domi.* Efferri *simpliciter dicitur pro* efferri domo. *v. Viros doctos ad Suet. Claud.* 49. *et quos ibi laudant.* * *afferre, dicere.* Or. iii. 11. non solum videndum est, ut verba *efferamus* ea, quae nemo jure reprehendat. N. D. i. 25. hoc persaepe facitis, ut, cum aliquid non verosimile dicatis, et effugere reprehensionem velitis, *efferatis* aliquid, quod omnino ne fieri quidem possit : *ubi Davisius reposuit :* afferatis.

Efficacitas. Tusc. iv. 13. corporis nervi, vires et *efficacitas.* Petit. Cons. 3. tantum habet in libidine artis et *efficacitatis*, ut prope in parentum gremiis praetextatos liberos constuprarit.

Efficax, *rebus gerendis aptus.* ad Div. viii. 10. nosti Marcellum, et quam parum *efficax sit.*

Efficere, *de agris eleganter dicitur, ut efferre.* Verr. iii. 63. agri vero Leontini qui plurimum *efficit. ibid.* 86. quid aratio sustinere, quid pati, quid *efficere* possit. *ibid.* 47. ager *efficit* (*sc. quod seritur*) cum octavo. *sed ibi Graevius malebat, cum Manutio,* reficit ; *cujus emendationis necessitas nulla est. ibid.* 56. tantum decumanum professum esse ex edicto sibi deberi,

Effusio, *studium insigne liberaliter officioseque aliquem tractandi.* Att. vii. 3. nequaquam satis pro meis officiis, pro ipsius in alios *effusione* illum in me liberalem fuisse. * *de affectibus laetioribus.* Tusc. iv. 31. eodem vitio est *effusio* animi in laetitia, quo in dolore contractio.

Effutire *sine subst. pro garrire, nugari.* Nat. D. ii. 37.

Ejectio, *de exilio.* ad Att. ii. 18. mortem et *ejectionem* timemus.

Ejectus, *homo privatus rebus suis, ducta metaphora a naufragis, qui* ejecti *dicuntur.* Rosc. Am. c. 26. *cf. Gron. ad Liv. xliv.* 19. Quint. 19. *ejectus* homo. * *rejectus.* Fin. v. 8. *ejectae* sententiae. *v.* ejicere * *exsertus.* Or. ii. 66. *ejecta* lingua. Pis. 9. cadaver *ejectum, quod insepultum abjectum est.*

Ejicere, *rejicere.* Off. i. 41. Cynicorum ratio est *ejicienda.* cf. Or. i. 32. ad Att. ii. 24. eoque magis id *ejectum est.* * *Sed inprimis dicitur de iis, qui explodunter et exsibilantur, ut histrionibus musicis, oratoribus, etc.* Orat. iii. 50. idem fit in vocibus, ut a multitudine et populo, non modo catervae atque conventus, sed etiam ipsi sibi singuli discrepantes *ejiciantur.* Sext. 55. cantorum vocibus *ejiciebatur. de Clodio, qui cum in theatrum venisset, cantores versus, qui in eum conveniebant, in os imminentes ejus clarissime canebant, ut omnes intelligerent, ad eum pertinere.* Cluent. 31. explosum atque *ejectum* est : *ubi Graevius legi volebat* rejectum, *quod dubitabat latine sic dici. Non dubitandum esse, quin ita dicatur, loca proposita docent. Graeci sic* ἐκβάλλειν. *vid. v. c. Aelian. V. H. ii.* 24. *xiii.* 17. *et ibi Perizon. et Kuhn.* * *eradicare.* Div. ii. 72. superstitionis stirpes *ejiciendae.* * Coel. 31. voluptates se profudunt atque *ejiciunt.* * Catil. i. 12. *ejicere* se, *pro abire.*

Ejerare, *idem quod* ejurare. Or. ii. 70. cum ei M. Flaccus P. Mucium judicem tulisset, *ejero*, inquit, iniquus est - - Ah P. C. non ego illum mihi iniquum *ejero*, sed omnibus.

Ejurare. iniquum ejurare *est, rejicere aliquem, quia iniquum nobis putamus. e foro petita ratio.* Verr. iii. 60. negotiatores putant esse turpe, id forum sibi *iniquum ejurare*, ubi negotientur : praetor provinciam suam totam sibi *iniquam ejurat.* Phil. xii. 7. sic me iniquum *ejurabant* (*Graev.* ejerabant :) de me querebantur. * *bonam copiam ejurare.* ad Div. ix. 16. tu autem quod mihi *bonam copiam ejures*, nihil est. *Est autem formula e foro, qua significatur, aliquem jurasse, creditoribus se satisfacere non posse. v. Manut. ad h. l. quod cum factum esset, persona debitoris pignori capiebatur, et creditori addicebatur : ut docet Salmas. Mod. Usur. c.* 18. *p.* 805.

Elabi, *eleganter dicuntur rei, qui, cum noxii sint, tamen, sive artibus suis, sive quacunque de causa alia, absolvuntur.* Act. i. Verr. 11. *elabitur* reus. Verr. i. 34. *elabi* ex crimine.

ELEGANTER, *scite intelligenter, cum delectu, provide, prudenter, accurate.* Inv. ii. 3. sin autem temere aliquid alicujus praeteriisse, aut non satis *eleganter* secuti videbimur. Verr. iii. 60. quid potuit *elegantius* facere praetor cupidus existimationis bonae, qui ab se omnem suspicionem propulsaret. etc. ad Div. 8. iii. quid a me fieri potuit *elegantius* aut justius, quam ut sumtus egentissimarum civitatum minuerem, sine ulla imminutione dignitatis tuae ? ad Brut. 12. optime novit omnia, et *elegantissime* expedire et ad te deferre potest. i. e. *accuratissime. vid. Sciopp. ap. Graev. ad h. l.*

ELEGANTIA, *subtilitas et acumen dialecticorum et philosophorum.* Fin. ii. 9. in hac divisione *elegantiam* desidero. *ibid. elegantia* disserendi. ad Div. iv. 4. *de Sulpicio :* facile cedo tuorum scriptorum subtilitati et *elegantiae.* Fin. iii. 2. agricultura, quae abhorret ab omni politiore *elegantia*, tamen eas res, in quibus versatur, novis notavit verbis. Or. i. 2. *elegantia* doctrinae, *est philosophia cum ceteris artibus, in quibus subtilitas et acumen est, quae ab artibus illiberalibus absunt :* tu autem eloquentiam ab *elegantia doctrinae* segregandam putas. *Jam quia* elegantia *in artibus est* subtilitas, *facile intelligitur,* elegantiam in dicendo, Brut. 72. Or. i. 12. *non esse ornatum illum oratorium et magnificum, sed quae et ipsa subtilitas dicitur in scribendo, h. e. tenue illud, et, in ipsa tenuitate et negligentia, suis Veneribus gratum dicendi genus, quo Caesar, Terentius, Nepos, et Cicero in philosophicis, etc. usi sunt: quod et vidit Vavassor de Vi et Usu Verb. pag.* 521. *ed. Lips. Itaque* Att. vii. 3. *Terentio nominatim* elegantia *tribuitur.* Or. ii. 7. subtilitati *jungitur :* Catulus, cui Graeci solent ipsi suae linguae *subtilitatem elegantiamque* concedere. Brut. 75. Caesar ad hanc *elegantiam verborum* latinorum, quae etiamsi orator non sis, et sis ingenuus civis Roman. tamen necessaria est, adjungit illa oratoria ornamenta dicendi. *Planissimus* est locus ad Herenn. iv. 12. *elegantia* est, quae facit, ut unum quodque pure et aperte dici videatur, ejus partes sunt Latinitas et explanatio. * *Similiter in cultu elegantia non est magnificentia, sed aliquid inter sordes et magnificentiam intermedium, h. e. munditia.* ad Div. ix. 20. Verrius tuus et Camillus, qua munditia homines, qua *elegantia ? Itaque etiam de oratione haec duo junguntur.* Orat. 23. Fucati vero medicamenta candoris et ruboris omnia repellentur : *elegantia* modo et munditia orationis remanebit. * *est etiam* elegantia *in reliqua vita, quae moribus et rebus gerendis continetur,* innocentia. Sull. 28. vestra, qui cum summa elegantia atque integritate vixistis, hoc maxime interest, non ex libidine aut simultate aut levitate testium causas honestorum hominum ponderari.

Elocatus. Flacc. 28. quod illa gens victa, quod *elocata*, quod servata. *Si sanus est locus, sensus est, vectigalem et tributariam esse factam, sc. a Pompejo : atque hoc dicit* elocatam *esse gentem, quod vectigalia solebant publicanis locari. Ita intelligit Scaliger ad Euseb. p.* 153. Servata, *quod Manutius non concoquebat, Graevius interpretatur, nostra (non Dei sui) bonitate et misericordia servata, cum exscindi facile a nobis potuisset. Quid? si ita interpretemur : in potestate nostra servata est, nec se liberare potuit. Ita melior certe erit gradatio : nisi forte eos sequi lubet, qui* serva facta *legendum censent, quod sequitur Scaliger loc. cit.*

Elogium, *titulus, inscriptio.* Tusc. i. 14. quid ipsa sepulchrorum monumenta, quid *elogia* significant? Fin. ii. 35. *elogia* monumentorum. *cf.* in Pison. 29. *extr. v. Casaub. ad Sueton. Jul.* 47. *Calig.* 24. *Salmas. mod Usur. p.* 670. 675. *sq. hinc vero ducta ea significatio, qua* elogium *pro* laude *ponitur. Nam tituli monumentoram continebant honorum rerumque gestarum nomina.* Cato. 17. etc. * *caput, excerptum, ἔνσις.* Cluent. 48. *elogium* de testamento recitasti Cn. Egnatii, idcirco se exheredasse filium, etc. *Sed quia in eo capite causa afferebatur, quare exheredaretur, uti in titulis et elogiis reorum et ad suppliciam ducendorum causae carceris et poenae; propterea elogium in re testamentaria pro causa dicitur exheredationis aut legati, etc. Quintil. Decl. ii.* 15. quod ideo putetis nullum adjectum ad exheredationem juvenis *elogium*, quia de scelere constet. *laudat ibi Burmannus Comment. ad Petron. c.* 53.

Eloqui. Off. iii. 15. si ad *eloquendum* venerit, non plus quam semel *eloquetur : de venditoribus rerum promercalium, cum pretium rei dicunt.*

Eludere, *vexare.* Verr. iii. 40. *eludere* aratores. Milon. 12. *eludere* remp. in suis furoribus cogitatis. * Pis. 33. quod quidem tu *eludebas.* i. e. *irritum faciebas et non serio agi ostendebas.*

Eluere, *sensim tollere,* Lael. 21. *eluere* amicitias remissione usus. Dissuere *dixerat* Off. i. 33.

Elugere. ad Div. ix. 20. *eluxi* patriam : *luctum e rei publicae malis consumsi, deposuique.*

Eluvies pro Dom. 20. labes atque *eluvies* civitatis.

Emanare. Or. i. 42. formae e generibus *emanant.*

Emancipare *parentes dicuntur liberos, cum eos e patria potestate emittunt, ut, aut sui juris sint, aut ab alio adoptentur, in cujus patria potestate sint.* Dom. 14. adoptatum *emancipari* statim, ne sit ejus filius, qui adoptarit. Fin. i. 7. filium in adoptionem D. Silano *emancipaverat.* * *hinc* emancipari alicui *eleganter dicitur, quod est alteri in potestatem traditum, addictum, nostraque voluntate obnoxium.* Cato. 11. si senectus ne-

*git amor. * liberari aliqua molestia.* Verr. i. 5. *emergere* judicio. Att. v. 8. *emergere* valetudine. *ib.* 10. *emergere* ex negotio. * Coel. 12. emergere, *dicitur de iis, qui ad frugem redeunt.*

Emetiri, *dare, praestare.* Brut. 4. ego tibi voluntatem profecto *emetiar*, sed rem nondum posse videor, idque, ut ignoscas, a te peto.

Eminens. Tusc. iii. 2. *eminens* effigies virtutis: h. e. *expressa, non adumbrata, ut aliis locis dicit.* Nat. D. i. 27. species Deorum, quae nihil concreti habeat - - nil expressi, nil *eminentis.*

Eminentia. Acad. iv. 7. multa vident pictores in umbris et in *eminentia*, quae nos non videmus. *sc.* eminentia *opponitur* umbrae, *quia eminentia lucida sunt.* v. *Junium* de Pictura Vet. p. 110. sq. Nat. D. i. 38. res nullam habens soliditatem nec *eminentiam.*

Eminere. Or. 14. ornamenta *eminent, sc. cum in oculos cadunt et statim animadvertuntur.* Verr. v. 62. toto ex ore crudelitas *eminebat.* Tuscul. ii. 26. amplitudo animi maxime *eminet* contemnendis et despiciendis doloribus.

Emissarius *est, cujus quis opera utitur in aliis accusandis, vexandis, explorandis rebus, item conficiendis, quas ipse non sustinet agere. Sic Turpio et Apronius dicuntur* Verris emissarii *in decumis, quod suo nomine decumas Verri redemerant,* Verr. iii. 40. v. 41. *superioris significationis exempla sunt* ad Div. vii. 2. viii 8.

Emissarium, *in re rustica est foramen in lacu, per quod aqua emittitur et educitur, sublato scil. ligno, quod ei oppositum est.* ad Div. xvi. 18. sestertia ducenta dabat, nullo horto, nullo *emissario*, nulla maceria, nulla casa. *v. Graev. ad h. l. Adjiciamus locum e Plin. H. N. xxxiii.* 4. emissaria *in piscina quina pedum quadratorum ternum fere linquuntur, et repleto stagno* excussis obturamentis *erumpit torrens, etc.*

Emissio. Tusc. ii. 24. tormenta eo graviores *emissiones* habent (*int. telorum,*) quo sunt adducta atque contenta vehementius.

Emittere. Div. ii. 19. nubium conflictu ardor expressus se *emisit.* * *tela* emitti *dicuntur tormentis. v.* emissio. *hinc* Or. ii. 53. *argumenta* emitti *dicuntur, cum proponuntur. ibid.* 54. facetum dictum *emissum* haeret. Coel. 12. *emittere* aculeos in hominem. * dimittere, *absolvere reum nocentem, ducta metaphora a bestiis, quae a caveis emittuntur.* Sext. 64. *emitti* ex judicio gratia. Harusp. resp. 18. te judices *emiserunt. ubi Graevius praeter rem legit* dimiserunt. *Sic* c. 21. *Clodius dicitur* emissus *ancillarum beneficio, sc. e domo Caesaris, ne caperetur.*

Enumerare, *numerare.* Brut. 32. *enumera* me in plerisque : *etiam de pecunia dicitur, sic* Rosc. A. 46. *si lectio sana est.*

Enumeratio. Brut. 92. *enumeratio* oratoria : *i. e. rerum ad eloquentiam pertinentium.*

Enuntiare. *divulgare.* Or. i. 47. et illa dicendi mysteria *enunciet* * *dialecticis enunciare idem est, quod recentioribus* praedicare. Acad. iv. 29. Nempe fundamentum dialecticae est, quicquid *enunciatur,* aut verum esse aut falsum ; *quamquam etiam de tota propositione intelligi potest.* Fat. 9. quod ita *enunciatur :* Descendit in Academiam Carneades.

Enuntiatio. ad Att. iv. 15. *enunciatio* Memmii. sc. *qui patefecit in senatu, quid factum esset mali.*

Eo, *pro* ideo. Rosc. A. 31. *ubi v. Graev.* ad Div. xiii. 09. xvi. 1. *etc. add. Burm. ad Lucan. vii.* 406.

Ephemeris, *commentarius rerum, quas quotidie facimus, Journal : sive etiam Kalendarium, in quo sc. scribebant, quae quotidie facerent, memoriae causa.* Quint. 18. in memoriam rediit Quintius, quo die Roma in Galliam profectus sit. ad *ephemeridem* revertitur : invenitur dies profectionis prid. Kalend. Febr. *Ap. Plin. H. N. xxix.* 1. est *ephemeris* mathematica, *in qua scilicet siderum motus in dies singulos consignatus est.*

Epicopus. Att. xiv. 16. phaselus *epicopus : h. e. qui remis agitur. Remis autem aguntur militares naves, velis onerariae, unde ἐπικωπα πλοια sunt militares. v. Scheffer. de R. N. ii. 2. init. Bosius ad Att. v.* 11. *ubi in Graeviana e Victoriana ἐπικωπον, sed nullo sensu idoneo.*

Epicus, opt. gen. d. 1. *poëtae genus, quod et heroicum dicitur, qualis Homerus et Virgilius. Nam hoc genus carminis ἐπος dicitur.*

Epiphora. ad Dix. xvi. 23. Balbus scripsit, se tanta *epiphora* oppressum, ut loqui non posset. *Est autem* epiphora *morbus, cum destillatio fit humoris in oculos, lacrimarum specie.*

Epistola *distinguitur* a literis ad Q. Fr. iii. 1. 3. ad tuas *literas,* quas tribus *epistolis* accepi. i. e. *ea, quae mihi tribus epistolis scripsisti.*

Epulo. Har. Resp. 10. *epulones* Jovis Opt. Max. Or. iii. 19. ut Pontifices veteres, propter sacrificiorum multitudinem *tres viros epulones* esse voluerunt, cum essent ipsi a Numa, ut etiam illud ludorum epulare sacrificium facerent, instituti : *ex quo loco, quod genus sacerdotum fuerint, intelligi potest.*

Eques. Verr. iii. 24. equites *illustres, sunt splendidi, e divitiis, antiquitate generis, gratia, etc. opponuntur enim obscuris. Alii* equites illustres *sunt, qui sub Caesaribus, v. c. Tacit. A. xi. 4. commemorantur : ubi c. Lipsium.*

EQUIDEM. *cum secunda et tertia persona, item prima plurali.* Sext. 57. *equidem* audiebamus. Pison. 34. cum *equidem - - fuit. Sic est etiam apud Sallust. Catil. 52. 16. Cum prima autem persona aureae aetati usitatissimum, neque haec exempla facile imitanda. Tota res eo redit, utrum* equidem *sit, ego* quidem, *an* quidem *simpliciter, ut fit ex* e *et* quidem, *ut placet Drakenb. ad Liv. v. 54. et Burm. ad Virg. Aen. ii. 77. Sed adhuc sub judice lis est. v. Cort. ad Sallust. Catil. 51. 15. Ceterum in his ipsis locis, in quibus aliter est* equidem, *quam cum prima persona, cautio adhibenda est, ne decipi nos patiamur. Nam* primo vulgaris interpunctio interdum facit, ut id verbum referamus, quo non debebat, ut ad Div. xiii. 1. *equidem* si, quod ipse sentiam, quaeris : nec cur ille tantopere contendat video, nec cur tu repugnes : *ubi ex hac interpunctione* equidem *refertur ad* quaeris, *cum pertineat ad* video. *Deinde librarii et editores veterum librorum inscitia saepissime in hoc verbo erravere. In Nizolio etiam Facciolatiano omnia exempla, in quibus* equidem *est cum tertia, aliter sunt in emendatis edd. Quid, si de ceteris iisque paucis locis idem pronunciandum? ut aut pro* quidem *vitiose scriptum sit, aut pro* et quidem.

EQUITATUS *de ordine equestri* ad Att. ii. 1. *Sed v. not.*

EQUUS, *equites.* ad Div. x. 30. *equum* immisi. *ibid.* ix. 7. *equis* viris. cf. Off. iii. 33. Phil. viii. 7. *ubi vid. Ferrar. Gronov. ad Liv. xxi. 27. et Burm. ad Virg. Aen. viii. 3. haec formula deinde hanc vim nacta est, ut, omni contentione rem agi, significaret.* * Sen. p. R. 11. *equis insignibus* et curru aurato reportari : *h. e. triumphalibus.* * Lael. 17. quo utamur, quasi *equis tentatis*, sic amicitiis, aliqua parte periclitatis moribus amicorum. equum tentare *est periculum facere, an sessorem patiatur, et sit itineribus faciendis idoneus; ne, si viam ante ingrediamur, aliqua parte jam profligata, sero intelligamus, idoneum equum non esse.* * Brut. 51. si auditor omnino, tamquam *equus, non facit*, agitandi finis faciendus est. equus non facit, *ut ex ipso loco intelligitur, qui loco moveri non potest, neque calcaribus subditis, neque flagellis adhibitis, adeoque itineri faciendo minus idoneus.*

ERECTUS, *de auditore attento.* Brut. 54. idem si praeteriens adspexerit *erectos*, intuentes judices - - aut oratione quasi suspensos teneri. * *est etiam habitus hominis sibi confidentis.* Or. i. 40. *erectum* et celsum, alacri et promto ore ac vultu, huc atque illuc intuentem, etc.

EREPTUS, *extortus, expressus.* Verr. i. 30. quod pronunciatum est, non per Neronem judicatum, sed per Dolabellam *ereptum* existimabatur. *Nam Dolabella precibus effecerat, ut Nero invitus condemnaret Philodamum.*

Ergastulum *est carcer rusticus, in quo mancipia opus faciunt, pistrinum, etc.* Cluent. 7. M. Aurius in Q. Sergii manus incidit et apud eum fuit in *ergastulo.* (*quem locum illustrabit Sueton. in Aug.* 32. *Tib.* 8. *cf. Salmas. ad Spartian. c.* 18. *T. i. p.* 172.) ad Div. xi. 10. et 13. *ergastula* solvere: *quod est dimittere servos ex ergastulis, aut potius abducere, et milites facere.*

Ergo, *eleganter post longiorem parenthesin.* ad Div. xv. 10. quum ita accidit - - quum *ergo* ita accidit.

Erigere. Leg. i. 9. hominem *erexit* Deus. * *recreare.* Brut. 3. *erexit* se populus Rom. Sext. 31. causa *erigere oculos* et vivere videtur. ad Att. viii. 12. *erigere* remp. * *resistere.* ad Q. Fr. i. 1. 1. ne te obrui negotii magnitudine sinas, sed contra *erigas* atque resistas. * erigere se *dicuntur auditores, cum attentiores fiunt, admirantur aliquid in oratione.* Rosc. Am. 22. * Coel. 12. nec quos *aculeos* habet severitas gravitasque vestra, cum eos accusator *erexerit in rem,* in vitia, in mores, in tempora, emittere in hominem et in reum. ad Att. iii. 15. *erigere* id aliquem *est, impetum in eum facere. Sed vid. not.*

Eripere, *de reo noxio, cum artibus ipsius aut amicorum, eloquentia patroni, potentia advocatorum, largitione efficitur, ut absolvitur.* Act. i. in Verr. 8. *eripi* accusatori reum. Verr. i. 4. cui reus tam nocens, etc. impune *eripi* possit. *ibid.* ii. 31. vi se *eripere* ex judicio. * *absumere.* ad Div. xvi. 21. multum mihi *eripitur* operae in exscribendis hypomnematis. * Marcell. 10. arma ab aliis posita, *ab aliis erepta* sunt: *sic et* Verr. iii. 48. in Vatin. 12.

Errare. Orat. i. 48. oratio *errat: dicitur de λογομαχοῦσι.*

Erraticus, *eleganter de vitibus aliisque plantis, quae vario flexu serpunt.* Cato. 15. vitis serpens multiplici lapsu et *erratico.*

Error, *de eo, qui, quid agat, nescit.* in Caecil. 14. qui tibi aestus, qui *error,* quae tenebrae erunt? * Att. xii. 43. ferendus tibi in hoc meus *error. antea vocaverat* ineptias.

Erubesco. Leg. i. 14. o! rem dignam, *in qua* non modo docti, sed etiam agrestes *erubescant.*

Eruditus, *etiam de philosophis dici, docebunt loci hi:* Muren. 30. 31. 36. *ubi Zeno Stoicus et alii hujus generis philosophi sic appellantur.* Or. i. 15. *eruditus* in philosophia. * Brut. 2. vox *erudita: h. e. graecis et latinis literis et artibus formata.* Paradox. v. 2. oculos *eruditos* habemus: h. e. *qui judicare possunt, v. c. de picturis, etc.*

Eruere, *ut* elicere *dicitur,* Or. ii. 88. memoriam *eruere,* exercitatione, si est nulla naturalis. * *invenire latentem et fugientem.* ad Div. v. 10. illum *eruam: de servo Ciceronis fugitivo. eodem modo dicitur in constitutione Adriani ap. Reines.*

Eventus, *de re, quae est in facto : cum fit id, quod fieri poterat.* Rab. Perd. 5. non solum *eventus*, sed etiam conditio.

Everriculum, *proprie est instrumentum everrendi, ut rete, quo pisces everruntur, v. c. apud Varr. R. R. iii.* 17. 7. *deinde tropice, id, quo quid penitus tollitur.* Nat. D. iii. 30. *everriculum* malitiarum omnium, judicium de dolo malo. Verr. iv. 24. quod unquam hujusmodi *everriculum* in provincia ulla fuit.

Eversio. Fin. v. 10. quae vitae sunt *eversio.*

Eversus. ad Div. v. 21. fortuna funditus *eversa.*

Evertere. Catil. i. 7. quaestiones *evertere : i. e. perfringere, vi se eripere quaestioni.*

Evictus. Verr. i. 1. qui tam nefariis criminibus, tam multis testibus *evictus*, ora judicum adspicere auderet. *Graevius sic interpretatur :* evictus *est, qui pudore aut ratione incitatur ad aliquid agendum, atque exemplis confirmat ita dici* evictus. *Sed haec vis est ab hoc loco aliena. Num enim criminibus et testibus quis incitari potest, ut audeat adspicere judices ? Absterreant haec eum potius necesse est.* Evictus *est* pro convictus, plane victus. *Nam* evictus *hanc vim habet, atque adeo plus est quam* victus, *ut docuit Broukhus. ad Propert. iv.* 7. 2.

Evigilare, *excogitare vigilando.* Att. ix. 12. consilia *evigilata* cogitationibus.

Eviscerätus, *cujus viscera discerpuntur, eximuntur.* Tuscul. ii. 9. *evisceratum* corpus. conf. i. 44.

Evitare. Tuscul. i. 35. haec omnia vidi inflammari, Priamo vi vitam *evitari ; h. e. eripi. e Poëta vetere. v. Buker. ad h. l.*

Evocare, *dicitur ita, ut* elicere. Or. ii. 8. memoriam *evocare.* Att. x. 8. ne meam ipse συμπάθειαν jam *evocem.* * evocare *dicitur* aliquem *magistratus provincialis, senatus, cum eum jubet aliunde ad se venire.* Verr. i. 10. 33. Att. ii. 24. v. 21. etc.

Evocatus, *commotus.* Dejot. 14. *evocata* oratione misericordia. Fin. ii. 31. probitas mercedibus *evocata.* * *peregrinus jussus adesse.* Dejot. 5. venit *evocatus*, ut is, qui Senatui parere didicisset. * evocati *sunt milites, qui stipendia legitima fecere, sed precibus, promissis commoti castra alicujus sequuntur.* ad Div. iii. 6. praefectus *evocatorum.*

Evolare. Or. i. 35. *evolavit* oratio : h. e. *celeriter praeteriit, ut vix quae dicta sint, percipi potuerint. ibid.* ii. 78. totum repente *evolare : h. e. omnes suas vires celeriter ostendere.* Verr. i. 5. *evolare* ex severitate : h. e. *absolvi quamvis noxium. Sic* Prov. Cons. 6. poenam *evolarunt.* * Att. ix. 10. profecto *evolare* cupio. ib. x. 10. caute hinc istis invitissimis, *evolabo*, i. *e. celerrime abire.* * *de honoribus.* Or. 2. illos de-

tu: exanclatum, *cum in ceteris locis mutaverit. Quintil. Instit.* i. 6. *hoc verbum ponit in nimis antiquis, neque facile usurpandis. Est autem a vetere* ancla, *quod fuit vas, quo aqua hauriebatur; ut adeo idem sit* exantlare *et* exanclare. *v. Salmas. ad Vopisc. Bonos. c. ult. T. ii. pag.* 774. *Burm. ad Quintil. l. c.*

Exanguis. Orat. i. 13. de quibus ille tenui quodam et *exangui* sermone disputat, hic cum omni gravitate et jucunditate explicet.

Exarare, *proprie est, arando eruere.* Div. ii. 23. *exaratum* esse, Deum dicam an hominem? Leg. ii. 23. sepulchra *exarata* sunt. *unde deinde* exarari *dicitur, quod agro colendo quaestûs in frugibus capimus.* Verr. v. 38. tantum labore suo frumenti *exarabant.* * *de scribentibus cum dicitur, extemporalem scriptionem et subitam significat.* Att. xiv. 22. statim hoc nescio quid *exaravi. ibid.* xvi. 6. statim novum prooemium *exaravi*, etc. cf. ad Div. xii. 20. ix. 26. etc.

Exardesco, *absumor, pereo.* Har. Resp. 21. excepi *flammam* (*sc. quae injiciebatur patriae*) et solus *exarsi* pro patria. * Tusc. v. 29. ingenium ejus *exarsit* contra Stoicam disciplinam. Rabir. Post. 6. ad periculum innocentium templus *exarserat.* Lael. 21. intolerabilis injuria *exarsit, sc. in nos.* Phil. iv. 6. longo tempore ad spem libertatis *exarsimus.*

Exaresco. Tusc. iii. 31. opinio vetustate *exaruit*: i. e. *evanuit.*

Exaudio *pro* audio, *de fama.* Catil. iv. 7.

Excellentia, *der Vorzug.* Off. i. 28. magna cum *excellentia animantium* reliquarum. * *virtus quaelibet vel ingenii vel animi insignis.* Tusc. iv. 1. incredibilis cursus ad omnem *excellentiam* factus est.

Excellere. Flacc. 6. autoritas ejus *excellit* in ista provincia, *major est in ista provincia, vel maxima.* in Pis. 38. quae *excellunt*, i. *praecipua sunt, etiam in partem deteriorem.*

Exceptio praetoria. Inv. ii. 19. v. *praetorius.* cf. Heren. i. 12.

Excerpere, *eximere.* Or. ii. 11. *excerpere de* numero, etc.

Excetra, *hydra.* Tusc. ii. 8. haec dextra Lernam, mactata *excetra*, placavit. *Habet etiam Livius xxix.* 11.

Excidere. Or. i. 21. *excidit* libellus. *ibid.* 2. quae inchoata ac rudia *exciderunt.* ad Att. iii. 12. oratio *excidit*: h. e. *praeter voluntatem nostram in vulgus exiit.*

Excipere, *pro* accipere. Att. i. 14. laudem *excipere.* v. *Burm. ad Quintil. Decl.* 330. ad Att. iii. 23. cum nuncios *excepero. non dissimile est illud* ad Div. i. 9. illustri gratia aliquid excipere. * Or. ii. 8. *excipere* voluntates hominum, *est, adducere, quorsum velis: sumtum e re venatoria.*

Excitare, *testem in judicium ad dicendum testimonium vocare*. Rabir. Post. 12. in judicio Gabinii tertio quoque verbo *excitabantur*. negabant Gabinio pecuniam datam. *hinc etiam de aliis, quos testimonii aut exempli causa adducimus*. Tusc. v. 23. *excitabo* homunculum a pulvere et radio. * *dicitur etiam de aedificiis*. Sext. 2. quibus initiis et fundamentis - - hae laudes *excitatae* sint. * Or. ii. 21. facilius in vitibus revocantur ea, quae se nimium profuderunt, quam si nihil valet materies, nova sarmenta cultura *excitantur*.

Excitatus. Or. ii. 41. his locis in mente et cogitatione defixis, et in omni re ad dicendum posita *excitatis* : h. e. *in memoriam revocatis et ad usum*. * Rabir. Post. 15. magnis praemiis *excitata*. * ad Div. ii. 16. fortuna *excitata*. *opponitur* jacenti.

Excludere, *rejicere*. Har. R. 21. quod frater Metellus Pompejo sententiam dicenti *excluserat*, acerrimaque una voce ac mente restiterat : id - - ita perturbatum, itaque permutatum est, ut, quod frater consul, ne fieret, obstiterat : quod affinis et sodalis - - *excluserat* : id is consul efficeret, etc. * Att. xii. 40. de hortis hoc videtur effici posse - - ut praeconi subjiciantur : id nisi fit, *excludemur*. sin ad tabulam venimus, vincemus facultates Othonis nostra cupiditate.

Excudere, *elaborare*. Att. xv. 27. tibi de gloria *excudam* aliquid *ἡρακλείδειον*.

Excurrere. Or. 51. orationem non claudicare, nec insistere, sed cum sententia pariter *excurrere* : *dicitur de oratione vincta et numerosa, cum, verbi causa, enunciationes plures ita sibi implicantur, et inter subjectum et praedicatum primarium mediae interjiciuntur, ut in subjecto incipiat in praedicato desinat periodus*. * *de profectibus*. Brut. 78. studio autem neminem nec industria majore cognovi - - itaque tantos processus faciebat, ut evolare non *excurrere* videretur.

Excursio, *de oratore, cum paullulum de loco, in quo constitit, procedit*. Or. 18. *excursio* moderata, eaque rara.

Excusare morbum. Phil. ix. 4. i. e. *morbo uti ad excusandum*.

Excutere, *videre, si quis quid absconditum secum habeat, quod fere fit excutienda toga : scrutari*. ad Div. x. 31. tabellarii ubique *excutiuntur*. Rosc. Am. 34. *excutio* te, si quid ferri habuisti. cf. Agr. ii. 11. 23. *hinc ducitur illud :* Off. iii. 20. explica et *excute* intelligentiam tuam, ut videas, quae sit in ea species et forma et notio viri boni. ad Q. Fr. i. 1. 3. neque sane placet, scrutari te omnes sordes, *excutere* unumquemque. * *eripere, auferre*. Tuscul. i. 46. *excutere* opinionem radicitus. Har. R. 18. *excussus* et exhaustus, *sc. pecunia*. Sull. 16. noli aculeos orationis meae, qui reconditi sunt, *excussos* arbitrari. cf. Coel. 28.

EXEDRA, *locus in porticibus, villarum inprimis, pluribus instructus sedibus, ut ibi consideri, disputandi causa, aut dormri a meridie possit.* Or. iii. 5. Fin. v. 2. *v. Gothofred. ad Cod. Theod.* 1. *ult. de operibus publ. ubi multa de exedris, sed falsa multa veris mixta : quae h. l. excutere non possumus.*

EXEDRIUM. *idem.* ad Div. vii. 23.

EXEMPLUM. Verr. ii. 42. facere *exemplo* : h. e. *non primum, sed post alios.* * *exemplar*, ἀρχέτυπον. Offic. iii. 17. ducta sunt ex optimis naturae et veritatis *exemplis. Manut. Lamb. Pearcius praetulerunt* principiis : *quod* exempla naturae *nec intelligi, nec dici possent. Intelligi possunt : suntque exemplaria vera ab ipsa natura suppeditata. Dici etiam h. l. debuerunt : quia referuntur ad* imagines et effigies, *quae non a* principiis, *sed ab* exemplis *ducuntur.* Inv. ii. 1. ut in mutum simulacrum veritas ab animali *exemplo* transferatur. * *Hinc* exemplum *dicitur alicujus rei* πρωτότυπον, *formula, qua res primum concepta est : das Original, Concept.* Att. ix. 6. Capua literae sunt allatae, hoc *exemplo : in diesen Terminis.* xiii. 30. epistola altera *eodem exemplo ; eadem formula, iisdem verbis : in einerley Terminis. Hanc significationem pluribus illustrat Menkenius Obs. Lat. L.* * *Post dicitur de* ἀντιγράφῳ. *eine Copie.* ad Div. vi. 8. earum literarum *exemplum* infra scriptum est. *In quo loco* ἀρχέτυπον *esse non potest.* v. *plura in Gesneri v. Cel. Thesauro L. L. Ceterum fatendum est, etsi in hoc et similibus locis* exemplum *bene vertitur eine Copie, tamen proprie esse formulam.*

EXEMTUS. v. eximere.

EXERCERE. Arch. 11. tantis *se in* laboribus *exerceret. Sic et* Tusc. v. 1.

EXERCITATUS. Or. iii. 21. *exercitata* oratio.

EXERCITUS. adject. *vexatus.* Att. i. 11. scito nihil tam *exercitum* fuisse Romae, quam candidatos, omnibus iniquitatibus. Tusc. ii. 16. miles vetus *exercitus. v. Gronov. Observ. iv.* 1. *Burm. ad Suet. Tib.* 6.

EXHAURIRE, *auferre, eximere.* ad Div. v. 16. *exhauriri* tibi iste dolor potest. Att. ii. 21. amor *exhauriri* nulla potest injuria. Sext. 21. eadem sibi manu vitam *exhausisse. ibid.* 37. una plaga si accessisset, reliquum spiritum *exhausisset.* ad Div. ix. 14. quam aliquam partem *exhauserim* de tuis laudibus. * Q. Fr. i. 2. 1. *exhaustus est* sermo hominum : *i. e. desiit, conquievit.* * *perficere.* Att. v. 1. 13. *exhaurire* mandata. * Agr. ii. 26. urbanam plebem nimium in rep. posse : *exhauriendam* esse, *sc. tamquam sentinam aliquam.*

EXHIBERE, *est producere aut testem in judicium, ad populumve, aut servum in quaestionem, etc. verbo, praestare praesentem aliquem, cum opus est.* Flacc. 15. fratres *exhibe,* non

denunciavi. Verr. v. 7. servum statim *exhibere* jubet. Att. v. 18. sed jam *exhibeo* pupillum. non defendo. Sunt enim lenta et inania negotia. *intell. creditoribus, ut ipsi exigant ab eo pecuniam.* * Phil. vi. 3. horam *exhibere* nullam in tali cive liberando sine scelere non possumus : h. e. *omne tempus in tali cive liberando consumere debemus.* omnes (suas) horas in re aliqua exhibere, *quin latine dici possit, non dubitandum puto.* Eximere horam *quod Ferrario, Graevio ad h. l. Budaeo ad Pand. p. m. 83. et Menkenio Obs. L. L. placebat, eleganter dici scio, et saepe est apud Ciceronem, ut mirandum esset, si librarii hic mutassent, aliis locis reliquissent. Mihi autem h. l. non placet ita legi, primo quia vulgatum idoneum sensum habet, ut dixi ; deinde quia* nullam non possumus, *non est aptum τῷ* eximere diem, *legendumque esse* ullam non possumus, *quod Oliveto placet, vel* non *delendum, ut placet P. Manutio. add. in* eximo.

Exigo, *in re pecuniaria est creditorum, et quibuscunque pecunia debetur.* Flacc. 34. *exigendi* causa legationem liberam sumere. Fin. ii. 22. ex rebus voluptatem, quasi mercedem *exigit.* * exigere *dicuntur etiam, qui curatores alicujus rei sunt, cum aut jubent fieri aliquid, aut, factum a redemtoribus iisve, qui debebant, perspiciunt probandi causa aut reprehendendi.* Verr. i. 59. *exegisti* vim thensarum et pompae. ibid. 40. 50. *exigere* serta tecta. *inde hoc ducitur :* Verr. iii. 46. *exigere* diligentiae pensum. * *agere.* ad Div. x. 24. de his rebus, ut *exigeret* cum eo, Furnio mandavi.

Exigue. Att. xi. 16. epistola *exigue* scripta : h. e. *quae parum spei affert.* Lael. 16. nimis *exigue* ac tenuiter ad calculos revocare amicitiam ; ut par sit ratio acceptorum et expensorum. * *breviter.* Or. iii. 36. celeriter *exigueque* dicere.

Exilis, *jejunus, nimis tenuis, de oratione.* Or. i. 18. spinosa et *exilis* oratio. *ibid.* ii. 38. genus sermonis affert non liquidum - - sed *exile,* etc. ibid. 77. nullum exordium mihi occurrit, nisi aut *exile,* aut nugatorium, aut vulgare, aut commune. * *de animalibus est macer, tenuis.* Div. ii. 13. aliae pecudis jecur nitidum et plenum, aliae horridum et *exile.*

Exilitas, *nimia tenuitas in dicendo, opponitur ubertati in dicendo et copiae.* Or. i. 11.

Exiliter, *ita dicitur de oratione, ut exilis.* Or. i. 11. *exiliter* disputare. Brut. 84. *exiliter* dicere est Atticorum. * *de pronunciatione.* Or. iii. 11. examinata *exiliter* exeunt verba : h. e. *sine vi, ut vix intelligi possint.*

Eximere. *diem eximere, est impedire, ut quis quid eo die agere possit : quasi tollere diem, ut est de* Legg. iii. 18. *et eripere alicui.* Qu. Fr. ii. 1. diem dicendo *eximere : id fiebat in senatu, cum in sententia dicenda data opera multum temporis*

consumebant, et aliena quoque dicebant, ut sol occideret ante, quam SCtum fieri posset : quod SCtum fieri non poterat post solis occasum. ibid. ii. 6. si *sibi* cum populo agendi *dies essent exemti. ibid. dies* comitiales *eximere. pro* eximere *est* Leg. iii. 18. diem tollere. * Verr. iv. 19. *eximere* de reis.

Exire *de libris absolutis* ad Att. xiii. 13. libri *exierunt* sc. *de manibus*, i. e. *confecti sunt et absoluti.*

Existere, *in conspectum venire, apparere.* Verr. i. 15. malum non *existit.* Div. i. 33. submersus equus non *extitit.*

Existimare, *judicare, et quidem in deteriorem partem : reprehendere :* Agr. ii. 12. tantummodo, si quis ea potestate temere est usus, *existimamus.* * Act. i. in Verr. c. 5. in hostium numero *existimavi.*

Existimatio, *judicium.* Rosc. Am. 19. extr. ita tamen te quaestus cupidum esse oportebat, ut horum *existimationem* (*int. judicum*) et legem Remmiam putares aliquid valere oportere. Cluent. 29. *opponitur* potestas existimationi. *v. Gron. ad Liv. iv.* 41. *xxxiv.* 2. *paullo minus tamen quam judicium est* pro Coelio c. 2. *ubi vide.*

Existimator, *judex.* Brut. 93. tantum detraxit, quantum non quivis unus e populo, sed *existimator* doctus et intelligens posset cognoscere. cf. c. 54. Orat. 31. *existimator* alicujus artificii, non magister, etc.

Exitus, *in fabulis est ultima pars, in qua omnes nodi, quos vocant artis magistri, solvuntur, et res ad finem aliquem insperatum et inexpectatum perducitur : quam Catastrophen vocant. v. Scalig. R. Poët. i.* 9. *id fieri cum non potest,* fabula exitum non habere *dicitur.* Nat. D. i. 20. ut tragici poëtae, cum explicare argumenti *exitum* non potestis, confugitis ad Deum. Coel. 27. est ergo mimi *exitus,* non fabulae. *v. Clausula.* * *hinc formulae plures de malo aut difficultate insuperabili et inexplicabili et contra.* Dom. 47. nullum fortunis communibus *exitum* reperietis. Verr. iii. 82. *exitum* et rationem defensionis invenire. Div. ii. 24. responsa nullum *exitum* habuere ; i. e. *nil accidit ex responso.* Or. 33. nec recte disseri, nec unquam ad *exitum* perveniri potest, *sc. disputationis.* Nat. D. i. 37. male instituta ratio *exitum reperire* non potest. Att. xi. 15. *habet* aliorum omnium ratio *exitum.* ibid. ix. 5. quid illa, DIC MI TULLI, quem *habebunt exitum. ib.* x. 14. cf. xiv. 1. *exitum* consilii invenire. *etc.* Inv. ii. 40. in lege est, si meretrix gestet auream coronam, publica esto. *Si* publica *refertur ad* coronam, *lex exitum facilem habet, sin ad* meretricem, *nullum habet,* i. e. *fieri non potest, quod est in lege.* Verr. v. 6. perditae civitates hos solent *exitus* habere : *h. e. his rebus perire solent, haec in civitatibus perditis solent fieri, quae*

Experiri, *saepe dicitur in controversiis juris forensibus:* Rosc. Com. 9. *experiri* judicio. Quint. 11. *experiri* summo jure. *ibid.* 16. *experiundi* potestas non est. Caec. 12. *experiundi* juris gratia. *cf.* c. 7. Coel. 8. *experiri* de injuriis.

Expetere, *pro* petere, *de nisu adversus aliquid.* Nat. D. ii. 45. medium locum terrae *expetens*, *nitens versus medium.* Dejot. 11. vitam *expetere* alicujus, i. e. *eripere velle.*

Expiare. Pis. 35. tua scelera dii *in* nostros milites *expiarunt.* * Prov. Cons. 1. *expiare* suas cupiditates, *pro satisfacere cupiditatibus suis.* * expiare *dicitur de portentis, cum sacrificiis aut alia ratione eventum avertere studemus.* Div. ii. 63. quae dii significent, quemadmodum ea procurentur atque *expientur.* * *de hominibus.* Pis. 7. manes mortuorum *expiare.*

Expingere. *pictura exprimere.* Tusc. v. 39. qui motus hominum, qui ferarum, non ita ab Homero *expictus est*, etc.

Explanatio, *interpretatio.* Har. R. 9. explanationes portentorum. *ibid.* 7. religionis *explanatio*, *pro* expiatio, *quod Graevius probat, pro* explanatio : *sed id jam in mentem venerat Sigon. ad Liv. xxv.* 12. *hunc certe sensum ibi* explanatio *habet, si est a Cicerone : quod huic verbo vix convenit.*

Explanatus. Acad. i. 5. *explanata* vocum expressio. *de pronunciatione verbi dicitur, cum ejusmodi est, ut omnes syllabae et literae facile intelligantur. Sic Plin. Pan.* 74. *de jurante :* expressit *explanavitque* verba.

Explere. *satiare.* Sull. 32. *expletum* esse miseriis alicujus. * Or. 13. 50. sententias *explere, est, justae mensurae periodo complecti.*

Expletus, *perfectus.* Fin. ii. 15. *expleta* forma honestatis. *ibid.* iii. 9. *expletum* omnibus suis partibus.

Explicare, *conficere.* Att. xiii. 23. *explicare* mandata. *ibid.* viii. 3. *explicare* rem. *ibid.* xii. 29. de hortis quaeso *explica.* cf. v. 12. * *quid faciendum statuendumve sit docere, aut invenire.* Att. viii. 11. cogitando nihil *explicatur. ibid.* xiii. 18. plane hoc mihi *explices* velim : h. e. *mihi sententiam dicas.* ibid. xvi. 8. hoc *explica :* i. e. *quid faciendum sit, doce.* ad Div. vii. 3. quo tempore me vidisti ita conturbatum, ut non *explicarem*, quid esset optimum factu. * ad Div. ix. 25. totam Κυρου παιδειαν, quam contriveram legendo, in hoc imperio *explicavi :* h. e. *in usum converti, adhibui.* * *exitum reperire.* ad Div. xiv. 12. metuo, ne id consilii ceperimus, quod *explicare* non facile possimus. * *in re pecuniaria dicitur ut* expedire, *de quo ante.* Att. xiii. 29. Faberius nobis nomen illud *explicat :* i. e. *solvit debitum.* cf. ibid. v. 1. 4. 5. * *dissolvere.* Div. ii. 17. quas captiones nunquam *explicetis.* * *exsolvere.* Verr. v. 58. *explicare* se ex laqueis vi et ratione. * *interpretari ex alia lingua in aliam.* Orat. i. 34. ut sum-

morum oratorum graecas orationes *explicarem.* * *proferre.* Agr. ii. 5. *explicare* longam orationem. * *eruere, investigare.* Verr. iv. 61. ubi cum equitibus Rom. illos Verrutios, de quibus ante dixi, *explicabam.*

Explicatio, *perspicuitas.* Brut. 33. mira in disserendo *explicatio.* * Phil. vii. 1. quarum rerum etsi facilis *explicatio* : h. e. *de quibus etsi facile sententia dicitur, quid faciendum sit.*

Explicatus, *certus.* ad Div. vi. 1. habet *explicatam* rationem salutis suae. Att. xv. 20. solutio *explicata.*

Exponere, *edere.* Cat. iii. 5. *exponere* indicium. * *promittere.* Att. v. 4. de Oppio bene curasti, quod ei DCCC *exposuisti*, conf. epist. 1. * *pro* proponere, *ut in libro, de quo dicere auctor velit.* Inv. ii. 12. secundo in loco nobis est *expositum.* ibid. c. 4. exemplum sit hoc *expositum.*

Expositio, Or. 63. *expositiones* rerum, *sunt narrationes, definitiones, argumentorum explicationes et similia.*

Expositus, *propositus.* Phil. viii. 10. mors *exposita. Graevius legit* proposita, *quod est usitatius. Sed tamen sic est etiam* Orat. i. 4. praemia *exposita.* Phil. ii. 44. factum *expositum* ad imitandum. Quint. 22. praemio sceleris *exposito*, etc. *Item sic de oratione in rhetoricis*, ut Brut. 44. capitibus quibusdam *expositis* nec explicatis. cf. Nat. D. i. 31. *init.*

Expostulare, *postulare*, Rosc. Com. 17. vix a Ballione hoc *expostulare* auderes et impetrare posses.

Expressus, *certus, manifestus.* Rosc. Am. 22. *expressa* sceleris vestigia. Planc. 12. *expressa* indicia, *opponuntur adumbratis et obscuris.* * *in re statuaria* expressa signa *opponuntur* adumbratis, *et sunt ea, quae plana elaborata sunt, ut, quem referant, statim cerni possit; unde deinde ad alia transferuntur.* Coel. 5. non *expressa* signa sed adumbrata virtutum. *expressa signa virtutum, sunt verae virtutes.* Tusc. iii. 2. *expressa* res, non adumbrata. * Nat. Deor. i. 27. species Deorum, quae nihil concreti habeat, nihil solidi, nihil *expressi*, nihil eminentis. Expressum *nihil aliud est, nisi eminens, sc. supra ceteram corporis superficiem.* * Off. i. 37. *expressae* literae, *sunt, quae putide pronunciantur.*

Exprimere, *exigere, in re pecuniaria et aliis rebus, accipere.* ad Att. xii. 25. HS.DC *exprimes* ab Hermogene. *ibid.* x. 15. non mediocriter laborat de usuris, sed adhuc nihil *expressit.* Planc. 6. cur tu in judicio *exprimis*, quod non fit in campo : *ubi tamen Graevius malebat :* exigis. Milon. 4. lex, quam ex ipsa natura arripuimus, hausimus, *expressimus.* * *in dicendo etiam dicitur* exprimere, *et variis quidem modis.* Arch. 9. *expressum* ab eo est bellum, etc. Rabir. Perd. 3. an de tabulario incenso longa est *exprimenda* oratio ? Acad. iv.

24. nemo superiorum non modo *expresserat*, sed ne dixerat quidem. *quod tamen durius videtur.* ad Q. Fr. iii. 5. isto eloquendi *et exprimendi* genere. * *sequi.* Rab. Post. 2. consuetudinem alicujus *exprimere.* Fin. v. 29. *de Platone :* ut cum Socratem *expressisset*, adjungeret Pythagoreorum disciplinam.

Exprobrare. Or. ii. 75. *exprobrare in* aliquo quid.

Expromere *pro commemorare*, pro Dom. 23.

Exquirere *de consulentibus.* Or. i. 58. omnia ad nos consulta et *exquisita* deferuntur.

Exsequi, *prosequi.* Tusc. i. 48. laude aliquem et laetitia *exsequi.* * *persequi, continuare.* Rab. Post. 8. id *exsequi* usque ad extremum. * Att. ix. 12. cur non omnes fatum illius una *exsecuti sumus.*

Exsilire, *abire.* Flacc. 23. *exsiluerunt* principes, neque in illa concione adfuerunt.

Exsistere, *emergere, subito in conspectum venire, etc.* Tusc. iii. 34. fibrae stirpium elidendae, ne ulla unquam possit *exsistere.* Verr. iv. 48. qua spelunca Ditem ferunt *exstitisse.* Quint. 26. si omnes Crassi *exsistant, sc. ab inferis.* Div. i. 28. tum te repente laetum *exstitisse, int. ex aqua. ibid.* 46. cum nulla vox *exstitisset. vid. Burm. ad Ovid. Met. ii.* 264. *et quos laudat Drakenb. ad Liv. xxv.* 21. * *eminere, cerni.* Off. i. 38. ne ira *exsistat.* Verr. i. 15. hoc occultum malum non modo non *exsistit.* etc. cf. Or. i. 12.

Exsorbere, Muren. 9. *exsorbere* difficultates.

Exspoliare, *ita spoliare, ut nihil supersit.* Dejot. 9. qui sese *exspoliare* maluerit, quam tibi non pecuniam subministrare. *v. Graev. ad Att. x.* 4.

Exstruere, *de epulis magnificis et copiosis.* Tusc. v. 21. mensae *exstruebantur* epulis. * Fin. v. 24. *exstrue* animo altitudinem excellentiamque virtutum.

Exsultare, *de vehemente commotione animi.* Tusc. iv. 6. animus *exsultat* inaniter et effuse. Sext. 44. furor *exsultans.* * *equi etiam ferociores dicuntur* exsultare : *unde ad alia, tamquam ad orationem transfertur.* Or. iii. 9. *exsultare* verborum audacia. Or. 8. *exsultare* audacius. Fin. i. 16. laus, in qua maxime ceterorum *exsultat* oratio.

Exsuperantia, *excellens magnitudo, ὑπεροβολή.* Tusc. v. 36. omnem *exsuperantiam* virtutes oderunt.

Exsurgere, *recreari, ad meliorem fortunam redire.* ad Div. xii. 10. *exsurget* respublica.

Exta. Div. ii. 12. *extorum* pars inimici, pars familiaris. *ibid.* 15. *extorum* minae. *vid. etiam in* argutus.

Extabescere, *aboleri, interire.* Nat. D. ii. 2. opiniones fictas et vanas diuturnitate *extabuisse.*

Extrico. ad Div. v. 10. de Dionysio tuo adhuc nihil *extrico*; i. e. *reperio*. Att. xv. 20. solutio *extricata*: h. e. *expedita*.

Exulcerare gratiam. Brut. 42. i. e. *minuere*, *de invidia*.

Exulceratus, *iratus*. Dejot. 3. *exulceratus* animus.

Exuere. Verr. v. 58. *exuere* se ex laqueis.

Exurere. Nat. D. iii. 3. mihi ex animo *exuri* non potest, esse Deos. *Sed v. not.*

Exuviae. Manil. 18. *exuviae* nauticae, *sunt rostra navibus derepta et tamquam victoriae signa alicubi suspensa.*

F.

Fabellae. *narratiunculae vulgares et inanes.* Div. ii. 38. commentitiae fabellae.

Facetus, *venustus*, *de pulchritudine generis dicendi tenuis, sed per totam orationem fusa.* Or. 6. alii in eadem jejunitate (*v. jejunitas*) concinniores, hoc est, *faceti*, florentes etiam, et leviter ornati. *cf. Quintil. vi.* 3. 4.

Facies, *de toto corporis habitu et specie.* Rosc. Com. 10. *facies* non erat, ars erat pretiosa. - - - nemo enim eum ex trunco corporis spectabat, sed ex artificio comico aestimabat. Or. i. 28. *facies*, vultus, sonus. - - vox tragoedorum, gestus paene summorum actorum. * *hinc pro* specie, *inprimis ea, in qua dignitas quaedam sit aut majestas.* Phil. viii. 8. *faciem* senatus auctoritatemque reip. secum attulerat. Nat. D. i. 38. cujus crebra *facie* pellantur animi.

Facile, *libenter*. Off. ii. 19. *facile* laborare. *ubi v. Manut. et Victor. ad Epp.* ad Div. ii. 16.

Facilitas *est in bonis rebus, quod proclivitas in malis.* Tusc. iv. 12. * *Opponitur etiam morositati.* Off. i. 25. Att. xii. 40. quis aut congressum meum, aut *facilitatem* sermonis desideravit.

Facio, *creo magistratum*, etc. Planc. 4. populus *facit* eos, a quibus est maxime ambitus. * *in re sacra, sacra facere.* Mur. 41. Junoni omnes Consules *facere* necesse est. * Manil. 20. si quid eo *factum esset, per* εὐφημίαν, *pro, si mortuus esset.* * Verr. ii. 16. quid hoc homine *facias*: i. e. *quomodo coërceas, corrigas, serves, etc.* Acad. iv. 30. quid *faceret* huic conclusioni. i. e. *quomodo refelleret.* * *fingo.* Nat. D. i. 30. his nominibus deos esse *facimus*, quibus a nobis nominantur. * Verr. iii. 42. tributum *facere* coëgisti, i. e. *dare.* * *fieri sibi jubere, faciendum curare.* Verr. iv. 25. cum vellet sibi annulum *facere*, *nisi legendum est* fieri. * *ornare, effingere.* Or. 51. orationis *faciendae* auctores, i. e. *excolendae et fingendae per*

Famosus *de feminis impudicis et malae famae.* Orat. ii. 68. extr. me mater vetuit ad *famosas* ire. Fr. de Rep. 4. si qua erat *famosa*, ei cognati osculum non ferebant. *vid. Heins. ad Ovid. Heroid.* 9. 78.

Fanaticus, *nimis superstitiosus.* Div. ii. 57. philosophi superstitiosi et paene *fanatici*, de *Stoicis, qui nimis oraculis, et omni divinationi tribuebant.* Dom. 40. homo *fanaticus*.

Fanum. Nat. D. iii. 18. Eumenidum *fanum, v. ibi not.*

Fasces. Brut. 6. cum tibi aetas nostra jam cederet, *fasoesque* summitteret.

Fascia, *de cruralibus virorum.* Att. ii. 3. etenim mihi ejus caligae, ut *fasciae cretatae*, non placebant. *de Pompejo, quem notis propterea versiculis risit Varro : Fasciola qui crura tegit, digito caput uno Scalpit, quid credas hunc sibi velle virum?* Fr. in Clod. cum vincirentur pedes *fasciis. Sunt autem hominum molliorum. v. fasciola.* * *Sunt etiam aegrotorum.* Brut. 60. Cn. Octavius devinctus erat *fasciis*, et multis medicamentis, propter dolorem artuum, delibutus.

Fasciolae. Har. Resp. 21. *Clodio inter alia muliebria ornamenta, quibus utebatur, objiciuntur* purpureae fasciolae. *Apud Sueton. Calig.* 17. purpurae ac conchylii fasciae *distribuuntur, sed feminis et pueris. vid. inprimis Salmas. ad Lamprid. Alex. Sev. c.* 40.

Fastidiose. Or. i. 61. quod ego non tam *fastidiose* in nobis, quam in histrionibus spectari puto, *h. e. in eo facilius hominibus satisfacimus, quam histriones, a quibus plus in hoc genere postulatur.* ibid. 26. *fastidiose* judicare. Or. ii. 89. pudentius, vel invitius, vel etiam *fastidiosius* facere aliquid. ibid. i. 26. quam diligenter et prope *fastidiose* judicamus.

Fastidiosus, *cui non facile satisfieri potest.* Her. iv. 23. aurium sensus *fastidiosissimus.* * *contemtor.* Brut. 70. *fastidiosus* latinarum literarum.

Fastidire, *aliquid, etiam rectum, reprehendere, nihil facile probare.* Mil. 16. etiam recte factis *fastidiunt. vid. Gron. Obs. iv.* 10.

Fasti, *Kalendarium, in quo inter alia, qui dies fasti, aut nefasti, sint, consignatum est.* Muren. 11. posset agi lege necne pauci quondam sciebant; *fastos* enim vulgo non habebant. * *annales.* Pis. 13. hos consules, non dicam animi hominum, sed ulli *fasti* ferre possunt ?

Fastigium, *proprie est templorum. vid. inprimis* Or. iii. 46. *unde, inter cetera invidiosa a Caesare usurpata, etiam* fastigium *memoratur.* Phil. ii. 43. *cf. Suet. Caes.* 81. *et ibi Intt. Sed inprimis Salmas. ad Spartian. Pescenn. cap.* 12. *qui Caesaris fastigium docet, non de tecto capiendum, sed de ornamento tecti, quale vulgo etiam in templis fuerit. Plutarchus* ακρωτηριον

Feralia. Att. viii. 14. *festus dies, quo Manibus sacra fiunt, ante d. viii. Kal. Maj. ut ipse Cicero docet ia.* 1. v. *Ovid. Fast. ii.* 569. *qui tamen diem Feraliorum facit xi. Kal. Mart.*

Ferire. Fat. 17. medium *ferire* voluit, h. e. *extrema vitare.*

Ferox, *insolens*, ad Div. iv. 9. *ubi* impotenti *jungitur. Sic dixere Tacit. A. i.* 3. *Suet. Aug.* 63.

Ferre. ad Div. v. 20. *ferre* rationes, *pro referre.* * Verr. ii. 31. sententiam *ferre, h. l. dicitur de senatore, cum proprie dicatur de judicibus, post legem tabellariam, quod antea, pronunciare, dicebatur. Defendebat eam lectionem Graevius, contra eos, qui negabant de senatoribus dici* sententiam ferre. *Non observarat vir doctus alium locum, nempe ad* Div. xi. 21. cum ego sensissem, de iis, qui exercitus haberent, *sententiam ferri* oportere, iidem illi, qui solent, reclamarunt. *item* Balb. 15. *dicitur* de *populo suffragia ferente.* * Planc. 19. *ferre* tribum, *dicitur qui tribus suffragiis creatur.* * Att. xv. 29. ait hic, sibi Juliam *ferre, int. conditionem, velle Juliam sibi nubere.* * Cluent. 64. *ferre* in quaestionem servum, *est, permittere ut torqueatur, vel offerre.* * ferri *dicuntur navigantes.* Orat. 23. jam quidem, quocumque *feremur*, vela danda sunt. *Sed inprimis, qui prae nimia animi commotione et cupiditate nesciunt, quid agant, deque furentibus.* Quint. 11. fervet *ferturque* avaritia. Cluent. 70. caecam crudelitate et saevitia *ferri* videtis. cf. Verrin. v. 46. etc. *add. Burm. ad Ovid. Her.* 15. 140. * Or. 40. rem supra *ferre*, quam fieri potest, *de hyperbole.* * *referre in tabulus.* ad Div. viii. 4. ei expensam *tulit* legionem. * Phil. ix. 4. aures *ferunt* cohortationem, *i. e. non sentiunt, non moventur ea, non paremus cohortationi.* * ad Div. viii. 8. calumniam *ferre, dicitur, de eo, qui calumnia accusasse convincitur. Alii frustra aliter interpretantur. vid. Gron. ad h. l.* * Att. vii. *ult.* quod multo rectius videtur, id mihi *fraudem tulit, pro attulit.* vid. *Interpr. ad Liv. xxiv.* 38. * *Notanda est etiam haec constructio,* Verr. iv. 30. graviter *ferre* interverso dono regali. *Videtur esse imitatio graecae formae:* βαρέως φέρειν ἐπί τινι. ad Att. xiv. 13. apertissime *ferre* laetitiam.

Ferventer. ad Div. viii. 8. de damnatione *ferventer loqui* coeptum est. ibid. 7. *ferventissime* concerpitur.

Fervere. ad Div. x. 23. dedi operam, ut - - non miles ullus, non eques - - ab illis *ferventibus latronibus* interciperetur. *h. e. furiosis.*

Fervor. Tusc. iv. 10. *fervor* animi. *de perturbatione.* * Prov. Cons. 12. *fervor* maris *est de mari infesto a piratis.*

Festivitas. Inv. i. 19. *quae virtus orationis sit?* Or. ii. 54. perpetua *festivitas, dicitur de cavillatione, de qua ibid.* Or. 52. *his festivitatibus* insolentius abutitur.

Filicatus. *v.* felicatus.

Filum. Or. iii. 26. filum orationis, *est ipsum genus dicendi, quod patebit conferenti* Or. ii. 22. Or. 36. * *Ipsa oratio, ratione materiae.* Lael. 7. audivi non invitus equidem, sed aliud quoddam expetimus *filum* orationis tuae, *h. e. de alia re te audire cupimus.* * ad Div. ix. 12. munusculum levidense, crasso *filo. vid. Burm. ad Ovid. A. i.* 14. 7. *qui et* levidense *defendit.*

Fimbria. Pison. 11. madentes *fimbriae* cincinnorum. Fimbriae *sunt cirri capillorum, extremitates calamistratae. Servius legit h. l.* fibrae, *quod idem esse docet Salmas. ad Capitolini Pertin.* 8. nam fimbrae et fibrae *sunt proprie extremitates rerum. cf. ad Solin. p.* 99.

Fingo. Brut. 31. *fingitur* oratio commodius, i. e. *elaboratur.* Sull. 28. *fingi* natura subito non potest. Or. ii. 28. orator, quem nunc *fingo, h. est qui qualis esse debeat, doceo.* Tusc. iii. 15. vultus a mente *fingitur.* Or. 8. *fingere* totum se ad alterius arbitrium et nutum. Brut. 38. *fingere* animos, *h. e. flectere quorsum velis: de oratore.* Nat. D. ii. 59. lingua *fingit* vocem et terminat, h. e. *facit, ne, ut in brutis, sine distinctione literarum et syllabarum erumpat.* Att. vi. 3. formam totius reipubl. velim mittas, quae mihi obviam fiat, ex qua me *fingere* possim.

Finis. *formula,* quem ad finem, *non significat apud Ciceronem,* zu was Ende, *sed* quamdiu. Catil. i. 1. *quem ad finem* sese effrenata tua jactabit audacia. conf. Verr. v. 29. ix. 48. Nat. D. ii. 51. * *pro eo tamen, quod in aliqua re spectatur,* finis *dicitur.* Invent. i. 5. officium ejus facultatis videtur esse, dicere apposite ad persuasionem: *finis,* persuadere dictione. Offic. i. 39. domus *finis* est usus. *In quo tenendum,* finem *dici absolute,* consilium *quoad spectatur ab homine.* * *dicitur etiam ut* exitus, *de quo supra.* ad Div. iv. 9. qui *finis* istius consilii est. * finis *dicitur etiam, quod est in quaque re summum.* Fin. i. 17. *finis* bonorum et malorum, *est summum bonum et summum malum.* Planc. 25. *finis honorum* populi, *est consulatus.* Tusc. ii. 1. *finis* sperandi, *est summum, quod quis sperare potest, aut sperat.* * *est etiam summa alicujus rei.* Or. ii. 34. hujus quidem loci hic est *finis.* * Leg. i. 21. Mur. 9. *regere* fines, est *constituere, decernere de finibus, de quibus controversia orta est, quod faciunt arbitri finium regundorum. v. Lex Mamilia.*

Finitimus, *similis, conjunctus.* Or. i. 16. *finitimus* oratori poëta. N. D. ii. 39. *finitimus* mari aër. Brut. 42. vicinitas *finitima. nempe vicinus latius patet, quam finitimus.*

Finitor, *agrimensor, qui agros in coloniis deducendis metitur et definit.* Agr. ii. 13. *finitorem* mittant: ratum sit,

quod *finitor* uni illi, a quo missus erit, renunciaverit. cf. c. 17. 20. v. *Goësii Antiqu. Agr. c.* 4. *inprimis p.* 31.

FINITUS, *certus.* Nat. D. ii. 35. motus *finiti.* * *moderatus.* Fin. i. 19. cupiditates *finitae.* * *definitus.* Tusc. iii. 25. mors est omnibus *finita.* * *numerose cadens.* Or. 51. *finita* pronunciare.

FINIRE. *regere, moderari.* Fin. iii. 9. et 20. cupiditates *finire.* * Att. viii. 3. *finienti provincias* Gallias Kal. Mart. restitit : i. e. *cum censeret Caesarem e Gallia decedere debere Kal. Martiis.* * *definire, praefinire.* ad Div. xv. 9. tempus, quod mihi et lege et SCto *finisti.*

FIO. Tusc. iii. 5. ita *fit, pro :* ex quo sequitur : *ex arithmeticis ducta ratio dicendi.* * Agr. ii. 27. quid *fiet* pecunia. *Graev.* pecuniae. *utrumque rectum est. Sic,* quid facias homini, *et* homine. v. facio. * ad Div. vii. 18. nihil *fieri,* frigere te : *h. e. nihil quaestus te facere, nihil te accipere : e Plauto Curcul. v.* 2. 5. postquam nihil fit. *Huc pertinent* res a populo *factae* quaesitaeque Verr. iii. 55.

FIRME. Fin. iii. 9. assensus suos *firme* sustinere : h. e. *cavere, ne elabatur nobis assensus, rebusque incertis tamquam certis assentiamur.*

FIRMUS. Att. i. 1. *firmus* candidatus : h. e. *qui, propter gratiam suam et amicorum, magnam spem habet consulatus consequendi.* in Caecil. 9. Verr. ii. 1. accusator *firmus :* h. e. *fortis, minime timidus.*

FISCINA, *est utensile rusticum, cujus etiam apud Catonem et Columellam mentio. v. Lexic. rustic. Gesneri in h. v.* Flacc. 17. *fiscina* ficorum.

FISCUS, *de pecunia, quia in fiscis reponebatur.* Act. 1. in Verr. 8. 9. *fisci* Sicilienses. cf. Verr. iii. 79. * ad Q. Fr. iii. 14. de *fisco. Manutius intelligit de aerario.*

FISSUM. Div. ii. 13. *fissum* familiare et vitale. *ibid.* i. 10. *fissum* in extis. Nat. D. iii. 6. *fissum* jecoris. Div. ii. 12. quod *fissum* periculum, quod commodum aliquod ostenderet. *Fuit autem* fissum *linea imaginaria, exta bipartito dividens, ut altera pars ad hostes, altera ad sacrificantem ejusque amicos, domum, pertineret : unde* familiare fissum, pars familiaris extorum *dicitur. v. Turneb. Adv. iv.* 18. *Delrius ad Senec. Oedip. p.* 363. *sq. ubi, quod* fissum *Ciceroni, Senecae* limes *dicitur. Illa linea autem ducitur ab ea, quam Graeci πυλην vocant, ubi lobi jecoris finduntur : quod est proprie* fissum. *vid. Salmas. ad Solin. pag.* 91. *a.*

FISTULA, *canalis plumbeus vel ligneus ad aquam deducendam aliquo.* Rab. Perd. 11. *fistulas* praecidi imperarat. * *explosio.* Att. i. 16. et ludis et gladiatoribus maximas ἐπισημασίας sine *pastoritia fistula* auferebamus. *v. Salmas. l. c. p.* 156.

Fistulator. Or. iii. 61. sed *fistulatorem* domi relinquetis, etc. fistulator *est servus, qui fistula subjicit domino dicenti sonum, quo incipiat, et sensim adscendentem a nimia contentione revocat. Hujusmodi servo Gracchum usum refert Cicero l. c.*

Fixus, *certus, perpetuus.* Tusc. v. 14. bonum *fixum.* Cluent. 45. non ita *fixum* esse deberet, ut convelli non liceret. Rabir. Post. 9. hoc maneat et *fixum* sit. ad Div. xiv. 4. si haec mala *fixa* sunt. * Sext. 5. *fixa* vestigia, *opponuntur leviter pressis.*

Flabellum. Flacc. 23. cujus lingua, quasi *flabello* seditionis, concio est ventilata.

Flaccus, *qui aures habet magnas et languidas.* Nat. D. i. 29.

Flaccere. Q. Fr. ii. 15. Messala *flaccet: scil. in petitione: i. e. parum spei habet.*

Flaccescere. Brut. 24. *flaccescit* oratio.

Flagitare, *exigere.* Dom. 20. *flagitare* cistophorum.

Flagrantia. Coel. 20. *flagrantia* oculorum. *signum libidinis.*

Flagrare. Verr. ii. 53. *flagrabat* domus studio et cupiditate hominum. i. e. *plena erat hominibus, in quibus esset studium et cupiditas,* etc. *Sic etiam poëtis* fervere *dicuntur loca, in quae homines studiose frequentesque coëunt. vid. Burmann. ad Valer. Fl. i.* 121. Flacc. 28. multitudo *flagrans* in concionibus: i. e. *seditiones movens.* Verr. iv. 32. convivia, quae domesticis stupris flagitiisque *flagrant.*

Flamen, *genus sacerdotum. Erant Romae flamines tres, Dialis, Martialis et Quirinalis; additus deinde quartus, Julius. Tres superiores erant in collegio Pontificum. vid. Dom.* 14. Phil. ii. 43. * Mil. 10. flaminem *prodere:* i. e. *creare. est enim hoc proprium in ea re verbum.*

Flaminium, *sacerdotium flaminis.* Phil. xiii. 19. *flaminium* Caesaris.

Flectere, *mutare.* Sull. 28. natura subito *flecti* non potest. Coel. 6. huc et illuc torquere et *flectere* suam naturam. * Div. ii. 45. in *flectendis* promontoriis; *de nautis, dum flectunt circa promontoria cursum.*

Fletus. Tusc. ii. 23. *in xii. tabb. quid sit? quamquam Bentlejus et Buherius malebant,* lessus.

Flexibilis, *varius, inconstans.* Lael. 25. *flexibilis* assentatoris animus. * Or. iii. 45. *flexibilis* oratio *dicitur, quia collocatio verborum modis multis variari potest.*

Flexio, *circuitus.* Pis. 22. deverticula *flexionesque* quaerere. Or. iii. 25. *flexiones* in cantu *sunt, quae Gr.* καμπαὶ *ap. Aristophanem in Nubibus dicuntur v.* 966. *ubi v. Schol. et*

FOENEUS. fr. Corn. 1. homines *foenei. v. Asconius ad h. l. Scil. in spectaculis tauri solebant irritari foeneis imaginibus aut pilis : unde foenei dicuntur, qui nomen et speciem rei tantum habent, non vim. vid. Salmas. ad Spartian. Pescenn. c.* 12. *Occurrit et in Cod. Theod. et junguntur* foenei defectique. *vid. Gothofr. Gloss. Cod. Theod.*

FOENERATOR. Off. i. 42. *foeneratorum* quaestus in odia incurrunt. ad Div. v. 6. *erant autem Romae* foeneratores *homines divites cujuscunque ordinis, qui pecunias sub usuris collocatas haberent : Capitalisten, Renteniers.*

FOENERARI, *sub usuris dare pecuniam.* Verr. ii. 70. *pecunias* ejus - - suo nomine *foenerabatur.* Lael. 9. beneficium *foenerari. Itaque* pecunia *proprie* foeneratur : *sed* homines *etiam dicuntur* foenerari. Parad. vi. 2. dimissiones libertorum ad *foenerandas* et diripiendas *provincias.*

FOENUS *pro ipsa sorte dicitur.* ad Att. vi. 1. *v. not. foenus* perpetuum ad Att. v. 21. *v. in* perpetuus.

FOETUS, *de frugibus agrorum.* Orat. ii. 30. quo meliores ager *foetus* possit et grandiores edere. *item, baccis arborum.* Div. i. 9. * *actus edendorum fructuum.* Leg. i. 8. quae frugibus et baccis terrae *foetu* profunduntur. * *proventus,* γενεθλη Brut. 49. nec ulla aetate uberior oratorum *foetus* fuit.

FONS. Q. Fr. iii. 1. 4. ipsi *fontes* jam sitiunt.

FORAS. Q. Fr. iii. 1. 6. *foras coenare.*

FORE. Att. v. 21. *fore* venturum. *Similiter Liv. xxvi.* 26. *extr.* forent passuri. *item xxix.* 3. *xxv.* 24. expulsurus foret *xxxv.* 13. casurum foret. *Nepos Attic.* 10. laudaturi forent. *Apud Ovid. A. ii.* 14. 28. *sedecim Codd. et ed. pr. habent* futura forent. *add. Tiro ap. Gell. x.* 1. *et Graev.* ad Att. v. 20.

FORES. ad Div. xiii. 10. aperire amicitiae *fores.*

FORI. Cato. 6. cum alii malos scandant, alii per *foros* cursent. Fori *sunt tabulata navium. vid. Salmas. ad Solin. p.* 646.

FORIS, *varie et multis modis dicitur. praecipuos adferemus, quos quidem observavimus.* Q. Fr. ii. 8. *foris* valde plauditur; *nempe extra senatum, h. e. a reliquis ordinibus.* ad Div. i. 9. cum ea contentio (in senatu) mihi *foris* magnum fructum tulisset. Verr. iii. 90. non quaeram *foris* (*i. e. extra judicium*) cum habeas judices principes civitatis. *ibid.* 91. non quaeram exemplum *foris :* hoc ipso ex consilio utar exemplis. Rosc. Am. 47. domi dignitas et *foris* (*apud exteros*) auctoritas Arch. 7. delectant domi, non impediunt *foris :* h. e. *in provinciis cum sumus, aut in bello.* ad Div. vii. 16. *foris* coenitare. *Dicitur et pro aliunde :* Tusc. iii. 3. *foris* petere. Fin. iii. 7. ut in ipsa arte insit, non *foris* petatur. Or. ii. 40.

Mur. 13. *formulae* vestrae atque actiones. etc. * *Formulae* Aquillii de dolo malo, Off. iii. 14. *sunt definitiones doli mali, quibus distincte expressum erat, quibus in rebus dolus malus teneretur.*

Fornix, *praeter vulgarem significationem, significat arcum triumphalem, aut honoris causa etiam non triumphanti constitutum; quod genus crebro in numis, tamquam Germanici, occurrit.* Act. i. Verr. 7. fornix Fabianus. Verr. ii. 63. hujus *fornix* in foro Syracusis est, in quo nudus filius stat, ipse autem ex equo nudatam ab se provinciam prospicit; *quem locum egregie illustrant numi, qui fornices exhibent statuis impositis ornatos.*

Fortasse *pro* fere. Brut. 68. biennio *fortasse* major. Or. 56. triginta *fortasse* versus. *Sic Graeci dicunt* ει τυχοι, *unde id expressum et ductum est.*

Forte. Or. iii. 12. et aliquem, *si forte*, motum.

Forticulus. Tusc. ii. 19. *forticulum* se praebet.

Fortis, *de accusatore*, in Caecil. 7. si accusandi voluntas ad viros *fortes* et spectatos translata sit. *De defensore, advocato.* Quint. 2. habet adversarium verbo S. Naevium, revera hujus aetatis homines disertissimos, *fortissimos*, ornatissimos. *v. Graev. ad h. l. Denique de judice.* Act. i. in Verr. 17. Verrin. i. 1. *In his omnibus* fortis *est, qui neque metu, neque periculo, neque ulla alia re deterretur ab eo, quod est officii sui: qui libere dicit, quae sentit,* etc. *Eodem modo* Catil. iii. 6. *fortissimae* sententiae *dicuntur.* * Fortes *sunt etiam, qui labores, dolores ferunt, voluptates repudiant, etc.* Att. xv. 11. Cassius *fortibus* sane oculis matrem spectare. fr. Hortens. in dolore podagrae nihilo *fortior*. etc. * *Vehemens, gravis, acer.* Or. i. 54. orationem disertam sibi et oratoriam videri; *fortem* et virilem non videri. Phil. xii. 3. acerrimam et *fortissimam* libertatis recuperandae cupiditatem imminutam et debilitatam. Or. iii. 9. genus dicendi Antonii *forte*, vehemens, commotum, etc.

Fortissime. Quint. 8. injuriam facere *fortissime* perseverat.

Fortitudo, *quid sit?* Tuscul. v. 14.

Fortuitu. Phil. x. 2. *Graevius tamen habet:* fortuito. *Sed* cf. Off. i. 29. *et adde Burm. et Oudendorp. V. C. ad Suet. Tib.* 39.

Fortunae, *pro fortuna.* Verr. iv. 37. ejusmodi esse *fortunas mortui.*

Forum. Or. i. 36. ego istos non modo oratoris nomine, sed ne *foro* quidem dignos putarim; *de patronis causarum parum idoneis.* * ad Div. xiii. 10. in *forum* venire. *ibid.* v. 8. *forum* attingere. *de iis dicitur, qui puram togam, h. e. virilem, in*

foro acceperunt a praetore, atque deinde in judiciis versari et causas agere possunt. * *Quia in foro tabernae argentariorum sunt, ibique pecuniae perscriptionibus, transcriptionibusque, etc. tractantur, propterea saepe in re pecuniaria* fori *mentio.* Manil. 7. ratio pecuniarum, quae in *foro* versatur. Flacc. 29. in *foro* versari, *dicuntur negotiatores.* Agr. i. 8. fidem de *foro* sustulistis, *ubi vid. Lauredanum.* Rabir. Post. 15. Postumum non haberemus in *foro* : *er wäre banquerout* : *de quo et* foro cedere *dicitur.* * Forum ornatum, Verr. i. 54. *est tempore ludorum Romanorum, etc.* cf. iv. 3. *ubi non modo signa, sed et tabulae memorantur in foro ornando. Originem rei vide ap. Liv. ix.* 40. * *Pro ipsis ludis gladiatoriis dicitur* forum. Muren. 34. * Fora *dicuntur conventus provinciales, h. e. non modo civitates, in quibus aguntur, sed ipsi etiam dies conventuum.* Verrin. iii. 15. extra *forum* suum vadimonium promittere. *ibid.* ii. 15. civitates, quae in id *forum* convenirent. cf. c. 70. ad Div. iii. 6. ad Att. v. 21. *forum* agere. * *Civitates etiam Italiae quaedam* fora *dicuntur, ut* ad Div. x. 17. *forum* Julii. Catil. i. 9. *forum* Aurelium. *etc. de quibus v. Sigon. Ant. Jur. Ital. ii.* 15. * *vestibulum.* Leg. ii. 24. lex *forum*, id est, vestibulum sepulcri, bustumve, usucapi vetat.

Fovere, *delectare.* Mur. 35. *fovere* sensus hominum. * *amplexari, Gall. caresser.* ad Div. i. 9. inimicum meum in manibus habebant, sic *fovebant*, sic osculabantur. cf. Q. Fr. iii. 1. 3. Att. xv. 13. * *lenire.* Att. xii. 18. nam, dum illud tractabam, quasi *fovebam* dolores meos.

Frangere, *refutare.* Acad. iv. 29. *frangite* soriten. ad Div. i. 4. *frangere* sententiam alicujus. * *a sententia abducere et in suam adducere.* Tusc. i. 21. ut rationem nullam afferret Plato, ipsa auctoritate me *frangeret.* * *supprimere motum animi.* ad Div. iv. 6. *frangere* se ipsum. * *domare.* Sen. p. Red. 8. sceleratum civem, aut domesticum potius hostem judicio *frangendum* esse. * *mutare aliquem paene invitum.* ad Div. iv. 4. *fregit* hoc meum consilium Caesaris magnitudo et senatus officium. * ad Div. x. 12. rogatu Servilii P. Titius intercessit. res in posterum dilata. Venit paratus Servilius, Jovi ipsi iniquus - - hunc quemadmodum *fregerim*, quantaque contentione intercessorem abjecerim, etc. * ad Div. x. 3. invidentes ingenio industriaque *fregisti.* * *Qui male dividunt, eleganter rem* frangere *dicuntur.* Fin. ii. 9. duo genera quae erant, fecit tria. hoc est non dividere, sed *frangere* rem. * Or. i. 62. paullum requiescet, dum se calor *frangat.*

Fraus, *facinus.* Rab. Perd. 9. *fraus* capitalis, Verr. iii. 76. in *fraudem* incidere. * *quod nocet.* Att. iv. 12. *fraudem facere* alicui. *ibid.* vii. 26. quod multo rectius fuit, id mihi *fraudem tulit.*

FREMITUS. Div. i. 18. *fremitus* terrae. Har. R. 5. responsum haruspicum de *fremitu* recitavit.

FREQUENTARE, *frequentes convocare, cogere.* Catil. iv. 7. quos cum casu hic dies ad aerarium *frequentasset. Sic et alibi Cicero. add. Gronov. ad Senec. Cons. ad Marc.* 3. * *crebro, copiose usurpare.* Or. 25. acervatim multa *frequentare.* * *replere.* Or. iii. 52. *frequentare* orationem luminibus et sententiarum et verborum. ad Att. i. 19. Italiae solitudinem *frequentare.* * Herenn. iii. 24. primas quasque partes in animo *frequenta* : i. e. *frequenter cogita.*

FREQUENTATIO, *usus frequens.* Partit. 16.

FREQUENTIA. Planc. 8. solidam et robustam et assiduam *frequentiam* praebuerunt.

FRETUM, *pro freto Siculo.* Att. ii. 1. *v. Ind. Geogr. Fretense mare.*

FRETUS, *pro fretum.* Verr. v. 66. perangusto *fretu. v. Gell. xiii.* 20. *cf. J. Gronov. ad Gell. x.* 26.

FRIGERE, *dicitur de eo, cui in quocunque genere res non succedit.* ad Div. xi. 14. plane jam *frigeo* (*nihil efficere possum in republica.*) ὄργανον enim meum senatus erat. id est jam dissolutum. *ibid.* vii. 11. sin ista *frigebunt* : *h. e. si nihil quaestus facis.* ibid. vii. 18. nihil fieri : *frigere* te, ne chartam quidem tibi suppeditare. Verr. ii. 25. cum omnia consilia *frigerent* : h. e. *non commoda viderentur.* * *nihil agere.* ad Div. viii. 6. Curionem valde *frigere.* * *inprimis* frigere *dicuntur oratores, musici, actores, qui non placent audientibus.* Brut. 50. tibicen Antigenidas dixit, discipulo sane *frigenti* ad populum : mihi cane et Musis. * *contemni.* Phil. vi. 5. *friget* patronus Antonius : *sc. quia nemo ejus beneficiis uti vult.*

FRIGESCERE. ad Div. viii. 6. nos hic frigore *frigescimus* ; h. e. *nihil agitur hic.*

FRIGIDE, *remisse, lente.* ad Div. viii. 10. quae cupiunt, ita *frigide* agunt, ut nolle existimentur.

FRIGIDUS, *jejunus, puerilis : de eo, qui acumina sublimitatemve sectatur, neque assequitur, sed ridetur.* Brut. 67. acumen saepe stomachosum, nonnumquam *frigidum*, interdum etiam facetum. Or. 26. vitabit ridicula quaesita, nec ex tempore ficta, sed domo allata : quae plerumque sunt *frigida.* Or. ii. 63. in ambiguo, quae sint *frigidiora*, vitemus. Verr. i. 46. alii etiam *frigidiores*, sed quia stomachabantur, ridiculi videbantur esse. * *ita ut frigere, dicitur de eo, qui non probatur, cui non res succedit.* ad Div. viii. 9. in defensione sua fuit disertissimus, in accusatione satis *frigidus.* Q. Fr. iii. 3. accusator *frigidissimus.* * *tardus.* Brut. 48. lentus in dicendo et paene *frigidus.* * ad Div. x. 16. *frigidae* et inconstantes literae Lepidi : h. e. *ex quibus dubiae fidei esse homi-*

Fulgere, *fulgurare*. Vat. 8. Jove *fulgente*. Nat. D. ii. 25. coelo *fulgente*.

Fulgurator, *interpres fulgurum*. de Div. ii. 53.

Fulmen. Balb. 15. duo *fulmina* imperii nostri, *de Scipiobus in Hispania interemtis, v. Abram. ad h. l.*

Fundatus. Fin. iv. 1. disciplina *fundata* et exstructa. Flacc. 11. nihil veritate *fundatum*. Dom. 36. familia *fundatissima*. familia fundari *dicitur liberis susceptis. v. Pricaeus ad Apul. p. 350. Drakenb. ad Sil. ii. 65. Sed h. l. non tam ad liberos respicitur, quos jam ante cum fratre nominaverat, quam rem familiarem, quae et ipsa fundari, constitui, dicitur. Sic* Rabir. Post. 1. *fundatae fortunae opes.*

Fundere. Fin. iii. 15. quamquam negent, nec virtutes nec vitia crescere ; attamen utrumque eorum *fundi* quodammodo et quasi dilatari putant.

Fundus. Balb. 8. 11. 18. 21. populi *fundi*. *fundum* fieri. v. *Ind. Legg. Lex Julia L. Caesaris, et add. J. Gron. ad Gell. xvi.* 13. * Off. ii. 15. largitio *fundum* non habet : h. e. *non diu fieri potest.*

Funestus, *opponitur* puro. Leg. ii. 22. quae finis *funestae* familiae.

Funus, *pestis*. Prov. Cons. 1. *Gabinius et Piso dicuntur funera reipublicae.* Tusc. i. 15. nec *funera* fletu faxit. *Buherius e Cod. Leidensi rescribit :* funera lessum ; *et* funera *interpretatur de muliere, quae incipiebat lessum canere in pompa funebri.* Funeram *dictam esse hanc feminam, jam monuerat ad hos versus Ennii Scaliger in Catalectis et Vossius in Etymol. et Vir doctus in Miscell. Obs. Brit. Vol. i. p.* 403.

Furcilla. Att. xvi. 2. *furcilla* extrudi. *Hoc verbum praetermisit Nizolius. Est enim a Lambino et Turnebo.*

Furia. ad Div. i. 9. *de Clodio: furia* muliebrium religionum.

Furialis. Har. R. 18. cum *furiales* voces in concionibus mittis.

Furiosus, *dicitur saepissime apud Ciceronem, qui contra rempublicam sentit, dicit, agit : item, qui atrox quodque facinus perpetrare audet.* ad Div. x. 11. quod quaedam pars exercitus non minus *furiosa* est, quam qui cum Antonio fuerunt.

Furere, *contra remp. sentire, facere.* Att. vii. 8. sin autem ille *fureret ;* vehementer hominem contemnebat.

Furor, *studium contra rempubl. et omnino effrenata audacia,* ad Div. x. 11. decima legio ad eundem *furorem* rediit.

Furtum. Verr. ii. 70. *furta* exportata, *de rebus, quae per fraudem et clam aliis erepta sunt.*

Fustuarium, *int. supplicium.* Phil. iii. 6. *si fustuarium* meruerunt legiones, quae consulem reliquerunt. *Est suppli-*

cium non solum militare, ut nonnulli arbitrantur, sed etiam urbanum, ut ex criminibus, a Polybio L. vi. memoratis intelligi potest, quae fustuarium merebant. vid. Lips. Mil. Rom. v. 18. *Vossius et Boeclerus ad Vellej. ii. 78. extr. Nec quaevis castigatio, quae fustibus fit, statim est fustuarium, sed capitalis poena, quae fustibus sumitur : v. Liv. Epit. 57. et ibi Drakenb. et quos laudat.*

Fusus. Or. ii. 15. *fusum* genus orationis, *est lene, non asperum. ibid. 54. fusum* genus sermonis, *opponitur* conciso et minuto. *ibid. 77. fusum* in oratione, *dicitur, quod non uno aliquo loco, sed per totam orationem adhibetur. Sic* Nat. D. ii. 56. tactus toto corpore *fusus* esse *dicitur.*

G.

Gallicae. Phil. ii. 30. *sunt calcei, qui imas tantum plantas tegunt, ut crepidae et soleae. v. Graev. ad h. l.*

Gallinarius, *qui gallinas curat.* Acad. iv. 26. quoniam *gallinarium* invenisti Deliacum, qui ova cognosceret. *Ap. Varr. R. R. iii.* 9. 7. *est* gallinarius curator.

Gaudium. v. *laetitia.*

Geminus, *similis.* Partit. 7. memoria est *gemina* literaturae.

Genealogi. Nat. D. iii. 17. dii, qui a *genealogis* antiquis nominantur. Genealogi *dicuntur, qui Deorum generationes scripserunt, ut Hesiodus et alii. Sed vid. not.*

Generatim. *secundum genera rerum, hominum.* Verr. ii. 55. ista *generatim* homines habent, ut aratores, ut mercatores, *etc.* ibid. 69. universa provincia, *generatimque* singulis ejus partibus. Or. i. 41. *generatim* componere, h. e. *rebus ad certa genera revocatis.*

Generaliter. Inv. i. 26. tempus *generaliter* definire difficile est.

Generatus, *factus et elaboratus.* Div. i. 12. species *generata* Nattae.

Genialis. Cluent. 5. lectus *genialis :* i. e. *nuptialis. v. Lips. Elect. i.* 16.

Geniculatus. Cato. 15. culmus *geniculatus :* h. e. *qui nodos habet.* Genicula *enim sunt nodi caulium et culmorum, ut ad h. l. docuit Graevius, et e rusticis notum est.*

Geno, *pro* gigno. Or. ii. 32. *genitur.*

Gens, *quid Romae fuerit, intelligitur ex hoc loco :* Or. i. 39. cum Marcelli ab liberti filio *stirpe,* Claudii patricii ejusdem nominis hereditatem *gente* ad se rediisse dicerent : nonne in ea causa fuit oratoribus de toto *stirpis* ac *gentilitatis* jure

dicendum. *Scilicet, gens est communis diversis stirpibus s. familiis. Sic gens Claudia comprehendit diversas familias patricias et plebejas, Appios, Marcellos, etc.* Stirps *autem s.* familia, *est pars gentis. Ceterum* gens *et* familia *saepe permutantur. cf. gentiles. Sigon. ad Liv. iv.* 1. * ad Div. ix. 21. patricii minorum *gentium : h. e. earum, quas Tarquinius Priscus in senatum legit :* majores *autem gentes sunt, quae a Romulo lectae sunt. Liv. i.* 35. *Hinc ad alia transfertur loquendi ratio, ut minorum gentium dicantur* inferiores. Acad. iv. 41. Cleanthes quasi *minorum gentium* Stoicus. Tuscul. i. 13. Dii *majorum gentium.*

Gentilis. Top. 6. *gentiles* sunt, qui eodem inter se sunt nomine, ab ingenuis oriundi, quorum majorum nemo servitutem servivit, qui capite non sunt deminuti. *Sic* Brut. 28. M. Pennus Bruti gentilis *dicitur, quia uterque e Juniis.* Tusc. i. 16. *Ciceronis* gentilis *dicitur* Servius Tullius, *ob commune Tullii nomen.*

Gentilitas. Or. i. 39. *vid. Gens. et Sigon. J. A. C. R. i.* 7.

Genuinus. Nat. D. ii. 54. dentes intimi, qui *genuini* vocantur.

Genus, *pro* genu *in Arateis* 649. dextrum *genus*. cf. 654. 279. 280. In v. 279. quae *genus* ad Nixi, *etc. Vossius intelligebat genitivum. de Anal. c.* 17. *p.* 759.

Germanus, *verus.* Brut. 86. *germana* ironia. Leg. ii. 1. *germana* patria. Att. iv. 5. asinus *germanus.* Or. ii. 38. *germani* artis magistri. * *germani* fratres. Verr. i. 49. *sunt eadem matre nati, non* etiam *patre, ut pulcre ostendit Wesselingius V. C. Obs. i.* 13.

Germanitas. Harusp. R. 20. *germanitatis* stupra, i. e. *cum germana sorore.*

Gero. ad Div. iv. 5. *gerere* aetatem. *ubi v. Graev. et Burm. ad Ovid. Met. ii.* 497. * Inv. ii. 9. prae se *gerere.* alias *ferre.*

Gestus. *motus quidam corporis.* Or. ii. 57. *gestum* agere. * *σχηματα, figurae.* Or. 25. quae Graeci, quasi aliquos *gestus orationis, σχηματα* appellant.

Gignere. Or. iii. 30. permotionem *gignere ; de oratore, qui auditores movet.*

Gladiator. gladiatoribus *dicitur pro ludis gladiatoriis, cum gladiatorium spectaculum esset,* ad Div. x. 32. Attic. vi. 3. Phil. ix. 7.

Gladiatorius. Mur. 35. locus *gladiatorius, h. e. in ludis gladiatoriis, unde ludi spectari possunt.*

Glomerare. Div. i. 12. omnia fixa tuus *glomerans* determinat annus. Annus glomerans *est, ad finem veniens.*

normam interpretandae narrationis : alioqui posset aliquis ex Ovidii pampinea hasta *Heroid.* 13. 33. *efficere hastas gramine circumdatas. Nostram sententiam probant etiam Verburgius, Gesnerus, et alii.*

GRAMMATICA. Orat. i. 42. *quid sit, quae objecta habent?*

GRAMMATICI. Div. i. 18. *Grammatici,* interpretes poëtarum.

GRASSATOR. Fat. 15. *genus latronum, quod in urbe vicos obsidebat, et obvios injuriae opportunos verberabat, spoliabat et morte territabat. de quo Torrent. et Casaub. ad Sueton. Aug.* 32. *Budaeus ad Pand. p.* 342.

GRATIA. Att. v. 20. erat nostrum nomen in *gratia.* Manil. 24. aliquam *bonam gratiam* sibi quaerere. Muren. 20. provincia Murenae multas *bonas gratias* attulit. *ubi vid. Graev.* Sull. 16. *gratiam* referre, *pro, ulcisci. v. Graev. it. ad* Or. ad Quir. p. Red. 9. ad Div. i. 1. *gratiam* nostram extinguit hominum suspicio, h. e. *nihil efficere, quamquam gratiosus apud homines, possum, quia suspicantur, etc.* Verr. iii. 82. in beneficii *gratiaeque* loco petere. * *Elegans est haec forma :* ponere aliquem in gratia *vel* gratiam, ut Att. v. 3. 11. vi. 1. *etc. quae significat, efficere aliquem apud alterum gratiosum, commemorando ejus in ipsum amore, studio, etc. v. Gronov. ad Liv. xliv.* 14. * *esse* cum aliquo in *gratia* ad Div. i. 9.

GRATULATIO, *jungitur laetitiae.* Verr. iv. 34. summa cum *gratulatione* civium et laetitia reponitur statua. Flacc. 39. quanta laetitia - - - quanta *gratulatio.* * Muren. 41. in sua *gratulatione,* i. e. *cum consul designatus esset,* * *dies festus, quo Diis gratiae aguntur pro re laeta.* ad Div. xi. 18. hac tam recenti *gratulatione, quam* Diis ad omnis templa *fecimus.* * Catil. iv. 10. *gratulatio* reip. conservatae. ad Div. v. 7. quarum rerum *gratulatio.*

GRATULATOR. Fin. ii. 33. *Sed v. not.*

GRATUITUS. Q. Fr. ii. 15. Comitia *gratuita,* i. e. *in quibus nulla largitio versata est.*

GRATUS. ad Div. iii. 8. *grati* in te bene merito.

GRAVIDATUS. Nat. D. ii. 33. *gravidata* seminibus terra.

GRAVIS, *qui oratione gravi, magnifica utitur.* Or. iii. 45. *graves* simus. * Sen. p. R. 6. *graves* oculi, *sunt eorum, qui nondum edormivere crapulam.* * *magnam vim habens.* ad Div. xiii. 29. quod per se est *grave.* ibid. x. 12. literae *graves.* * *quem homines verentur.* Agr. ii. 17. *grave* est nomen imperii. * *magnanimus.* Arch. 7. excellenti animo et virtute homines - - moderati et *graves.* * Verr. ii. 4. graves civitates, *sunt illustres, et propterea magnam auctoritatem ac fidem obtinentes. Sic de civitate Romana est* Vatin. 13. * *passive.* Agr. ii. 26. succumbenti jam, oppresso, Sullanis oneribus *gravi.*

Gyrus. Off. i. 26. homines secundis rebus effrenatos et sibi praefitentes tamquam in *gyrum rationis et doctrinae* duci oportere. Or. iii. 19. Oratorem in exiguum *gyrum* compellitis: h. e. *ad ejus artem pauca refertis. Ducta est metaphora ab equis, qui a domitoribus in gyrum aguntur crebro, ut mansuetiores et faciliores fiant.*

H.

Habenae. Lael. 13. laxissimas *habenas* dare amicitiae, quas vel adducas, cum velis, vel remittas.

Habere, *habitare*. ad Div. vii. 6. quae Corinthum arcem altam *habebant* matronae. Rosc. Am. 46. qui in Brutiis, aut in Salentinis *habent. quamquam hic etiam intelligi potest* praedia rustica. * habere *dicuntur divites, liberi ab aere alieno.* ad Att. viii. 10. *habere* in nummis. Verr. iii. 86. *habet* in nummis, in urbanis praediis. *vid. Graev. ad Div. vii. 29. et simpliciter.* Off. ii. 20. illum fortasse adjuvat, *qui habet. contra* non habere *dicuntur, quibus non est parata pecunia sc. in arca.* * *suscipere, agere.* Div. i. 43. omitto nostros, qui nihil in bello sine extis agunt, nihil sine auspiciis domi *habent.* Verr. ii. 29. judicium *habebant; de petitore, et eo unde petitur.* * Attic. vi. 1. *habeo* Junium in metu. * *adhibere.* Verr. i. 6. vim in inquirendo *habere.* Magna est confusio in libris scr. et edd. in formulis *habeo quod et quid, altera expressa est e Graeco* ἐχω ὅτι, *altera ex* ἐχω τι. *Quando sensus est, nihil habeo scribere, tum est dicendum et scribendum non habeo quod scribam: quando autem est dubitantis,* pro *nescio quid scribam aut dicam, tum dicendum est, non habeo quid,* etc. *Secundum haec libri corrigendi.* * Quint. 25. studium et officium erga aliquem *habere.* * Verr. i. 23. *habes,* quomodo emeris? h. e. *demonstrare potes?* * Phil. ii. 32. *habebat* hoc omnino Caesar: h. e. *mos hic illi erat.* * Phil. ii. 23. res suas sibi *habere* jussit. *Est formula divortii.* * pro *credere.* Coel. v. ad Verr. v. 25. * ad Att. xiii. 9. cum *haberem* Dolabellam, *i. e. cum apud me esset.*

Habilis. Orat. i. 54. calcei *habiles.*

Habitare. Mur. 9. *habitare* in foro. Or. i. 62. *habitare* in subselliis. *Utrumque de iis, qui crebro causas agant. At* Or. ii. 38. qui *habitarunt* in hac una arte tractanda, *sunt, qui ei se totos dediderant. ibid.* 72. *habitare* in re, *dicitur etiam orator, cum loco alicui immoratur augendi causa.* Planc. 27. *habitare* in oculis populi: h. e. *semper in urbe, in foro, in concionibus esse, assiduitatem Cicero vocat.*

tanti honores haberentur, quanti *haud scio an* nemini. etc. *Illustrarunt hoc dicendi genus multi laudati Duker. ad Florum. iii.* 12. *et Drakenb. ad Liv. xxxvii.* 54.

Haveo, *aveo. Att. v.* 20. *haveo* scire.

Haurio, *percipio, fero.* Coel. 24. hunc *hausi* dolorem. Dom. 11. *haurire* me unum pro omnibus calamitatem indignissimam. conf. Tusc. i. 35. *extr.* quantas et quam incredibiles *hausi* calamitates. *Sic explicat bene etiam Burmannus ad Virgilii illud* haurire supplicia *Aen. iv.* 385. *Sic idem Virgilius :* quae bella *exhausta* canebat, *i. e. fortiter ad finem tolerata, ibid. init.*

Haustus, *locus ubi aqua hauritur.* Caecin. 26. aquae ductus, *haustus*, iter, actus.

Hebdomas. ad Div. xvi. 9. *ad Tironem aegrotum:* symphoniam Lysonis vellem vitasses, ne in quartam *hebdomada* incideres. Hebdomas *est spatium septem dierum, quo spatio morbi in deterius aut melius mutari solent : septimi enim dies sunt critici e disciplina medicorum.*

Hebes, *opponitur* acuminato, fragm. Acad. ii. cur lunae nascentis alia *hebetiora*, alia acutiora videantur cornua. * *opponitur* subtili. Fin. ii. 6. rhetorica forensis, cum populariter loquatur, est interdum paullo *hebetior.*

Hedrychus. Tusc. iii. 19. *hedrychum* incendamus. *Davisius reposuit* hedychrum, *ex conjectura P. Victorii. Nam* hedrychus *nihili vox est, illa altera autem graeca. Illud autem scrupuli hic restabat, quod auctore Dioscoride i.* 61. hedychrus *est unguentum ; de quo verbum* incendamus *dici non potest. Hunc scrupulum sublaturus Davisius, ex auctoritate MSS. primo* demus *et* incendamus *permutat ; deinde pro* incendamus, *conjicit legendum* intendamus : i. e. *porrigamus. Ejus sententiae subscribit Buherius ad h. l.*

Heluari. Dom. 47. *heluari* reip. sanguinem. Fin. iii. 2. quasi *heluari* libris.

Heluo. Sext. 11. *heluo* patriae, *heluo* patrimonii.

Helvellae, *minutae herbae*, ad Div. vii. 26.

Hemicyclium, *solium, sella major patris v. c. familias.* Lael. 1. augur domi in *hemicyclio* sedens. *Solium ita vocatur a figura semicirculari. Sidon. Apoll. Ep. ii.* 2. solii hemicyclium. *vid. Gronov. ad Sueton. de Grammat. c.* 17.

Herciscere. Or. i. 56. qui, quibus verbis *hercisci* oporteat, nescit, idem *herciscundae familiae* causam agere non potest. Caecin. 7. Aebutius nomine heredis arbitrum *familiae heriscundae* postulavit : *h. e. ad divisionem provocavit, ut hodie loquuntur.* Hercisci *est* dividi. *Et hoc sensu jam Ciceronis tempore dictum esse* hercisci, *usitatamque eam vocem fuisse, loci allati, et alii, qui sunt apud auctores, dubitare nos non sinunt*

Non male igitur Tribonianus, et ex vetere usu in Dig. x. 2. titulum fecit de familia herciscunda, quicquid sit de corruptione verbi. Nam Tribonianus ejus auctor non fuit, nec haec vox Latinis priscis ignota, ut Salmasio ad Solinum placet p. 891. sq. Ceterum credo et Salmasio et Ger. J. Vossio in Etymol. in ercisco, *quos sequuntur Burmann. ad Petron. c. 141. et Sueton. Ner. 5. et Piriscus, qui ad verbum exscripsit Salmasiana: credo iis, inquam, et ratio notationis docet,* erciscere *esse per corruptionem, aut potius contractionem duarum vocum in unam, pro* erctum ciscere s. ciere. *Est enim profecto a graeco* ἕρκος *ortum, aut latino* erceo, *pro* arceo, *a quo dividendi vis duci non potest. Veteres, quorum divitiae in pecoribus erant, ut notum est, aulam habebant ante aedes, h. e. spatium septo circumdatum, quod septum* ἕρκος *appellabant, unde* ἑρκίον *apud Homerum. v. Ind. Eustath. in* ἕρκος, *etc. Jupiter* ἑρκεῖος, *etc. Hinc non mirum, si* herctum, *quod est proprie locus clausus, (unde Graecis* ἑρκτός, *item* εἱρκτός, *carcer,) pro* patrimonio, *auctore Donato apud Servium ad Virgilium Aen. viii.* 642. *et pro* hereditate *dictum est. Cum ad divisionem provocarent heredes,* herctum ciendum *erat, h. e. movendum loco suo, non ut Salmasio, Vossio, Burmanno placet, dividendum: v. ciere: hinc* herctum ciere *pro dividere dictum. Similiter* movere *est pro accipere:* a Caecilio numum *movere* non possum. *vid. in movere. Ut numus accipi non potest, aut dari, nisi moveatur, sic herctum non potest dividi, nisi moveatur seu cieatur. Viri docti, quos dixi, conjiciunt, veteres JCtos dixisse:* familiam, herctum ciscere, *ac pro eo dictum deinde:* familiam herciscere.

Herctum. v. *hercisco. et citus.*

Here. *pro* heri. Att. x. 13. *in ed. Rom. ubi v. Malasp. ibid.* xv. 1. conf. *Quintil. i. 7. Vossii Etymol. in heri.*

Heres. Verr. i. 41. *heres secundum* filiam institutus, *ut sc. ea demum sine heredibus mortua, heres sit bonorum, qui dicitur* heres secundus. Cluent. 11. Top. 4. Verr. i. 43. ad Div. xiii 61.

Hereditas. Flacc. 34. *hereditas* lege ab eo *venit.* cf. Verr. i. 10. etc. *unde hereditate accepta pecunia* adventitia *dicitur.*

Hermathenae. Att. i. 4. *Statuae ex Mercurio et Minerva.*

Hermeraclae. Att. i. 10. *Statuae e Mercurio et Hercule.*

Herous. Orat. iii. 47. pes *herous, qui in heroico carmine adhibetur, anapaestus, dactylus, spondeus.*

Hiare. Verr. ii. 54. *hians* avaritia. * *elisionem vocalis literae negligere.* Or. 45. poëtae, qui ut versus facerent, saepe *hiabant*, ut Naevius.

Hiatus, *neglecta elisio.* Or. 23. habet ille tamquam *hiatus* concursu vocalium molle quiddam.

Hibernus. Att. iv. *ult. hibernam legionem* eligendi optio delata. Legio hiberna *est, quae in hibernis est. Eadem forma usus est Sueton. in Cajo, c. 8. ubi vid. Gronov.*

Hic, *praesens, qui est nunc, hoc tempore.* Or. i. 1. *hi mores.* Verr. ii. 3. ad illam veterem disciplinam, non ad *hanc*, quae nunc increbuit. *ibid.* iii. 90. *haec* licentia. Q. Fr. i. 1. 3. praesertim cum *hi* mores ad ambitionem incubuerint. * *pro* ille: Rosc. Com. 2. quid est, quod negligenter scribamus *adversaria?* quid est, quod diligenter conficiamus *tabulas.* quia *haec* sunt menstrua, *illae* sunt aeternae, etc. *v. Gron. Obs. iii.* 16. *Sanct. Minerv. ii.* 9. *et ibi Perizon.*

Hir. Fin. ii. 8. *vola manus, qua utuntur interdum, qui furtim vinum gustant, cum siphon aut aliud instrumentum non est ad manum, ut vidit Scaliger.*

Hirudo. *sanguisuga.* Att. i. 16. plebs *hirudo* aerarii. *Forma loquendi ducta est e Plauti Epidic. ii.* 2. 4.

Historia. ad Att. ii. 8. *historia* dignum, *i. e. cognitu dignum*, sic Graeci ἱστορίαν dicunt.

Historicus. Muren. 7. homines literati *et historici.* Or. 36. *historicus* sermo, *quotidiano distinguitur.*

Hiulcus. Or. iii. 43. *hiulcus* concursus verborum. *ibid.* 44. voces *hiulcae.* v. *hiatus.*

Homo, *pro bonis hominis.* Rosc. Am. 8. *hominis* studiosissimi nobilitatis manceps fit Chrysogonus: i. e. *bonorum ejus manceps, sector, fit. Sic homines* vendi, venales pendere *dicuntur, pro bonis eorum.* * Tusc. iii. 32. eum *nihil hominis* esse. Q. Fr. ii. 11. virum te putabo, *hominem* non putabo. Or. ii. 10. nox te expolivit, *hominemque* reddidit. * homines *de urbe et vita urbana dicuntur* Offic. iii. 31. filium *ab hominibus* relegasset, et ruri habitare jussisset. *cf. Horat. Sat. ii.* 6. 92. * *cum subst. ut* homo histrio. Or. ii. 46. * ad Att. iv. 15. si vis *homo* esse. i. e. *humanitatem sequi, et ostendere, te sensus humanos habere.*

Homulus, *homuncio.* Pis. 25. hic *homulus* ex argilla et luto fictus Epicureus.

Honestas, *decus, laus.* Mur. 40. ceterae ante partae *honestates.* * *de hominibus, ut decus.* Sext. 51. in qua omnes *honestates* consentiunt. * *magnificentia, sublimitas.* Orat. iii. 31. rerum copia verborum copiam gignit. et si est *honestas* in rebus, existit ex rei natura quidam splendor in verbis. * *bona fama, opp. infamiae.* Rosc. Am. 39. damnatus per arbitrum, et rem restitueret, et *honestatem* omnem amitteret.

Honeste, *pulchre.* Q. Fr. iii. 1. 4. id tectum *honeste* vergit in tectum inferioris porticus.

Honestus, *splendidus.* Brut. 81. *quis sit? ac quomodo differat ab* honoratus. *ubi v.* Verr. ii. 28. *honestus* eques.

Unde honestissimi homines *vocantur publicani.* Manil. 7. * Quint. 13. *honestius* judicium, *quod famae ejus, cui intenditur, non tantum periculum affert.* * honestissimo *adv.* ad Att. ix. 7.

Honor, *in plurali de magistratibus dicitur.* v. ad Div. x. 9. 10. etc. *de magistratu autem in singulari. Sic* Sull. 18. honor *de consulatu.* cf. Mur. 14. Inv. i. 54. etc. Flacc. 1. *honoris* potius L. Flacci adjutorem futurum. *Ibi, quia Faërni Codd. habuerunt* honorum, *Graevius* honorum *malebat, quod est usitatius de magistratibus. Sed de consulatu sermo est, non de pluribus magistratibus: ergo singulari opus. Nunquam vidi, cum honores dicerentur de uno magistratu.* * *praemium, donum, et quicquid honoris causa datur, aut datum honori est. Sic de hereditate* Quint. 4. ut ad quem maximus moeror morte sua perveniret, ad eum maximus etiam *honos*, etc. Rosc. Am. 37. nonne satis fuit, his gratias agi? denique ut perliberaliter ageretur, *honoris* aliquid haberi? cur tria praedia tantae pecuniae statim Capitoni dantur. *ibid.* 47. quod viris fortibus *honos* habitus est; laudo. ad Div. xvi. 9. ut medico *honos* haberetur. *Sic Graeci* τιμᾷν, *pro praemio afficere, item* [illegible] * Fin. ii. 10. *honos* profundus.

Honorarius, *arbitri epitheton, quod honoris causa ad aliquem arbitrium defertur.* Tusc. v. 41. quorum controversias solebat, tamquam *honorarius arbiter*, judicare Carneades. Rosc. Com. 5. *honoraria* arbitria. Caecin. 2. *honoraria* opera amici (*sc. arbitri.*) * *honorarium est, quod non debemus, sed nostra sponte facimus, libere, honoris causa.* Opt. g. d. 1. docere debitum est, delectare *honorarium*, permovere necessarium. *Sic* Pis. 35. *honorarium* frumentum. v. *frumentum.*

Honoratus. *qui magistratus gerit aut gessit.* Brut. 81. qui honorem sententiis et suffragiis adeptus est - - is mihi honestus et *honoratus* videtur. sc. honestus *refertur ad sententias in senatu :* honoratus *ad suffragia populi.* Off. i. 39. homines *honorati* et principis domus. Or. 9. Thucydides fuit *honoratus* et nobilis. Cato. 17. senectus *honorata.*

Hora. *de clepsydra judiciaria* est Brut. c. 54. *de horologio est* N. D. ii. 38.

Hornotinus, *hujus anni.* Verr. iii. 18. frumentum *hornotinum.*

Horride, *dure, aspere.* Quint. 18. *horride* vivere : * *sine ornamentis, minus elaborate.* Or. 9. *horride* dicere. *ibid.* 25. *de oratore in genere tenui :* iisdem ornamentis utetur *horridius*, i. e. *simplicius, minus elaborate et polite.*

Horridus. *asper, durus.* Quint. 30. vita *horrida* et arida. *minus elegans, politus.* Orat. 11. *horrida* pictura, *quae non habet colores laetos et nitidos.* Or. 6. *horrida* oratio, *de tenui.*

* *incultus*. Verr. iii. 18. *horridus* campus. *Div. ii. 13. jecur *horridum* et exile, *opponitur* nitido. Iisdem modis dicitur *horridulus*, Att. ii. 1. Or. 45.

HORROR, *frigus febrile*. Att. xii. 6. sine *horrore* est. *v. Duker. ad Flor. p.* 300.

HORTOR. Att. vii. 14. *pacem* quidem *hortari* non desino: *ubi tamen quidam libri habent* ad pacem. *v. Graev.* Fragm. Cornel. i. *legem* dedit, an tulit, an rogavit, an *hortatus* est. *De hac forma egit Gronov. ad Statium et ad Tacit. A. xi.* 3.

HOSTIA. Agr. ii. 34. *hostiae* majores. Leg. ii. 21. *hostia* maxima parentare.

HOSTIS. Off. i. 12. *qui olim dictus? scil. peregrinus.*

HUMANE, *moderate*. Tusc. ii. 27. *humane* ferre aliquid. ad Div. viii. 10. de provinciis non *humane* loquitur. * *hilare, festive*. Tusc. iii. 27. aliquid fecit *humanius*, aut dixit hilarius. ad Div. xvi. 21. Cratippus sublata severitate philosophiae *humanissime* nobiscum jocatur. *Broukhusius sic dictum putabat, ac si scripsisset:* saepius *humane* (*h. e. verbis communibus et vulgaribus*) quam *philosophice. v. Burm. ad Petron.* 100. *male*. humane *opponitur* severitati, *quae solet esse philosophorum.*

HUMANITAS, *varie dicitur apud Ciceronem. Primum pro natura ipsa humana*. Rosc. Am. 22. magna est vis *humanitatis*. Orat. i. 12. Omnem vim *humanitatis* tenere, causasque eas, quibus mentes aut incitantur, aut reflectuntur. * *hinc* humanitas *dicitur de omnibus rebus, quae hominibus sunt attributae natura, de ingenio, de propensionibus, sensibus, et omnibus, quae in homines, qua homines sunt, cadunt. Itaque* 1. *dicitur de desiderio et amore nostrorum*. Att. iv. 15. *humanitatem* tuam amoremque in tuos reditus celeritas declarabit. 2. *de studio valetudinis*. ad Div. xvi. 11. fac, quod *humanitatis* tuae est, ut nullam aliam rem cures, nisi ut valeas. 3. *de sensu doloris, laetitiae, etc. in rebus laetis et tristibus*. Rosc. A. 53. sensum *humanitatis* amittimus. Lael. 13. *humanitas* ex animo extirpata. Tusc. iv. 14. habet *humanitatis* speciem misericordia, metus. Or. iii. 40. *humanitatis* mollitudo. Att. xiii. 2. *humanitatem* omnem exuere. Rosc. A. 16. natura tibi dedit, ut *humanitatis* non parum haberes. 4. *de studio exhilarandi se, ubi in otio sis, aut locus patitur*. Or. i. 8. quid in otio tam *humanitatis* proprium, quam facetus sermo.* *Porro, quia* 1) *literarum solus homo capax est*, 2) *humanam naturam, h. e. ingenium, mentem, animum, moresque literae expoliunt, ut tamquam magis homines simus, et eo latius a brutis sejungamur, unde* Fin. v. 19. *animi cultus* humanitatis cibus *appellatur*. 3) *homo natura ducitur sciendi cupiditate, eumque adeo* 4) *vel maxime*

decent, propterea studia literarum appellantur nomine humanitatis. Or. i. 16. omnes *humanitatis* partes. *ibid.* 9. omne genus *humanitatis. ibid.* ii. 27. politior *humanitas. ibid.* 10. inops *humanitatis.* cf. Muren. 29. Arch. 1. *ubi v. Passerat. ibid.* 2. etc. Or. i. 60. Q. Fr. i. 1. 9. *Studiis humanitatis autem contineri omnes artes liberales, vel inprimis philosophiam, item Mathesin; cum loci, quos hic posuimus, demonstrant, tum a nobis demonstratum est in prolusione:* de finibus humaniorum studiorum regundis, *a.* 1738. *edita.* * *Sed quemadmodum homini proprium est scire, ita etiam ei quaedam officia propria sunt, quae adeo praestare aliis debet, et quia ipse homo est, et quia hi, quibus ea praestat, homines sunt, adeoque naturae quodam vinculo cum eo juncti. In quo observandum est, Latinos tres habere gradus in iis rebus, quas aliis debemus, ut sunt tres gradus conjunctionis inter homines. Primus gradus est ipsius naturalis conjunctionis, quae omnes homines amplectitur: huic est proprium vocabulum* humanitatis: *Alter gradus est ejus conjunctionis arbitrariae, quae est inter cives, socios, verbo, aequales: huic respondet* officium: *Tertius gradus, est inter magistratus et cives, parentes et liberos, conjuges, fratres, benefactores et eos qui beneficia accepere, etc.: huic proprium est* pietatis *vocabulum. Itaque saepe haec verba ut diversa junguntur, sed permutantur tamen etiam interdum.* pietatis et officii *verba interdum uno* necessitudinis *continentur.* v. c. ad Div. x. 34. *humanitatis* et necessitudinis causa eorum salutis rationem habuimus. *ibid.* xi. 28. ab officio aut ab *humanitate* desciscere. cf. Verr. ii. 47. Off. iii. 10. omisit et pietatem et *humanitatem,* (*de fratricida.*) *Itaque humanitas significat multa, ut facilitatem, aequitatem animi in ferendis malis, misericordiam, aequitatem erga alios, mansuetudinem, placabilitatem, etc.* ad Div. xi. 22. ut vel *humanitatis* tuae vel mea causa eum conservatum velis. Q. Fr. i. 1. 9. *humanitatis* est, aliorum consulere commodis. Att. xv. 1. *humanitas* edictorum. xvi. 16. *humanitatis* tuae est ignoscere. Off. iii. 6. in figura hominis feritas et immanitas belluae a communi tamquam *humanitate* corporis segreganda est. Arch. 12. humanitas *opponitur* acerbitati. Catil. iv. 6. *humanitas* et misericordia. Quint. 16. *humanitas* communis. Or. ii. 86. *humanitatis* est responsio. Verrin. ii. 40. *humanitatis* rationem habere. ad Div. v. 21. tibi cum summam *humanitatem,* tum etiam literas profuisse, *sc. ut ferres injurias.* ad Div. xi. 27. *humanitas* tua, qui amicum etiam mortuum diligis. Lael. 2. nec fuisse id (*sc. moderate ferre mortem amici*) *humanitatis* tuae. Mil. 13. crudelius punitus est, quam erat *humanitatis* meae postulare. Cato. 1. *humanitatem* (*aequitatem in rebus humanis ferendis*) et prudentiam Athenis deportasse. Off. iii.

23. utilitate potius dirigi officium, quam *humanitate*. Phil. ii. 4. *humanitatis* expers, *qui literas sibi ab amico scriptas, rupta amicitia, profert.* * *cultus humanus, vitae ratio homine digna*, Sext. 42. vita *humanitate* perpolita. Or. iii. 15. ut puerorum mentes ad *humanitatem* et virtutem ingerentur. Div. ii. 38. barbari *humanitatis* expertes. * *Quia denique homini proprium est ridere, laetari rebus laetis, jocari. Or. i.* 8. *propterea* humanitas *est etiam pro urbanitate, lepore*. Att. i. 13. sal *humanitatis* sparsae. ad Div. xi. 27. lepos, *humanitas*, literae. Rosc. A. 41. literis eorum et urbanitate ducitur - - horum literas adamarit aut *humanitatem*. Verr. iii. 4. at sermone, at literis, at *humanitate* ejus delectamini. Or. ii. 67. Socratem in hac ironia dissimulantiaque longe lepore et *humanitate* omnibus praestitisse.

Humaniter, *aequo animo, ut homo debet ea, quae scit homini accidere posse et solere*. Att. i. 2. ferre *humaniter*. * *hilare*, ad Div. vii. 1. neque nos lepore tuo, neque tu meo frui posses propter molestissimas occupationes meas: quibus si me relaxaro, - - docebo profecto, quid sit humaniter vivere. *v. humane*.

Humanus, *homo*. Att. xiii. 21. possum falli, ut *humanus*. *plura exempla suppeditabit Gronov. ad Liv. viii.* 9. *Heins. ad Silium vii. 5. Huc refer illud* Verr. ii. 69. nullum est aliud genus *humanum* in provincia. * *ab homine expectandus, hominibus usitatus et naturalis*. Verr. iii. 97. *humana* et usitata ratio. Tusc. iii. 6. *humanum* id quidem, non enim e silice nati sumus. Or. 62. oratio composita aufert *humanum* sensum actoris. h. e. *facit, ut non possit cum animi commotione, quae hominibus solemnis est in his rebus, dicere*. * *doctus*. Or. ii. 1. *humanissimus* homo. * *homine dignus*. Or. i. 8. *humanus* cultus. Arch. 7. animi adversio *humanissima*. Acad. iv. 41. *humanissima* completur animus voluptate. * *aequus, moderatus*. ad Div. x. 24. moderatissimi atque *humanissimi* sensus fuit. * *urbanus, lepidus*. Fin. ii. 31. homo bellus et *humanus*. * *acutus, sive etiam curiosus, quia hominibus hoc innatum est, ut velint scire, inprimis ea, quae occultantur*. Verr. v. 28. Syracusani homines, periti et *humani*, qui non modo ea, quae perspicua essent, videre, verum etiam occulta suspicari possent; habebant rationem quotidie piratarum, qui securi ferirentur, quam multos esse oporteret, conjiciebant. * *humana et res humanae dicuntur, quae hominibus propria sunt, iis accidere possunt, divitiae, honores, morbi, pericula, paupertas, mors*, etc. Offic. i. 4. *humanarum rerum* contemtio. Leg. ii. 17. quae fateor *humana* esse. Lael. 5. amicitiam omnibus *rebus humanis* anteponatis. cf. Fin. ii. 41. v. 25. ad Div. v. 13. vi. 1. Att. xv. 20. Tusc. iii. 24. etc.

Or. i. 18. res humanae *dicuntur virtus et vitium*. Fin. ii. 12. scientia *rerum* divinarum et *humanarum*. v. *divinus*. * Or. 34. humana *dicuntur de jure civili et historia*. * *humanum jus*. v. Jus.

Humatus. Leg. ii. 22. et quod communiter nunc in omnibus sepultis est, ut *humati* dicantur, id proprium tum erat in iis, quos humus injecta contegeret. *Hunc locum miror neminem vidisse ex viris doctis, qui in Nepotem scripsere, qui Eumen.* 13. *extr.* humare *dixit pro* sepelire, cremare.

Humilis, *supplex*. Inv. i. 56. *humilis* oratio. * *inferior, deterior*. Inv. i. 4. *humilior* multis rebus est homo bestiis.

Humilitas, *de homine inopi, neque gratia neque pecunia potente*. Quint. 1. nihil est quod *humilitatem* cujusquam gravitas et virtus judicis consoletur. * *opponitur magno animo, cum aliis supplicamus, et indigna nobis facimus*. Inv. i. 56. nam saepe virtus et magnificentia - - plus proficit, quam *humilitas* et obsecratio. Or. i. 53. haec Rutilius valde vituperabat, et huic *humilitati* dicebat vel exsilium fuisse, vel mortem anteponendam.

Hydraulus. Tusc. iii. 18. *hydrauli* ut audiat voces potius, quam Platonis. Hydraulus *fuit instrumentum musicum, simile huic nostro, quod inflatum spiritu sonos edit. Nam quod in hoc nostro spiritus, id in illo aqua efficiebat. De eo est egregia disputatiuncula in Chrestomathia Pliniana Gesneri p.* 404. *sq. cf. Burm. ad Petron. c.* 36. *E veteribus lege Vitruvium x.* 13. *Claudian. de Consul. Mallii Theod. v.* 434. *seqq. Anthol. i.* 16. etc. *Ceterum nescio, quomodo in animum induxerit Buherius credere*, hydraulam *tantum de instrumento dici, non* hydraulum : *cum* hydraulus *passim occurrat, v. c. Plin. H. N. ix.* 8. hydraula *tantum apud Vitruv. x.* 10. *quem locum tamen Salmasius ad Solinum p.* 416. *post alios vitiosum judicat*, μοναυλος, μοναυλον, μοναυλιον, *de instrumento dicitur. terminatio* a *et* es *in hujusmodi verbis non est instrumenti, sed inflantis, ut in* pythaules, pythaula, choraules, choraula, etc. *Et hic* hydraulas *dixit Capella: item Sueton. Ner.* 54. *ubi tamen est varia lectio* hydraulus. *v. Savaronem ad Sidon. Ep. i.* 2. *p.* 19. *ubi de hoc instrumento agit. Ceterum, quia Victorius reperit in quibusdam Codd.* hydrauleos, *et in aliis graece scriptum fuit hoc verbum, ut docet Buherius; non intercedam, quo minus* hydraulis *verbum Ciceronianum putetur, quando etiam Graeci* ὑδραυλις *habent.*

Hypodidascalus, *magister secundarius*. ad Div. ix. 18.

Hypomnema. ad Div. xvi. 21. multum temporis mihi eripitur in exscribendis *hypomnematis* : *h. e. praeceptis et dictatis magistrorum*.

Hypotheca. ad Div. xiii. 56. *hypothecae* commissae sunt. v. Ind. Gr. ὑποθήκη. *Salmas. mod. Usur. c.* 11. *sq.*

I.

I. *litera.* Orat. iii. 12. Cotta noster, cujus tu illa lata, Sulpici, imitaris : ut *iota* literam tollas, et E plenissimum dicas, non mihi oratores antiquos, sed messores videtur imitari.

Jacere, *commorari aliquamdiu alicubi.* Att. xi. 6. *jacere* Brundisii. * *in medio esse, nondum occupatum esse.* Or. iii. 45. sed ea *jacentia* sustulimus e medio, etc. * *jacere dicuntur, qui minus gratiosi sunt.* Att. x. 7. *jacere* Caesarem offensione populari. *Inprimis autem, qui nullam spem magistratus consequendi habent, cum candidati sint, aut eam ipsam ob causam, quia nihil sperant, ne petunt quidem.* Muren. 8. multis viris fortibus ne ignobilitas generis objiceretur, meo labore esse perfectum ; qui - - *jacebant. ibid.* 21. videsne tu illum tristem ? *jacet*, diffidit, abjecit hastas. Off. iii. 20. C. Marius, cum a spe consulatus longe abesset, et jam septimum annum post praeturam *jaceret*, neque petiturus unquam consulatum videretur. * *contemni, parvi duci.* Phil. vi. 5. *jacet* beneficium Nuculae. Tusc. i. 2. *jacent* ea semper, quae improbantur. Rosc. Com. 1. *jacet* pecunia extraordinaria ? *h. e. ita negligis, ut non referas ex adversariis in tabulas.* Off. iii. 33. justitia *jacet.* Acad. iv. 43. virtutem *jacere.* * *diminutum esse.* Rosc. Com. 12. *jacent* pretia. *Passerat. v. ad h. l. Sic dicuntur* agri jacere ad Att. ix. 8. et *ap. Petron.* 44. * *confutatum esse.* Div. ii. 51. *jacet* igitur tota conclusio. Fin. v. 28. *jacet* omnis ratio Peripateticorum. * ad Div. viii. 6. dici non potest, quomodo hic omnia *jaceant* : h. e. *nihil agatur.* * *nil valere, nil efficere.* Mil. 18. *jacent* suis testibus. * *Adjiciemus etiam formas quasdam promiscue.* Verr. i. 39. in oblivione *jacere.* Or. ii. 15. in silentio *jacere* : *de ea re, de qua nihil scriptum est aut praeceptum,* Att. x. 4. *jacere* in moerore. ad Div. v. 17. tempora in ruinis reip. *jacuerunt.*

Jacio, *proprie dicitur de missilibus, in primis telis ; unde transfertur ad alia, quibus aliquem laedimus, et tamquam vulneramus.* Planc. 12. *jacis* adulteria. Rosc. Com. 9. *jacere* crimen. Sull. 7. *jacere* contumeliam. Or. 26. *jacere* et mittere ridiculum. * *significare, denunciare, minari.* Att. ii. 7. illud quid sit, scire cupio, quod *jacis* obscure. ib. 23. terrores *jacit* atque denunciat. * *edere, ostendere.* Att. xv. 26. nonnullos interdum *jacit* igniculos viriles. * *ponere.* Agr. ii. 15. gradum et aditum *jacere.*

disseminatis. Catil. iv. 7. *jactantur* voces. * *saepe, multum in re aliqua versari.* Or. i. 38. *jactare* se in causis centumviralibus. * *minari, denunciare sermonibus.* ad Div. viii. 6. Legem Viariam Alimentariamque *jactavit.* Sext. 23. terrorem suum falso *jactare.* Quint. 14. minae *jactentur.*

Jactatus. Verr. iii. 61. te jam praetore *jactatum* (*sc. sermonibus*) crimen. Cluent. 32. *jactata* res (*int. in concione.*) Quint. 2. agitata et *jactata* aequitas. Or. i. 16. *jactatus* in opere declamatorio. Mur. 12. vulgata atque in manibus *jactata.* v. *jactare.*

Jactura, *pecunia, inprimis magna; largitione, mercede, aut alia ratione consumta.* Coel. 16. nulli sumtus, nulla *jactura,* nulla versura. Att. vi. 1. exhausta sumtibus et *jacturis* provincia. Manil. 23. quibus *jacturis* homines in provincias proficiscantur. Cluent. 8. ipsum Aurium, non magna *jactura* facta, tollendum interficiendumque curavit. cf. Mil. 27. Fin. ii. 24. *Gron. de Sest. p.* 284. * Att. xvi. 2. cum tanta *a* nobis *facta sit jactura* juris. ad Div. iv. 5. *in* unius mulierculae animula *jactura facta est.*

Jam, *in transitionibus dicitur pro* deinde. *sed est interdum statim in principio.* ad Div. iv. 5. v. 2. *Jam* illud, etc. Manil. 11. *jam* vero virtuti Cn. Pompeji quae par inveniri potest oratio. * *pleonastice cum* nunc. Att. i. 8. Hermae tui - - *jam* nunc admodum me delectant. * *distinguitur etiam* a nunc, et *est paullo minus, i. e. mox.* Or. 63. *jam* videbimus: *nunc* - - dicendum est.

Jani, transitiones perviae Nat. D. ii. 27. *de quibus vid. Interpr. ad Sueton. Aug.* 31. * *Est etiam vicus Jani nomine dictus.* Off. ii. 25. boni viri, qui ad *Janum medium* sedent: *qui sunt foeneratores.* v. *Manut.*

Janua *dicitur de foribus profanis.* Nat. D. ii. 27.

Icere. Pison. 12. foedus quod *iceras.* Balb. 16. *icisse* foedus.

Ichneumon. Nat. D. i. 36. *de hoc consulendus Plin. viii.* 24.

Ictus. Fin. ii. 10. voluptas non dolendi non movere potest appetitum animi: nec ullum habet *ictum,* quo pellat animum.

Idea. Or. 3. has rerum formas (*sc. animo comprehensas*) appellat *ideas* ille non intelligendi solum, sed etiam dicendi auctor gravissimus et magister Plato. *v. Ind. Gr.*

Idem. Catil. i. 8. me nullo modo posse *iisdem* parietibus tuto esse *tecum:* i. e. *quibus tu: sic enim intelligunt, qui* *re* tecum *ad* iisdem *referunt: de qua forma vid. Perizon. ad Sanctii Minerv. iv.* 6. *Drakenb. ad Liv. xxx.* 12. *Sed potest etiam referri ad* tuto esse.

Idiota, *imperitus, opponitur intelligenti alicujus rei, eleganti* Verr. iv. 2. *et philosopho* Sext. 51. Pison. 26. *idiotarum* divitiae; *quas indocti, non philosophi admirantur.*

Illidere. Har. R. 25. *illisa* serpens morietur.

Illigare, *exprimere.* Orat. iii 44. *illigare* sententiam verbis. * *immiscere, adhibere.* Or. 27. in quo omnes *illigantur* lepores. Acad. iv. 2. *qui* sermonibus ejusmodi nolint personas tam graves *illigari.* * *de vasis caelatis est hoc verbum.* Verr. iv. 42. *illigare* sigilla poculis. *Sic de gemmis Graeci:* λίθοι ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ. * *obligare.* Phil. xiii. 4. multis pignoribus M. Lepidum resp. *illigatum* tenet. *Imitatus est Tacitus A. xii. 25.* * *constringere.* Or. ii. 14. *illigatus* liber angustiis disputationibus. * *Elegans est et hoc:* Tuscul. i. 25. motus stellarum in sphaeram *illigavit.*

Illim, *pro* illinc. Att. vii. 13. *ubi lege P. Victorium.*

Illiquefactus. Tusc. iv. 9. quae sunt omnes ad perfundendum animum tamquam *illiquefactae* voluptates.

Illudere, *contemnere.* Or. ii. 3. quod merito *illudi* possit.

Illusio, εἰρωνεία, *urbanitas.* Or. iii. 53.

Illuminare, *ornare.* Orat. iii. 31. *illuminare* verba, *sc. tropis.* ibid. 6. *illuminare* orationem. Brut. 37. *illuminare* sententias *sc. figuris.*

Illuminate dicere. Orat. iii. 14. i. e. *ornate.*

Illuminatus. Brut. 58 *extr.* O! generosam stirpem, et tamquam in unam arborem plura genera, sic in istam domum multorum insitam atque *illuminatam* sapientiam.

Illustrare, *aperire.* Catil. i. 3. si *illustrantur*, si erumpunt omnia. *cf.* iii. 1. * *ornare.* Div. ii. 1. locus, qui totam philosophiam maxime *illustrat.* * *explicare.* Or. ii. 33. ut, quae sint in jure, vel apte describere, vel ornate *illustrare* possit. Orat. i. 23. generibus *illustrata.* Acad. i. 1. *illustrare* philosophiam latinis literis. * ad Div. ii. 6. nullam gratiam esse tantam, quam non vel capere animus in accipiendo, vel in remunerando cumulandoque *illustrare* possit: *i. e. illustrem reddere et celebrem.*

Illustris. ad Div. i. 9. tibi multo notior atque *illustrior* meus in te animus esset.

Illustrius *adverb.* ad Div. i. 10.

Im, *antique, pro eum,* Leg. ii. 24. *im* cum illo sepelire, etc.

Imago. *opponitur rei ipsi, ut nomen.* Rab. Post. 15. umbra et *imago* equitis R. * *de echo.* Tusc. iii. 2. *imago* vocis. * εἴδωλα *Epicuri* (*v. Ind. Gr.*) Div. ii. 67. Nat. D. i. 12. Fin. i. 6. * Verr. v. 14. *jus imaginis* ad memoriam posteritatemque prodendae. *Hoc jus dabat aedilitas curulis, et ceteri magistratus majores. Itaque imagines sunt signa nobilitatis. Nobiles enim sunt, quorum majores magistratus majores gessere.* vid. *nobilis.* Agr. ii. 1. *imagines* familiae suae. Planc. 7. qui *imaginibus* ducuntur. Sext. 8. *imaginis* ornandae causa: *imago* ornatur *titulis magistratuum, triumphorum,* etc. *v.*

ii. 2. quod me impediat sequi. * Att. xiii. 47. nisi te *impedivisti* sc. *negotiis*.

Impellere. Rabir. Post. 1. *impellere* praecipitantes. Or. ii. 79. *impellere* leviter judicem.

Impendio, *valde*. Att. x. 4. at ille *impendio* magis odit senatum.

Impendium, *cumulus, auctarium, usura*. Brut. 4. *impendiis* augere largitatem muneris. Att. vi. 1. cogito foenus et *impendium* recusare.

Impensus, *magnus*. Attic. xiv. 13. vel *impenso* pretio. *vid. Popma ad h. l.* * *valde propensus*. Sext. 62. haec tam *impensa* voluntas.

Imperator, *est honoris nomen, quod aut a militibus, re prospere gesta, ducibus tribuitur : ad* Div. ii. 10. *aut a senatu :* Phil. xiv. 4. 5. *certo hostium numero occiso, de quo vid. Lex. Fabr. Manut. ad Cic. ad Div. l. c. unde ab eo tempore suo nomini adscribebant duces, donec triumphassent*. * Verr. iv. 57. *Imperator* Jupiter. *v. Ind. Hist.* Jupiter.

Imperiosus. Fin. ii. 32. nimis *imperiosi* philosophi. * *qui imperium tenet*. Or. 34. imperiosi populi.

Imperare. Or. ii. 7. domi nihil *imperavi, int. coenulae*. ad Div. ix. 25. ades ad *imperandum : h. e. ut tibi imperetur*.

Imperium. Manil. 4. de *imperio* dimicare : *dicitur, cum bellum est non de aliqua regionis parte, sed uter alteri pareat, serviat*. * Verr. ii. 31. *imperium* judiciorum, *de Hortensio. v. dominari*. * Imperii, *quod magistratuum est, duas formas facio. Altera est* civilis et quasi togati ; *quod est magistratuum urbanorum, et omnium provincialium, et alio nomine* potestas *dicitur, habetque prehensionem, animadversionem, coërcitionem, in provincia etiam jus securium, s. ut sub Caesaribus appellatum est, gladii, atque alia multa, quae ratio magistratus postulat ; unde dicuntur hi magistratus esse* in imperio. *Quinto fratri Ciceronis L. i. ep.* 1. c. 6. 8. *extr.*10. 12. 13. *etc. tribuitur* summum imperium, *cum rei militaris potestatem non habuerit, Nam ibid.* c. 7. *Asiae administrationem totam jurisdictione maxime sustineri dicit, et* c. 1. *nullum ei bellum gerendum dicit. Alterum genus est* militare, *quod habent ii, quibus potestas belli gerendi data est. Hoc imperium, qui habent, dicuntur esse* cum imperio, ad Div. i. 1. *Hujusmodi est* Verr. iii. 91. infinitum *imperium* Antonii, *et* imperium *Lentuli* ad Div. i. 7. *etc. Hinc fit, ut interdum* imperia *et* magistratus *opponantur. De discrimine formularum* in imperio, *et* cum imperio, v. *Sigon. A. J. Pr. iii.* 14. *Neque tamen id est perpetuum, ut jam vidit Gruchius, qui omnes magistratus provinciales* cum imperio *esse defendebat. Nam ad Q. Fr. i.* 1. c. 10. *de Quinto :* quoniam in istis urbibus *cum* summo *imperio* et potestate versaris. *Sic etiam reperias* in imperio, *pro* cum imperio, Att.

Implere. Orat. 29. *implet* aures ; *de periodo numeroso et justae magnitudinis.* * *cum genitivo, more graeco* Verr. i. 46. multos codices *implevit earum rerum.*

Implicare, *immiscere, indere.* Div. i. 36. Dii vim suam hominum naturis *implicant.*

Implicatio. Sext. 46. *implicatio* rei familiaris, *est aes alienum.* * Inv. ii. 32. *implicatio* locorum communium *est, cum in demonstrationes inseruntur ornandi et illustrandi causa.*

Implicatus, *conjunctus.* ad Div. vi. 12. habeo eos *implicatos* consuetudine. Vatin. 1. inconstantia perjurio *implicata.* Off. i. 5. *implicata* inter se sunt. conf Phil. ii. 32. * *difficilis, obscurus.* Orat. iii. 14. reliquae sunt magnae, *implicatae,* variae, etc. Fin. iii. 1. nec in Torquati sermone quidquam *implicatum* aut tortuosum fuit. * *insitus.* Leg. i. 17. quae in omni sensu *implicata* insidet. * Verr. iii. 35. implicatum legibus teneri : h. e. *impediri.* Har. R. 4. exspectatione supplicii *implicatus.*

Impluvium. Verr. i. 23. signa, quae nunc ad *impluvium* tuum stant. *ibid.* 56. columnas singulas ad *impluvium* esse locatas, etc. *Est locus subdivalis in mediis aedibus,* (*unde* Verr. i. 19. *et* 23. impluvium *et* mediae aedes *permutantur.*) *in quem aqua de tectis confluit : Gr.* μεσαυλιον, *ubi Dii penates colebantur more Graeco, de quo v. in* Lar. *Id cum ignorarent interpretes Suetonii, mire se torserunt in* compluvio penatium *in* Aug. 92. *Impluvium, ex locis citatis patet, primo porticibus cinctum fuisse in aedibus beatiorum : cf. Virgil. Aen.* ii. 526. *sqq. deinde statuas ibi positas ornatus causa. ex quo lucem capit locus Quintil. xi.* 2. primum locum *vestibulo* quasi assignant, secundum *atrio,* tum *impluvia* circum eunt, nec *cubiculis* modo aut *exedris,* sed *statuis* etiam similibusque per ordinem committunt. Statuis *mihi rectius videtur, quam lectio* stratis, *a Burmanno et Gesnero recepta.* Statuae *s.* signa *in ornamentis aedium sunt etiam* Nat. D. ii. 37. Verr. i. 19. *Signa,* quae apud te nuper *ad omnes columnas,* omnibus etiam *intercolumniis* in silva denique disposita sub divo vidimus. *Viden'* statuas intercolumnas *porticuum, et supra,* e Verr. i. 56. columnas ad impluvium *memorari?*

Impolitus. Prov. C. 14. *impolitae* res et acerbae. *vid. acerbus.* * *inscitus.* Or. ii. 31. quam sit hoc genus eorum, qui sibi eruditi videntur, hebes atque *impolitum.*

Imponere. ad Div. viii. 17. qui me in hanc perditam causam *imposuit.* Sext. 19. *imponere* plagam. Att. i. 16. *imponere* vulnus reip. Caecin. 25. fictus testis subornari solet et *imponi* falsae tabulae. *Lambinus et Hotomannus quia* imponi *non concoquebant, quod omnes libri habent, legebant :* interponi. *Sed* imponere *usitatum est in fraudibus : unde* impos-

Passeratius. Verr. i. 16. Quint. 30. Dom. 29. in Caecil. 20. ad Div. xii. 15. etc. * *pro* de. Off. i. 9. *in* philosophos dictum. ibid. 39. quod *in* multis licet dicere. Or. ii. 61. quod *in* servo bono dici solet. * *in* Piraea, an *rectum sit?* Att. vii. 3. * Fin. ii. 20. potare *in* rosa : h. e. *roseis coronis ornatum. Gron. ad Sen. Vit. Beat. c.* 11. *conf. de hujusmodi periphrasi Lex. Fabri.*

Inculcare, *inserere ; sed fere in deteriorem partem accipitur.* Off. i. 31. graeca verba *inculcare :* h. e. *sermoni ubique immiscere.* Or. 69. *inculcare* inania verba, quasi complementa numerorum. Or. 15. *extr.* de firmissimis alia prima ponet, alia postrema, *inculcabitque* leviora : *h. e. passim firmis immiscebit.* * Or. ii. 5. qui se auribus nostris *inculcant :* h. e. *qui nobis ad satietatem usque disputant.*

Inculcatus. Att. xvi. 3. συνταγμα retractatius, crebris locis *inculcatum* et refectum : h. e. *cui passim aliquid additum est, ut fit in retractandis scriptis.* ad Brut. ep. 16. tradita atque *inculcata* libertas.

Incultus, *de pictura.* Or. 11.

Incumbere. Or. ii. 79. oratio *incumbit* inclinato : h. e. *eum impellit, ut plane nobiscum sentiat, faciat, quae volumus, cum jam sponte non esset a sensu et voluntate nostra alienus. vid. impellere.* Or. iii. 14. quocumque *incubuerit, h. e. in quamcunque partem commovere auditorem voluerit.* * ad Q. Fr. i. 1. c. 3. praesertim cum hi mores ad ambitionem *incubuerint. Eadem constructio, sed in alia re, et alio sensu, est pro* Mur. 26. magna est comitiis consularibus repentina voluntatum, inclinatio, praesertim cum *incubuit ad* virum bonum. *etc.* * Att. v. 13. in Caesaris cupiditates *incubui,* te auctore : h. e. *eas juvi.* * Q. Fr. iii. 8. se perfecturum, ut *in illo* Caesar *incumbat.*

Incurrere, *incidere, et multis quidem modis.* Att. vii. 7. tua χρῆσις, in quem diem *incurrat,* nescio. Off. i. 9. in alterum genus injustitiae *incurrunt.* conf. Planc. 38. Leg. i. 3. *incurret* etiam (*in scribendo*) in annum suum. Or. ii. 42. *incurrere* in aliquid casu. * Att. v. 4. modo ne illa exceptio in aliquem *incurrat* bene de nobis meritum : i. e. *offendat, obsit.* * Agr. ii. 30. privati agri, qui in publicum *incurrebant.*

Incursare. Att. xii. 4. *incursabit* in te dolor meus, no jure ille quidem, etc. h. e. *tibi molestiam creabit.*

Incursio seditionis. Cluent. 37. i. e. *impetus, vis.*

Incurviscere. Tusc. i. 28. Or. iii. 38. *est haec scriptura Lambino. Codd. MSS. et edd. vett. habent* incurvescere : *quo unice probat Buherius ad Tusc. l. c.*

Index. *ad* Mur. 24. *Graevius quaerit, qui sint* indices, *idque se negat scire. Verba sunt :* Catilinam vallatum *indicibus* atque sicariis. *Sic sunt etiam* Sull. 25. Lentuli societates cum *indicibus. Verum nec hic nec illic locum huic verbo putat, sed* latronibus, *aut simili generi. Lambinus conjiciebat :* audacibus ; *quia* c. 28. crudelitas *et* audacia *junguntur. Sed praeter haec etiam alia loca animadverti, ubi hoc verbum sic est, ut in his.* v. c. Sext. 44. septus armatis *indicibus. Salva igitur res est.* Indicis *verbum Ciceronis temporibus convicium et nomen homi-*

nis perditi fuit, et nocentis, ut, inprimis sub Imperatoribus, nomen delatoris *et* cognitoris. *vid. Gron. Sest. iv.* 3. *scil. quemadmodum quidam delatoribus et cognitoribus, quadruplatoribus utebantur, ut aliis litium calumniis molestiam crearent, sic homines seditiosi conducebant egentes et impudentes perditosque, ut per eos bonos cives vexarent, cum eos in concionibus producerent, ut ab se interrogati conficta crimina et invidiosa proferrent, quibus populum in eos concitarent, aut in senatu, ut hujusmodi res ederent, vid. Vatin.* 10. 11. *Flacc.* 28. *Sext.* 63. *ad Q. Fr. ii.* 3. *Sueton. Caes.* 17. 20. *simile quid accidit in verbo* divisor. *de quo supra.* * *titulus.* Att. iv. 15. parantur orationibus *indices* gloriosi.

Indicium, *quod indices ediderunt.* Sull. 15. lege *indicium.* * *praemium indicii.* Vatin. 11. Rosc. Am. 37. *indicii* partem capere. * *delatio nominis, partes accusatoris.* in Caecil. 11. si tibi *indicium* postulas dari.

Indicare, *pretium dicere,* Off. iii. 15. ut sibi fundus, cujus emtor erat, semel *indicaretur.*

Indignitas. *propria significatio est, qua opponitur dignitati, ut* Orat. ii. 32. in Caecil. 19. quorum nemo propter *indignitatem* repudiatus est : h. e. *quia indignus esset accusatoris munere, idque sustinere non posset.* * *Dicitur deinde* active *de eo, qui facit, quae non debebat in hominem se multo meliorem : unde* indignitas hominis *dicitur, de humilitate, sordibus, et turpitudine generis, sortis, vitae.* Vatin. 1. quid *tua indignitas* postularet : *et sic est in illa oratione aliquoties.* Dejot. 1. accusatoris *indignitas : erat enim servus. de quo est etiam* Verr. iv. 50. Pison. 41. fruar tua *indignitate. Hinc porro transfertur ad res, earumque turpitudinem, foeditatem exprimit.* Mur. 25. neque tamen satis severe, pro *indignitate* rei, decrevit. * *Sed dicitur etiam* passive, *si quis indignis modis tractatur, injuria, contumelia afficitur, qua dignus non erat.* ad Div. vi. 14. cum omnem illius conveniendi *indignitatem* pertulissem. *Sic saepe et Cicero et Livius.* * *Quia non potest non indignatio nasci ex utraque indignitate : inde fit, ut vel pro indignatione dicatur, vel saltem ejus significationem assumat aliquam. Sic accipi potest illud* ad Attic. x. 8. tacita esse poterit *indignitas* nostra ? *Exempla e Livio multa habet Menkenius Observ. L. L. p.* 485.

Individua, *int. corpuscula. atomi.* Fat. 11. Nat. D. i. 23. Fin. ii. 23.

Indoctus. Fin. i. 8. *indoctum* fuisse Epicurum : *sc. quia reliquas partes eruditionis politiores non attigerat. Ad Divers. xiii.* 1. Atticus valde diligit Patronem valde Phaedrum (*Epicureos*) amavit : non quo sit ex istis : est enim omni liberali doctrina politus.

Indormio, *negligens sum in re aliqua*. Q. Fr. ii. 15. in isto homine colendo tam *indormivi diu*. Phil. iii. 14. si *indormiremus* huic tempori.

Inducere, *afferre*. Inv. i. 36. *inducere* approbationem. ad Div. xi. 22. causam *inducere*. * *commemorare*. Dom. 34. Att. xiii. 19. sermonem alterius *inducere*. cf. Coel. 23. * *referre in rationem*. ad Div. iii. 10. rationes, in quibus, quantum legatis datum, *induxit*. cf. Verr. i. 41. Agr. ii. 36. populo Rom. quanti velletis, *induceretis*: *anrechnen, so hoch ihr woltet*. * *delere*. Dom. 4. Att. vii. 28. *inducere* SCtum. Att. xiii. 14. *inducere* nomina. * *decipere*. Phil. ii. 32. Dolabella qui tum est impulsus, *inductus*, elusus. cf. Att. xiii. 15. iv. 5. *et Broukh. ad Tib. i.* 7. 1.

Inductio. Inv. i. 31. Top. 10. *quid sit?* * N. D. ii. 60. *inductio* aquarum.

Inductus, *adhibitus*. Coel. 11. *inducta* oratio ad criminandum. * *inventus, receptus in philosophiam*. Acad. iv. 33. *inducto* et constituto probabili. Tusc. i. 26. quinta natura ab Aristotele *inducta*. * *inceptus, ortus*. Tusc. ii. 3. sermo *inductus* a tali exordio.

Inductus. *subst*. Herenn. iii. 57. *inductu* alieno facere quid.

Indulgens. Cluent. 5. *indulgens* est nomen maternum.

Indulgentia, *facilitas concedendi, quae quis petit, desiderat, cupit, quibus delectatur*. Leg. i. 23. animus ab obsequio *indulgentiaque* corporis discessit. Verr. i. 44. filiarum *indulgentia* commoveri. ad Div. x. 24. necessitudo - - videtur desiderare gratiarum actionem - - sed malo praesens observantia, *indulgentia*, assiduitate memorem me tibi probare.

Induo. Div. ii. 19. venti se in nubem *induerunt*. Tusc. i. 38. habes somnum imaginem mortis, eamque quotidie *induis*. * *impedire se, irretire*. Verr. ii. 43. dum se expedire vult, *induit* se. Div. ii. 17. *induitis* vos in eas captiones, etc. cf. Verr. v. 29. Mur. 25. Acad. iv. 6.

Industria, *quomodo a diligentia differat. v. in diligentia*. * *in primis dicitur apud Ciceronem de studio agendarum, in foro controversiarum, et labore, qui in eo sumitur*. Sext. 65. Mur. 7. 10. * Verr. iii. 4. odistis hominum novorum *industrias*.

Industrie *compar*. Dom. 11. *industrius* ac saepius scribere.

Inenodabilis. Fat. 9. res duae *inenodabiles*.

Inepte, *alieno tempore, praeter rem*. ad Div. vi. 7. ne eae res mihi *inepte* noceret.

Ineptiae, *res minutae, non dignae alicujus persona*. Or. iii. 49. ut *ineptiarum* crimen effugiam. * *de desiderio patriae nimio est* ad Div. vii. 6. * *affectatio, argutatio* Brut. 63. actio *ineptiis* claudicat.

Ineptus. Or. ii. 4. *qui sit?*

Infirmitas. Rosc. A. 4. *infirmitas* animi, *de timore.* ad Div. vi. 7. alterum laudare, de quo quicquid detrahas, necesse est aut *infirmitati*, aut invidiae assignetur: h. e. *ingenii imbecillitati.*

Infirmare, *refutare.* in Caecil. 9.

Infitialis quaestio. Top. 25.

Infitiator, *unde petitur.* Or. i. 37. * *malus debitor.* Catil. ii. 10. *inficiatores* lenti.

Infixus. Part. 2. *infixa* rebus ipsus argumenta. *Alibi* insita, innata.

Inflammare, *augere.* Marcell. 10. *inflammare* odium. *cf.* Act. i. Verr. 1. *at* Prov. C. 10. *inflammare* in amicos, *pro odium injicere amicis.*

Inflammatio animorum. Or. ii. 46. *enthusiasmus.*

Inflare. Arch. 8. divino spiritu *inflari.*

Inflatio. Div. i. 30. cibus habet *inflationem* magnam.

Inflatus. *aegrotus, perturbatus ira, etc.* Tusc. iii. 9. *inflatus* animus. * Or. iii. 11. *inflata* verba, *vitium in pronunciando.*

Inflatus. *subst.* Div. i. 6. *inflatus* divinus.

Inflectere. Brut. 9. *inflectere* orationem: h. e. *molliorem et suaviorem reddere.* * Quir. p. R. 3. *inflectere* oculos: h. e. *movere ad dolorem.* * ad Div. i. 7. magnitudinem animi *inflectere:* h. e. *demittere.*

Inflexus sonus. Or. 17. *v. flexio.*

Influere, *placere.* Off. ii. 9. *influere* in animos multitudinis. Lael. 25. *influebat* in aures concionis. Leg. ii. 15. nihil tam facile in animos *influit.* * *irrumpere.* Prov. C. 13. *influentes* in Italiam Gallorum copiae.

Informare, *describere.* Att. vii. 3. qui in vi. libro *informatus est.* * *componere, instruere.* Sull. 13. *informat* adhuc adumbratum indicium filii. *vid. Graev. ad h. l.*

Informatio verbi. Part. 29. *est definitio aut descriptio.* item est Graecum πρόληψις. N. D. i. 27. *v. et* informatus.

Informatus, *adumbratus: item constitutus.* Quint. 10. *informata* causa. Att. xi. 6. proscriptio non nominatim, sed generatim *informata.* Att. i. 1. petitorum haec est adhuc *informata* cogitatio. Off. i. 4. animus bene a natura *informatus, est liberalis, ingenuus.* v. *constitutus. item de ideis innatis et anticipatis.* N. D. i. 27.

Infrequens causa. Orat. ii. 79. *in qua agenda pauci auditores adesse solent.*

Infringere. Balb. 6. invidere virtuti, velle *infringere* florem dignitatis.

Infula, *est ornamentum sacerdotum, velamen capitis, ut ex monumentis antiquis videre licet.* Verr. iv. 50. sacerdotes

Inhumanitas. Or. i. 22. *est negantis, quae rogatur, cum facere possit.* Mur. 4. *dicitur de eo, qui defensionem rei deponit, opp. officiosus* Cato. 3. *de eo, qui res humanas aequo animo non fert.* Mur. 36. *est ejus, qui facit abhorrentia a vitae humanae cultu et elegantia - - jungitur enim* sordibus. Verr. v. 44. *opponitur mansuetudini, etc.* * *de eo qui consuetudines vitae communis non servat.* Phil. ii. 4. in quo te convinco *inhumanitatis*.

Inhumane. Off. iii. 6. *inhumane* facere, contraque legem naturae.

Inhumanus. Off. iii. 11. *inhumanum* est, usu urbis prohibere peregrinos. Lael. 14. non *inhumana* est virtus, *sc. quia populis universis consulit.* * *rusticus.* Off. i. 36. agrestis et *inhumana* negligentia. * *sordidus, qui utilitatem honesto praefert.* Lael. 13. * *stupidus, indoctus.* Or. 51. aures *inhumanae*. Sen. p. R. 6. *inhumanum* negotium. * *saevus.* Verr. iii. 2. * Verr. i. 42. testamentum *inhumanum*. * *inurbanus.* Quint. 3. neque *inhumanus* praeco est existimatus. * Off. i. 40. inhumanus *dicitur, qui in convivio meditatur attentius, quod alienum est ab homine, in convivio non hilarem esse, loqui, etc.*

Inibi. Phil. xiv. 2. *inibi* sum : i. e. *hoc ipsum cogito*, etc. *v. Ferrar. ad h. l.*

Injicere, *mentionem facere, dicere, edere.* Att. xvi. 5. Bruto cum saepe *injecissem*, de ὁμοπλοίᾳ, non perinde atque ego putaram, arripere visus est. cf. Quint. 21. Dom. 6. imperitis *injecerat* nomen meum. * Nat. D. i. 20. in quam se animus *injiciens* ac intendens, etc. *Hinc defendi potest lectio* Tusc. iv. 6. in quam *injecta* est inflammata libido. *ubi Davis. ed. sec. correxit* inlecta. * ad Divers. vii. 16. nunc in hibernis *injectus* esse videris, itaque te commovere non curas. *Simile est* Dom. 24. *extr.* se in medios hostes *injecisse*, pro *conjecisse*. * Verr. v. 9. nisi existimatis hominem sine aliqua causa *injectum* esse ad tam incredibile crimen. *Graev.* electum. injectum *potest significare :* editum, *ut supra : injecerat* nomen meum imperitis, *pro* ediderat. Editi *dicuntur etiam* delati : *nam* delatores edunt *nomina eorum, quos deferunt. vid. edere. Apollonius delatus erat apud Verrem, quasi servos haberet, qui bellum facere vellent.*

Inimicari. Att. ii. 19. *ubi vide.*

Iniquitas. Caecin. 23. *dicitur, cum summo jure agitur.*

Iniquus, *subst. cum pronomine, ut inimicus,* Planc. 16. *ubi tamen variant libri. et alia exempla affert Lambinus. Consensu omnes libri habent iniquos nostros.* c. 23. *cf.* ad Brut. 1.

Initia naturae. Fin. ii. 12. iii. 6. v. *Commendatio. Elementum.* * Acad. iv. 36. *initia* mathematicorum, quibus non concessis digitum progredi non possunt : *Sunt* postulata et

axiomata. * *mysteria.* Leg. ii. 14. nihil melius illis mysteriis, quibus ex agresti immanique vita exculti ad humanitatem mitigatique sumus: *initiaque* ut appellantur, ita revera principia vitae cognovimus. *v. mysterium.*

INITIATUS. Tusc. i. 13. *ad mysteria admissus.*

INJUNGO. ad Div. xi. 13. ne quod detrimentum reipubl. *injungant.*

INJURIA. Quint. 21. praetor *injuriam* decernebat.

INJUSTUS, *nimis magnus, gravis.* Or. 10. *injustum onus* imponere. *Sic et Virgilius dixit G. iii.* 347.

INNOVARE. Pis. 37. *innovare* se ad suam intemperantiam.

INOBSCURARE. Phil. ix. 5. nulla *inobscurabit* oblivio.

INOFFICIOSUS. Verr. i. 42. *inofficiosum* testamentum; *quo praetermittuntur liberi, conjuges, proximi, quibus officii nostri est consulere.*

INOPIA. Quint. 27. *opp. gratiae, opibus. unde* Cluent. 20. *dicitur de eo, qui desertus est ab omnibus, defensorem non habet.* * Brut. 55. *inopia* orationis, *est vitium in tenui genere.*

INOPS. ad Div. ix. 12. causa *inops, quae non recipit multa ornamenta oratoria.*

INORATUS. Rosc. A. 9. res *inorata* legati reverterunt.

INPRIMIS, *cum superl.* Verr. iii. 27. inprimis improbissimus. *cum Genit.* Font. 14. *inprimis* eorum hominum.

INQUIRO. Verr. iv. 65. quod ad *inquirendum* in te venerit. *v. inquisitor.* * Tusc. iii. 2. quam natura maxime *inquirit*, i. e. *desiderat.*

INQUISITIO. Mur. 21. *inquisitio* candidati, praenuncia repulsae: *est meditatio et comparatio accusationis.*

INQUISITOR. Act. i. Verr. 2. *inquisitor* Achaicus. *Ita dicitur accusator, cum tabulas, literas, testes conquirit, inprimis in causa repetundarum in provincia, quibus in accusatione utatur.*

INQUIT. *pro secunda persona.* Fin. i. 2. Synephebos, *inquit*, ego potius - - legam. *de qua ratione v. Gron. et Drakenb. ad Liv. xxxiv.* 3. *Sic et Horatius utitur, et Graeci* το φη. * *pro plurali est* Fin. iv. 24. * ad Div. xi. 1. *inquis est pro* inquies.

INSANIA villarum. ad Q. Fr. iii. 1. c. 2. *nimia magnificentia.*

INSANIRE, *nimis cupide et multum licitari.* Verr. iii. 48. *item vehementer agere, coelum et terram movere.* Verr. iv. 19.

INSATIABILIS, *active.* Fin. iv. 5. *insatiabilis* voluptas. Tusc. v. 25. *insatiabile* gaudium. conf. N. D. ii. 39. 62.

INSCIENTIA, *ignorantia.* N. D. iii. 37. Deo non est excusatio *inscientiae.* cf. Inv. i. 2. Acad. iv. 47. * *Est etiam vocabulum philosophicum.* N. D. i. 1. De hac quaestione tam variae sunt doctissimorum hominum tamque discrepantes sententiae, ut magno argumento esse debeat, causam, id est,

principium philosophiae esse inscientiam, prudenterque Academicos a rebus incertis assensionem cohibuisse. *Hujus loci quot sint explicationes atque emendationes, difficile est enumerare. Olivetus, novem doctorum hominum sententiis commemoratis, ipse ita verba, de quorum sensu quaeritur, interpretatur: que la philosophie doit porter sur des principes evidemment connus; approbante Buherio. vid. Entretiens de Ciceron sur la Nature des Dieux T. i. p.* 341. 437. *Sed non erat, quare sic se verum verborum sensum vidisse existimaret. Nam si quis Academicae disciplinae rationem consideret, quae nihil certi esse ac percepti contendit, et hanc interpretationem cum sequentibus comparet, facile intelligat profecto, longe aliam his verbis vim esse subjiciendam. Vidit hoc vir doctissimus, qui in Miscell. Observatt. Vol. iii. T. ii. p.* 154. *quamquam interpretationem Oliveti viderat, tamen novam sententiam proposuit. Socrates, ait, a quo Academici profecti sunt, in cujus auctoritate certe libenter delitescebant, is igitur dicere solebat, se unum hoc scire, quod nihil sciat. Ideoque inter Academicos receptum esse potuit (cur non potius, fuit?) hoc placitum:* αρχην της φιλοσοφιας ειναι την της αγνοιας γνωσιν. *Haec omni recte. Quid ergo? Censeo legendum:* inscientiae scientiam. *Qua sensum, non male, sed emendatione nil opus. Abbas Morellius in Elemens de la Critique p.* 68. *corrigit* solertiam. *male. Alius vir doctus eodem loco commemorat conjecturam docti hominis, nescio cujus, e Bernardi Novis Reip. Litter. qui legebat:* Principium philosophiae esse Scepsin: *sed sibi, etsi se nondum expediat, tamen placere maxime ostendit Baelii conjecturam, qui reponi volebat:* principium philosophiae non esse scientiam. *Viderunt viri doctissimi veram loci sententiam, sed praeter rem medicas ei admoverunt manus. Scilicet* inscientiae *verbum duplicem vim habet apud Ciceronem: vulgarem alteram, quae neminem fugit, alteram vero remotam ab usu plebis, eamque in nullo Lexico, quod sciam, commemoratam. Ea est* Acad. i. 11. Si quid ita erat comprehensum, ut convelli ratione non posset, *scientiam:* sin aliter, *inscientiam* nominabat Zeno: ex qua existeret opinio, quae esset imbecilla et cum falso incognitoque communis. *Hanc* inscientiam *defendebant Academici, qui nihil statuebant esse perceptum, h. e. ita comprehensum, ut convelli ratione non posset,* Acad. i. 6. *Itaque hanc summam legem et principium totius philosophiae putabant, nihil certo sciri, nihil percipi posse: contra quos coorti Stoici scientiam menti humanae et perceptionem comprehensionemque asserebant. Quare cum Cicero, id quod inter omnes constat, Academicam rationem sequeretur, vel illam philosophorum de natura Deorum dissensionem confirmare* inscientiam Academicam *existimabat, et Academicos propterea prudenter, cum omnia incerta sint, assen-*

Insitus. insita *dicuntur interdum, quae nobis propria sunt, quae ita insederunt opinione aut consuetudine tenaciter, ut innata esse videantur.* Tusc. iv. 11. opinio penitus *insita.* Off. iii. 32. ut esset *insitum* militibus, vincere. cf. Pison. 7. * Fin. iv. 12. *differunt* insita *et* innata. * *internus.* Mur. 14. *insita* virtus. i. e. *interna, ut* justitia, fides, *cui opponitur ibi* eloquentia, scientia rei militaris. *etc.*

Insolentia *dicitur, ut* insolens, *non solum ratione rerum, inusitatarum, et insolitarum, ut* Dejot. 2. *sed etiam ratione hominum, qui insueti sunt alicujus rei.* Rosc. A. 31. propter *insolentiam* fori judiciorumque. Pis. 11. *insolentia* rerum secundarum.

Inspectio. Phil. ii. 32. *pro* spectione. *Sed Graevius post Ferrarium et alios recepit* spectio, *quod verum est.* Inspicere *et* inspectio *haruspicum est, non augurum.*

Inspicere, *aliquid exigere, examinare.* Caecin. 21. tamquam si arma militis *inspicienda sint,* ita probet armatum. ad Div. ix. 7. *inspicere* praedium *dicitur de emturis praedium aliquod.*

Instantia *subst.* Fat. 12.

Instar *semper aliquam magnitudinem indicat apud optimos scriptores, et Ciceronem.* Verr. v. 34. navis urbis *instar.* ad Div. ix. 6. *instar* vitae. Offic. iii. 3. ut vix minimi momenti *instar* habeant. Rab. Perd. 8. mortis erat *instar. v. plura ap. Burm. ad Ovid. Her. xvi. extr.*

Instare, *coepisse, incipere, praesertim in perfecto.* ad Div. x. 16. flagitare senatus *institit* Cornutum. *ubi v. Graev.* Or. iii. 1. pignoribus ablatis Crassum *institit* (s. instituit) coërcere. *v. plura ap. Drakenb. ad Liv. xxx.* 12.

Instaurativus. Div. i. 26. *instaurativi* ludi, *qui de novo habentur, quod primi aliqua re funestati sunt; unde etiam* instaurare ludos. Div. i. 26.

• Instimulator seditionum. Dom. 5.

Instituere. Mur. 9. *instituere* actionem, *idem est quod* informare, *de quo supra.* cf. Phil. ix. 5. * *constituere, inducere. ibid.* 28. miseram conditionem *instituet* periculis hominum.

Institutio. Tuscul. i. 25. progressiones *institutionesque* stellarum. *Hanc vocem nullum idoneum sensum habere viderunt viri docti. Quidam legunt* institiones, *quod receptum est in Davisianam secundam. Id habet commodam interpretationem. Nam planetae, de quibus sermo, interdum* insistere, *h. e. stare, videntur : unde* stationes planetarum *dicuntur, et ipsi planetae* stationales, *ap. Plin. ii.* 15. 16. *Buherius autem legendum censet* insecutiones, *et pro* progressiones, praegressiones, *nixus loco* Nat. D. ii. 20. tum antecedunt, tum subsequuntur. *Sed ibi haec verba referuntur ad solem, quem planetae modo antecedunt, modo sequuntur : hic autem de eorum*

Lupus *intendere* coepit, ante se oportere discessionem facere: *ubi videtur esse pro* contendere. *si quidem lectio sana est. ibid.* viii. 4. se *intenderant* adversarios in tribunatum ejus: h. e. *instituerant adversarios se praebere.*

INTENTIO. Inv. i. 10. *apud rhetores quid sit?*

INTENTUS. Verr. v. 31. tabernacula carbaseis *intenta* velis: *quod Burmannus ad Virgil. Aen. iv. 506. interpretatur* tecta. *Possis tamen etiam accipere pro* tenta: *ut dicimus* tendere arcum, *et* intendere.

INTER. Rosc. A. 5. judicium *inter* sicarios: *formula antiqua, pro, de sicario, de caede reo.* Phil. ii. 4. *inter* sicarios defendere aliquem: h. e. *reum caedis.* * *pro* per, *de tempore.* Act. i. in Verr. 13. *inter* decem annos, postquam, etc. *per decem illos annos, quibus*, etc.

INTERARESCERE. Tusc. v. 14. nihil *interarescere* debet eorum, in quibus vita beata consistit.

INTERCALARE, *diem unum aut plures inserere; quod fiebat, ut annus cum ratione coeli congrueret.* v. Verr. ii. 52. Att. vi. 1. quasi *intercalatum* non sit.

INTERCALARIS, *intercalatus.* Quint. 25. ante v. Kalendas *intercalares. Intellige de Kalendis mensis intercalati, ex instituto Numae: de qua re vid. quem ad h. l. laudat Graevius, Gronov. Obs. ii.* 18. *Sed ejus mentem ex Graevianis verbis vix tirones satis intelligant. Est autem haec: Annus Numae erat* 355. *dierum: ex quo instituto, quia octo annorum spatio* 90. *dies aberrabat annus a cursu solis, hos* 90. *dies in quatuor menses intercalares, sive Merkedonios, descripsit Numa, duos binum (ita Gronov. Sed debet esse:* unius: *quod aliter summa non constat, nisi* 6. *horas, quae sunt super* 365. *dies, ducas.) duos ternum et viginti dierum, et post biennium unumquodque ex his, et quidem alternis, modo parem, modo imparem, interposuit. Eos menses a Graecis inventos induxerat. Quia autem Graeci tantum* 354 *dierum faciebant annum, post tertiam octaëterida, h. e. post* 24*tum annum, dies erant* 24. *superflui Numae, hi scilicet, quos singulis annis, in honorem imparis numeri, adjecerat. itaque tertia octaëteride non* 90. *ut primis duabus octaëteridibus, sed* 66. *dies interposuit: quo facto solem et lunam ad easdem metas reduces habebat. Atque hic est* Cyclus Numae 24. *annorum, de quo est apud Livium i.* 20. * ad Div. vi. 14. Kalend. *intercalares* priores. *Hunc locum cape de mensibus intercalariis Caesaris. Is, quia anni ratio, propter intercalandi licentiam, qua Pontifices usi erant, perturbata erat, et ipse fastos emendare instituerat, primo instituit annum* 365 *dierum; deinde, ut ante in ordinem rediret annus, fecit annum, quem vocant confusionis. In eo erant tres menses intercalarii, primus is, qui ex instituto Numae in illum annum incidebat: deinde duo Caesaris integri, interjecti*

Interimere, *tollere*. Mur. 12. *interimere* sacra.

Interior, *remotior, et paene ultimus*. Manil. 22. gentes *interiores, sc. Asiae, remotiores ab ora maritima, adeoque etiam Roma*. ad Q. Fr. iii. 1. c. 5. *interiore* epistola : h. e. *paene ultima : ad q. l. Manut. Et ratio, atque aliae formulae ostendunt*, interius *esse, quod a conspectu longe remotum est. Sic fere* Acad. iv. 2. interiora Luculli *sunt ea ejus bona, quae non omnibus nota sunt, nec in oculis omnium versantur, ut studia literarum. hinc* interiora *dicuntur* subtiliora. Nat. D. iii. 16. *interiores* et reconditae literae. ad Div. vii. 33. *interiores* literae. conf. iii. 10. Div. ii. 60. haec in promtu sunt, *interiora* videamus. *cf. intimus*. * ad Q. Fr. i. 2. c. 2. *Octavius, qui Macedoniam regebat, dicitur Ciceronis, Asiae Praetoris*, vicinus interior. * *arctior, conjunctior*. Off. iii. 17. *interior* societas. *ib.* i. 17. *interius* est, esse ejusdem civitatis. * *brevior*. N. D. ii. 41. *cursu interiore* brevi convertitur orbe. Acad. iv. 20. cursu *interiore*. * *medius*. Or. iii. 61. contentionis extremum, quod tamen *interius* est, quam acutissimus clamor - - est item contra quiddam in remissione gravissimum.

Interitio aratorum facta nulla est. Verr. iii. 54.

Intermissio. Partit. Or. 6. *opponitur* circumscriptioni, *i. e. periodo, estque oratio per membra, non inter se nexa modo periodico*.

Interius. Or. iii. 49. *interius* insistere. *v. insistere*.

Intermotuus. Mil. 5. *intermortuae* conciones, *interpretantur, intermissas, quae desiere. Ego autem* languidas *interpretor, in quibus parum quis potest, quas non potest concitare amplius, etsi velit. Sic* plausus mortuus, *pro* languido. Att. ii. 19. Caesar cum venisset plausu *mortuo*.

Intermundia *Epicuri* Fin. ii. 23.

Interpolare. Verr. i. 61. *interpolare* tabulas, *int. cera; nam cera teguntur literae, quas occultare in tabulis volumus, ut fuco maculae faciei*.

Interponere. Mil. 9. *se interponebat, sc. in comitiis pro candidatis, sequestrem pecuniae agendo, quam illi promiserant*.

Interpositio, *cum verba quaedam libro jam scripto inseruntur*. ad Div. xvi. 22. una *interpositio* difficilior est, de quadrimo Catone.

Interpositus, *rebus et verbis interpositis turbatus, corruptus*. Verr. iii. 75. *interpositae* rationes. * Sull. 19. *interpositi* sunt gladiatores, *sc. ab accusatoribus conficti sunt ad fabulam texendam*.

Interpres, *internuncius, mediator, per quem quid transigitur inter duos*. Act. i. Verr. 12. *interpretes* corrumpendi judicii. Cluent. 36. nummarius *interpres* pacis et concordiae. *Graevius laudat de hac vocis vi Cuper. ad Inscr. subjectas Apotheos. Hom. p.* 273. * Nat. D. ii. 4. *interpretes* comitiorum,

hoc genere Casaub. ad Sueton. Aug. c. 33. *Gruter. ad Tacit. A. vi.* 47. * Acad. i. 2. nihil apta *interrogatione* concludunt, *de dialecticis, ubi vel est argumentatio per interrogationem, vel vitium scripturae.*

INTERSPIRATIO. Or. iii. 51. *interspirationes* aequales, *sunt aequales partes periodorum, atque adeo periodi, quae uno spiritu pronunciantur, ut adeo aequalibus intervallis respiretur.* cf. c. 44.

INTERSUM. Acad. iv. 28. quod *ab eo* nihil *intersit. ibid.* 9. negant ea quicquam *interesse a* falsis, i. e. *differre.* * Rosc. Am. 14. *in* convivio *interfuit.*

INTERTRIMENTUM. Verr. i. 50. *est damnum quod ad duos pertinet, ut detrimentum ad unum. Ascon.*

INTERVALLUM. Or. iii. 46. sine *intervallis* loquacitas : h. e. *sine interpunctis et interspirationibus.*

INTERVENTOR, *interpellator.* Fat. 1. vacuus ab *interventoribus* dies.

INTERVERTERE, *avertere, intercipere.* Dom. 43. *interversa* aedilitas. Verr. iv. 30. *interversum* donum.

INTERVISERE, *invisere.* ad Div. vii. 1.

INTIME. Qu. Fr. i. 2. c. 2. *intime* commendavi : i. e. *accuratissime. Sic* interior custodia *Liv. xxiii.* 19.

INTIMUS, *accuratissimus, subtilissimus.* Or. i. 21. disputatio *intima.* Cluent. 21. artificium *intimum.* * Dom. 34. non quo mihi P. Scipionis vis *intima,* privati hominis, displiceret. *Dixit etiam Tacitus A. xv. 2. extr.* vires *intimae : i. e. summae, omnes.*

INTOLERANTIA. *passive.* Cluent. 40. *jungitur* cum superbia. Agr. ii. 13. *active :* intolerantia regum.

INTORQUERE. Tusc. iv. 36. alternis versibus *intorquentur* inter fratres contumeliae.

INTRACTATUS, *indomitus.* Lael. 19. *intractatus* equus.

INTRARE. Flacc. 10. *intrabo* etiam magis, *sc. in causam, accuratius agam.*

INTRUDERE se. Caecin. 5. *idem est, quod* inferre se, *de quo supra.*

INTUERI, *sequi, imitari.* Sext. 45. quod *intueri* debeant. Or. ii. 21. *intueri* aliquem. * *imperterriti animi signum, intueri id, quod periculum minatur.* Sext. 9. tempestatem *intueri.* v. *Interpr. ad illud Horatii :* qui rectis oculis monstra natantia vidit.

INTUS. Verr. i. 20. *intus* canere ; *de citharoedo Aspendio, est sinistra manu tractare fides. v. Canere.* Agr. ii. 26. *proverbialiter est, suis commodis studere.*

INVADERE. *cum praepos.* in. Off. ii. 21. hoc malum *in* remp. *invasit. cum dat.* ad Div. xvi. 10. furor *invaserat improbis. ubi v. Victorius.*

INVALITUDO. Att. vii. 2.

valvae se *ipsae* aperuerunt. Or. i. 24. non *ipse* aliquid a me promisisse, sed fortuito in sermonem vestrum incidisse. *Huc pertinet illud* Offic. i. 22. delapsa arma *ipsa* ceciderunt : i. e. *sponte, sine vi externa : ubi male Gronovius* το ipsa *deleri vult. Sic Graeci utuntur* τῳ αυτος. *Callimach. H. in Apoll. v.* 1. * *cum pronominibus mihi, me, tibi, te, etc. jungitur, modo in eodem casu ponitur, modo diverso.* Mur. 20. in me *ipso*. *ibid.* 3. mihimet *ipsi*. Or. 52. se *ipse*, etc. *Critici saepe pro obliquo casu reponunt rectum, ut Graevius in Cicerone. Sed quia certam legem, ex qua refingant loca, non habent, saepe relinquunt obliquum casum, ubi alienus est, et rectum contra ponunt interdum, ubi obliquo opus. Ego existimo, in oppositionibus requiri obliquum, in ceteris locis rectum.* Or. ii. 3. rationem dicendi per *te ipsum*, usum per nos - - voluisti. *ib.* 52. *alium - - seipsum.* cf. Caecin. 14. *ubi bene nil Critici tentant. Contra male Pearcius.* Or. i. 26. in *vobis* - - et in *me ipso* experior, *legendum censet* ipse : *cum sit in oppositione. Ceterum non negabo, huic regulae meae obstare duo loca, ex lectione vulgata, quae mihi quidem se obtulerint.* ad Div. i. 1. Or. 52. extr.

Irrepere. *insinuare se artibus alicui.* Or. 28. *irrepere* in sensus hominum. Har. R. 2. in opinionem gratiae *irrepere*. * *de heredipetis.* Off. iii. 19. ut possit nomen ejus in testamentum *irrepere*.

Irretire. Tusc. v. 21. iis erratis se *irretierat*, ut, etc. Vatin. 1. loquacitatem interrogationibus *irretitam* retardare. Har. R. 4. *irretitus* est odio bonorum.

Irridere. ad Div. ix. 26. qui etiam *in* philosophum *irriseris*.

Irrogare, *est populum lege rogare, ut aliquid jubeat, quod ad alterius incommodum pertinet.* Dom. 22. multam *irrogare*. *vid. multa.* Sext. 30. *irrogare* privilegium. *v. privilegium. Hinc*

Irrogatio. Rabir. Perd. 3. *irrogatio* multae.

Irrumpere. Lig. 5. *irrumpes in* fletum nostrum ; *h. e. impedies, interpellabis.*

Is. *reciproce.* Or. i. 54. sese meruisse, ut - - decoraretur, et *ei* victus publice praeberetur. * *dat.* eo, *pro* ei. Verr. iv. 42. quod *eo* loco praeerat. *Nisi* praeerat *absolute accipere, et* in eo loco *intelligere malis.*

Istic. Fin. v. 26. *istic* sum : i. e. *hoc ago, cogito facere.*

Ita, *in confirmando, et jurando.* Catil. iv. 6. *ita* mihi salva rep. perfrui liceat, *ut* ego, etc. cf. Verr. v. 14. * *Elegans et varius porro est hujus particulae usus, ut, hac causa allata.* Verr. i. 46. *ita* intercessit, quod, etc. ad Div. xiii. 56. is *ita* sibi persuadet ; *sequente acc. cum inf. ubi aut redundat, aut pro* hoc *ponitur.* Sic et est ep. 23. 25. vi. 2. Lig. 1. Sull. 7. si *ita* sunt, *redundat.* Verr. i. 46. *ita* me auditote : i. e. *eo animo.* Mil. 10. *ita* profectus est ; i. e. *eo tempore.*

Judicialis. Verr. iv. 47. *judiciali* jure persequi.

Judiciarius. Cluent. 26. *judiciarius* quaestus. Verr. i. 2. *judiciariae* controversiae.

Judicium. judicium *et* arbitrium *ut differant?* Rosc. Com. 4. Mil. 1. *judicium* novum: h. e. *extraordinarium et nova lege constitutum, quale Milonis fuit.* Cluent. 44. *judicium* cum re conjunctum: *h. e. verum.* ad Div. ix. 25. *judicia* turpia *sunt, quae sunt inter fratres, quos non decet judiciis inter se conflictari. sed* Rosc. Am. 38. turpe *judicium est, quod turpem causam habet, et turpe est ei, cui intenditur, tamquam furti, mandati, etc.* Rosc. Com. 5. *judicia* legitima: *legibus constituta.* Mur. 2. *judicium* Consulis designati, *quod inpenditur Cons. des.* Off. iii. 17. *judicia* contraria *sunt, quae in quibusdam causis fiunt adversus petitorem. ut judicio tutelae, in quo petitor est pupillus, contrarium est judicium, quo tutor petit a pupillo sumtus ejus causa factos: judicio mandati contrarium est judicium, quo a mandatario petuntur impensae litis. etc. de his agitur in Justiniani Institut. IV.* 16. 2. *Male quidam apud Ciceronem* judicia contraria *intelligunt, de dissensu judicum et arbitrorum.* in Caecil. 1. Brut. 33. *etc. judicia* publica *sunt, in quibus causa publica agitur.* (*v. causa*) privata *contra,* Or. i. 38. *in quibus privatae. Sed* Arch. 2. *judicium* publicum *dicitur, quod est de causa privata. Est enim illud judicium de jure civitatis, quod est privati juris. Sed ita dicitur, ut interdum jus publicum, de privato.* (*v. Jus.*) *item, quia judicium illud Archiae agebatur ex lege Plautia Papiria, quae est juris publici.* Dom. 31. *judicia* Senatus, *sunt SCta.* Inv. ii. 20. judicium *purum, in quo quaeritur de crimine sine exceptione addita.* ad Att. iv. 16. judicium *tacitum. v. not.* * judicia *dicuntur etiam honores, praemia, quia scil. dantur his, qui iis digni judicantur.* Or. 41. cujus de meritis senatus tanta *judicia* fecisset. conf. Manil. 15. Planc. 39. *ubi de supplicatione dicitur.* Rosc. A. 37. age nunc ex Chrysogoni *judicio* Rosciorum factum consideremus: h. e. *ex praemio, quod Rosciis Chrysogonus dedit.* * *acumen in judicando et facultas,* ad Div. vi. 18. quicquid *judicii* habuerim de dicendo. *ib.* tantundem de mei *judicii* fama detrahatur. *ibid.* x. 25. cum tantum tuum consilium *judiciumque* sit. * *quod judicio, sponte, consulto fit.* ad Div. xi. 3. ut *judicium* nostrum metus videatur. * *sequuntur quaedam formulae dicendi, in quo hujus verbi usus est.* Caecin. 3. Verr. ii. 12. *judicium* dare. *ibid.* i. 53. *judicium* in me ne det. Quint. 22. *judicium* reddi. *hoc de praetore dicitur, et est jurisdictionis pars.* Verr. ii. 26. *judicia* restituta sunt. Quint. 28. Verr. iii. 28. *judicium* pati, *ita dicitur, ut accipere judicium. v. accipere.* Verr. i. 53. *judicium* habere, *de reo: sed* Verr. ii. 29. *de petitore et reo dicitur.* Leg. ii. 17. *judicia* perrumpere. *v. perrumpere.* Sen. p. R. 8.

Jurisdictio, *quid fuerit, non convenit satis inter JCtos, de eaque multa parum accurate dicuntur. Est Ger. Noodtii libellus de Jurisdictione et imperio, in quo multa parum vere et accurate dicta sunt, de quibus hic dicere non est necesse. Hic nobis sumemus tantum breviter demonstrandum,* Jurisdictionem Ciceronis temporibus versatam esse in solis causis privatis, iisque ita propriam fuisse, ut publicis quaestionem. *Nam* 1) *jurisdictio omnis posita est in* edicto et ex edicto decretis. *Usus illorum trium verborum, do, dico, addico, omnis in decretis consumtus est; quod ex prima et secunda Verrina, quae sunt sedes propriae hujus argumenti, sole clarius est.* Verr. ii. 48. an dubitabit quisquam, quin is *venalem* in Sicilia *jurisdictionem* habuerit, qui Romae totum *edictum* atque omnia *decreta vendiderat?* quid is ab Siculis ob *decreta* interponenda pecuniam acceperit, qui M. Octavium Ligurem ob *jus dicundum* poposcerit. *Vides tamquam res easdem permutari* jurisdictionem *et* decreta cum edicto. Verr. i. 40. *extr.* ita me de praeturae criminibus auditote, ut ex utroque genere et *juris dicundi et* sartorum, etc. *Locus de jurisdictione Verris est* c. 41 - 48. *totus autem est in exprobrando edicto iniquo, et decretis injustis. ibid.* 46. quae libido istius in *jure dicundo*, quae varietas *decretorum* fuerit. *cf.* ad Q. Fr. i. 1. c. 7. 2) *Romae uni praetori urbano tribuitur, et peregrino, quorum magistratus in solis causis privatis versabatur, (nisi si forte SCto, aut alia causa eis etiam quaestio quaedam tributa fuit, ut Verri. v. Verr. i.* 60.) *et quaestionibus diserte opponitur.* Verr. i. 47. *Verres objicit de liberto, cui hereditatem ademerat in praetura urbana:* Proscriptum juvit, lex est, poena est. *Cicero respondet:* Quid id ad eum, qui jus dicit? *Nempe ista res est quaestionis, est causa publica, quae jurisdictioni non subest. Itaque* jus dicere, et jurisdictio *non semel ponitur pro ipsa* praetura urbana. Verr. v. 15. cum tibi sorte obtigisset, ut *jus diceres*. Muren. 19. 20. in ipsa praetura nihil ne existimas inter tuam et istius sortem interfuisse? Murenae sors ea fuit, quam omnes necessarii tui tibi optabamus, *juris dicundi.* (*fuit autem Murena praetor urbanus*) qua in sorte sapiens praetor, qualis hic fuit, offensionem vitat, aequabilitate *decernendi*, benevolentiam adjungit lenitate audiendi. quid tua sors? tristis, atrox: *quaestio* peculatus. cf. Flacc. 3. *Ex quo efficitur, ut Praetores, qui publica judicia exercent, jurisdictionem nullam habeant; sed potius imperium, verum civile et quasi togatum, v. imperium. Hinc intellige locum e Tacit. Agric.* 6. idem praeturae tenor et silentium, neque enim *jurisdictio* obvenerat: *quem locum male, nescio quis, interpretatus est in Lexico Fabri, quasi habuerit quidem jurisdictionem, propter praeturam, sed eam non exercuerit. Silentium erat in praetura, quia non habebat urbanam aut peregrinam, quae negotiosa erat, sed quaestionem,*

cujus exercendae rarae occasiones. Et quoniam in provinciis Praetor aut Proconsul et causis privatis et publicis praeerat, propterea is et jurisdictionem habebat, qua causas privatas, et imperium, qua publicas. Quod Verrina secunda inscribitur de jurisdictione Siciliensi, *in qua tamen etiam agitur de judiciis publicis, primo pertinere potest tantum ad partem aliquam ejus libri, ut inscriptio L. i. et v. deinde hae inscriptiones non sunt a Cicerone, sed forte Asconio, cujus aetate jurisdictionis notio variata erat, et ita dicebatur, ut etiam publicarum causarum cognitionem complecteretur. Sic est jam apud Sueton. Jul.* 40. *et pluribus aliis locis.* Flacc. 40. Asiaticae *jurisdictioni* (*quam male a Flacco administratam dicunt*) urbana *jurisdictio* respondebit. conf. c. 3. *Flaccus autem praetor urbanus fuerat. De jurisdictione praetorum urbana v. Sigon. J. A. C. R.* i. 20. *de jurisdictione provinciali eundem de A. J. prov.* ii. 5. *Haec disputatiuncula de jurisdictione antiqua probata est a viris doctis, nominatim Gesnero, v. Cel. in Thesauro. De jurisdictione sub Caesaribus egimus ad Suetonii Caesarem in Excursibus.*

Jus, *Significat omnia ea, ex quibus, quid justum sit, quid faciendum, quid omittendum, intelligitur, tamquam leges, edicta praetorum, consuetudo, etc.* Verr. i. 41. *Hujus juris plura genera sunt. Apud Ciceronem haec observavi:*

1) Civile. (*v. Civilis.*) *sed aliter sumitur* jus civile Flacc. 32. quaero, sintne ista praemia censui censendo? habeant *jus civile? nempe ita, ut significet conditionem qua gaudent praedia, quae in censum deferri possunt.*

2) Divinum *est* a) *naturale.* Sext. 42. tum domicilia conjuncta, quas urbes dicimus, invento et *divino* et humano jure, moenibus sepserunt. *antea dixerat* naturale *et civile.* Har. R. 16. jus legatorum cum hominum praesidio munitum sit, tum etiam *divino* jure esse vallatum. b) *pontificium.* Har. R. 7. *extr.* domum publico omni praecipuo, et humano et *divino* jure munitam. *Liberata erat Ciceronis domus a Pontificibus, adeoque* divino *jure, deinde a populo, lege,* (c. 6.) *adeoque* humano *jure. Sed utrumque hoc jus publicum est.*

3) Gentium *est naturale.* Off. iii. 5. neque hoc solum natura, id est *jure gentium,* sed etiam legibus populorum, quibus in singulis civitatibus resp. continetur. cf. *ibid.* c. 17. * Rab. Post. 15. cum omnia bella *jure gentium* conquiescant. *v. not.*

4) Humanum, *cum opponitur* divino, *est modo positivum, quod vocant, omne, cum publicum, tum privatum; modo ea pars tantum, quae in rebus profanis versatur. v. divinus.*

5) Pontificium. Dom. 14. *est de rebus sacris, in quibus Pontifices cognitionem habent. vid. Guther. Jur. Pont.* i. 2.

6) Praediatorium. Balb. 20. *v. praediatorius.*

7) Praetorium *dicit* a) *edicta praetorum.* Off. i. 10. quae quidem pleraque *jure praetorio* liberantur, nonnulla legibus.

Verr. i. 44. posteaquam *jus praetorium* constitutum est, semper hoc jure usi sumus. b) *totam jurisdictionem praetoriam.* Verr. ii. 12. ejusdem modi totum *jus praetorium* fuit per triennium in Sicilia, Verre praetore. Phil. ii. 2. quam injuriam iste intercessoris beneficio obtinuit, non *jure praetorio.*

8) Privatum, *est* civile a) *stricte sic dictum, de quo v. civilis.* in Caecil. 5. civibus cum sunt ereptae pecuniae, civili fere actione et *privato jure* repetuntur. b) *deinde conditio, quae ex jure civili illo oritur.* Har. R. 7. domus est *jure privato,* sc. *quam tenemus hereditate, auctoritate, mancipio, nexu.*

9) Publicum a) *opponitur* privato, *et cum sacrum s. pontificum, tum profanum jus complectitur. v. divinus.* Dom. 53. sed ut revertar ad *jus publicum* dedicandi. *unde* b) domus *jure publico, dicitur* Har. R. 7. *quia et a populo lege centuriata, et decreto pontificum liberata erat.* c) *est vero etiam pro jure communi,* Div. i. 5. *quod ad omnes cives pertinet, adeoque etiam pro civili illo, quod alias privatum dicitur.* Dom. 13. nego potuisse *jure publico,* legibus iis, quibus haec civitas utitur, etc. *ibid.* versor in medio *jure publico. ibid.* 49. nec de *jure* pontificio, sed de *publico* disputo. ad Div. iv. 14. si de *jure publico* armis disceptabitur. *v. Graev. ad pr. Dom.* 13. *Caecin.* 26. *sic est apud Sueton. Aug.* 10. *Tib.* 50.

10) *Quiritium.* Verr. ii. 12. *est jus civile, quod proprium est iis civibus, qui jus civitatis habent jure optimo. de quo mox.*

11) Urbanum. Act. 1. Verr. 1. praedo juris *urbani : est civile privatum, ex quo jus dicit praetor urbanus.*

* Jus *est etiam, quod legibus, edictis, consuetudini, h. e. superiori illi juri consentaneum est, quod nobis ex eo debetur, etc. Sic est in his : jus* dicere. Verr. i. 40. Quint. 26. etc. *jus* suum obtinere. Verr. i. 26. *jus* suum amittere. in Caecil. 18. *jus* eripere. Quint. 28. si intercessisset collega, remp. laesisset, sed *jure* laesisset. Sext. 36. *jus summum, *Gr.* *ἀκριβοδικαιον, cum in eo, quod nobis debetur, aut deberi putamus, non ex aequo et bono, sed acerbe agimus, nihil remittentes de jure nostro, ex quo summae saepe injuriae existunt.* Quint. 11. aut intra parietes, aut *summo jure* experiri. *ubi v. Graev.* Caecin. 23. si verbis et literis, ut dicitur, et *summo jure* contenditur, etc. conf. *ibid.* 4. Attic. xvi. 15. Quint. 15. *jus extremum.* * *conditio, quae ex jure oritur.* v. *jus civile, privatum, publicum.* b) Arch. 4. quae civitas cum esset aequissimo *jure* ac foedere. * *hoc significat etiam in illa forma :* optimo jure : *pro quo etiam dicitur* optima lege, optima conditione : *nempe eam conditionem, quae plenissimum jus alicujus rei affert : quae, ut hodie dicunt, cum omnibus privilegiis et praerogativis conjuncta est.* Quint. 22. par *jus.* Har. R. 7. domus *jure optimo.* Agr. iii. 2. praedia *jure optimo.* Verr. iii. 91. quae est ista conditio Siciliae ? cur, quae *optimo jure,* prop-

L.

Labi, *de rebus interituris.* Or. 3. cetera nasci, occidere, fluere, *labi.* * *in deterius mutari.* Leg. ii. 15. mores *lapsi* ad mollitiem. * *degredi.* Leg. i. 20. Div. ii. 37. *labor* longius. * Acad. iv. 45. *labor* eo, ut assentiar. i. e. *inclinor.*

Labor. Tusc. ii. 15. *quid sit?* * Cluent. 53. *labor* legitimus, *est ejus, qui accusatur ex legibus.*

Laborare. Nat. D. ii. 60. nullo in motu *laborat; de eo, cui facilis est omnis motus.*

Laboratus, *pro* elaboratus. Coel. 22.

Laboriosus, *de homine multis doloribus affecto.* Fin. ii. 28. extr. * *multis laboribus obrutus et vexatus, miser.* Coel. 1. vos *laboriosos* putet. Phil. xi. 4. *distinguitur* laboriosus *et* miser, *sed secundum philosophos.*

Labrum. ad Div. xiv. 20. *vas balneare, in quo fit lavatio.*

Lacerare. Quint. 15. *lacerare* reliquias vitae: *h. e. auctione vendere.*

Laceratus. Verr. iii. 70. *lacerata* pecunia, *cujus pars aversa est.*

Lacerna, *vestis crassior, qua a frigore et pluviis se in itineribus muniebant.* Phil. ii. 30. *de hac veste multis agit Ferrar. R. V. P. ii. L. i. c.* 1. 6. *sq. Ruben. i.* 6. *Salmas. ad Script. Hist. Aug. pluribus locis.*

Lacerti, *in oratione* vim *significant, quae a tenuitate et subtilitate abest, oratorum propria.* Brut. 16. quos, valetudo modo bona sit, tenuitas ipsa delectat: quamquam in Lysia sunt saepe etiam *lacerti,* sic ut nihil fieri possit valentius. * ad Div. iv. 7. *lacerti* et vires.

Lacinia. Or. iii. 28. *lacinia* obtinere aliquid: *h. e. vix.*

Lacuna, *jactura largitione aut fraude facta.* Verr. ii. 55. *lacunam* rei familiaris explere. Att. xii. 6. vide, ne qua *lacuna* sit in auro.

Lacunar. Tusc. v. 21. *est tectum templi, aut triclinii, magnifice caelatum aut pictum, sed e tabulis ligneis. v. Salmas. ad Vopisc. Aurelium,* 46. *T. ii. p.* 547. 548. *Dicitur a lacubus parvis, in ligneo tecto arte caelatis. vid. Servius ad Aen. i.* 726. Laquear *videtur idem dici, a marginibus lacuum eminentibus, et varie tractis, pro formarum varietate, quas lacus habent, modo rotundi, modo quadrati, modo rhombiformes s. scutulati.* Lucem affert *Josephi locus* A. *viii.* 3. 2. *ubi tabulae tecti dicuntur fuisse* ἐξεσμεναι εις φατνωματα και περισκολλησιν χρυσιῳ. *quae est descriptio lacunaris, s. tecti laqueati: in qua* φατνωματα *sunt illi, quos dixi, lacus. De his tectis est erudita nota Valesii ad Eusebii Vitam Constant. M. iii.* 32. *quam compilavit Harduinus ad Plinium, xxxv.* 11.

Lacus. Brut. 83. quasi de musto ac *lacu* fervidam orationem fugiendam. Lacus, *ut ex ipso loco patet, est dolium, in quod mustum mittitur, donec deferbuerit, et in testas defundi*

Laqueatus. Verrin. i. 51. Tusc. i. 35. tecta *laqueata, sunt* lacunaria, *de quibus supra.*

Laqueus, *fallax conclusiuncula.* Fat. 4. Chrysippi *laquei.* cf. Tusc. v. 27. * Caecin. 29. *laqueo* verbi capi.

Lares. Dom. 41. *lares* familiares, *sunt manes majorum, quorum imagines ad focum in atrio stabant. sic Virgil. Aen. ix. 255. v. 722. 724. Assaraci lar. Erat autem Assaracus de majoribus Aeneae. cf. Cerda ad Eclog. v. 70. v. Salmas. ad Solin. p.* 293. 641.

Large respondere, i. e. *liberaliter.* ad Att. viii. 11.

Largiri. Or. i. 15. *largiamur* inertiae : h. e. *non postulemus ab inertibus hominibus.*

Largitio, *lex Agraria, item frumentaria.* Mur. 11. *largitioni* resistere. * Balb. 13. *largitio* civitatis.

Lascivia, *est proprie animantium voluptate gestientium.* Div. i. 14. piscium *lascivia.*

Lascivus *pro* insolens. ad Att. ii. 3.

Latebra. Off. iii. 29. quaeritur *latebra* perjurio. Div. ii. 20. te mirificam in *latebram* conjecisti. *ibid.* 54. adhibuit *latebram* obscuritatis. ad Div. iii. 12. *latebra* tabellae (*sc. comitialis.*)

Latere. Catil. i. 6. *latet* mihi. * *subterfugere jus velle, neque experiri jure volenti, ejus potestatem facere.* Quint. 23. quis est, qui fraudationis causa *latuisse* dicat ?

Laternarius, *qui laternam praefert.* Pison. 9. *Graevius autem legit* lanternarius : *quem vide.*

Latinitas. Att. xiv. 12. *est jus Latii, quod ex foedere cum Latinis ortum est, et est jure civitatis deterius, jure Italiae autem melius. Ex eo jure poterant Latini primo, in comitiis Rom. legum ferendarum causa, si vocati essent a magistratu Romano, suffragium ferre, deinde cives Rom. fieri, si in civitatibus suis magistratibus functi essent, atque ita civitate Rom. accepta honores Romae petere. v. Sigon. Ant. i. Lat. i. 4. et Spanh. Orb. Rom. L. i. c. 8. Hotomann. ad orat.* pro Rab. Perd. 5.

Latio. Dom. 20. in ipsa *latione* sc. legis.

Latitare, *in foro est idem, quod* latere. Quint. 23. ego experiri non potui ? *latitavit ;* procuratorem nullum reliquit. conf. c. 17. 19.

Latitudo verborum. Or. ii. 22. *est vasta et rustica pronunciatio, sine gratia.*

Latrare, *de rabulis, malis oratoribus :* Or. iii. 34. *latrare* ad clepsydram. Brut. 15. *latrant* jam quidam oratores, non loquuntur.

Latus, *eris ; in oratore sunt pulmones, nostro more loquendi : Nempe vires sic dicuntur eae, quarum defectus in latere sentitur, ut a currentibus, cantantibus, dicentibus, potantibus, Venerem exercentibus : in quibus generibus omnibus latera pro*

Lectus, *epitheton feminarum.* Inv. i. 31. Att. x. 8.

Lectus aeratus. v. *aeratus.*

Legatio. ad Div. xii. 21. *legatione libera* legatus. Flacc. 34. *legationes liberas* sumere. Attic. ii. 18. *libera legatio* voti causa datur. *Ex quo loco intelligitur,* a libera legatione *non differre* legationem votivam, *sed ejus speciem,* Att. xiv. 22. *de libera legatione vid. Ind. Leg. in lege Julia de legationibus liberis.* * *id, cujus causa legamur.* Phil. ix. 1. renunciare *legationem : h. e. quid in legatione actum sit.* ad Div. i. 4. nisi *legationibus* perfectis: *h. e. nisi ante senatus decreverit, quid legatis respondendum sit.*

Legatorius. Att. xv. 9. aliqua *legatoria* provincia.

Legare. *legatum facere aliquem.* Att. xv. 11. Dolabella me sibi *legavit.* ib. xiii. 6. non solitos esse majores nostros *legare* in decemviris, qui essent imperatorum necessarii. * *vocabulum testamentarium.* Top. 4. *legare* a filio: h. e. *ut filius heres solvat legatum.* ibid. 3. a viro. v. Hotom. Obs. i. 24. add. ad Att. xiii. 46.

Legionarius. ad Div. x. 32. non modo militem *legionarium,* sed ne auxiliarium quidem. Legionarius *miles est ex delectu civium, sic* legio *pro tali exercitu. v. Gron. ad Liv. xxvii.* 38.

Legitime, *vere, proprie.* Caecin. 20. qui *legitime* procurator dicitur.

Legitimus, *legibus consentaneus, legibus constitutus.* Act. i. in Verr. 11. ad Div. x. 25. *legitimum* tempus. Cluent. 53. *legitimum* periculum. ad Div. viii. 6. *legitimum* jus. Rosc. C. 5. *legitima* judicia. cf. ibid. 4. Arch. 2. Mil. 10. etc.

Legulejus. Or. i. 55. *legulejus* quidam cautus et acutus, praeco actionum, cantor formularum.

Lemniscatus. Rosc. A. 35. *lemniscata* palma, *proprie est, in qua majoris honoris causa lemnisci sunt.* Sic apud Liv. xxxiii. 33. populus *coronas lemniscosque* jacit, *majoris honoris causa,* i. e. *coronas lemniscatas. Nam* lemnisci *sunt vittae, quae sunt in honoribus Deorum usitatae. vid. Auson. ep.* 20. *In Decreto Berenices urbis Africae est* στεφανος ελαινος και λημνισκος, *majoris honoris causa coronae additus, ap. Maffaeum Antiquitat. Gallic. p.* 7. *cf. Wesseling. V. C. de Archont. Judaeor. p.* 18. *et adde de hac re Serv. ad Virgil. Aen. v.* 269. *et Casaub. ad Sueton. Ner.* 25. *Hoc loco palma lemniscata est caedes immanissima. Palmae dabantur gladiatoribus ob victoriam, h. e. ob interfectum eum, quocum comparati erant.*

Lena. Nat. D. i. 27. blanda conciliatrix et quasi sui *lena* natura. *Sic libenter utitur eo verbo Ovidius, ut A. A. iii.*316.75.

Lenitas. Orat. ii. 29. conciliatio *lenitatem* orationis desiderat. Muren. 20. *lenitas* audiendi, *est praetoris jus dicentis.* opt g. or. 2. verborum est structura quaedam, duas res efficiens numerum *et lenitatem.*

est conditio, qua nati sumus, ut alibi dicit. Har. R. 7. *lege* optima. Agr. ii. 11. si optima *lege* a populo essent creati. *de formula :* lege optima. *v. Conditio.* * Offic. iii. 5. naturae ratio, quae *est lex divina et humana. Scilicet lex naturae est etiam lex divina, (v. jus divinum,) leges humanae autem, quae ad societatis utilitatem pertinent, non differunt a lege naturae, sed ex ea sunt repetitae, et cum natura consentiunt; quod nisi est, iniquae sunt et injustae.* * Verr. iii. 7. *leges* edicere, *dicitur de Censoribus, cum locationum formulas proponunt. ibid.* 20. *legem* dicere *de eadem locatione dicitur, quatenus scilicet ea conditiones redemtoribus praescribuntur.* Agr. ii. 19. *leges* dare provinciae, *dicitur de eo, qui habet summam potestatem constituendi jubendique, differtque ab illo, quod dicitur,* legem ferre. *Nam hoc est magistratus urbani, qui legem populo jubendam aut rejiciendam proponit.* Legem ferre *pro perferre est* Sext. 25. *nam opponitur promulgare.* cf. Agr. ii. 12. * in Caecil. 5. *lege* agere, *est actionem alicui intendere ex lege aliqua, quae facultatem intendendae actionis dat :* oportere eorum arbitratu *lege agi,* quorum causa lex sit constituta. *pro eo paullo post est :* quo nomine abs te HS. millies *de lege repeto.* cf. Muren. 11. posset *agi lege* necne, pauci quondam sciebant. Fastos enim vulgo non habebant. etc. *in quo loco latius patet* τo lege agere. *Nam latissime sumta haec formula, continet, quicquid ex lege apud praetorem fit, juris sui obtinendi causa, ut vindicatio, in jure cessio, emancipatio, tutoris interdicti, possessionis, actionis, etc. postulatio, eique a parte praetoris respondet* jus dicere *vel* reddere. *Itaque haec duo etiam apud Ovidium in definitione diei fasti et nefasti permutantur, quia posito uno alterum ponitur, et ubi actio legis, ibi necessario jurisdictio.* Ille nefastus erit (*dies*) per quem tria verba (sc. *jurisdictionis, do, dico, addico*) silentur : fastus erit, per quem *lege* licebit *agi.* v. *Sigon. Judic. i.* 9.

Lexis, *verbum.* Or. iii. 43. *e Lucilio.*

Libare, *decerpere.* Div. i. 49. a natura - - Deorum *libatos* animos habemus.

Libatio. Har. R. 10. *libationes* epulaeque ludorum publicorum, *sunt sacrificia, quae fiunt defundendo vino.*

Libella, *est minimus nummus, as.* Rosc. C. 4. Verr. ii. 10. Att. vii. 2. fecit (heredem) te *ex libella,* me ex teruncio. *Harduinus ad Plin. xxxiii.* 13. *interpretatur* ex asse, *heredemque Atticum factum putat ex asse, hac conditione, ut tertiam inde partem Ciceroni daret. Sane libellam esse assem, ipse Plinius auctor est, l. c. Sed modus loquendi hanc interpretationem non patitur, quae primum prolata est a Manutio, et jam repudiata a Gronovio de Sest. p. 55. quem et de libella, et h. l. v.* ibid. iii. 12.

Libelli, de *epistolis* ad Div. xi. 11. *ubi v. Manutius.*

Libentissimus. Att. i. 17. frequentissimo et *libentissimo* senatu uti.

Liberalis. Flacc. 17. causa *liberalis est, in qua de libertate alicujus agitur*. Off. ii. 12. sumtus *liberalis, distinguitur a necessario.*

Liberalitas, *est proprie omnis ratio vivendi et agendi, quae a liberali educatione proficiscitur, et est propria hominum honeste liberaliterque educatorum, eorumque personis digna. Sic pro cultu liberali homine digno, est* Off. i. 39. quae pertinent ad *liberalitatem*, specie et dignitate moderata sint. * *pro hilaritate quadam vultus et sermonis, quae severitati opponitur.* Brut. 25. homo non *liberalitate*, sed ipsa tristitia et severitate popularis. * *pro studio alterius commodis aut largitione aut officiis inserviendi, quod est liberaliter educatorum proprium.* Offic. i. 14. s. * *pro* εὐήθεια, *qua omnes aeque bonos, ac nos sumus, judicamus, facilitate.* ad Q. Fr. i. 1. c. 4. a quibus, rudis cum esses, videtur decipi posse *liberalitas* tua. nam ut quisque est optimus, ita difficillime alios improbos suspicatur.

Liber, *adj.* Or. ii. 16. libera quaestio *est, quae in genere versatur, nullis adstricta personis certis.* **fortis, qui neminem timet, dicit, facit, quae ipse probat, quae vult, etsi aliis displicent.* Vatin. 10. maxime *liber* in tuenda communi libertate. Planc. 38. *liberum* esse in republica. Act. i. Verr. 9. Siculos in eo *liberos* fuisse, et non venisse. ad Div. xii. 28. ne nimis *liber* in ulciscendo viderere : *quod idem mox dicit :* nimis fortis.* *bona libera dicuntur, quae non sunt obligata, oppignorata.* ad Div. xi. 10. tantum abest, ut meae rei familiaris *liberum* quicquam sit, ut omnes jam meos amicos aere alieno obstrinxerim. * Att. xiv. 13. *libero* lectulo negat esse quicquam jucundius. *liber lectulus est hominis coelibis.*

Liber. *subst.* Div. i. 43. ad *libros* ire jussit. *int. Sibyllinos.*

Liberare, *a vectigalibus immune facere.* Agr. ii. 21. *liberare* publica. (*publici agri vectigales sunt. liberati ergo fiunt privati.*) Verr. ii. 31. *liberet* Byzantios. * Att. xvi. 6. Buthrotios cum Caesar *liberavisset, sc. ne agri eorum ex lege agraria dividerentur.* * Har. R. 8. *liberare* domum : *int. a religione.* * Off. i. 10. pleraque promissa jure praetorio *liberantur*, quaedam etiam legibus : *sc. ne ea servare cogare.* * *in libertatem vindicare.* Caecil. 17. *liberare* se a Venere. *v. liberta.* * *secernere.* Tusc. i. 22. divinus animus *liberatus* a corpore. Nat. D. ii. 3. pulli *liberati* cavea. * ad Div. iii. 7. ad facultatem aedificandi *liberare* aliquem : *int. ab interdicto.* * *absolvi.* Mil. 18. *liberatur* non profectus esse : *innocens est in eo, quod dicitur profectus esse. Sed vid. not.* * *de praedibus, opponitur* τῳ obligare. ad Div. v. 20. Volusii *liberandi* meum fuit consilium. * *in auspiciis est,* Leg. ii. 8. templa *liberata* et effata habento. Liberata templa *sunt, quae liberum ab omni parte prospectum habent. Nam augures cum locum aliquem auspiciis consecrant, quod est* effari, *jus habent amovendi ea; quae liberum prospectum impediunt.* v. Offic. iii. 16.

Liberatio, *opponitur damnationi.* * libidinosissimae *liberationes.* Pis. 36.

Liberta Veneris. Caecil. 17. *quae se a Venere liberavit : h. e. quae pecunia redemit onus a majoribus acceptum, sumtus certis Veneris sacris suppeditandi, quod qui sustinebant, servi Veneris, Venerii, dicebantur. vid. Graev. ad h. l.*

Libertas, *fortitudo in sententiis dicendis, in agendis rebus, quae aliis displicent.* Planc. 38. tamenne tu *libertatem* requires meam? *ibid.* 39. *libertatem* dimittere. *vid. liber.* * *potestas libera faciendi, quod velis, quod placet.* ad Div. i. 8. *libertas* in rep. capessenda. * Caecin. 12. imminuta *libertas, est injuria.* * *Tirones notent, cum libertas conditionem et statum significat, duplicem ejus vim esse. Nam primo, id quod notissimum est, opponitur servituti, et est libertinorum atque ingenuorum : deinde, quando de civis Rom. libertate sermo est, eo uno verbo continentur omnia jura, quae cives Romani habent, suffragiorum ferendorum, honorum omnium petendorum, provocandi et quicquid jus civile universum et leges tribunitiae et Consulares sanxerunt, pro populi commodis, tamquam Valeriae, Porcia, Publilia, Horatia, tabellariae, etc. Sic pro* Caecin. 33. cum Arretinae mulieris *libertatem* defenderem, etc. Decemviri sacramentum nostrum justum judicaverunt. *Hoc statim sic interpretatur :* ut omnes, qui in eadem causa sunt, (*qua scil. illa mulier,*) et lege agant, et suum jus persequantur, et omnes jure civili utantur, etc. *Ex quo intelligitur, in hoc loco* libertatem *poni pro* jure Quiritium. *Apud Livium in illis disputationibus de communicando cum plebe consulatu et similibus, tribuni semper se pugnare dicunt pro* aequa libertate : *quod profecto nullam aliam vim habet, nisi hanc, ut omnes ordines iisdem commodis reip. eodem jure utantur. Et xlv.* 15. civitas *et* libertas eripi *dicitur eodem sensu. Nam qui civitatem amittit, non desinit liber esse, sed amittit jus Quiritium. conf. Noodt Observ. ii.* 21. *et Sigon. Ant. J. C. R. i.* 6.

Libertini. Orat. i. 9. Rosc. A. 7. Sext. 45. etc. *sunt homines e servis liberi facti, et opponuntur ingenuis.*

Liberti, *iidem sunt qui libertini, sed ita dicuntur in relatione ad patronum. Locus in Sueton. Claud.* 24. *induxit imperitos, ut existimarent, libertinos dictos esse libertorum filios; quod est falsissimum. Suetonius non hoc dicit, sed Appii Caeci temporibus nomen libertinorum mansisse etiam in posteris libertinorum, quamvis jam ingenuis. Itaque tirones ab hoc errore sibi caveant, qui etiam nunc quorundam doctorum virorum libros obsidet, quos nominare non est necesse.*

Libido, *partium studium* et *prava cupiditas nocendi et contra jus faciendi.* Rabir. Perd. 5. tabella occultat *libidinem* judicum. Cluent. 22. *libido* judicum. Verr. i. 46. *libido* in jure dicundo. * *opponitur* rationi, *et significat cupiditatem.*

alludi ad id, quod putabatur naturam Clodiae ligurrire) quod factum non est, ut sit factum, ferri ad populum - - potest ? *Male vulgo in hoc loco interpretantur*, appetis. *Sic etiam in hoc* ad Div. xi. 21. cum quidam de collegis nostris agrariam curationem *ligurrirent*, disturbavi rem, totamque vobis reservavi ; *Manutius interpretatur* appeterent. *Non absurde : sed plenus sensus hic est : Cum mentionem curationis agrariae in senatu facerent, ut, quibus mandanda esset, decerneretur, (in qua potuit eorum quoque cupiditas aut spes intercedere et apparere) ego impedivi, quo minus de ea re ante quicquam decerneretur, quam vos redissetis.*

Ligurritio, *pars aegrotationis animi*. Tusc. iv. 11.

Limare, *proprie est lima superflua abradere, ut politior res sit. hinc est pro* detrahere. ad Div. iii. 8. de liberalitate tua *limavit* aliquid posterior annus. Or. iii. 9. tantum alteri affinxit, de altero *limavit*. * *de oratore, qui tenue et exile dicendi genus consectatur*. Opt. g. d. 4. se ad minuta genera causarum *limavit*. et *de philosopho, qui rem subtiliter, remoto omni ornatu oratorio, edisserit*. Off. ii. 10. alia est illa, cum veritas ipsa *limatur* in disputatione, subtilius. * *acuere, elaborare, perficere*. Or. i. 25. neque haec ita dico, ut ars aliquid *limare* non possit. Brut. 67. acumen arte *limare*.

Limatus. *subtilis, tenuis*. Or. i. 39. *limatus* oratione atque subtilis. Fin. iii. 12. *limata* tenuitas. * *politus, elegans, accuratus*. Brut. 24. qui genus *limatius* dicendi consectantur. ad Div. vii. 33. *limatulum* judicium. Nat. D. ii. 29. urbanitate nostrorum hominum *limatus*.

Linea, *de perpendiculo*. Fin. i. 6. solida corpora ferri suo deorsum pondere ad *lineam*.

Lineamentum, *delineatio operis, adumbratio*. Brut. 87. intelliges nihil Catonis *lineamentis*, nisi eorum pigmentorum, quae inventa nondum erant, florem et colorem defuisse. Lineamenta Catonis *sunt ejus libri, qui res nudas, sine ornatu tradebant, sed recte tamen subtiliterque, adeoque similes vel picturae* lineari, *qualis olim fuit, vel delineationi pictoris, ex qua, qualis pictura futura sit, intelligi potest, et quae est fundamentum bonae picturae*. * *Paullo aliter est hoc verbum* Or. 56. quasi quandam palaestram et extrema *lineamenta* orationi attulit. *Id quale sit, docebit locus hic Plinii xxxv.* 10. *quem tironum causa adscripsimus :* Parrhasius primus Symmetriam picturae dedit, primus argutias vultus, elegantiam capilli, venustatem oris, confessione artificum *in lineis extremis* palmam adeptus. Haec est in pictura summa subtilitas. Corpora enim pingere, et media rerum, est quidem magni operis, sed in quo multi gloriam tulerint : extrema corporum facere, et desinentis picturae modum includere, rarum in successu artis invenitur, etc. *Igitur* extrema orationis lineamenta *sunt perfectio et venustas summa orationis*.

etiam *literis* perpolitus. * *epistolae*. Att. xi. 5. conficere plures *literas* non potui. iis tantum rescripsi, a quibus acceperam. * Inv. ii. *extr*. hic liber non parum continet *literarum*, i. e. *satis longus est*. * *de scripto sc. in legibus*. Partit. 36. 39. ibid. 37. sine *literis est, non scriptis legibus*. * Caecin. 23. verbis et *literis* et summo jure contenditur.

LITERATE. Brut. 28. *literatius* loqui, *est accuratius, magis ex regulis artis, doctius*. Har. R. 8. *literate* respondissem. *Graevius dictum putat pro polite, eleganter, per ironiam : sed contextum consideranti videbatur esse:* ad literam. *Cicero rogatus ab adversario*, cujus esset civitatis ? *respondit, ejus quae carere ipso non posset. Clodius ingemuit*. Quid igitur responderem ? *pergit*. me civem esse Romanum ? *literate* respondissem. Pis. 25. *literate* et scite perscriptae rationes. * Brut. 56. scriptorum veterum *literate* peritus, i. e. *ut nunc dicunt, more et subtilitate Criticorum*. Or. ii. 66. belle et *literate* dicta.

LITERATURA, *scriptura*. Partit. 7. memoria est gemina *literaturae* - - Nam ut illa constat *e* notis literarum et ex eo, in quo imprimuntur eae notae, etc.

LITERATUS, *doctus in aliquo genere*. Or. iii. 11. *literatissimus* togatorum. Mur. 7. tua nobilitas hominibus *literatis* et historicis est notior. * *qui legere potest*. Nat. D. iii. 9. hoc si placet jam efficies, ut mundus optime librum legere videatur. Zenonis enim vestigiis hoc modo poteris rationem concludere : quod *literatum* est, id est melius, quam quod non *literatum* est. * *intelligens linguae alicujus, ut bene loqui ac scribere possit*. Offic. i. 37. eos exquisito judicio uti putares literarum : quamquam erant *literati :* sed et alii. hi autem optime lingua latina uti putabantur. *Sic in* Brut. 28. literate loqui *v. literate. Male illum locum interpretatus est Graevius.*

LITO, *parento, hostiis placo*. Flacc. 38. *litemus* Lentulo. * litare *dicuntur, qui in hostiis bona exta inveniunt*. Div. ii. 15. proxima hostia *litatur* saepe pulcherrime. cf. c. 16. *vid. Gronov. ad Liv. viii. 9. sed maxime Schwarz. ad Plin. Pan. p.* 226.

LITURA. Verr. i. 36. nomen in *litura* fecit. *ib.* ii. 42. nomen est in *litura. h. e. ubi illud nomen est, aliud ante fuit, quod deletum esse apparet.*

LITUS. Top. 7. solebat Aquillius - - cum de *litoribus* ageretur, - - quid esset *litus* ita definire : qua fluctus eluderet. *Atqui Celsus in Digest. de Verb. Signif.* 96. *litus est, quo maximus fluctus a mari pervenit : idque M. Tullius, cum arbiter esset, primus constituit. Videndum, utrum in hoc Celsi loco* Aquillius *corrigendum sit, quod res postulat, an Celsus locum Ciceronis non accurate vel inspexerit, vel tenuerit, et memoriter laudans, aberraverit.*

LITUUS. Div. i. 17. *unde dicatur lituus augurum ?* Att. xi. 12. *lituum* profectionis meae fuisse : *h. e. auctorem. nam lituo aeque ac tuba in bello signum datur.*

Locare, *usum alicujus rei aut fructum alteri certa mercede concedere*. Caecin. 6. *locare* fundum. Rosc. Com.10. *locare se dicitur, qui operam suam certa mercede alteri pollicetur*. * *consistere*. Offic. iii. 17. prudentia est *locata* in delectu bonorum. * locant *etiam, qui redemtori aliquid addicunt*. *v. redemtor*. Verr. i. 54. 56. Att. xv. 17. *hinc etiam* locatio *sic dicitur, v. c.* Att. iv. 3. * Att. vi. 1. civitas in ejus fide *locata*.

Locuples, *de testibus, cognitoribus*, etc. *dicitur*. Part. 34. Flacc. 17. etc. *Passeratius ad* Quint. 11. locupletem *dici putat a* loco, *quem quis honestum obtinet in civitate. sic* cognitoris *ejus, qui se aliquem nosse profitetur, epitheton est* honestus. *Sed vero similior est eorum sententia, qui a* loco, *pro* agro, fundo *dictum putant*. * Heren. iv. 33. 47. *copiae locupletes*.

Locus, *caput philosophiae, aut cujuscunque artis, materia*. Div. ii. 1. perpurgatus est *locus* de finibus bon. et mal. a nobis quinque libris. *ibid*. quintus eum *locum* complexus est. *simile est* Att. i. 16. *locus* ille a me est inductus. i. *de eo argumento late dicere coepi*. * *sunt etiam* loci rhetorum, *qui sunt fontes argumentorum*. Or. i. 31. in Topicis *passim*. *item in arte memoriae*. Or. ii. 87. * Loci *autem* communes *sunt, cum de re universa* [illegible], *cum oratio revocatur ad genus*. Or. iii. 27. *v*. Communis. * *status, in re gladiatoria et militari, ut gradus*. Catil. ii. 1. *loco* ille motus est, cum ex urbe est depulsus. * *dignitas*. ad Div. xiv. 18. isto *loco* femina. cf. Verr. i. 48. * *ordo, classis in civitate*. Quint. 13. *locus*, quem honestissime obtinuit. *v. Passeratius ad h. l.* * *fundus*. Agrar. iii. 2. *ita interpretatur Turnebus, quem vide*. * *res*. in Caecil. 15. cui *loco* consulite ac providete. * *genus, pars*. Offic. i. 6. *loci*, in quos honesti naturam divisimus. *ibid*. 14. alter *locus* cautionis. Catil. iv. 10. est uno *loco* melior conditio externae victoriae quam domesticae. * *locum relinquere et dare, non eodem modo dicitur*. Verr. v. 50. fortunae alicujus veniam et *locum dare, est ignoscere, concedere*. Cluent. 22. *locum* defensioni non *relinquere, est de judice, qui pecunia corruptus inutilem defensionem reddit*. ad Div. i. 1. *locum* non *relinquit* precibus, *de eo, qui et non rogatus facit, quae volumus, ut non opus sit precibus*. Att. vi. 1. non est *locus ad* tergiversandum. * Verr. v. 14. aedilitas in *loco* posita : *h. e. recte beneque*.

Locutio, *pronunciatio*. Brut. 74. graeca *locutio*. Or. 19. omnis *locutio* oratio est, sed oratoris *locutio* hoc proprio signata est nomine.

Logica. Tusc. iv. 14. *quae sint? cf. Ind. Gr.* λογικα.

Loligo, *genus piscis*. Div. ii. 70.

Lomentum, *fabarum farina, qua ad interpolandam faciem, et tegendam deformitatem utebantur*. ad Div. viii. 14. Censuram *lomentum* et nitrum putat.

Longulus. Att. xvi. 13. *longulum* sane iter.

Lucanica, *genus farciminis*. ad Div. ix. 16.

Lucere, *in primis eminere, apparere.* Att. iii. 15. officia et studia mea parum ante *luxerunt.* cf. Brut. 7. Phil. xiii. 11. ornamenta in virtute et industria posita *lucent.* * Mil. 23. res ipsa *lucet* tot tam claris argumentis signisque. Off. i. 9. *extr.* aequitas *lucet* ipsa per se; dubitatio cogitationem significat injuriae.

Lucerna. Att. viii. 2. eadem *lucerna* hanc epistolam scripsi, qua inflammaram tuam.

Lucrari. Verr. i. 12. *lucretur* indicia veteris infamiae: i. e. *non audiet facinora, non proferentur: quod ille in lucro debet ponere. Sic Graeci* το κερδαινειν. *Act. Apost. xxvii.* 21.

Lucrum, *de bono, quod praeter opinionem contigit.* ad Div. ix. 17. de *lucro* prope jam quadriennium vivimus: *sc. quia in perpetuis vitae periculis vixerat, nec spem vitae retinendae habuerat. v. de hac vi verbi viros doctos ad Liv. xl.* 8.

Luculente. Or. iii. 28. *luculente* dicitur.

Luculenter. Fin. ii. 5. graece *luculenter* scire.

Luculentus, *amplus, magnus.* Att. xvi. 4. *luculenta* navigia. * *firmus,* ad Div. x. 24. *luculentissima* legio. * Att. x. 12. 14. *luculentus* auctor: *i. e. fide dignus.*

Lucus, *silva sacra.* Milon. 31. Div. i. 45. etc. *de hoc genere silvarum est docta dissertatio Eschenbachii inter ejus dissertationes.*

Ludere, *simulare.* ad Div. viii. 9. civem bonum *ludit.* * *armis exerceri.* Or. ii. 20. videant, ad ludendum, an ad pugnandum arma sint sumturi. * *ridere.* Or. i. 12. irrisione *ludatur.* ad Div. vii. 5. quod jure *lusisti.*

Ludius, *histrio, saltator.* Har. R. 11. si *ludius* constitit; *h. e. si ejus saltatio interrupta est. v. Salmas. ad Trebell. Claud.* 5. T. ii. p. 362. *ad Vopisc. Carinum p.* 843. *et quos laudat Burm. ad Ovid. A. A. i.* 112.

Ludus, *de re facili.* Verr. v. 70. ad honores *per ludum* et negligentiam pervenire. cf. Fin. i. 8. Or. ii. 17. * *de fraude.* Dom. 48. si ille tibi *ludus fuit* - - si est illud ratum. * Phil. vi. 4. ludis *dicitur de tempore, quo ludi fiunt.* * Sext. 55. *ludos* facere, *dicitur de eo, cujus sumtu fiunt.* Har. R. 11. *ludi* peremti sunt. * in Caecil. 10. *ludi* plebeji. cf. Verr. v. 14. *unde patet, Florae eos ludos factos.* ad Div. vii. 1. *ludi* Osci, *sunt fabulae Attellanae proprie, sed l. c. dicuntur pro rebus ineptis et ridiculis.* Act. i. Verr. 10. *ludi* Victoriae, *instituti a Sulla in memoriam victoriae a Marianis reportatae. ibid. ludi* votivi. cf. Div. i. 26. *qui fiunt e voto Imperatoris ad bellum profecti, et cum victoria reversi. ibid. ludi* Romani, *celebrati pridie Non. Sept. ex instituto regio.*

Lumen, *quod in quaque re eminet inprimis, praecipuum est, ornamentum.* Q. Fr. ii. 10. illorum praediorum scito mihi vicinum Marium *lumen* esse. Sen. p. R. 4. hoc *lumen* consula-

tus sui fore putavit. Fin. ii. 22. hoc vestrum *lumen* est. Acad. iv. 33. sed illa duo *lumina vestra*, quae maxime causam continent. Nat. D. i. 28. Naevus Alcaeo *lumen* videbatur. * *praesidium, tutela.* Sull. 11. Roma *lumen* gentium, **fenestrae, prospectus.* Dom. 44. obstruere *luminibus; unde et metaphorae, tamquam* Rabir. Post. 16. mentis *luminibus* officit altitudo fortunae et gloriae. Brut. 17. Catonis *luminibus* obstruxit haec posteriorum altius exaggerata oratio. * Brut. 75. videtur tamquam tabulas bene pictas collocare in *bono lumine. quomodo differat a* luce, *patere videtur e* Fin. iii. 14. ut obscuratur et offunditur *luce* solis *lumen* lucernae. *de quo agit. Burm. ad Virgil. Aen. ii.* 682. *et Oudendorp. V. C. ad Sueton. Caes.* 31. *Sed id discrimen non servatur. v. in* Lux.

Luminare. Att. xv. 26. *est fenestra, ut* lumen.

Luminosus, *insignis.* Or. 36. tum sunt maxime *luminosae* et quasi actuosae partes duae.

Lustratio. Tusc. v. 27. silvestres cursus *lustrationesque.*

Lustrum, *tempus quinque annorum, sub cujus finem a Censoribus Census habetur, et postea publicae preces et sacrificia suovetaurilia fiunt, quod dicitur* lustrum condere. Or. i. 40. qui domini voluntate census sit, continuone, an, ubi *lustrum conditum sit*, liber sit. *ibid.* ii. 66. is qui te ex aerariis exemit, *lustrum condidit*, et taurum immolavit. *v. Liv. i.* 44. *et ibi Gronov.*

Lux, *pro lumine.* Coel. 28. *lux* longe alia est *solis* et *lychnorum. nam lychnorum proprie lumen est. v. in* lumen, *et quos ibi laudavimus.* Nat. D. i. 5. sententiae *lucem* autoris desiderant. Ligar. 3. *lux* liberalitatis et sapientiae tuae mihi oboritur. Tusc. ii. 26. benefacta in *luce* se collocari volunt. Sen. p. R. 3. *lucem* in republ. dispicere coepistis. Phil. x. 6. *lux* venisse quaedam et spes salutis videbatur. * Luce *dicitur pro interdiu.* Offic. iii. 24. *alia exempla collegit Drakenb. ad Liv. xxxviii.* 36.

Lychnuchus. Q. Fr. iii. 7. hanc scripsi ante lucem, ad *lychnuchum* ligneolum, qui mihi erat perjucundus, quod eum te, ajebant, cum esses Sami, curasse faciendum. *Lectionem hanc contra Smithum et Licetum defendit, et ipsum locum illustrat Spanhem. de Usu et Pr. Num. T. i. p.* 170.

Lymphatus. Div. i. 36. Gr. νυμφόληπτος. *ita dicebantur, qui nympham aquaticam viderant, et aquam timebant; unde deinde de perterritis, et enthusiasmo aliquo furentibus ut h. l. dicitur. v. Cuper. Obs. iii.* 12. *Heinsius et Drakenb. ad Silium i.* 459.

INDEX LAT.: VOL. I. FINIS.